

Programmabegroting Purmerend 2024-2027

Inhoudsopgave

Amendementen en moties	4
Aanbiedingsbrief	7
Keuzes	14
Leeswijzer	20
De programma's	24
1 Publiekdiensten	25
2 Samenleving	31
3 Wonen	46
4 Milieu	50
5 Bereikbaarheid	58
6 Beheer openbare ruimte	63
7 Ruimtelijke ordening	69
8 Veiligheid	78
9 Economie	83
10 Bestuur en concern	89
Financiële overzichten	92
Overzicht algemene dekkingsmiddelen	93
Overzicht overhead	100
Heffing vennootschapsbelasting en onvoorzien	103
Het financieel resultaat	105
Ontwikkeling en toelichting verloop vrije ruimte 2024-2027	110
Overzicht baten en lasten per programma en beleidsveld	116

Overzicht incidentele baten en lasten	118
Investeringsoverzicht	121
Overzicht reserves en voorzieningen	138
De paragrafen	145
Lokale heffingen	146
Weerstandsvermogen en risicobeheersing	153
Onderhoud kapitaalgoederen	165
Grondbeleid	171
Financiering	176
Bedrijfsvoering	184
Verbonden partijen	191
Overige overzichten	209
Subsidies	210
Financiële kaders en uitgangspunten begroting 2024-2027	211
Beleidsindicatoren	214
Taakvelden per programma	218
Samenstelling van het bestuur	221

Amendementen en moties

Amendementen en moties

De gemeenteraad heeft de programmabegroting 2024-2027 vastgesteld op 9 november 2023. In de opstelling van de programmabegroting wordt rekening gehouden met de onzekere inkomsten vanaf 2026. Er is een reële raming gemaakt van de maatschappelijke uitgaven in 2024 en 2025. Vanaf 2026 moet er voor deze uitgaven rekening worden gehouden met tekorten in de toekomstige jaren. Het uitgangspunt uit de Voorjaarsnota 2023 om de algemene uitkering van 2025 ook te laten gelden voor 2026 en 2027 is daardoor teruggedraaid. De gemeente streeft ernaar om in 2026 en 2027 wel te kunnen blijven investeren in de groei van de gemeente en het onderhoudsniveau van de openbare ruimte. Op basis van de informatie uit de meicirculaire van het Rijk stelt de raad de begroting voor 2026-2027 vast met een negatief meerjarenbeeld. De meerjarenbegroting van Purmerend krijgt hierdoor een tekort van € 10,4 miljoen in 2026 en € 12,7 miljoen in 2027. De gemeente Purmerend zal de Programmabegroting met sluitende begrotingsjaren voor 2024 en 2025 en met een negatief meerjarenbeeld voor 2026 en 2027 aanbieden aan de provincie. Voor de jaren 2024-2026 is er een keuze gemaakt om te investeren in de wijk-inlopen, een extra wijkmanager, de openbare ruimte en de programma's Binnenstad, Economie en Mobiliteit en digitale veiligheid. Tijdens de behandeling van de begroting zijn er een 15-tal moties (14) en amendementen ingediend (1). Hierbij zijn vijf moties overgenomen. Deze worden hieronder toegelicht.

Aangenomen moties

Motie 2.4 Maatschappelijke diensttijd

In de gemeente Purmerend zijn veel stichtingen, verenigingen en andere organisaties afhankelijk van vrijwilligers om hun doelen na te streven. Er dreigt een tekort aan vrijwilligers te ontstaan, omdat de gemiddelde leeftijd van vrijwilligers stijgt en er onvoldoende instroom van jonge mensen is om het krimpend aantal vrijwilligers op te vangen. Gemeentebelangen Purmerend pleitte daarom in een motie voor het inzetten van de Maatschappelijke diensttijd (MDT), waarbij jongeren tussen de 12 en 30 jaar zich vrijwillig inzetten voor een ander. Hierbij kunnen ze hun talenten ontdekken en andere mensen ontmoeten. Ze geven bijvoorbeeld taalles aan statushouders of organiseren samen een maatschappelijk evenement. In Nederland hebben tienduizenden jongeren zich al op deze wijze vrijwillig ingezet voor de maatschappij. En steeds meer organisaties en gemeenten sluiten zich aan bij het netwerk, waardoor het aantal deelnemende jongeren ook blijft toenemen. MDT draagt naast het bevorderen van het aantal jonge vrijwilligers, ook bij aan verschillende opgaven op het gebied van (preventief) jeugdbeleid, waaronder het bevorderen van de mentale gezondheid van jongeren en het tegengaan van eenzaamheid. Het college zal de vraag oppakken en nagaan op welke wijze de Maatschappelijke diensttijd in de gemeente Purmerend kan worden ingezet.

Motie 3.1 Woningen door en voor de eigen gemeente

In juli 2023 is een herziening van de huisvestingswet goedgekeurd door de Tweede Kamer. De Eerste Kamer moet de wijziging nog goedkeuren. De herziening maakt het mogelijk om vijftig procent van de beschikbare woningen toe te kunnen wijzen aan inwoners van de gemeente. In deze motie wordt gepleit voor deze mogelijkheid van de gemeente om zo meer woningen toe te wijzen aan de inwoners van de gemeente Purmerend, in het bijzonder bij de nieuwbouwprojecten. Inwoners maken dan meer kans op een woning in de gemeente waar zij al hun hele leven wonen en werken. Woningzoekenden (waaronder starters) verlaten de gemeente namelijk steeds vaker omdat er voor hen geen geschikte woningen beschikbaar zijn, terwijl ze vaak graag in de eigen omgeving blijven wonen. Het college zal in afwachting van de nieuwe wet deze mogelijkheid onderzoeken en met een

uitgewerkt voorstel hiervoor terugkomen bij de gemeenteraad.

Motie 4.1 Ambities Purmerend met extra subsidie voor duurzaamheid

De gemeente Purmerend ontvangt al drie jaar jaarlijks ruim € 1,5 miljoen subsidie van het Rijk voor lokaal klimaat- en energiebeleid. Dit is geld via de tijdelijke regeling 'capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid' (CDOKE). Deze subsidie ondersteunt gemeenten met de inzet van personeel voor klimaat en energie. De gemeente hoeft de personeelskosten daardoor niet langer uit eigen middelen te betalen. In de begroting is opgenomen dat er daardoor ruimte ontstaat om het ingezette duurzaamheidsbeleid van de gemeente voort te zetten. Ervan uitgaande dat de subsidie van in totaal ruim € 4,5 miljoen voor de ambities van de gemeente voor klimaat en energiebeleid optimaal wordt gebruikt, is de vraag gesteld of de besteding van de subsidie inzichtelijk kan worden gemaakt in de nieuwe duurzaamheidsagenda voor de komende jaren. Het college komt in 2024 met de nieuwe duurzaamheidsagenda naar de raad.

Motie 10.1 Gemeente Purmerend

Naar aanleiding van de tekst 'inclusieve stad' in de programmabegroting is er een motie ingediend over het gebruik van de benaming 'Gemeente Purmerend'. Nog al te vaak wordt gesproken over 'stad Purmerend'. Echter, dit suggereert alsof het alleen om Purmerend gaat. Sinds de fusie van Beemster en Purmerend spreken we van Gemeente Purmerend. Dan gaat het om Purmerend inclusief de dorpen en buitengebieden in Beemster. De tekst in de programmabegroting is inmiddels aangepast. Als het gaat over inclusie, dan wordt een inclusieve gemeente bedoeld, niet alleen een inclusieve stad.

Motie 10.2 Externe inhuur

Deze motie gaat over de toename van de externe inhuur door de gemeente. Het percentage van personeel dat extern wordt ingehuurd, neemt namelijk jaarlijks toe. In 2020 was dit 16%, in 2021 was dit 18% en in 2022 was dit 20%. Externe inhuur van personeel is veel duurder dan vast personeel, bovendien wordt er door externe inhuur geen eigen ervaring en kennis binnen de organisatie opgebouwd. Deze ontwikkeling speelt niet alleen in de gemeente Purmerend en moet in een breder verband worden overlegd. Om het tijt toch enigszins te kunnen keren, is het college gevraagd om principieel geen externen in te huren die minder dan drie jaar geleden nog in dienst waren van de gemeente.

Aanbiedingsbrief

Geachte leden van de gemeenteraad,

Als gemeente laten we ons leiden door wat er buiten nodig is en voeren we onze gemeentelijke taken uit op een manier die daarbij past. We willen een gemeente zijn waarin iedereen mee kan doen. Zo werken we aan een toekomstbestendige en complete gemeente waar het fijn is te wonen, te werken en te recreëren. Het uitgangspunt is dat we blijven voortbouwen op de kracht van de Purmerendse samenleving en deze versterken waar dat kan.

Met de programmabegroting actualiseren we de begroting voor de komende jaren en staan we stil bij de ontwikkelingen die we om ons heen en in Purmerend zien. Ontwikkelingen die gevolgen hebben of hier zichtbaar worden. We zien dat onze omgeving razendsnel verandert en dat er uitdagingen zijn voor onze gemeente en gemeenschap op verschillende gebieden. Ontwikkelingen als de hoge inflatie, stijgende bouw- en grondstoffenkosten, stijgende energieprijzen, rentestijgingen, de krappe arbeidsmarkt, het teruglopende aanbod vrijwilligers en de oorlog in Oekraïne worden ook in Purmerend gemerkt en gevoeld. We zien dat Purmerenders door de inflatie meer moeite hebben met rondkomen. Ook in de woningbouwopgave zien we dat projecten door de stijgende kosten onder druk komen te staan, dit terwijl de woningnood hoog is. Zaken die we belangrijk vinden, vragen meer dan voorheen om keuzes.

Financieel zien we dat het Rijk de onzekerheid over 2026 en verder laat bestaan. In het licht van de grote opgaven is dit heel wrang. Onder dit financieel onzekere gesternte zetten we de ingeslagen koers van de afgelopen jaren door. We hebben de begroting aangepast aan de prijsstijgingen zodat de gemeente en haar partners hun werk kunnen blijven doen. Zaken die niet kunnen blijven liggen, dekken we noodzakelijk af met incidenteel budget. Zo blijven we ook de komende jaren samen met u doen wat er nodig is: er zijn voor de inwoners, te luisteren en waar nodig te ondersteunen. We werken aan het Purmerend van de toekomst door onze voorzieningen mee te laten groeien, onze woningvoorraad energiezuiniger te maken en in te zetten op het behoud en het versterken van ons groen en de biodiversiteit.

Vorig jaar heeft u ingestemd met een uiteenlopend pakket aan voorstellen die zijn gericht op de zichtbare en merkbare groei van de gemeente. Op het opwaarderen van onze gemeenschappelijke ruimte, het versterken van de economie en de binnenstad, maar ook maatregelen om zichtbaar te zijn in de wijken en het verbeteren van de jeugdzorg. Ook is vorig jaar de Investeringsagenda geïntroduceerd om de voorzieningen van onze gemeente mee te kunnen laten bewegen met de groei richting 100.000 inwoners.

Maatschappelijke uitdagingen

De stijgende kosten voor levensonderhoud zorgen ervoor dat meer Purmerenders moeite hebben om rond te komen. Moeite hebben om de rekeningen te betalen kan vervolgens ook leiden tot andere problemen. De toenemende armoede is een thema dat de komende jaren speciale aandacht krijgt. Ouderen wonen steeds langer zelfstandig thuis. Het levert druk en zorg op bij de mensen om hen heen. Eenzaamheid is aan de orde van de dag en er wordt steeds meer gevraagd van mantelzorgers. De komende jaren verwachten we dat deze trend doorzet. Maar de zorg is er ook wat betreft onze jeugd. De groei van de inzet van de specialistische jeugdhulp is zorgelijk. We steunen hen die het nodig hebben. Het is van groot belang om naar elkaar om te blijven zien en te helpen daar waar dat kan.

De veiligheidsincidenten in de afgelopen periode hebben geleid tot zorgen onder inwoners. De jonge leeftijd van de daders en de mate van het geweld laten hun indruk achter. We vinden de veiligheid en het welzijn van onze inwoners belangrijk. We zetten in op een brede aanpak met aandacht voor preventie, en optreden en gezag. Om de veiligheid beter te waarborgen is sinds 1 augustus het messenverbod van kracht. Naast handhaving van de openbare orde is het van groot belang dat we inzetten op vroegtijdig signaleren van problemen bij jongeren en in gezinnen om te voorkomen dat kwetsbare jongeren delicten plegen. We zijn actief in de wijken, werken samen met partners als Clup Welzijn, politie en hulpverleners en spreken met alle betrokkenen. Wijkgericht werken – waarbij maatschappelijke partners, gemeente en inwoners samenwerken – blijft ook de komende jaren een centrale focus van dit college.

Sinds 1 juli 2023 is de regionale noodopvang van asielzoekers op de Baansteer-Noord opgeheven. We zijn dankbaar dat we met stichtingen, bedrijven, bewoners en onze ambtenaren een bijdrage hebben kunnen leveren in de verbetering van de situatie van deze tijdelijke bewoners van de gemeente. In de regio blijven we de komende jaren samenwerken om mensen die gevlucht zijn vanwege oorlog, geweld of vervolging van opvang te voorzien. Door de aanhoudende oorlog in Oekraïne en het landelijke tekort aan opvangplekken verwachten we de komende jaren Oekraïners op te blijven vangen. We zijn ons daarbij van bewust dat dit iets vraagt van onze gemeenschap, maatschappelijke partners en van onze eigen organisatie.

De groei van de gemeente

We willen dat er voor iedereen een plek is in Purmerend en dat het fijn is om hier te wonen, te werken en te recreëren. Daarom hebben we als gemeente grote ambities gesteld om te voorzien in woonruimte voor velen en zijn er de afgelopen jaren veel woningen opgeleverd. Het college wil samen met de raad de ambities omzetten in de concrete projecten. Daar zijn ook belangrijke stappen in gezet. Zo heeft de gemeenteraad voor het zomerreces ingestemd met het kwaliteitsplan en een eerste begroting voor het Waterlandkwartier. Projecten als de PostNL-locatie en Wheermolen-Oost zijn in volle vaart. Andere projecten zoals de Nieuwe Tuinderij en Kop West zijn in de afrondende fase. We zien om ons heen dat woningbouwprojecten door de stijgende bouwkosten en de hogere rente moeilijker van de grond komen. Er bestaat een reële kans dat dit een trend is voor de komende jaren waardoor we onze plannen en programma's moeten bijstellen. Daarbij speelt ook de krapte op de arbeidsmarkt aan de kant van de gemeente en de marktpartijen een rol. We blijven actief zoeken naar kansen om met bestuurlijke partners de projecten in de gemeente van start te laten gaan en woningen te realiseren.

We hebben naast de woningbouwopgave ook andere uitdagingen in onze leefomgeving. We werken aan een leefomgeving die groener is en uitnodigt tot verblijf, een openbare ruimte die intact en schoon is, en een gebouwde omgeving die gebruikt maakt van duurzame energie en woningen die energiezuinig zijn. Meer ruimte bieden aan de natuur en het groen in onze gemeente zorgt ervoor dat het fijn is om in de buitenruimte te zijn, ook in de toekomst. Het parkenplan speelt daar een belangrijke rol in en met de herinrichting van het Kooimanpark zijn de eerste stappen gezet. Met het Integraal Beheerplan Openbare Ruimte geven we ook de komende jaren de openbare ruimte een kwaliteitsimpuls. Om woningen energiezuiniger te maken zetten we de wijkgerichte aanpak voor collectieve isolatie voort. En in het mobiliteitsplan is de ambitie uitgesproken van de 10-minuten stad, waarbij de focus ligt op meer ruimte voor de fiets, voetganger en het openbaar vervoer.

De economische ontwikkeling van onze gemeente zetten we voort. Met de vaststelling van de gebiedsvisie voor de Koog is een volgende stap gezet richting een e-sport techcampus waar onderwijs, bedrijfsleven en sport met elkaar worden verbonden. Met de visie en het uitvoeringsprogramma voor de Binnenstad zetten we in op een binnenstad als huiskamer waar ontmoeten centraal staat. De ontwikkeling die daar samen met ondernemers en bewoners in gang is gezet vinden we zo belangrijk dat we deze de komende jaren niet kunnen laten liggen. Op de Baansteer-Noord hebben we grote zorgen rondom de beschikbare netcapaciteit. Dat heeft gevolgen voor de geplande ontwikkeling van de Baansteer-Noord tot toekomstbestendig en concurrerend bedrijventerrein. We blijven met Liander in gesprek om te zoeken naar creatieve oplossingen, maar de realiteit is dat er niet veel mogelijk is.

In de Beemster werken we verder met elkaar aan de uitvoering van de dorpsontwikkelingsplannen om de leefbaarheid te behouden. Hierbij zetten we in op het in standhouden en versterken van de karakteristiek van het werelderfgoed met ruimte om agrarisch te kunnen ondernemen. Aan de Oostflank zetten we in op het versterken van de natuur en op realisatie van een kwalitatief goed woonklimaat aanvullend op de binnenstedelijke plannen en de Westkant.

Financieel meerjarenbeeld

In de onderstaande tabel treft u het totaal financieel beeld van deze begroting aan:

Onderdeel	2024	2025	2026	2027
A. Stand Voorjaarsnota 2023 (besluit 1583415)	1.628	3.283	592	7
B. Autonome ontwikkelingen	4.827	4.703	3.824	-385
C. Gemeenschappelijke regelingen	-1.060	-827	-852	-1.063
D. Uitgangspunten en indexering	679	827	852	1.493
E. Buffer	-2.000	-4.000	-3.000	-
F. Stand primitieve begroting	4.074	3.986	1.416	52
G. Keuzes coalitieakkoord	-2.463	-1.953	-1.104	-
H. Begrotingsadvies VNG	-1.257	-1.639	-10.686	-12.763
I. Beschikbare vrije ruimte na 1e wijziging	354	394	-10.374	-12.711

Op het oog is de stand van de primitieve begroting 2024 (F) niet veel anders dan ten tijde van de Voorjaarsnota (A). Wel is er onderliggend het nodige veranderd. Bij onderdeel B zijn grote getallen zichtbaar. Dat zijn vooral de incidentele effecten van de meicirculaire vanwege extra loon- en prijsontwikkeling en meer compensatie uitgaven Jeugdzorg. Die extra incidentele ruimte (in de jaren 2024-2026) stellen we voor te reserveren ten gunste van de algemene reserve met het oog op het tekort van 2026 waarvoor het Rijk nu nog geen enkele oplossing laat zien (E). U bent hierover geïnformeerd in de brief over de meicirculaire 2023.

De meicirculaire was vooral belangrijk voor de vraag naar de compensatie voor loon- en prijsstijgingen. Het beeld is dat we nu net genoeg krijgen om de belangrijkste indexeringen ten aanzien van bestaand beleid en de gemeenschappelijke regelingen (C en D) op te vangen. Er resteert voor een sluitende primitieve begroting echter te weinig budget op de stelpost loon- en prijsontwikkelingen om in de toekomst in alle verwachte indexering te kunnen voorzien en er is dus ook niet

genoeg accres om de prijscompensatie van IBOR van 50% in de Voorjaarsnota op te hogen naar 100%. Wat ook niet mogelijk is, is om een schijf 2027 van de Investeringsagenda te vormen en structureel budgetten voor IBOR onderdelen bruggen, geluidschermen, kademuren, keermuren, remmingswerken, steigers, stuwten, trappen en tunnels te vormen. Als er geen maatregelen worden getroffen, houdt hiermee de Investeringsagenda na 2025 op en eindigt het beheerbudget IBOR voor de genoemde onderdelen vanaf 2026. Dit wordt allemaal veroorzaakt doordat de Rijksinkomsten van de gemeente vanaf 2026 zeer ongewis zijn.

Keuzes 2024

In de Voorjaarsnota is melding gemaakt van een aantal zaken waarvoor ten tijde van de Voorjaarsnota geen structurele middelen beschikbaar waren maar 'die niet konden blijven liggen'. Dit gaat over de wijklopen, een extra wijkmanager, IBOR en de programma's Binnenstad, Economie en Mobiliteit en digitale veiligheid. In de afgelopen periode is gekeken naar desbetreffende onderwerpen. Hierbij hebben we stuk voor stuk bekeken waar het minder kan, waar het incidenteel kan (we hebben nog begrotingsruimte in de jaren 2024-2026) en als het niet incidenteel kan of er binnen de begroting ruimte te maken viel. Dat was geen eenvoudige opgave. Het college heeft hierbij de incidentele ruimte van de Voorjaarsnota over de jaren 2024-2026 als kader genomen: € 5,5 miljoen. De resultaten zijn opgenomen als keuzes voor 2024 en deze worden toegelicht in hoofdstuk keuzes van de begroting.

Begrotingsadvies VNG

Op 14 juli 2023 is vanuit de VNG een begrotingsadvies uitgebracht aan gemeenten om bewust tekorten te laten zien vanaf 2026. Door de gevolgen van de keuzes van het kabinet te laten zien, wordt een helder signaal afgegeven aan het inmiddels demissionaire kabinet en Tweede Kamer dat de gemeentelijke financiën momenteel onvoldoende zijn voor het uitvoeren van het huidige takenpakket. Het begrotingsadvies bestaat uit drie onderdelen:

- Zorg voor een sluitende begroting voor 2024 en 2025;
- Ga voor 2026 en 2027 uit van maatschappelijke opgaven, ook als dit een tekort laat zien;
- Voer (nog) geen bezuinigingen door voor de korting van € 3 miljard, hierover zijn en komen nog gesprekken.

Dit is door het college nu nog niet in de begroting verwerkt. Het college stelt de raad voor aan dit uitzonderlijke advies van de VNG invulling te geven door 4 zaken in de begroting te verwerken (H):

Onderdeel H	2024	2025	2026	2027
a. Weghalen extra middelen gemeentefonds kopieerslag 2025	-	-	-8.967	-8.967
b. Prijscompensatie IBOR van 50% naar 100%	-343	-596	-599	-1.060
c. Aanvullend IBOR (geluidschermen, keermuren, steigers etc)	-	-	-	-375
c. Afdoende niveau stelpost loon- en prijscompensatie	-914	-1.043	-1.120	-1.436
d. Investeringsagenda schijf 2027	-	-	-	-925
Effect op begrotingsruimte VNG begrotingsadvies	-1.257	-1.639	-10.686	-12.763

De eerder besloten kopieerslag van de algemene uitkering van 2025 naar 2026 en 2027 wordt daarmee teruggedraaid. Geraamd wordt op het bedrag dat nu op grond van de circulaires wordt

verwacht. Daarnaast worden de budgetten van IBOR volledig geïndexeerd, wordt de stelpost loon- en prijsontwikkeling naar het gewenste niveau gebracht en wordt ook de schijf 2027 van de Investeringsagenda geraamd zodat er ook in 2026 een besluit over nieuwe investeringen voor de groei van onze gemeente kan worden genomen. Ook wordt het aanvullend beheerbudget IBOR geraamd voor de schijf 2027 zodat het gewenste onderhoudsniveau blijft gehandhaafd.

De Programmabegroting 2024 zal vervolgens met sluitende begrotingsjaren 2024 en 2025 en negatieve begrotingsjaren 2026 en 2027 (I) aan de provincie worden aangeboden.

Vorbereiding toekomstscenario's

De financiële situatie van Purmerend en alle andere gemeenten is een grote zorg. Het 'ravijn' in de circulaire (I) wordt na instemming van de raad zichtbaar in onze meerjarenbegroting. Daarmee wordt duidelijk dat bij een gelijkblijvend takenpakket de daling van middelen grote gevolgen heeft voor onze gemeente. We zijn een groeiende en ambitieuze gemeente met steeds meer huizen, meer inwoners en meer zorg. Dat leidt tot meer verkeer, meer vuil en meer onderwijsbehoefte. Ook het perspectief op bekostiging van de groeiopgaven is duister. We willen waar het kan meer doen, maar het Rijk dwingt ons om met een scherper oog te kijken naar onze inzet.

Dat vraagt mogelijk om keuzes van het college en uw raad - maar biedt ook een kans om opnieuw te kijken wat we belangrijk vinden richting de toekomst: doen we wat nodig is en wat betekent dit voor inwoners of de ontwikkeling van de gemeente? De periode in aanloop naar de Voorjaarsnota 2024 en de programmabegroting 2025 gebruiken we om dit goed uit te werken. Bij de Voorjaarsnota 2024 ontvangt u een voorstel van het college met mogelijke lijnen waarlangs dit tekort kan worden opgelost en hoe we de noodzakelijke investeringen voor onze gemeente en inwoners kunnen blijven doen.

Ondertussen menen wij dat het onzekere perspectief de gemeente niet op slot kan zetten. Om die reden vinden wij het belangrijk dat de inhoudelijke besluitvorming doorgaat. Tegelijkertijd moet er wel ruimte zijn om bij de voorjaarsnota daadwerkelijke keuzes in samenhang en met perspectief over het geheel van de gemeente te kunnen maken.

Om dat mogelijk te maken onder deze ongewisse financiële omstandigheden denken wij er goed aan te doen om bij nieuwe besluiten met een materieel financieel effect, specifiek in onze uitvoering te letten op de mogelijkheden tot omkeerbaarheid van het besluit (een eventuele heroverweging). Concreet komt dat neer op het wel doorgaan met de bestuurlijke besluitvorming en het voorbereiden van de uitvoering van het besluit (dus er wordt gewoon doorgewerkt), maar zoveel mogelijk wegblijven van het afsluiten van onder andere overeenkomsten die onze gemeente vastzet bij de besluitvorming over de keuzes bij de Voorjaarsnota. Op die wijze bent u in de gelegenheid om tijdens de Voorjaarsnota alsnog alles zoveel mogelijk in samenhang te bezien.

We schatten in dat dit in de komende periode de best mogelijke manier is om op een verantwoorde wijze en in voldoende mate door te gaan met het besturen van een groeiende gemeente en de voorzieningen.

Tot slot

In alle hectiek van de vele crises in ons land, is het van groot belang om in 2024 als Purmerend koers te houden op de zaken die belangrijk zijn voor de inwoners. Daar doen we het voor. Als college maken we de keuze om te blijven investeren. We hopen uiteraard dat het Rijk op tijd daarvoor de benodigde middelen beschikbaar stelt om dat ook mogelijk te maken. We gaan hoe dan ook voortvarend door met de woningbouwopgave, het verbeteren van de kwaliteit van de openbare ruimte, aandacht voor de wijken, de zorg voor onze jeugd en de verduurzaming. De keuzes die we daarvoor moeten maken, maken wij samen met u.

De secretaris

De burgemeester

A. Heiner

E. van Selm

Keuzes

Inleiding

Het college heeft vorig jaar een groot aantal ambities voor de gemeente opgenomen in de begroting 2023. Een aantal zaken kon toen nog niet worden meegenomen omdat de plannen nog niet gereed waren (o.a. niet uitgewerkte IBOR onderdelen, Mobiliteitsplan, Visie Binnenstad). Bij de Voorjaarsnota bleek een aantal voorstellen vanwege het ontbreken van structurele middelen niet te kunnen worden meegenomen. In de afgelopen maanden zijn deze voorstellen op noodzaak en omvang bekeken, is gekeken of er dekking was binnen de bestaande middelen, en ook is bekeken of deze voorstellen incidenteel gedekt konden worden. Het college heeft hierbij het totaal aan incidentele middelen van de meerjarenbegroting ten tijde van de Voorjaarsnota 2023 als kader gehouden: € 5,5 miljoen. Dit heeft geresulteerd in pakketkeuzes die wij u graag ter besluitvorming voorleggen. Na besluitvorming over deze keuzes blijven er in de begroting nog incidentele middelen over voor latere jaren.

Keuzes 2024

Voor de noodzakelijke keuzes coalitieakkoord legt het college graag de volgende voorstellen aan u voor:

G. Keuzes	Programma	2024	2025	2026	2027	I/S	
1	Formatie uitbreiding wijkmanager	02. Samenleving	-117	-121	-125	-128	S
2	Wijklopen	02. Samenleving	-70	-100	-70	-70	S
3	Herziening subsidiebudgetten/GALA	02. Samenleving	187	221	195	198	S
4	Mobiliteitsplan 2024-2025: capaciteit en onderzoek	05. Bereikbaarheid	-200	-200	-	-	I
5	IBOR: schermen, muren, steigers etc	06. Beheer openbare ruimte	-500	-500	-500	-	I
6	Pilot Bibob	08. Veiligheid	-160	-165	-	-	I
7	Programma Binnenstad:	09. Economie					
a.	Programmamakosten		-150	-150	-150	-	I
b.	Programmamateam/communicatie		-187	-189	-191	-	I
c.	Onderzoek Opwaardering stadsboulevards en onderzoekplan Singelpark		-400	-	-	-	I
d.	Stimulering sport en spelen		-90	-90	-	-	I
e.	Sfeergebieden en stadspoorten		-100	-100	-100	-	I
f.	Het verhaal van de binnenstad		-50	-50	-50	-	I
8	Visie en uitvoeringsprogramma Toerisme en Recreatie	09. Economie	-107	-110	-113	-	I
9	Uitvoeringsagenda economische visie	09. Economie	-200	-200	-	-	I
10	Aanpak nieuwe regels informatiebeveiliging digitale overheidsdiensten	Overhead	-319	-199	-	-	I
11a	Beveiligingsteam ICT	Overhead	-200	-200	-200	-200	S
11b	Dekking uit stelpost overhead	Overhead	200	200	200	200	S
Keuzes 2024			-2.463	-1.953	-1.104	-	

G1. Uitbreiding formatie wijkmanager

Purmerend is de laatste jaren gegroeid, door zowel de fusie met de Beemster als door de woningbouw. De rol van de wijkmanager is de laatste jaren veranderd van een operationele functie naar een adviesfunctie voor alle onderwerpen die in de wijken spelen. Het college heeft de ambitie dat de zichtbaarheid van de wijkmanager nog meer moet toenemen. Dit zal leiden tot nog meer contacten, adviezen en werkzaamheden. Dat is nu al merkbaar en daardoor is er behoefte aan

een extra wijkmanager waardoor de werkzaamheden beter verdeeld kunnen worden. Het aantal wijkmanagers gaat dan van 8 naar 9.

G2. Wijklopen

In de programmabegroting 2023 is geld aangevraagd voor de wijklooplocaties (maatschappelijke ruimtes en activiteitenbudget) Plantsoenstraat 17, Gildeplein 70, Riekstraat en Koggenland. Naast de wijklopen is geld beschikbaar gesteld voor de 2-jarige pilot 'Thuisgekookt'. Inmiddels is gestart met het wijkpunt in de kantine van Sporthal de Vaart. De start is veelbelovend en voldoet aan de behoefte in de Purmer-Zuid. Er zijn echter nog geen exploitatie- en beheerkosten opgenomen in de lopende meerjarenbegroting. Met Clup Welzijn zijn de exploitatie- en beheerskosten van alle locaties doorgenomen. Er is voor het totaal aan genoemde wijklopen € 70.000 structureel extra nodig. Voorts is het voorstel om nog een derde jaar aan de pilot Thuisgekookt toe te voegen. Dit kan worden gedekt uit de specifieke uitkering GALA.

G3. Herziening subsidiebudgetten/GALA

Aangezien de voorgaande twee voorstellen behoudens de pilot 'Thuisgekookt' -structurele dekking vragen en deze in de vrije ruimte niet aanwezig is, is gekeken naar dekking binnen het programma. Het beeld is dat extra middelen voor de wijklopen uit de specifieke uitkering GALA kunnen worden gedekt en dat de extra wijkmanager gedekt kan worden uit ruimte van een bepaald aantal subsidiebudgetten waar geen volledig beroep op loon- en prijscompensatie is gedaan.

G4. Mobiliteitsplan

In december 2022 heeft de gemeenteraad het Mobiliteitsplan vastgesteld. Dit plan schetst de kaders voor de mobiliteit van Purmerend voor de komende jaren. Het brengt in beeld wat de gevolgen en kansen zullen zijn van verdergaande verstedelijking op het verkeer en vervoer in de gemeente, en vanuit welke beleidsuitgangspunten er verkeersmaatregelen zullen worden uitgewerkt. In 2023 worden de eerste onderzoeken uitgevoerd en wordt het Mobiliteitsplan vertaald naar een integraal uitvoeringsprogramma (incl. financiering). Het uitwerken van de mobiliteitsmaatregelen heeft een belangrijke relatie met de gebiedsontwikkelingen in Purmerend. Er is gekozen voor een programmatische aanpak waarbij een programmamanager er zorg voor draagt dat projecten kunnen worden opgestart. Voor voortzetting van programmamanagement en onderzoeken wordt € 200.000 voor 2024 en 2025 aangevraagd.

G5. IBOR: schermen, muren, steigers etc.

In het beheerplan Integraal Beheer Openbare Ruimte (IBOR) zijn de budgetten 2023-2026 van bruggen, beweegbare bruggen, duikers en beschoeiing vastgesteld. Zoals in het IBOR aangegeven, zou de uitwerking van budgetten van de rest van het areaal (overige vaste bruggen, geluidschermen, kademuuren, keermuren, remmingswerken, steigers, stuwen, trappen en tunnels) op een later moment volgen. Met de inspecties van de afgelopen tijd is daar nu ook beter zicht op. Dit vraagt om uitbreiding van het structurele budget. Dat is echter niet aanwezig. De gemeente wordt daardoor voor keuzes gesteld.

Op dit moment is een onderzoek uitgezet om scenario's te ontwikkelen op het spanningsveld van kwaliteit en de beheerkosten. In die scenario's worden de risico's in kaart gebracht die ontstaan als gevolg van keuzes tussen financiële middelen en ambities van de gemeente. Om voor geluidschermen, keer- en kademuuren, steigers en remmingswerken toch aanvullende middelen te

hebben, wordt er voor drie jaar budget toegevoegd aan de reserve IBOR om ingezet worden in de onderhoudsplanning.

G6. Pilot Bibob

De Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur (Wet Bibob) is destijds voortgekomen uit de wens van de overheid om meer mogelijkheden te krijgen om de vervlechting tussen boven- en onderwereld tegen te gaan. Criminelen maken gebruik van legale ondernemingen om misdrijven te plegen. Er wordt daarbij gebruik gemaakt van beschikkingen en opdrachten van de overheid. De Wet Bibob is een instrument van de gemeente Purmerend om de criminele infrastructuur aan te pakken en criminelen niet langer onbedoeld te faciliteren. De Wet Bibob kan worden ingezet op bepaalde vergunningen, subsidies, aanbestedingen (bouw, milieu en ICT) en op vastgoedtransacties. Het college wil graag dit instrument inzetten om meer mogelijkheden te hebben om ondermijnende activiteiten in beeld te krijgen. Daarvoor wordt een pilot gestart.

G7. Programma Binnenstad

We vinden het belangrijk dat de binnenstad van Purmerend voor iedereen een fijne plek is en in de toekomst ook blijft. Daarom zijn we in 2021 gestart met het programma Binnenstad. We hebben van 7.250 inwoners, bezoekers, ondernemers, jongeren, vastgoedeigenaren en culturele en maatschappelijke instellingen input ontvangen om te komen tot een visie. Op basis daarvan is een visie en een bijbehorend uitvoeringsprogramma geschreven. Op 22 december 2022 is het programma Binnenstad (visie en uitvoeringsprogramma) vastgesteld met uitvoeringsbudgetten voor 2023. De gemeenteraad wordt jaarlijks op de hoogte gehouden van de kosten en de opbrengsten betreffende de ontwikkelingen van het programma, de voortgang en van de projecten middels een voortgangsrapportage van het Programma Binnenstad. In de Voorjaarsnota zijn in de Investeringsagenda de middelen voor de aankleding en vergroening van de binnenstad 2023-2025 opgenomen.

Voor 2024-2026 vraagt het college overeenkomstig het uitvoeringsplan middelen aan voor:

- Het programma, programmateam en de communicatie;
- 'Het verhaal van de Binnenstad';
- Onderzoek naar de opwaardering van de stadsboulevards en naar het plan voor het Singelpark;
- Uitvoeringsmiddelen voor stimulering van sport en spelen, inrichting sfeergebieden en herintroductie stadspoorten.

G8. Visie-uitvoering Toerisme & Recreatie

Op 8 maart 2023 (reg.nr 1581607) bent u geïnformeerd over de op te stellen visie op recreatie en toerisme 2023-2040 en de bijbehorende ambities. De kosten hiervan kunnen binnen de begroting worden gedekt. Een maand later, op 17 april, bent u geïnformeerd (reg.nr 583862) over het feit dat uit de aanbesteding van een uitvoerend bureau een capaciteitsvraagstuk aan de orde was waardoor de visie pas in 2024 kan worden opgeleverd. Het college wil graag ruimte in de begroting creëren om de komende drie jaren ook handen en voeten aan die visie en het uitvoeringsprogramma te geven. Om die reden worden daarvoor nu middelen aangevraagd.

G9. Uitvoeringsagenda economische visie

In 2020 is het integraal economisch perspectief en ambitie vertaald in de 'Economische Visie Beemster + Purmerend #datwerkt!'. Deze visie is door de raad in maart 2021 vastgesteld en

vertaald naar een uitvoeringsprogramma. Het uitvoeringsprogramma is geactualiseerd en bouwt verder op het bestaande uitvoeringsprogramma (2021-2022). Aanvullend zijn de ambities uit het coalitieakkoord "Samen op koers" 2022-2026 vertaald naar concrete uitvoeringsmaatregelen. Het programma 2023-2024 is opgebouwd langs 4 thema's, de zogenoemde pijlers:

1. Agrarisch & Werelderfgoed Beemster
2. Stimulering arbeidsmarkt, (tech) onderwijs & campusontwikkeling
3. Centrumontwikkeling en programma Binnenstad en voorzieningen in de stad
4. Circulaire economie & bedrijventerreinen.

Binnen programma 9 Economie is geen structureel budget geraamd voor het uitvoeringsprogramma Economische Visie Beemster+ Purmerend. Om de ambities zoals geformuleerd in de economische visie te realiseren wordt jaarlijks incidenteel budget aangevraagd. Het voorstel is nu voor 2 jaar € 200.000 beschikbaar te stellen.

G10. Beveiliging digitale diensten

De digitalisering van onze gemeente is een onomkeerbaar proces. Mits goed geregeld, draagt digitalisering bij aan de maatschappelijke opgaven waar we voor staan. Dit vraagt om heldere kaders en regels voor het verwerken van alle informatie. Om mee te kunnen bewegen met de snelle groei van digitale informatie zijn aanpassingen binnen onze bestaande organisatie noodzakelijk. Daarnaast spelen er wettelijke verplichtingen zoals onder meer de Omgevingswet (gaat in per 01-01-2024), de Wet open overheid (WOO, ingegaan per 01-05-2022, met daarin onder meer de verplichting voor overheidsorganisaties om actief informatie openbaar te maken), de huidige en nieuwe Archiefwet (per 01-07-2024) en het reeds bestaande Tijdelijk Besluit Digitale Toegankelijkheid Overheid. Deze hebben allemaal tot doel om inwoners eerder en volledig toegang te geven tot informatie, die begrijpelijk, transparant en toegankelijk is.

Om alles in goede banen te leiden en toekomstbestendig in te richten is een scherpe koers met beleid rond informatiehuishouding (met daarin aandacht voor opslag, digitalisering, toegankelijkheid, vindbaarheid, informatiebeveiliging, privacy, beheer, onze manier van werken en ICT voorzieningen) noodzakelijk. Het is van groot belang dat we zorgvuldig omgaan met de informatie en gegevens van burgers, bedrijven en ketenpartners. Het aantal digitale dreigingen neemt toe, wat resulteert in een groei van de beveiligingswerkzaamheden, zowel preventief als aan de oplossingskant. Daarnaast is er een voortdurende ontwikkeling op de wetgeving, zowel updates van huidige als ontwikkeling van nieuwe wetgeving.

De groei van het aantal digitale systemen en applicaties stijgt, wat keer op keer vraagt om aanpassingen en ontwikkeling, en om te voldoen aan alle wettelijke vereisten aan de voorkant. Daarbij worden met de komst van de NIS2, de EU-richtlijn om de digitale weerbaarheid in de hele unie te verbeteren, worden de regels voor digitale overheidsdiensten aangescherpt. Het is zodanig complex geworden dat is besloten om een team Informatievoorziening op te richten. Het is de bedoeling om de komende twee jaar hier met de bestaande formatie een start te maken op het gebied van richting, beleidsvorming, implementatie van wetgeving en inrichting van processen. Hiervoor is in 2024 en 2025 extra budget nodig.

G11a/11b. Beveiliging ICT

De bedrijfsprocessen van de gemeente leunen sterk op een correcte werking van ICT, en

meerdere recente incidenten bij andere (lokale) overheidsinstellingen tonen aan dat de publieke dienstverlening in het geding komt bij onvoldoende cybersecuritymaatregelen. Daarnaast moeten wij als gemeente voldoen aan de BIO en op korte termijn (2024) aan de NIS 2. BIO staat voor Baseline Informatiebeveiliging Overheid en is het basishorizontale kader voor informatiebeveiliging binnen alle overheidslagen (Rijk, gemeenten, provincies en waterschappen). Om aan de BIO en de NIS 2 te voldoen hebben wij een beveiligingscentrum nodig om de ICT omgeving te kunnen monitoren en de benodigde acties te kunnen uitvoeren. Voor onderzoek naar dit beveiligingscentrum, andere Microsoft licenties, vervanging van de firewall en voor beheerders is meer geld nodig dan de € 200.000 die nu wordt aangevraagd. Deze € 200.000 is echter de ruimte die binnen het programma overhead hiervoor kan worden vrijgemaakt en het is wel belangrijk een start te maken.

Leeswijzer

De programma's

De programma's zijn als volgt opgebouwd:

Visie

Op hoofdlijnen wordt aangegeven waarom we doen wat we doen, en waarom we dat nu doen.

Doelen en activiteiten

Op hoofdlijnen wordt aangegeven hoe we uitvoering geven aan onze visie.

Wat gaan we doen en wat willen we hiermee bereiken?

In deze paragraaf wordt het gewenste maatschappelijke effect aangegeven dat de gemeente wil bereiken. De gemeente heeft daar niet als enige invloed op. De gewenste maatschappelijke effecten geven sturing aan het gemeentelijk handelen. Daarnaast wordt aangegeven wat de belangrijkste of opvallendste zaken zijn die de gemeente gaat doen om het doel te bereiken.

Wat mag het kosten

Per programma wordt kort toegelicht welke financiële ontwikkeling er is ten opzichte van de bijgestelde begroting 2023 (stand Voorjaarsnota 2023). In de tabellen kunnen afrondingsverschillen zichtbaar zijn tussen de som van de afzonderlijke producten en het gehele programma. Ontwikkelingen groter dan € 100.000 worden toegelicht, met dien verstande dat het van belang kan zijn ook kleinere ontwikkelingen toe te lichten. Naast de ontwikkeling van de exploitatie wordt het gebruik van de bij het programma horende reserves toegelicht, en wordt een overzicht gegeven van de incidentele baten en lasten. In de financiële overzichten vindt u een totaaloverzicht van de baten en lasten, reserves en voorzieningen en de investeringen. Indien er sprake is van nieuw beleid uit het coalitieakkoord dan is dit expliciet in de tabel vermeld.

Financiële overzichten

De financiële overzichten bestaan uit:

Algemene dekkingsmiddelen

In de algemene dekkingsmiddelen staan de algemene baten en lasten van de gemeentebegroting. Dat zijn de belastingen, de opbrengst uit het gemeentefonds, rentebaten en -lasten, deelnemingen, stelposten die nog niet zijn verwerkt in de programma's, en ruimte voor nieuw beleid.

Overzicht overhead

In dit onderdeel zijn alle kosten van het management en de ondersteunende functies samengebracht. Hierbij is de notitie Overhead van de Commissie Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) leidend geweest. Alleen de direct toerekenbare kosten zijn nog onderdeel van de programma's.

Heffing vennootschapsbelasting en onvoorzien

In dit onderdeel is de heffing voor de vennootschapsbelasting en de post onvoorzien opgenomen.

Het financieel resultaat

In het financieel resultaat staat een totaaloverzicht van de baten en lasten van de programma's en de algemene dekkingsmiddelen, de overhead, de post onvoorzien en de heffing vennootschapsbelasting: het zogenaamde resultaat voor en na bestemming.

Ontwikkeling en toelichting verloop vrije ruimte 2024-2027

In dit overzicht zijn de financiële ontwikkelingen sinds de begrotingsbijstelling 2023 opgesomd en kort toegelicht. Deze zijn verdeeld naar onvermijdelijke ontwikkelingen en nieuw beleid/keuzes. De essentiële keuzes zijn na besluitvorming van de Voorjaarsnota al verwerkt in de cijfers van de programma's.

Overzicht baten en lasten per programma en beleidsveld

Dit overzicht geeft per programma een opsomming van de beleidsvelden en de raming van de baten en de lasten voor de jaarschijf 2024-2027. Het zorgt voor een compleet beeld en is bedoeld als achterliggende toelichting.

Overzicht incidentele baten en lasten

In dit overzicht worden de Incidentele baten en lasten weergegeven die het begrotingsaldo incidenteel beïnvloeden. Het gaat om eenmalige zaken en om (meerjarige) projecten of subsidies als deze eveneens het karakter van tijdelijkheid c.q. eindig tot doel hebben.

Investeringsoverzichten

In het investeringsoverzicht staan alle lopende, vervangings-, uitbreidings- en voorgenomen investeringen. Voor de voorgenomen investeringen wordt te zijner tijd een krediet aan de raad gevraagd.

Overzicht reserves en voorzieningen

Dit overzicht bevat het totaal van de reserves en voorzieningen en het gebruik hiervan in 2023 en volgende jaren. Het overzicht wordt gevolgd door een korte toelichting per reserve en voorziening.

Paragrafen

De paragrafen presenteren een aantal verplichte overzichten op onderwerpen waarmee een beter inzicht wordt verkregen op zaken die aan de begroting ten grondslag liggen.

Overige overzichten

De overige overzichten zijn opgenomen ter onderbouwing en uitvoering van de begroting. Dit betreft:

Subsidies

Jaarlijks bij de begroting is een overzicht gevoegd waarin de verleende subsidies en andere vormen van financiële ondersteuning aan externe partijen staan vermeld. Dit is verdeeld in subcategorieën en met vermelding van eventueel daaraan gekoppelde plafonds.

Financiële kaders en uitgangspunten begroting 2024-2027

In dit overzicht wordt beschreven welke uitgangspunten zijn gehanteerd voor loon- en prijsstijgingen en volgens welke weging is bepaald of een ontwikkeling onvermijdelijk is. In de begroting moet worden opgenomen of er sprake is van een keuzemogelijkheid voor de gemeenteraad.

Beleidsindicatoren

Dit overzicht bevat een lijst van indicatoren met daarin opgenomen de naam van de indicator, de eenheid en de bron. Het geheel is gerangschikt naar programmaniveau. De informatie voor de indicatoren is voor alle gemeenten beschikbaar en toegankelijk via de website www.waarstaatjegemeente.nl. De gemeenten ontvangen de beleidsindicatoren van externe partijen waaronder het CBS. Als gevolg hiervan kan de gemeente de cijfers niet actualiseren.

Taakvelden per programma

Dit onderdeel bevat de baten en lasten per taakveld en het verdelingsprincipe van de taakvelden over de programma's.

Samenstelling van het Bestuur

Hier vindt u de beschrijving van de portefeuilleverdeling van de collegeleden.

De programma's

Programma 1

Publieksdiensten

Visie

Bij onze dienstverlening staat het belang van onze inwoners en ondernemers op de eerste plaats, en gemak centraal. We leveren maatwerk, binnen de geldende wet- en regelgeving. Dit gebeurt steeds meer digitaal en op afspraak. Wij willen dat bewoners en ondernemers op onze dienstverlening aan kunnen en werken daarom aan een hoge klanttevredenheid. Als de Omgevingswet in werking treedt op 1 januari 2024 dan voldoen we aan de minimale wettelijke vereisten van de VNG. Wij zoeken naar een Purmerendse invulling van de besluiten en instrumenten om het nog beter te doen voor onze gemeente.

Doelen en activiteiten

Een gemeente die werkt voor haar inwoners en ondernemers, betekent een goede (digitale) dienstverlening en een snelle, professionele en zorgvuldige afhandeling van vragen, aanvragen en (terugkoppeling van) meldingen. De informatie op de website moet voor iedereen goed vindbaar en toegankelijk zijn. Inwoners die minder digitaal vaardig zijn, worden geholpen bij hun vragen. Daarom blijven loketten en telefoon voor persoonlijk contact (uiteraard) volledig open. Ook staat

de bescherming van privacy hoog in het vaandel. Burgers, medewerkers en overige betrokkenen kunnen erop vertrouwen dat we zorgvuldig met hun persoonsgegevens omgaan.

Wat gaan we doen en wat willen we hiermee bereiken?

Vergunningverlening

Vergunningaanvragen, ontheffingen en meldingen toetsen we aan de van toepassing zijnde wet- en regelgeving. Na vergunningverlening wordt op de naleving toegezien. Hierbij leveren we een bijdrage aan een prettige leefbare en veilige leefomgeving en beperken we overlast tot een minimum.

Onze omgeving is voortdurend in beweging. De ruimtelijke en maatschappelijke ontwikkeling van onze gemeente leiden we met vergunningaanvragen, ontheffingen en meldingen in goede banen. Omdat we merken dat de grond schaars is en we niet altijd overal aan kunnen bijdragen sturen we op ontwikkelingen die een meerwaarde hebben voor onze gemeente. We vragen van initiatiefnemers om verantwoordelijk te zijn voor een goed participatieproces en vragen hen te participeren met de omgeving, nog vóórdat zij een vergunningsaanvraag indienen. Zo kunnen omwonenden in een vroegtijdige fase hun suggesties, opmerkingen of bezwaren kenbaar maken en kunnen plannen daarmee worden verrijkt. Na verlening wordt op de naleving toegezien. We leven daarmee een bijdrage aan een prettige leefbare en veilige leefomgeving en beperken overlast tot een minimum.

- Het onttrekken, samenvoegen of omzetten van woonruimte toetsen we aan de Huisvestingsverordening.
- De werkprocessen VTH passen we aan de Omgevingswet en Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb).
- De strategieën, risicoanalyse en prioritering implementeren we in het workflowsysteem.
- We maken gebruik van RX Launch, waardoor het werkproces van de APV en Bijzondere Wetten verder digitaliseert. De aanvragers kunnen dan gebruik maken van één digitale vergunningchecker. Hierbij starten we met de vergunningaanvragen voor evenementen.
- We geven uitvoering aan de werknemersvergunningen. Deze aanvragen worden getoetst aan de Parkeerverordening en het Uitvoeringsbesluit Parkeerverordening.
- De verwachting is dat er veel vragen met betrekking tot de Wkb bij de gemeente binnen zullen komen. Op de website wordt hieraan de nodige aandacht besteed.
- Vergunningaanvragen worden getoetst aan de energieprestatie-eisen voor bijna energie neutrale gebouwen (BING), waarmee we sturen op duurzame woningbouw.

Burgerzaken, Document-/informatiebeheer en Klantcontactcentrum

Toename gebruiksgemak, professionalisering van het team en verbetering van de dienstverlening voor burgers.

- We streven er bij team Burgerzaken naar dat er meer digitaal wordt afgenomen, waar dit makkelijk/mogelijk is voor de burger. Burgerzaken heeft reeds een aantal E-diensten en we gaan die komende jaren verder uitbreiden en doorontwikkelen.
- We onderzoeken de mogelijkheden voor het implementeren van het Digitaal aanvragenRijbewijzen (DAR) voor Purmerend. Hiermee hoeft, het verlengen van een rijbewijs niet standaard aan de balie van Burgerzaken te worden uitgevoerd.

- We streven naar een goede focus op de juiste uitvoering en planning voor het aanvragen van reisdocumenten. Per januari 2024 is de 'reisdocumentendip' ten einde, waarmee het aantal aanvragen flink gaat stijgen. We borgen dat de medewerkers, naast hun opleiding, de juiste tools hebben om deze aanvragen efficiënt te verwerken.
- We houden ons bezig met het verder ontwikkelen en opleiden van team Burgerzaken. Verdere digitalisering, de veranderende klantvraag, en de ontwikkelingen van buiten, laten zien dat het belangrijk is, dat het team op de juiste manier met de vele verzoeken en aanvragen blijft omgaan en dat de kennis up to date blijft.
- Blijven inzetten van 'de klantreis' om voor bepaalde (digitale) producten te onderzoeken of deze op de juiste manier worden ingezet/uitgevoerd, dan wel waar eventuele verbeterpunten liggen.
- We willen informatie uit eigen beweging openbaar en digitaal toegankelijk maken, in ieder geval voor beleid en op termijn (binnen 8 jaar) voor 11 categorieën informatie. Dit is een actiepunt behorend bij de uitvoering van de Wet open overheid (WOO).
- We zetten ons in voor de ontwikkeling van het team KCC in professionele dienstverlening. We willen op die manier de toenemende complexiteit van vragen en verzoeken van inwoners professioneel en optimaal dienstverlenend het hoofd kunnen bieden.
- We willen informatie-uitwisseling tussen KCC en alle andere teams intensiveren. De vragen van inwoners willen we zoveel mogelijk adequaat beantwoorden zonder doorverbinden/terugbelverzoek.
- Het is belangrijk om te investeren in schrijftrainingen Duidelijke Taal. We willen teksten begrijpelijker en toegankelijker maken.

Belangrijk om te weten

Omgevingswet

Purmerend heeft ervoor gekozen om te voldoen aan de minimale acties voor implementatie zoals geformuleerd door de VNG, zodat we op tijd klaar zijn voor de inwerkingtreding van de wet. Tegelijkertijd gebruiken we de ruimte die de Omgevingswet biedt voor een Purmerendse invulling. Uitdaging is om deze grote stelselherziening op een goed voorbereide manier te managen, actuele ontwikkelingen niet onnodig te (laten) stagneren en de dienstverlening te continueren. Het implementeren van de Omgevingswet is een proces dat niet stopt na inwerkingtreding en zal de komende jaren doorlopen. Jaarlijks zal bij de Voorjaarsnota de benodigde dekking aangevraagd worden voor het daaropvolgende jaar. Het omgevingsplan is opgenomen in paragraaf 'Weerstandvermogen en risicobeheersing' van deze begroting.

Omgevingsvergunningen

De Omgevingswet vraagt voor vergunningaanvragen een nieuwe manier van werken. Als de wet van kracht wordt is de standaard behandeltermijn voor vergunningaanvragen acht weken. Het vooroverleg wordt door deze korte behandeltermijn nog belangrijker. We werken met een indicatieverzoek en omgevingsinitiatief. Het indicatieverzoek heeft meer een adviserend karakter, terwijl het omgevingsinitiatief bedoeld is om een wenselijk initiatief haalbaar te maken samen met de initiatiefnemer. Bij het omgevingsinitiatief wordt een casemanager gekoppeld aan de initiatiefnemer, waardoor de initiatiefnemer één aanspreekpunt heeft van A tot Z. Verder ondersteunen we initiatiefnemers met participatie bij vergunningaanvragen door middel van een handreiking en advies. Met inwerkingtreding van de Omgevingswet wordt ook het besluit over het adviesrecht van de raad van kracht. Vanaf dat moment worden sommige (complexe) vergunningaanvragen die afwijken van het omgevingsplan (ook wel bopa's genoemd) voor een

advies aan de raad voorgelegd, vergelijkbaar met de huidige verklaring van geen bedenkingen. In 2024 doen we ervaring op met de door de gemeenteraad genomen besluiten over het adviesrecht en uitgangspunten voor participatie bij vergunningaanvragen. We nemen deze ervaringen mee voor de evaluatie het adviesrecht en de uitgangspunten voor participatie in 2025.

Omgevingsplan

Met inwerkingtreding van de Omgevingswet ontstaat van rechtswege het tijdelijk omgevingsplan. In 2023 wordt het eerste omgevingsplan voor de gemeente Purmerend voorgelegd aan de gemeenteraad voor het deelgebied Wheermolen-Oost. Tot 2032 loopt de transitieperiode om het tijdelijke omgevingsplan stapsgewijs naar eigen inzicht om te vormen richting het definitieve omgevingsplan. We stellen daarvoor een plan van aanpak (de zogenaamde transitiestrategie) op.

Wet elektronische publicaties

De verplichting voor bestuursorganen om voorgenomen besluiten uit de Wet elektronische publicaties digitaal ter inzage te leggen, is op 1 juli 2023 inwerking getreden. Besluiten en bijbehorende documenten die verplicht ter inzage gelegd moeten worden, moeten nu ook digitaal beschikbaar zijn.

Wet Open Overheid

Op 1 mei 2022 is de Wet open overheid (Woo) in werking getreden en is de Wet openbaarheid van bestuur (Wob) ingetrokken. Onze insteek is om met de verzoeker in gesprek te blijven en te vragen naar de vraag achter de vraag. Voor het vervolg van de gefaseerde Woo-invoering, aansluitend bij het tijdsplan van de wetgever, is een plan gemaakt met een looptijd van meerdere jaren. In mei 2023 is er een Woo-contactpersoon formeel door het college benoemd. Dit is een wettelijke verplichting. De contactpersoon heeft als taak om inwoners op een laagdrempelige wijze te informeren over de beschikbaarheid van overheidsinformatie en is het aanspreekpunt voor inwoners, ondernemers, verenigingen en bestuursorganen van de gemeente. Zoals vorig jaar benoemd, markeert de Woo een nieuwe fase voor transparantie van de overheid: digitale informatie die op orde, openbaar en vindbaar is. Openbaar omdat de samenleving recht heeft op overheidsinformatie. Bovenal: Informatie moet makkelijk vindbaar en beschikbaar zijn voor de burger. Om die kwaliteitsslag te maken zal ook in 2024 ingezet worden op versnelde uitrol van het zaakstelsel; het toezien op de kwaliteit van de vakapplicaties, zodat ook daar documenten makkelijker vindbaar zijn en duurzaam toegankelijk. Voor onze website zal het gebruik van een digitale assistent onderzocht worden. In het laatste kwartaal 2023 zal in beeld worden gebracht welke acties meerjarig nodig zijn op weg naar een 'Open Purmerend'. De contactpersoon neemt deel aan de Maatschappelijke Coalitie over Informatie Gesproken. Een samenwerkingsverband op landelijk niveau dat gericht is op de werkbaarheid van de openbaarheidstrategie vanuit de Centrale Overheid. Waarbij de contactpersoon een ambassadeursrol vervult voor de digitale toegankelijkheid op gemeentelijk niveau in samenwerking met de VNG. De contactpersoon zal in 2024 starten met het betrekken van onze inwoners bij de invulling van een transparante manier van werken. Denk hierbij aan aanwezig zijn op plekken in de wijk waar burgers komen, om op te halen waar de behoefte en de vraag ligt en vervolgens te vertalen naar organisatorische maatregelen die gaan helpen.

Digitale dienstverlening: Informatievoorziening en digitaal documentbeheer op orde

Inwoners en ondernemers willen in toenemende mate op digitale wijze zaken doen met de gemeente of informatie digitaal ontvangen. Dit stelt eisen aan de wijze waarop we data en

informatie opslaan; immers informatie die van blijvende waarde is moet duurzaam digitaal worden bewaard en voor de inwoners in een verre toekomst ontsloten kunnen worden. Het komt erop aan hoe we aan de voorkant werkprocessen kunnen inrichten en automatiseren (archiving by design) en of de applicaties voldoen aan de eisen van duurzame toegankelijkheid. In 2024 gaan we door met digitaliseren van o.a. bouwdoSSIers en werken we alleen nog maar vanuit een digitaal origineel. Dit levert een belangrijke bijdrage aan wat de Wet open overheid, de Wet digitale toegankelijkheid en de Omgevingswet voor burgers beoogt, namelijk; proactief beleid op openbare digitale toegankelijkheid van informatie voor onze burgers.

Digitale toegankelijkheid purmerend.nl

Een grote groep mensen heeft een beperking. Denk hierbij aan mensen die blind, slechtziend of kleurenblind zijn; doof of slechthorend, motorisch beperkt of zwakbegaafd, autistisch, laaggeletterd. Bij de gemeente Purmerend willen we dat iedereen dezelfde (digitale) informatie tot zich kan nemen. Een beperking zou hierbij geen belemmering moeten zijn. Daarom committeert de gemeente Purmerend zich aan de digitale toegankelijkheidsnorm WCAG 2.1 AA. Dit vraagt een andere manier van denken én werken.

Eind 2021 is de nieuwe website purmerend.nl live gegaan in de nieuw ontwikkelde huisstijl. De nieuwe huisstijl voldoet aan de toegankelijkheidseisen: juiste lettertype, regelafstand en (kleur)contrast en de website is gebouwd volgens de WCAG 2.1 AA. We voer(d)en gesprekken met ervaringsdeskundigen over het ontwerp en de werking van de website.

Wet elektronische publicaties

De verplichting voor bestuursorganen om voorgenomen besluiten digitaal ter inzage te leggen, uit de Wet elektronische publicaties, is voorlopig uitgesteld. Dat geeft bestuursorganen gelegenheid om meer ervaring hiermee op te doen. Naar verwachting geldt de verplichting per 1 januari 2023.

Landelijke Aanpak Adreskwaliteit (LAA)

Het wetsvoorstel voor de Landelijke Aanpak Adreskwaliteit (LAA) is aangenomen. Het doel van de aanpak is om de juistheid van de adresgegevens in de Basisregistratie Personen (BRP) blijvend te verbeteren. We gaan deze aanpak op de afdeling integreren, waarbij de samenwerkingsverbanden en gegevensuitwisselingen binnen en buiten de gemeente zeer belangrijk zijn, alsmede de vastlegging hiervan.

Verkiezingen

De komende 4 jaren, vanaf 2024, is er elk jaar een verkiezing, waarbij de kans bestaat dat dit meerdaagse verkiezingen zullen worden. We zien dat het aantal vrijwilligers om te helpen bij het uitvoeren van de verkiezingen landelijk onder druk staat. Ook voor de Tweede Kamer-verkiezingen van dit jaar werken we aan voldoende verkiezingsbureau's waar bewoners op een laagdrempelige manier kunnen stemmen. De manier van stemmen tellen is aan het verbeteren.

Wat mag het kosten

(Bedragen x € 1.000)		Rekening 2022	Primitieve begroting 2023	Begroting 2023 (Bijgesteld)	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
BVo11 Publieksdienstverlening	Lasten	-8.049	-8.714	-9.203	-9.363	-9.300	-9.564	-9.725
BVo11 Publieksdienstverlening	Baten	4.771	4.664	4.814	5.357	5.370	5.668	5.747
		-3.277	-4.050	-4.389	-4.006	-3.930	-3.896	-3.978

Het saldo stijgt met € 383.000 ten opzichte van de bijgestelde begroting 2023. Dit wordt veroorzaakt door € 160.000 hogere lasten en € 543.000 hogere baten.

Ontwikkeling exploitatie 2023-2024

BVo11 Publieksdienstverlening	Lasten	Baten
Omgevingswet		
De kosten voor de implementatie van de Omgevingswet hebben tot 2024 een plaats in de begroting (conform Programmabegroting 2022-2025). Op 1 januari 2024 zal de Omgevingswet in werking treden. In de paragraaf 'Weerstandvermogen en risicobeheersing' staat vermeld dat er stap voor stap zal worden bezien hoe de financiën van de transitie richting het omgevingsplan verlopen.	360	
Reisdocumenten		
In 2014 is er een 'reisdocumentendip' ontstaan. Vanaf dat moment waren de reisdocumenten voor mensen vanaf 18 jaar 10 jaar geldig in plaats van 5 jaar. Per 2024 is de dip voorbij en wordt een toename verwacht in de vraag naar reisdocumenten. Om te kunnen voorzien in de toenemende vraag zal extra personeel worden ingezet. De hogere vraag naar reisdocumenten leidt tot hogere baten, alsmede hogere lasten in de vorm van afdracht Rijksleges.	-647	628
Diverse		
Afwijkingen lager dan € 100.000	127	-85
Totaal	-160	543

Reserves

Dit programma heeft geen reserves.

Voorzieningen

Dit programma heeft geen voorzieningen.

Investeringen

Dit programma heeft geen investeringen.

Programma 2

Samenleving

Visie

We vinden het belangrijk dat je in Purmerend jezelf kunt zijn en dat je er fijn kunt wonen. De omgeving waarin Purmerenders leven nodigt uit tot bewegen, gezond leven, ontspannen, werken, ontmoeten en elkaar helpen. Inwoners, jong en oud, wonen in een veilige en stimulerende omgeving waarbij zij hun talenten kunnen ontwikkelen en ontplooien. Soms is dat (even) ingewikkeld. Dan zijn wij er om samen met het eigen netwerk en onze partners in de gemeente, te kijken wat nodig is. Zo kunnen inwoners zich goed ontwikkelen met als doel dat zij zoveel mogelijk zelfstandig kunnen zijn. We streven er naar dat Purmerenders in staat zijn zo lang mogelijk in de thuisomgeving te functioneren en beogen een duurzame veiligheid voor iedereen in de thuissituaties. We bieden ondersteuning om dit mogelijk te maken. Zo werken we samen met partners en bewoners aan een inclusieve samenleving.

Doelen en activiteiten

We doen dit door, midden in de samenleving te staan. We staan dichtbij inwoners en kunnen daarom zoveel mogelijk op tijd signaleren en passende maatregelen treffen. Dit vraagt om een nauwe, gelijkwaardige samenwerking tussen gemeente en partners in buurten en wijken. De uitvoerders, zowel vanuit de gemeentelijke loketten als vanuit maatschappelijke organisaties, zoeken elkaar

steeds vaker op om slimme en snelle oplossingen te bedenken. We kijken daarbij steeds naar de context van de inwoner. Dit is geheel in lijn met de koers waar we voor staan en die we de komende jaren verder gaan ontwikkelen, samen met onze partners. Deze manier van werken vraagt soms om lef en daadkracht. Maatregelen en acties die passen bij wat de inwoner nodig heeft! We stellen de uitvoering in staat om te handelen vanuit deze manier van werken. De komende jaren staat de koers centraal en zijn onze acties erop gericht om hier verder handen en voeten aan te geven. Een stevige lokale aanpak is belangrijk, maar binnen veel thema's trekken we ook regionaal op. Om ervoor te zorgen dat we van elkaar leren, maar vooral dat inwoners, partners en ondernemers geen last hebben van mogelijke verschillen per gemeente.

Wat gaan we doen en wat willen we hiermee bereiken?

Welzijnswerk

Door middel van het welzijnswerk trachten we het welzijn van onze inwoners te bevorderen om complexe situaties (situatie waarbij er sprake kan zijn van meerdere problemen zoals financieel, opvoeding of sociale problematiek) te voorkomen. De Purmerendse samenleving groeit - uitdagingen komen en gaan. Er wordt steeds meer van de mensen in de samenleving verwacht; denk aan mantelzorg, vrijwilligerswerk en een actieve deelname aan de maatschappij. Het welzijnswerk helpt hierbij: zij staan dichtbij onze inwoners (van jong tot oud), ondersteunen bij de zelfredzaamheid, vergroten het netwerk en brengen mensen bij elkaar.

- Er wordt zoveel mogelijk voorkomen dat situaties complex(er) worden door te blijven investeren in de samenwerking vanuit de sociale wijkteams en het 'werken in wijken'.
- Het sociale wijkteam is voor veel inwoners het eerste contactpunt in de wijken en heeft een laagdrempelig karakter.
- Het wijkteam is een dynamische groep betaalde krachten en vrijwilligers dat telkens werkt vanuit de vraagstukken en/of krachten van inwoners. Zij komen ook bij de mensen thuis als dit de situatie ten goede komt. Wij zorgen ervoor dat deze teams in verbinding staan met de buurten en wijken. Dat kan betekenen dat de teams er verschillend uitzien of soms zullen wisselen van samenstelling omdat de praktijk hierom vraagt.
- Het project "Waakvlam" dat in 2023 is geïntroduceerd wordt voortgezet. Het richt zich op inwoners met psychische kwetsbaarheid die verspreid over de wijken wonen om te voorkomen dat zij tussen wal en schip vallen en heeft ook oog voor de omgeving/omwonenden. Het voorkomt escalaties (zoals ernstige overlast, of uithuiszetting) en zorgt voor het bewaren van rust in de buurt.
- We zetten in op (nog) kortere lijnen met onder andere huisartsen, school- en maatschappelijk werk, Centrum voor Jeugd en Gezin, het onderwijs en informele hulp zoals mantelzorgers en vrijwilligersorganisaties (denk aan Bim Bam, Elkaar Helpen Purmerend tot de weggeefwinkel).
- Voor de jeugd zorgen we er voor dat er voldoende plekken in de gemeente zijn waar ze (wel) welkom zijn en van daaruit geholpen worden met de specifieke vragen die je al op jonge leeftijd kunt hebben. Het liefst samen met de ouder(s).

Vrijwilligerswerk

Vrijwilligerswerk is onmisbaar in de samenleving, het brengt de Purmerenders samen, zorgt voor verbinding en is belangrijk voor vele maatschappelijke partners en evenementen. Het vinden en binden van vrijwilligers is een grote uitdaging waarin we zoveel als mogelijk gezamenlijk optrekken. We zien een trend van de steeds ouder wordende vrijwilliger en het tekort aan nieuwe aanwas

van (jongere) vrijwilligers. Met name bij sport- en culturele verenigingen zien we de behoefte aan meer vrijwilligers.

- We zetten in op andere, innovatieve manieren die bijdragen aan het vinden van nieuwe vrijwilligers. Denk hierbij aan acties zoals vrijwilligersmarkten in het stadje en flyers in welkomsttasjes voor nieuwe inwoners.
- We investeren in een interactieve website.

Wmo en mantelzorg

We streven naar een betere kwaliteit van maatwerkvoorzieningen waardoor inwoners goed ondersteund worden en zelfredzaam blijven. We zorgen voor (het inkopen van) kwalitatief goede ondersteuning die aansluit bij de behoefte van onze inwoners. We willen mantelzorgondersteuning beter afstemmen op de behoeftes van de verschillende doelgroepen waardoor de draagkracht van de mantelzorgers verbetert en zij zich gesteund voelen.

- We monitoren de kwaliteit en onderhoud van de (maatwerk) producten en diensten en borgen de contracten door middel van ons eigen lokale contractmanagement Wmo en met behulp van Toezichthouders van GGD Amsterdam.
- De bestaande samenwerking en de bijbehorende samenwerkingsagenda tussen de gemeenten regio Zaanstreek-Waterland en Zilveren Kruis is in 2023 opgegaan in het Integraal Zorgakkoord (IZA). Samen met de regiogemeenten, Zilveren Kruis, zorg- en welzijnspartijen, inwoners en cliënten stellen wij een regiobeeld en vervolgens een regioplan. Het doel is dat onze inwoners minder hinder ondervinden van de 'schotten' die bestaan tussen de verschillende wetten Wmo, Jeugdwet, Wet langdurige zorg (Wlz) en de Zorgverzekeringswet (ZvW).
- Het abonnementstarief voor maatwerkvoorzieningen wordt verhoogd per 1 januari 2024. Hiermee wordt de steeds duurder wordende zorg voor de meest kwetsbaren betaalbaar en toegankelijk gehouden.
- We willen het aanbod mantelzorgondersteuning optimaliseren voor de verschillende doelgroepen mantelzorgers. In 2023 is een start gemaakt om bekendheid over mantelzorg onder werkgevers te vergroten. Dit krijgt in 2024 een vervolg. We zorgen ervoor dat de mantelzorger de weg naar ondersteuning kan vinden en geven mogelijkheden op maat.

Ouderen

Ouderen krijgen de ondersteuning die zij nodig hebben en hebben de mogelijkheid te verhuizen naar een woning passend bij hun levensfase. Zorg kan ondersteund worden door gunstige ligging van locatie en slimme aanpassingen in huis.

- We hebben aandacht voor het realiseren van geschikte woningen voor ouderen.
- Wij blijven in structureel overleg met zorgaanbieders over mogelijkheden om extramurale zorg en ondersteuning af te stemmen op de individuele situatie van ouderen. Door de zorg te ondersteunen met slimme technologie (e-health) kan die worden ontlast.
- We gaan eenzaamheid tegen door het bieden van een wisselend aanbod van ontmoetingsmogelijkheden op groepsniveau of individueel niveau. De huisbezoeken aan Purmerendse ouderen worden geïntensiveerd. Hierbij staan hetsignaleren van en informeren over onderwerpen als eenzaamheid, zelfredzaamheid, (financiële) problemen en valpreventie centraal.
- We nemen actief deel aan het programma G'oud in Zaanstreek Waterland voor zorg en ondersteuning op de juiste plek.

Maatschappelijke ondersteuning/opvang

De aanpak in wijken en buurten dichtbij inwoners- stimuleert een inclusieve samenleving. Cliënten worden zoveel en zolang mogelijk thuis of in de wijk ondersteund, zodat we eerder signaleren en passende hulp kunnen bieden.

- We verstevigen de samenwerking in de aanpak rondom mensen met onbegrepen gedrag en versterken de GGZ-kennis in de wijk.
- We zetten in op het organiseren van een fijnmazig netwerk in wijken en buurten waar de verschillende professionals elkaar kunnen ontmoeten en de voorzieningen bijdragen aan een inclusieve samenleving. In de letterlijke zin: samen leven. Waarin vragers van ondersteuning of zorg ook dragers voor anderen kunnen zijn.
- In navolging op het advies van de commissie Dannenberg 'Van beschermd wonen naar een beschermd thuis' blijven we bezig het ondersteuningsaanbod te ontwikkelen voor cliënten.
- Met het oog op de transformatie en doordecentralisatie beschermd wonen, wordt er gezocht naar alternatieve woonvormen. We nemen dit mee in het nieuwe inkoopbeleid Beschermd verblijf en Beschermd Thuis. Om succesvolle uitstroom naar een passende woonplek te bevorderen.
- Er wordt gezocht naar een locatie om mensen met complexe multiproblematiek passende zorg en begeleiding te bieden.
- We bieden intensieve begeleiding voor inwoners die op de wachtlijst staan voor de maatschappelijke opvang.

Armoede en schulden

Bestaanszekerheid is het fundament voor een inclusieve samenleving. Iedereen kan meedoen en zo zelfredzaam mogelijk blijven participeren, zonder (problematische) schulden. Minder volwassenen en kinderen ervaren financiële belemmeringen om mee te kunnen doen. Inwoners ontvangen zo snel mogelijk de juiste hulp.

- We gaan het herijkte armoedebeleid dat in 2023 is vastgesteld uitwerken en implementeren, en we monitoren hoe dit gaat.
- We intensiveren de preventieve aanpak en vroeg signalering om te voorkomen dat inwoners in de problematische schulden belanden.
- We verkleinen het stigma op schulden waardoor inwoners zich in een eerder stadium melden bij de gemeente.
- We verruimen de regelingen en versimpelen de aanvraagprocessen rond minimaregelingen, zodat aanvragen laagdrempeliger en toegankelijker worden voor mensen die het nodig hebben.
- In opdracht van het Rijk pakken we het thema 'energiearmoede' op. Dat betekent dat we de mensen die het financieel het zwaarst hebben, helpen om hun energierekening omlaag te krijgen door middel van bewustwording en verduurzaming van huizen.
- We bieden binnen het Loket Schuldienstverlening een integraal aanbod. We zetten in op versnelling van het hulpverleningsproces door gebruik te maken van specifieke landelijk ontwikkelde instrumenten.

Werk en inkomen

Zoveel mogelijk mensen doen mee. Als gemeente kijken we hoe we verschillende mensen beter en effectiever kunnen ondersteunen.

- We gaan door met het ontwikkelen van een gerichte aanpak voor verschillende doelgroepen, zoals ondernemers en jeugd.

- We geven uitvoering aan ons participatiebeleid met als doel zoveel mogelijk mensen te laten meedoen. We werken samen met Werkom zodat de verschillende doelgroepen de juiste ondersteuning krijgen.
- Werkom is aan de slag gegaan met de vernieuwde koers en de aanbevelingen die bureau Berenschot heeft gedaan in 2022. Hieruit is in 2023 de strategische agenda voortgekomen met een aantal speerpunten voor de komende jaren. Werkom werkt in samenwerking met ons verder aan de uitvoering van deze speerpunten.

Inburgering

Inburgeraars worden zo goed mogelijk op weg geholpen ten behoeve van integratie. Daarbij wordt voor iedereen een plan op maat gemaakt.

- We zetten in op kwalitatief goede begeleiding en aanbod. Dat doen we centraal vanuit het loket inburgering. We werken samen met maatschappelijke partners en taalscholen om dit te bereiken.
- Kinderopvang blijft een belangrijk onderwerp binnen de inburgering. We gaan verder met het vinden van de juiste aansluiting tussen kinderopvang en het inburgeringsproces.
- We gaan op zoek naar manieren om inburgeraars zo snel mogelijk te leren zwemmen.
- We zetten in op actieve begeleiding naar werk in samenwerking met Werkom.

Jeugd

Een fijne jeugd in Purmerend en hulp krijgen wanneer dat nodig is. Belangrijk is dat gezinnen in een zo vroeg mogelijk stadium passende ondersteuning ontvangen. Door vanuit vroeg signalering meer in te zetten op lichte vormen van hulp en ondersteuning voorkomen we onnodige inzet van specialistische jeugdhulp. Een betere samenwerking zorgt ervoor dat inwoners effectiever geholpen worden.

- We zetten in op het trainen van professionals op het gebied van mediation om gezinnen beter te kunnen ondersteunen bij een ingewikkelde scheiding.
- In samenwerking met onze onderwijspartners zetten wij in op een stabiel en adequaat onderwijstraject voor ieder kind.
- Er wordt verder gewerkt aan de afbouw van de gesloten jeugdzorg volgens de bovenregionale aanpak 'Thuis voor Noordje'. Zaanstreek-Waterland realiseert hiermee samen met andere regio's in Noord-Holland een toereikend aanbod voor jeugdigen waarin kleinschalige woonvoorzieningen zo thuis als mogelijk worden nagestreefd.
- We zetten in op het werken in de wijk met ketenpartners als scholen, POH GGZ Jeugd, schoolmaatschappelijk werk, wijkinitiatieven etc.
- Er is jaarlijks aandacht voor de werving van pleeggezinnen door o.a. deel te nemen aan de landelijke campagne 'Open je wereld'. We hebben aan de landelijke campagne lokaal een schakel in de keten toegevoegd, namelijk Buurtgezinnen. Inzet op Buurtgezinnen kan pleegzorg voorkomen en kan ingezet worden als een vorm van nazorg (na afloop van pleegzorg).
- De Verordening jeugdhulp is in 2022 voor alle regiogemeenten gelijk getrokken. Er wordt regionaal en lokaal samengewerkt aan de implementatie hiervan.
- Aanscherping van het beleid op het gebied van persoonsgebonden budget (pgb) door het herzien van de verordening en de nadere regels jeugdhulp, en het scheppen van beleidskaders zowel regionaal als lokaal. Er is meer aandacht voor de kwaliteit van de zorg geboden vanuit een Pgb, en is meer regie vanuit de inhoud.

- We zetten in op kennisverrijking -zowel intern als extern- ten aanzien van de reikwijdte van de Jeugdwet. Daarnaast wordt ingezet op het verstevigen van de eigen krachten door middel van bijvoorbeeld Eigen Kracht-conferenties.
- We intensiveren de capaciteit bij Veilig Thuis, om wachttijden te voorkomen, en zetten daarnaast in op versteviging van de samenwerking tussen het lokale veld en Veilig Thuis zodat inwoners effectiever geholpen worden.
- Met de regiogemeenten Zaanstreek Waterland, Veilig Thuis, Gecertificeerde Instellingen (GI's) en de Raad voor de Kinderbescherming zetten we in op minder schakels in de Jeugdbeschermingsketen (JB-keten), we signaleren tijdig de zorgen en onveiligheid rondom inwoners als gevolg van (vermoedens van) huiselijk geweld.

Onderwijs

Kinderen krijgen optimale ontwikkelkansen en groeien veilig op. Hun ontwikkeling door de jaren heen verloopt volgens een doorlopende leerlijn. Onderwijs, zorgprofessionals en gemeente signaleren vroegtijdig wanneer kinderen extra hulp nodig hebben.

- Samen met alle onderwijspartijen geven wij uitvoering aan de Onderwijsagenda.
- Er is ingezet op het inlopen van corona gerelateerde vertragingen. Zo zijn docenten in het primair onderwijs getraind in Rots en Water (sociale vaardigheidstraining), zodat zij elementen uit de methode kunnen toepassen tijdens de (gym)lessen. Hierdoor wordt op een laagdrempelige manier de sociale en emotionele competenties van kinderen vergroot. Ook is de bibliotheek op school uitgebreid om het leesonderwijs een impuls te geven en te stimuleren.
- We zetten in op in- en naschoolse activiteiten om kansengelijkheid te vergroten door onderwijs-, cultuur-, en sportactiviteiten aan te bieden op scholen.
- Op alle basisscholen en middelbare scholen worden voorlichtingslessen gegeven door middel van theatervoorstellingen met maatschappelijke thema's zoals middelengebruik, omgaan met geld en sociale media. Ook op het (voortgezet) speciaal onderwijs worden de lessen aangeboden en met enthousiasme ontvangen. Er wordt gekeken naar de mogelijkheid om ook lessen te ontwikkelen over online winkelen en impulsbeheersing
- Er worden preventielessen gegeven over onder andere jeugdcriminaliteit, online veiligheid, vuurwerkoverlast en tolerantie en respect.
- Wij bieden opnieuw alle basisscholen de mogelijkheid om de eindmusical van hun groep op een professioneel podium uit te voeren. In 2023/2024 gaan we aan de slag met een speciale Purmerendse musical geschreven door het NKT.
- Samen met de Brede School Beemster (BSB) wordt een uitvoeringsagenda gemaakt met onderwerpen die actueel zijn binnen het onderwijs, de kinderopvang en de gemeente. Hierover vinden gesprekken plaats met alle partijen. Vanuit de regio wordt gewerkt aan een betere en eenduidige aansluiting van het onderwijs op de arbeidsmarkt (zie verdere toelichting bij programma 9.Economie).
- Bij het Leerlingenvervoer wordt meer ingezet op maatwerk, waarbij we oog hebben voor het stimuleren van zelfredzaamheid/zelfstandigheid van een gezin.
- Afgelopen jaar zijn we gestart met verschillende schoolbesturen (po), het onderwijs en jeugdhulp slimmer met elkaar te verbinden. Dit willen we het aankomende jaar voortzetten. We bevorderen het wijkgericht werken.

Sport

Sporten verbindt, is leuk en gezond. Sportverenigingen hebben een belangrijke sociale en maatschappelijke functie. We helpen verenigingen die op zoek zijn naar de verbinding, zodat we meer mensen stimuleren om te bewegen en te sporten. Dit zorgt voor vreugde en een gezondere levensstijl.

- We geven uitvoering aan de Sportvisie, Sportakkoord en Preventieakkoord via het uitvoeringsprogramma.
- Sportclubs krijgen de mogelijkheid om sponsoruitingen vanaf de sportaccommodaties op de omgeving te richten, zodat ze meer mogelijkheden hebben om inkomsten te verwerven.
- We helpen verenigingen te ontwikkelen na corona, naar vereniging 2.0 met de integratie van multi sportoplossingen.
- Versterken van de doorverwijzing naar sportaanbieders door actief in te zetten op een goede samenwerking tussen maatschappelijke instellingen zoals onderwijs, de GGD, sportverenigingen en -aanbieders, Spurd en de jeugdzorg. Daarbij zorgen voor verbinding met (kwetsbare) doelgroepen en activering tot sport en bewegen.
- Stimuleren en ondersteunen van vitale sportaanbieders (commercieel/niet commercieel) in het aangaan van de verbinding en maatschappelijk projecten.
- We zetten in op een nieuw te realiseren sporthal de Karekiet als ook het inzichtelijk maken van de verdere capaciteitswens voor binnensporten, zodat de verhoogde capaciteitsvraag naar binnensportaccommodaties wordt ingevuld.
- Ondersteund door verschillende onderzoeken willen we meer zwemlessen en meervoudig inzet van zwemwater kunnen bieden en gaan we voor een uitbreiding van het Leeghwaterbad met een hybride zwembad.
- We zetten in op esports & gaming om de maatschappelijke verbinding met jeugd en jongvolwassenen te versterken en de digitale /niet digitale sportwerelden bij elkaar te brengen.

Cultuur

Kunst en cultuur dragen in belangrijke mate bij aan een goed leefklimaat. Cultuur prikkelt, inspireert, creëert ruimte voor verbeelding, vormt identiteit en geeft kleur aan het leven. Ook zorgt het voor verbinding en het vergroot de gemeenschapszin. Dit draagt bij aan de leefbaarheid en de identiteit van onze gemeente.

- We stellen een Cultuurvisie met uitvoeringsprogramma voor de komende jaren op.
- We vergroten de bekendheid van het cultureel aanbod, onder andere door de verbinding met de beleidsterreinen economie en toerisme te versterken.
- We stimuleren cultureel aanbod in de buitenlucht, onder andere in het Amfitheater en op andere locaties in de gemeente.
- We blijven met de culturele partners in gesprek over de toekomstbestendigheid van het culturele veld, om te blijven werken aan een divers en kwalitatief hoogwaardig cultureel aanbod.
- Er wordt ingezet op het behoud van vrijwilligers, aangezien vrijwilligers van groot belang zijn voor het kunnen bieden van een rijk cultureel aanbod.
- Er wordt ingezet op de versterking van het onderwijs met sport- en cultuurlessen en kanselijkheid, zodat alle kinderen in aanraking komen met verschillende vormen van kunst en cultuur. Dit maakt het mogelijk dat kinderen zich in de volle breedte kunnen ontwikkelen en ontdekken waar hun talenten liggen.
- Er wordt ingezet op nieuwe manieren van cultuurparticipatie en participatie van kwetsbare mensen.

Gezondheid

Purmerenders, die zoveel mogelijk bewust en gezond leven, dat is het streven. Voor jong en oud. Zo proberen we ouders te stimuleren om gezond te koken voor hun kinderen, zodat het letterlijk met de 'papepel' wordt ingegoten. We continueren de BabyGroenteTas en bekijken samen met de coalitie Kansrijke Start hoe we nog meer ouders kunnen bereiken.

- Vanuit Kansrijke Start organiseren we netwerkmomenten, zodat de mensen in de geboortezorgketen elkaar kennen en opzoeken als dat nodig is.
- We organiseren een kosteloos en laagdrempelig aanbod aan zwangerschaps cursussen in de wijken, zodat zwangeren elkaar hier kunnen treffen en goed voorbereid de bevalling en het ouderschap in gaan.
- We zetten in op de gezonde wijk, waarin sporten, spelen en gezonde voeding dicht bij huis zijn.
- We zorgen voor een continu fruitaanbod op scholen, zodat alle kinderen op de schooldagen fruit krijgen.
- We volgen de pilot 'leefstijlcoach'.
- We geven uitvoering aan het plan van aanpak van Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) en Integraal Zorg Akkoord (IZA).
- We blijven inzetten op een rookvrije gemeente, door de rookvrije tegels bij openbare speelterreinen te onderhouden en kosteloos de voorstelling van 'De sTOPPERS' te organiseren in de Purmaryn.
- Samen met de huisartsen is een samenwerking gestart met het sociaal wijkteam - een soort 'Welzijn op recept' - waardoor inwoners snel en veilig worden doorverwezen als hun hulpvraag (ook) anders is dan medisch. Deze inzet breiden we in 2024 uit in alle wijken.

Wijkmanagement

De dorps- en wijkmanagers zijn de ogen en oren van de wijken en dorpen. Meer bewoners en ondernemers zijn op de hoogte van de werkzaamheden van de dorps- en wijkmanagers, en weten hen makkelijk te vinden om hen te raadplegen en te informeren over dorps- en wijkaangelegenheden. Op deze manier worden bewoners meer in hun kracht gezet om zelf initiatieven te nemen in de wijk, weten bewoners elkaar te vinden en ontwikkelt de buurt zich in positieve zin.

- Wijkmanagement verbindt bij maatschappelijk en fysieke ontwikkelingen (jeugd, veiligheid, leefbaarheid, openbare ruimte) door partijen bij elkaar te brengen, en zorgt voor een regiehouder. 'Werken in wijken' is hier een voorbeeld van.
- Om de zichtbaarheid en bekendheid van dorps- en wijkmanagers nog beter te maken gaan we frequent communiceren over de betekenis van dorps- en wijkmanagement. Dit doen we zowel buiten als binnen de organisatie.

Zorgfraude

Voorkomen van zorgfraude zodat het budget ook daadwerkelijk besteed wordt aan die mensen die het nodig hebben.

- We willen zorgfraude binnen de Jeugdwet en de Wmo vroegtijdig signaleren en effectief ingrijpen als het zich voordoet. Daarvoor willen we proactief toezicht houden op kwaliteit en rechtmatigheid van verstrekkingen.
- Consulenten worden getraind om signalen beter te kunnen herkennen.

Wat mag het kosten

(Bedragen x € 1.000)		Rekening 2022	Primitieve begroting 2023	Begroting 2023 (Bijgesteld)	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
BVo21 Kunst en cultuur	Lasten	-8.369	-8.096	-8.623	-8.725	-8.945	-9.012	-9.233
BVo21 Kunst en cultuur	Baten	1.198	1.327	1.327	1.327	1.327	1.327	1.327
		-7.172	-6.769	-7.296	-7.398	-7.617	-7.684	-7.905
BVo22 Sport en recreatie	Lasten	-10.085	-9.047	-9.435	-9.589	-10.733	-11.347	-12.095
BVo22 Sport en recreatie	Baten	2.563	1.972	2.022	2.085	2.104	2.123	2.144
		-7.522	-7.075	-7.413	-7.504	-8.629	-9.223	-9.952
BVo23 Wijkmanagement	Lasten	-1.063	-1.031	-1.276	-1.551	-1.564	-1.596	-1.632
BVo23 Wijkmanagement	Baten	2	0	0	0	0	0	0
		-1.061	-1.031	-1.276	-1.551	-1.564	-1.596	-1.632
BVo24 Jeugd	Lasten	-37.201	-37.034	-38.464	-42.015	-43.454	-44.926	-45.862
BVo24 Jeugd	Baten	100	20	20	21	21	22	22
		-37.100	-37.014	-38.444	-41.994	-43.433	-44.904	-45.840
BVo25 Onderwijs	Lasten	-13.180	-12.569	-14.612	-12.627	-13.057	-13.566	-15.107
BVo25 Onderwijs	Baten	3.557	2.992	3.290	3.336	3.349	3.351	3.353
		-9.623	-9.577	-11.322	-9.290	-9.708	-10.215	-11.754
BVo26 Maatschappelijke ondersteuning	Lasten	-56.329	-45.905	-63.203	-50.371	-52.290	-52.154	-52.583
BVo26 Maatschappelijke ondersteuning	Baten	14.813	3.072	17.891	4.653	4.776	4.609	3.465
		-41.516	-42.832	-45.312	-45.719	-47.514	-47.545	-49.118
BVo27 Werk en inkomen	Lasten	-49.731	-42.856	-50.401	-45.150	-44.702	-44.828	-44.791
BVo27 Werk en inkomen	Baten	24.015	23.240	23.240	25.094	25.094	25.094	25.094
		-25.716	-19.616	-27.161	-20.056	-19.609	-19.734	-19.697
PGRo2 Samenleving	Lasten	-175.957	-156.538	-186.014	-170.028	-174.743	-177.428	-181.303
PGRo2 Samenleving	Baten	46.248	32.624	47.790	36.516	36.670	36.526	35.405
Saldo programma		-129.710	-123.914	-138.224	-133.512	-138.073	-140.901	-145.898

Het saldo stijgt met € 4.712.000 ten opzichte van de bijgestelde begroting 2023. Dit wordt veroorzaakt door € 15.986.000 lagere lasten en € 11.274.000 lagere baten.

Ontwikkeling exploitatie 2023-2024

Vanwege de omvang van het programma wordt dit programma op beleidsveld niveau toegelicht conform de afspraak met de gemeenteraad. De belangrijkste elementen in de ontwikkeling op beleidsveldniveau ten opzichte van de bijgestelde begroting 2023 zijn:

Beleidsveld Kunst en cultuur

BVo21 Kunst en cultuur	Lasten	Baten
Diverse		
Afwijkingen lager dan € 100.000	-102	
Totaal	-102	

Beleidsveld sport en recreatie

BVo22 Sport en recreatie	Lasten	Baten
Havenkantoor		
In 2023 is er incidenteel budget beschikbaar gesteld voor de realisatie van een nieuw Havenkantoor.	100	
Kapitaallasten		
Naar aanleiding van de jaarrekening 2022 en de Voorjaarsnota 2024 zijn de kapitaallasten geactualiseerd. Vanwege vertraging van investeringen in 2022 zijn de kapitaallasten 2023 incidenteel afgeraamd waardoor dit verschil ontstaat.	-566	
Spurd		
In 2023 hebben we extra subsidie begroot i.v.m. de hoge energielasten in 2023. In 2024 hebben we hier geen extra subsidie voor gereserveerd. In 2023 zal deze extra subsidie echter ook niet nodig zijn omdat we gebruik maken van de specifieke uitkering Meerkosten Energie Openbare Zwembaden. Of deze regeling ook in 2024 terugkomt is vooralsnog niet bekend.	311	
Diverse		
Afwijkingen lager dan € 100.000.	1	63
Totaal	-154	63

Beleidsveld Wijkmanagement

BVo23 Wijkmanagement	Lasten	Baten
Loonkosten		
De actualisatie en de verdeling van de loonkosten op de programma's zijn integraal bijgesteld zodat deze per beleidsveld een betere weergave zijn van de werkelijke personele inzet.	-337	
Diverse		
Afwijkingen lager dan € 100.000	61	
Totaal	-276	

Beleidsveld Jeugd

BVo24 Jeugd	Lasten	Baten
Bijraming Jeugdwet		
<p>In de najaarsrapportage 2022 is een tekort gepresenteerd van € 1,0 miljoen op de uitvoering van de jeugdwet. Ondanks een daling van het gemiddeld aantal jeugdigen in zorg en de inspanningen in het voorveld zagen wij een stijging van de kosten van de gespecialiseerde jeugdhulp. Daarbij werden de volgende redenen aangegeven:</p> <ul style="list-style-type: none"> - De duur van zorg, waarbij kinderen langer in zorg bleven; - De complexiteit van zorg, waarbij de problematiek steeds ingewikkelder werd; - De intensiteit van zorg, waarbij behandelingen steeds intensiever werden. <p>Dit tekort is toen incidenteel bijgeraamd omdat de omvang op dat moment niet goed te bepalen was. Inmiddels is vanuit de lopende begroting wel duidelijk dat dit effect structureel is (2023 is dus te laag geraamd). Bovenstaand beeld zien we namelijk nog steeds met betrekking tot duur, complexiteit en intensiteit van zorgtrajecten. Daarnaast is er een verschuiving zichtbaar van individuele trajecten naar systemische trajecten waarbij het hele gezin en de omgeving worden betrokken. Dit is op korte termijn duurder, maar zou op langere termijn goedkoper kunnen zijn. In de Najaarsrapportage 2022 is aangegeven dat het gemiddeld aantal kinderen in zorg daalt. Dat beeld zien we nog steeds, maar dit komt mogelijk ook door wachtlijstproblematiek vanwege gebrek aan personeel zowel intern als bij zorgaanbieders. In de begroting 2024 is het tekort van € 1,0 miljoen vanuit 2022 alsnog structureel bijgeraamd.</p>	-1.000	
GGD		
<p>Het programma GGD 3.0 heeft bevestigd dat de organisatie kwetsbaar is op het gebied van bedrijfsvoering. De GGD ontvangt van 2023-2025 een incidentele impuls om achterstallig onderhoud binnen bedrijfsvoering aan te pakken en in te lopen. Daarnaast is de WvGGZ (Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg), nadat het een periode in eigen beheer bij de gemeente is uitgevoerd, ondergebracht bij de GGD. Als laatste is de begroting aangepast conform de zienswijze op de begroting 2024. De totale bijraming van € 409.000 wordt deels bijgeraamd onder het beleidsveld Maatschappelijke ondersteuning en deels onder het beleidsveld Jeugd.</p>	-269	
Indexatie		
<p>Binnen de Jeugdwet hebben wij afspraken met onze gecontracteerde partners dat indexatie plaats vindt op basis van het Overheidsbijdrage in de Arbeidskostenontwikkeling (OVA) percentage. Volgens onze begrotingsuitgangspunten houden wij voor subsidies rekening met een jaarlijkse indexatieverhoging van 2,5%.</p>	-1.100	
Loonkosten		
<p>De actualisatie en de verdeling van de loonkosten op de programma's zijn integraal bijgesteld zodat deze per beleidsveld een betere weergave zijn van de werkelijke personele inzet.</p>	-1.000	
Diverse		
Afwijkingen lager dan € 100.000.	-181	1
Totaal	-3.550	1

Beleidsveld Onderwijs

BVo25 Onderwijs	Lasten	Baten
Actualisatie kapitaallasten		
Naar aanleiding van de jaarrekening 2022 en de Voorjaarsnota 2024 zijn de kapitaallasten geactualiseerd. Dit positieve saldo wordt veroorzaakt door de afwaardering van de restantboekwaarde van het Da Vinci College in 2023.	659	
Budget Integraal Kind Centrum (IKC)		
Bij de jaarrekening 2022 is het budget voor het Plan Van Aanpak van het IKC doorgeschoven naar 2023.	131	
Combinatie functie		
Om de gezondheid van inwoners met een gezondheidsachterstand te verbeteren kwam het kabinet in 2014 met de decentralisatie-uitkering Gezond in de Stad (GIDS). In 2023 zijn deze middelen geïntegreerd in de Specifiek uitkering Gezond en Actief Leven Akkoord (SPUK GALA) onder de noemer Terugdringen Gezondheidsachterstanden.	419	
Loonkosten		
De actualisatie en de verdeling van de loonkosten op de programma's zijn integraal bijgesteld zodat deze per beleidsveld een betere weergave zijn van de werkelijke personele inzet.	318	
Sloopkosten scholen		
In 2023 zijn er vanuit het IHP sloopkosten beschikbaar gesteld voor 2 scholen. Voor de basisschool De Vlieger een bedrag van €100.000 en voor het Da Vinci College een bedrag van €427.000.	527	
Diverse		
Afwijkingen lager dan € 100.000	-69	47
Totaal	1.985	47

Beleidsveld Maatschappelijke ondersteuning

BVo26 Maatschappelijke ondersteuning	Lasten	Baten
Corona		
In de begroting 2023 is € 100.000 begroot voor de 2e tranche sociaal steunpakket Covid-19 voor het brede maatschappelijke veld. In de begroting 2024 komt dit niet terug.	100	
Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA)		
In het kader van het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) heeft de gemeente Purmerend middelen ontvangen om uitvoering te geven aan 15 bestaande en nieuwe programma's die gericht zijn op een lokale en regionale aanpak op het gebied van preventie, gezondheid en sociale basis. Dit betreft een specifieke uitkering (SPUK) waarbij integraal en domeinoverstijgend met een langetermijnaanpak wordt gewerkt, om resultaat te behalen bij het verkleinen van gezondheidsachterstanden.	-1.639	1.639
Gezond in de Stad (GIDS)		
Om de gezondheid van inwoners met een gezondheidsachterstand te verbeteren, kwam het kabinet in 2014 met de decentralisatie-uitkering Gezond in de Stad GIDS (GIDS). In 2023 zijn deze middelen geïntegreerd in de Specifiek uitkering Gezond en Actief Leven Akkoord (SPUK GALA) onder de noemer Terugdringen Gezondheidsachterstanden.	173	

BVo26 Maatschappelijke ondersteuning	Lasten	Baten
GGD		
Het programma GGD 3.0 heeft bevestigd dat de organisatie kwetsbaar is op het gebied van bedrijfsvoering. De GGD ontvangt van 2023-2025 een incidentele impuls om achterstallig onderhoud binnen bedrijfsvoering aan te pakken en in te lopen. Daarnaast is de WvGGZ (Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg), nadat het een periode in eigen beheer bij de gemeente is uitgevoerd, ondergebracht bij de GGD. Als laatste is de begroting aangepast conform de zienswijze op de begroting 2024. De totale bijraming van € 409.000 wordt deels bijgeraamd onder het beleidsveld Maatschappelijke ondersteuning en deels onder het beleidsveld Jeugd. Bij Volksgezondheid gaat het om een bijraming van € 140.000.	-140	
Indexering Maatschappelijke ondersteuning		
Bij de maatschappelijke ondersteuning hebben we in de begroting rekening gehouden met de indexering van het OVA-percentage. Dit heeft geleid tot een bijraming van de raming van gecontracteerde taken.	-439	
Indexering Maatwerk voorzieningen		
Voor 2024 houden we rekening met de indexatie voor de WMO-maatwerkvoorziening Hulp bij Huishouden uitgaande van het OVA-percentage. Hierdoor stijgen de lasten.	-604	
Kapitaallasten		
Naar aanleiding van de jaarrekening 2022 en de Voorjaarsnota 2024 zijn de kapitaallasten geactualiseerd. Vanwege vertraging van investeringen in 2022 zijn de kapitaallasten 2023 incidenteel afgeraamd waardoor dit verschil ontstaat.	-628	
Loonkosten		
De actualisatie en de verdeling van de loonkosten op de programma's zijn integraal bijgesteld zodat deze per beleidsveld een betere weergave zijn van de werkelijke personele inzet.	283	
Noodsteun energie en huur		
In de begroting van 2023 is een extra subsidie van € 500.000 voor noodsteun energie en huur voor maatschappelijke organisaties ontvangen en geraamd als uitgave. In 2024 is dit niet begroot.	500	
Oekraïne en Crisis Noodopvang Baanstede		
In de begroting 2024 is er (nog) geen rekening gehouden met de voorzetting van de Oekraïne projecten. In 2023 is hiervoor € 12,9 miljoen aan specifieke uitkering bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne begroot. Daarnaast hadden we in de begroting 2023 € 2,0 miljoen aan baten geraamd die via de veiligheidsregio worden ontvangen voor de crisisnoodopvang in de Baanstede. In de begroting 2024 zijn deze baten niet meer van toepassing omdat de crisisnoodopvang in de Baanstede er per 1 juli 2023 niet meer is.	14.853	-14.853
Steun Turkije en Syrië		
In de begroting 2023 is voor de steun aan Turkije en Syrië in verband met de aardbeving € 100.000 beschikbaar gesteld voor lokale en landelijke initiatieven die bijdragen aan de nazorg en wederopbouw van het getroffen aardbevingsgebied. In 2024 is dit niet begroot.	100	
Diverse		
Afwijkingen lager dan € 100.000.	273	-25
Totaal	12.832	-13.239

Beleidsveld Werk en inkomen

BVo27 Werk en inkomen	Lasten	Baten
Bijzondere bijstand		
In de begroting van 2023 is er € 770.000 extra begroot door een overheveling van middelen 2022 naar 2023. Dit bedrag was bedoeld om onze inwoners daar waar nodig extra te ondersteunen in de vergoeding voor (extra) energielasten van huishoudens waarbij de reguliere energietoeslag niet toereikend was. In 2024 zijn hiervoor geen extra middelen begroot.	770	
Energietoeslag		
Voor de energietoeslagen is er in 2023 € 6,3 miljoen extra budget begroot om de mensen met een laag inkomen tegemoet te komen. De dekking hiervan kwam uit de algemene uitkering. In de begroting van 2024 is er geen rekening gehouden met energietoeslagen.	6.300	
Loonkosten		
De actualisatie en de verdeling van de loonkosten op de programma's zijn integraal bijgesteld zodat deze per beleidsveld een betere weergave zijn van de werkelijke personele inzet.	580	
Participatie		
In de begroting 2024 is € 651.000 extra bijgeraamd voor de participatie. Dit conform de zienswijze op de gewijzigde begroting 2023, primaire begroting 2024 en meerjarenraming 2025-2027 van participatiebedrijf Werkom.	-651	
Rijksbijdrage voor Inkomensondersteuning		
Op grond van de laatst bekende beschikking is de structurele rijksbijdrage voor inkomensondersteuning (BUIG) voor 2024 geactualiseerd. Deze is € 1,8 miljoen hoger dan in 2023.		1.853
Sociale werkvoorziening		
Door een sneller dan verwachte afname van het aantal WSW-medewerkers hebben we de begroting 2024 aangepast conform de zienswijze op de gewijzigde begroting 2023, primaire begroting 2024 en meerjarenraming 2025-2027 Werkom.	128	
Uitkeringen		
Op basis van de prognoses van de uitkeringen zijn de lasten naar boven bijgesteld in afstemming met de hier tegenover staande rijksuitkering (zie baten).	-1.853	
Diverse		
Afwijkingen lager dan € 100.000.	-23	
Totaal	5.251	1.853

Reserves

Dit programma heeft geen reserves.

Voorzieningen

Dit programma heeft geen voorzieningen.

Investeringsen

Voor 2024 zijn de volgende investeringen begroot (voor specificatie zie investeringsoverzicht)

Lopende investeringen	31.698
Vervangingsinvesteringen	10.274
Voorgenomen investeringen	10.865
Totaal	52.837

Programma 3

Wonen

Visie

We zorgen voor een aansprekende woningvoorraad in leefbare buurten waar het fijn is om te wonen, met voldoende variatie in woningtypen en prijsklassen huur en koop, waarin iedereen in elke levensfase een plek kan vinden. Er is voldoende ruimte voor bijzondere doelgroepen en huishoudens met een specifieke woon(zorg)vraag.

Doelen en activiteiten

Samen met onze partners werken wij aan deze visie door te sturen op onderstaande punten:

- Een eerlijke verdeling van de sociale huurwoningen van corporaties;
- Een gebalanceerde programmering van nieuwbouw- en transformatielocaties, rekening houdend met de specifieke ligging en kenmerken van de locatie, de woningvraag van woningzoekenden (zowel van binnen als van buiten Purmerend), de behoeften van bijzondere doelgroepen en van Purmerenders met een specifieke woon(zorg)vraag en het beschikbare aanbod uit de bestaande voorraad. De bouw van tijdelijke woningen kan onderdeel zijn en het bevorderen van de doorstroming van senioren in zowel huur als koop is een belangrijk aandachtspunt;

- Het behoud en de samenstelling van de bestaande voorraad, zodat het aandeel en het aanbod van betaalbare huur- en koopwoningen en andere schaarse woningen en de leefbaarheid in de wijken zoveel als mogelijk worden beschermd;
- Aandacht voor duurzaamheid en klimaatadaptatie in de bestaande voorraad en in nieuw te bouwen woningen;
- In beeld brengen van de woonzorgopgave en het stimuleren van samenwerking tussen corporaties en zorgaanbieders om invulling te geven aan deze opgave.

Wat gaan we doen en wat willen we hiermee bereiken?

Wonen

We bieden inwoners een passende woning en bevorderen de doorstroming (van bijvoorbeeld senioren naar geschikte woningen). Inwoners die een woning het hardst nodig hebben krijgen hierdoor meer kans op een woning. Op middellange termijn samen werken aan voldoende beschikbare en betaalbare woningen, waarbij we ook werken aan vitale, leefbare en inclusieve buurten met een gevarieerd woningaanbod. We zetten in heel Purmerend in op maximale woningbouw, volgens de 30-40-30-verdeling uit het coalitieakkoord (minimaal 30% sociale huur, 40% middeldure huur en koop en 30% vrije keuze).

- In 2024 leveren we (naar verwachting) 400 nieuwbouwwoningen op. Hiervan vallen ongeveer 235 in de categorie sociale huur en middeldure huur/koop en 165 in de duurdere huur/koop klasse. Daarnaast zetten we in op het versnellen van de woningbouwopgave.
- We stellen een nieuwe woon(zorg)visie op die aan de gemeenteraad wordt voorgelegd ter besluitvorming. De woon(zorg)visie wordt opgesteld in samenwerking met onze maatschappelijke partners en in afstemming met andere relevante beleidsontwikkelingen.
- Nadat de raad de nieuwe woon(zorg)visie heeft vastgesteld, actualiseren we de Nota Kaders en Instrumenten Woningbouwprogrammering waarin de spelregels zijn vastgelegd voor sociale huurwoningen (een nadere uitwerking van de 30%-40%-30% norm) en de Doelgroepenverordening 2020.
- We voeren de prestatieafspraken met de corporaties en de huurdersorganisatie uit en maken met hen en met de belangrijke zorgpartijen nieuwe prestatieafspraken voor de periode 2025 t/m 2028.
- We voeren het sociaal woonakkoord met de corporaties uit.
- We vertalen nieuwe wetgeving – zoals de reeds in werking getreden Wet goed verhuurderschap en de nog komende Wet versterking regie op de volkshuisvesting en de Wet betaalbare huur – in lokaal beleid.
- We monitoren het functioneren van de nieuwe verdeelregels voor sociale huurwoningen van corporaties en nemen zonnodig actie.
- In 2024 bekijken wij waar wij een nieuw woonwagenterrein kunnen realiseren. In afwachting daarvan voegen wij tijdelijk twee extra standplaatsen toe op een van de bestaande woonwagenterreinen.
- We stellen beleid op voor de huisvesting van arbeidsmigranten. Voor alle partners die betrokken zijn is er duidelijkheid over de huisvesting voor deze groep.
- We evalueren de pilot voor de regionale 65+-verhuisvoordeelregeling. Bij een positieve conclusie nemen we deze regeling op in onze huisvestingsverordening.
- We continueren het sociaal beheer in en rondom de tijdelijke woningen, sturen bij waar nodig en zien toe op de exploitatie.

- We blijven binnen de Metropoolregio Amsterdam (MRA) samenwerken om de woningbouw op elkaar af te stemmen en te versnellen. Hiervoor voeren we onder andere de Woondeal MRA uit. Doel van de Woondeal is dat er sneller en meer betaalbare huur- en koopwoningen worden gebouwd.
- We continueren de samenwerking binnen de MRA ten aanzien van de huisvesting van aandachtsgroepen. Dit met als doel om te beschikken over voldoende betaalbare woningen voor alle aandachtsgroepen en deze groepen met de juiste zorg en ondersteuning evenwichtig te verdelen over gemeenten.
- We werken samen met corporaties, zorgaanbieders en welzijnsorganisaties aan de woonzorgopgave in het Platform Wonen, zorg, welzijn Purmerend. We versterken het netwerk en delen plannen en ideeën op de initiatieventafel.

Belangrijk om te weten

Nationale Woon- en Bouwagenda met de zes onderliggende volkshuisvestelijke programma's

Na periodes van afwezigheid neemt het Rijk weer de regie op de woningmarkt. Het Rijk neemt weer flink de regie op de woningmarkt. In maart 2022 heeft de (nu demissionair) minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening (VRO) de Nationale Woon- en Bouwagenda (NWBA) vastgesteld. Deze agenda heeft drie kerndoelen:

- Beschikbaarheid: voldoende woningen voor iedereen. De bouw van 900.000 woningen tot en met 2030, met als streven: tweederde van deze woningen betaalbaar;
- Betaalbaarheid: woonlasten sluiten beter aan bij het inkomen. Het aantal huishoudens dat te hoge woonlasten draagt ten opzichte van het inkomen neemt af;
- Kwaliteit: voldoende woningen voor aandachtsgroepen en ouderen, perspectief voor kwetsbare wijken en duurzame huisvesting bereikbaar voor iedereen.

De Nationale Woon- en Bouwagenda heeft zes onderliggende programma's: een thuis voor iedereen (waarvoor de MRA als koploperregio de doelen in de praktijk al probeert te realiseren), betaalbaar wonen, wonen en zorg voor ouderen, versnelling verduurzaming gebouwde omgeving en leefbaarheid & veiligheid.

Met zes onderliggende programma's uit de Nationale Woon- en Bouwagenda moet invulling worden gegeven aan het realiseren van de doelstellingen. Dit zijn: Een thuis voor iedereen (waarvoor de MRA als koploperregio, vooruitlopend op landelijke wetgeving, de doelen in de praktijk al probeert te realiseren), Betaalbaar wonen, Wonen en zorg voor ouderen, Versnelling Verduurzaming gebouwde omgeving en Leefbaarheid en veiligheid. Met name de eerste vier programma's zullen (forse) invloed hebben op het programma (maatschappelijk) wonen. Via de tussen Rijk en provincies en regio's gesloten woondeals komt er zo ongetwijfeld veel op ons af de komende jaren.

Wat mag het kosten

(Bedragen x € 1.000)		Rekening 2022	Primitieve begroting 2023	Begroting 2023 (Bijgesteld)	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
BVo31 Wonen	Lasten	-377	-506	-670	-996	-1.008	-1.023	-1.045
BVo31 Wonen	Baten	12	130	130	130	130	130	130
		-364	-376	-539	-866	-878	-893	-915

Het saldo daalt met € 327.000 ten opzichte van de bijgestelde begroting 2023. Dit wordt veroorzaakt door € 326.000 hogere lasten.

Ontwikkeling exploitatie 2023-2024

BV031 Wonen	Lasten	Baten
Loonkosten		
De actualisatie en de verdeling van de loonkosten op programma 2 en 3 zijn integraal bijgesteld zodat deze per beleidsveld een betere weergave zijn van de werkelijke personele inzet.	-311	
Diverse		
Afwijkingen lager dan € 100.000.	-15	
Totaal	-326	

Reserves

Reserve woonvisie.

De reserve woonvisie heeft een 1:1 relatie met het saldo van de business case tijdelijke woningen. Na de ingebruikneming van de locatie Waterlandlaan eind 2023 zal de exploitatie tijdelijke woningen opnieuw geactualiseerd worden. Voor 2024 is nu een onttrekking aan de reserve geraamd van € 264.244

Reserve woningbouwprogrammering

Voor de reserve woningbouwprogrammering zijn geen mutaties begroot in 2024.

Voorzieningen

Dit programma heeft geen voorzieningen.

Investerings

Dit programma heeft geen investeringen.

Programma 4

Milieu

Visie

We zetten in op het behoud van een goed milieu en duurzaam gebruik van grondstoffen. Duurzame energieopwekking en vermindering van CO₂-uitstoot vraagt inzet van iedereen om de doelstellingen van het klimaatakkoord van Parijs 2015 haalbaar en betaalbaar te maken.

Het inrichten van het afvalbeheer met de focus op zo veel mogelijk schone en goed recyclebare gescheiden opgehaalde grondstoffen en het minimaliseren van de hoeveelheid te verbranden restafval. Hierbij wordt de balans gezocht tussen het gemak voor onze inwoners en het realiseren van de milieudoelstellingen, tegen maatschappelijk verantwoorde kosten.

Doelen en activiteiten

Afvalinzameling

Een gemeente die werkt voor haar inwoners en ondernemers, met zoveel mogelijk vooraf gescheiden afvalinzameling als aanzet tot grondstoffenverwerking. Het gaat niet meer over afval, het gaat over grondstoffen; afvalbeheer wordt grondstoffenmanagement en dat vraagt om een andere aanpak en inrichting van de processen. Afvalscheiding is niet als enige van belang in de overgang naar het grondstofdenken. Ook afvalpreventie speelt een rol. Het voorkomen van afval

ligt niet langer alleen op het bord van de producenten, maar ook op het bord van de inwoners van Purmerend. Door slim kopen en consumeren kan veel restafval voorkomen worden. Wij kunnen de inwoners van Purmerend hierbij helpen door een makkelijk toegankelijk inzamelsysteem voor grondstoffen te bieden en bewoners goed en volledig te informeren over het waarom en nut & noodzaak van afvalscheiding en afvalpreventie.

Milieu

Door middel van gericht toezicht zorgen we ervoor dat bedrijven voldoen aan de geldende wet- en regelgeving op het gebied van milieu. In het op te stellen programma Uitvoering en Handhaving wordt aangegeven waar de prioriteiten liggen. Hierbij worden diverse samenwerkingsverbanden met externe partijen aangegaan op het gebied van energietransitie en duurzaamheid.

Ecologie

We gaan de komende jaren op veel plekken bouwen en dat heeft grote invloed op de lokale natuur. In 2024 stellen we een visie ecologie op met als doel het behoud en het verbeteren van de natuur in Purmerend. Belangrijk is het verbeteren van het leefgebied van beschermde soorten. Door het optimaliseren van het Natuurnetwerk kunnen ook andere planten en dieren daarvan profiteren. Verbeteringen in beheer en inrichting, zowel van gebouwen als het groen, dragen bij aan het behoud van waardevolle leefgebieden in de gemeente. Via onderzoek ontstaat een beter beeld van de voorkomende soorten. In het gekoppelde Ambitiedocument Natuur Inclusief Bouwen komen uitgangspunten voor de bouw en ontwikkeling te staan die bijdragen aan het stedelijke klimaat en biodiversiteit. Uiteindelijk moeten inwoners, organisaties en bedrijven de natuur omarmen. Daarom is communicatie en participatie een belangrijk aandachtspunt in de op te stellen Visie Ecologie.

Duurzaamheid

In 2023 is meer budget vanuit het Rijk beschikbaar gekomen voor de personele invulling van Duurzaamheid. Zoals bij u bekend heeft Purmerend al sinds 2017 een ruime personele inzet op het terrein van Duurzaamheid. Deze inzet is tot nu toe volledig ten laste van de algemene middelen van de gemeente geboekt. Het is een van de redenen waarom de gemeente Purmerend ten opzichte van veel andere gemeenten op onderdelen een voorlopersrol in de energietransitie had en heeft. De nu beschikbare subsidie is een ondersteuning voor gemeenten die personele capaciteit op het gebied van klimaat- en energie missen. Voor de gemeente Purmerend is het hierdoor niet langer noodzakelijk om deze kosten uit eigen middelen te bekostigen. De ruimte die hierdoor in de begroting ontstaat, kan daarom gebruikt worden om het ingezette duurzaamheidsbeleid voort te zetten. In zijn algemeenheid zit er spanning tussen de grootte van de opgave van Purmerend voor verduurzaming in Purmerend en de beschikbare middelen voor een sluitende begroting. Wij zien het als onze belangrijkste taak om onze inwoners te ondersteunen met het realiseren van de energietransitie. Dit betekent niet dat er geen aandacht is voor bijvoorbeeld circulariteit of duurzame mobiliteit en tal van andere onderwerpen, maar met name daar waar financiële middelen moeten worden ingezet, kiezen wij voor twee thema's, t.w. Aardgasvrij maken en Isolatie.

Wat gaan we doen en wat willen we hiermee bereiken?

Aardgasvrij maken

De gemeente Purmerend heeft budget gekregen voor de Proeftuin In Overwhere Zuid en afgesproken is dat dit wordt uitgevoerd zolang hiervoor middelen beschikbaar zijn. Voor 2024 zijn

hiervoor (nog) voldoende middelen beschikbaar. Er is inmiddels een bijdrageregeling voor aanleg van warmtenetten voor netwerkbedrijven zoals Stadsverwarming Purmerend (SVP) maar deze is niet dekkend. Toch ondersteunen wij de aanvragen die hiervoor door SVP worden gedaan. Omdat de behoefte aan duidelijkheid over de energietransitie toeneemt bij inwoners, zullen hiervoor keuzes moeten worden gemaakt die wij u zullen voorleggen, waarbij de ruimte die vanwege de personeelskostensubsidie ontstaat kan worden ingezet.

Nationaal Isolatie Programma

In juli 2023 is het Nationaal Isolatie Programma van start gegaan. Hiervoor is een aanvraag voor de eerste tranche ingediend. Deze bijdrage wordt door het Rijk bepaald aan de hand van het aantal koopwoningen met een G, F, E of D-label. In het najaar van 2023 kan een tweede tranche worden ingediend. De regeling richt zich enerzijds op woningen met een lagere WOZ-waarde dan €429.300,- anderzijds krijgen eigenaren die in aanmerking zijn gekomen voor een energietoeslag voorrang. In het najaar van 2023 wordt u hiertoe een subsidieverordening ter vaststelling aangeboden.

Energie- en warmtebronnen

Voor de langere termijn is er behoefte aan een of meer warmtebronnen voor SVP. Hierbij zal ook gekeken moeten worden naar de mogelijkheden voor Geothermie. Dit is voor de langere termijn onvoldoende omdat uitbreiding van het netwerk gewenst is en biomassa moet worden gezien als een transitiebrandstof. Met SVP en andere stakeholders worden de mogelijkheden van verder seismisch onderzoek nagegaan.

In het najaar van 2023 gaat in samenwerking met de provincie en de rijksdienst voor cultureel Erfgoed opnieuw onderzocht worden of en zo ja, welke mogelijkheden er zijn voor opwekking van windenergie in de Beemster zonder dat dit de Unesco Werelderfgoed-status in gevaar brengt. Op verzoek van enkele ondernemers in de Beemster wordt in samenwerking met de Provincie gekeken naar mogelijkheden voor winning van biogas in de Beemster.

Stroom / elektriciteit

Voor de realisatie van ruimtelijke projecten, het bouwen van woningen, de economische activiteiten van ondernemers én de transitie naar hernieuwbare brandstoffen is elektriciteit nodig. Uit berekeningen blijkt dat er knelpunten zijn om voldoende elektriciteit te hebben voor de geplande ontwikkelingen. Er is te weinig elektriciteit en het netwerk is te krap bemeten om de schommelingen tussen vraag- en aanbod aan te kunnen. Dit heeft gevolgen voor de uitvoering van de Purmerendse bestuurlijke agenda. Inwoners en ondernemers gaan hiervan de effecten merken.

Om tot verbeteringen te komen, realiseren de verantwoordelijke landelijke partijen een nieuw 380 kV hoogspanningsnetwerk. Het Noord-Hollandse tracé voor dit voornamelijk bovengrondse netwerk is nog niet bekend. Om tot een keuze te komen is een Rijkscoördinatierегeling (RCR) procedure gestart. Voor dit proces wordt vooruitgelopen op de omgevingswet. Dit gebeurt onder andere met de te volgen participatieprocedure. Als gemeente volgen wij dit proces met volle aandacht en maken gebruik van de mogelijkheden om tot een optimale inpassing te komen die zo min mogelijk effect heeft op de andere Purmerendse ruimtelijke agenda.

Voor onze regio wordt ook het middenstroomnetwerk versterkt. Dit gebeurt concreet door op korte termijn een nieuwe 150 kV kabel te trekken tussen het station in Wijdewormer en het

nieuw te bouwen elektriciteitsstation in Baansteede-Noord. Hiervoor zijn in 2023 acties gestart om in 2026 voldoende stroom te hebben voor het bedrijventerrein én voor de lopende bouwprojecten. Purmerend zorgt er, in nauwe samenwerking met de andere betrokken gemeenten voor, dat de netbeheerders zo snel mogelijk kunnen werken. We zijn alert op mogelijke stagnaties en pakken het initiatief om deze te omzeilen.

Parallel aan de structurele verbeteringen van het elektriciteitsnetwerk verkennen wij als gemeente de mogelijkheden voor aanvullende lokale initiatieven om beter gebruik te maken van de elektriciteit die wél beschikbaar is. In essentie gaat het hierbij om effectieve afstemming tussen vraag en aanbod. Dit vraagt om activiteiten, investeringen en medewerking van ondernemers. Dit geldt ook voor de gemeentelijke organisatie. Er is budget nodig om de lokale initiatieven op gang te brengen en praktisch mogelijk te maken

Duurzaamheidsagenda

Het rijksbeleid dat wordt uitgevoerd heeft een grote invloed op de huidige werkzaamheden op het gebied van Duurzaamheid. Zowel de regelgeving als de Specifieke Uitkeringen maken veranderingen in het beleid noodzakelijk waardoor meer tijd nodig is om het beleid voor de komende jaren te formuleren. Wij zijn voornemens om voor het begrotingsjaar 2024 u een duurzaamheidsbeleidsnota met agenda te presenteren.

Milieu

Purmerend is schoon, heel en veilig om in te wonen, te recreëren en te werken. De gemeente voert de milieutaken uit overeenkomstig de Omgevingswet. Bedrijven die moeten voldoen aan energiebesparingsplicht stimuleren/ondersteunen voor een duurzame gemeente.

- Terugdringen van milieuhinder door bedrijven, door deze te laten voldoen aan de geldende wetten en regelgeving. Klachten en meldingen afkomstig van bedrijven pakken we adequaat op.
- We leggen de prioriteiten en de keuzes die we daarin maken vast in het Uitvoeringsprogramma VTH 2025 en stellen het Evaluatieverslag VTH 2023 op.
- De Omgevingsdienst voert in opdracht van de gemeente Purmerend toezicht uit bij bedrijven die vallen onder het basistakenpakket.
- Het bodeminformatiesysteem is op orde, zodat de nieuwe bodemtaken uitgevoerd kunnen worden.
- De bestaande milieu-inrichtingen worden omgezet naar milieubelastende activiteiten.
- Uitvoering geven aan het Energiebesparingsakkoord.

Afvalinzameling

Verbetering afvalscheiding door inwoners op een creatieve wijze bewust te maken van de nut en noodzaak van afval scheiden en hen de mogelijkheid te bieden afval beter te scheiden.

- Opstellen plan van aanpak en business case Omgekeerd Inzamelen; een inzamelsysteem waarbij gescheiden ophalen van grondstoffen aan huis gemakkelijk gemaakt wordt en het weggooien van restafval minder gemakkelijk is.
- In het plan van aanpak Omgekeerd Inzamelen is ook de inrichting van de inzameling van bioafval bij hoogbouw meegenomen. (als vervolg op de pilot inzameling bioafval in de Oost- en Westervenne).
- Communicatiecampagne "Afval bestaat niet!"

Belangrijk om te weten

Wet en regelgeving

Het LAP3 loopt af in 2023 en wordt vervangen door het CMP; het Circulair Materialen Plan. Het CMP treedt per 1 januari 2025 in werking, zo is de planning. Het CMP sluit beter aan op het programma Nederland Circulair in 2050.

De UPV, de Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid, die de verantwoordelijkheid van de verpakkingindustrie voor inzameling en verwerking van alle verpakkingen regelt, krijgt een update voor de komende jaren wat betreft de vergoedingenstructuur. Daarnaast worden nieuwe onderdelen toegevoegd die onder de UPV moeten gaan vallen zoals textiel en luiers.

Ontwikkelingen afvalbranche

De afvalbranche is onverminderd in ontwikkeling. De afzetmarkten fluctueren in bereikbaarheid en ook de tariefstructuren staan onder druk. De vergoedingen voor de grondstoffen vertonen een grillig karakter, zowel positief als negatief.

Afvalscheiding en hergebruik

Binnen de afvalbranche is steeds meer discussie over het verschil tussen afvalscheiding en daadwerkelijk hergebruik van grondstoffen. De focus komt steeds meer op de kwaliteit van de gescheiden grondstofstromen te liggen. Schone grondstofstromen kunnen zorgen voor maximaal hergebruik van de grondstoffen.

Risico's bedrijfsvoering

Het slecht verkrijgbaar zijn van grondstoffen heeft invloed op het productieproces van externe leveranciers van bijvoorbeeld (vracht)auto's en onderdelen daarvan, minicontainers, ondergrondse containers en containerbehuizingen voor Gft hoogbouw. Levertijden en aanschafkosten lopen hierbij sterk op. Ook in 2024 zijn de stijgende brandstofkosten een reden tot zorg.

Rijksbeleid duurzaamheid

Landelijk wordt deze kabinetsperiode fors ingezet op duurzaamheid. De middelen nemen toe maar de exacte omvang die voor de gemeente beschikbaar komt is op dit moment nog niet bekend. Vertrekpunt voor het onderdeel duurzaamheid voor 2024 is daarom de voortzetting van de duurzaamheidsagenda 2020 – 2023, zonder extra middelen. Er wordt een nieuwe strategische duurzaamheidsagenda voorbereid voor de periode 2024 – 2026 die breder van karakter is en waar ook onderwerpen naast de energietransitie worden opgenomen. Daarin worden ook verdere initiatieven onder het voorbehoud van aanvullende Rijks of provinciale middelen benoemd. Zo anticiperen we op de toenemende aandacht voor duurzaamheid vanuit het Rijk.

Warmtebronnen

Vanuit Stadsverwarming Purmerend en de gemeente worden de mogelijkheden voor nieuwe warmtebronnen onderzocht op haalbaarheid waarbij onder andere wordt gekeken naar geothermie.

Maatwerkoplossingen buitengebied Beemster

Voor de bedrijven en woningen in het buitengebied van Beemster bestaat een grote behoefte aan meer mogelijkheden om uitvoering te kunnen geven aan de energietransitie. Hier is stadsverwarming niet de eerste optie. Keuzevrijheid voor de wijze waarop uitvoering wordt gegeven

aan de energietransitie wordt beperkt door tal van voorschriften. Uiteraard is niet voor niets gekozen voor een conserverend ruimtelijk beleid en vraagt het landschap om voorzichtigheid om het karakter van de historische inrichting van de polder zo min mogelijk aan te tasten. Vandaar dat deskundigen worden gevraagd om te adviseren waar en tot hoever er mogelijkheden zijn om - met behoud van de waarden van het gebied – invulling te geven aan de energietransitie en hiervoor een afwegingskader op te stellen. Het afwegingskader kan ruimte bieden voor maatwerkoplossingen.

Landelijk gebied

De provincie heeft in mei 2023 een eerste versie van het Provinciaal Programma Landelijk Gebied (PPLG) goedgekeurd. Het PPLG wordt uitgewerkt naar 5 regio's waaronder Laag Holland. Deze gebiedsplannen voorzien in het herstellen en realiseren van natuurgebieden, innovaties bij veehouderijen voor lagere stikstofuitstoot, perspectief voor landbouwers en een verhoging van het grondwaterpeil in de veenweiden. Ook de waterkwaliteit, biodiversiteit, het klimaat, erfgoed en recreatie krijgen aandacht.

Wat mag het kosten

(Bedragen x € 1.000)		Rekening 2022	Primitieve begroting 2023	Begroting 2023 (Bijgesteld)	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
BVo41 Milieu	Lasten	-13.545	-13.698	-13.948	-13.929	-14.175	-14.498	-14.785
BVo41 Milieu	Baten	15.766	15.991	16.010	16.227	16.592	16.933	17.301
		2.221	2.293	2.062	2.298	2.417	2.435	2.516
BVo42 Duurzaamheid	Lasten	-2.726	-2.795	-7.655	-2.378	-2.373	-569	-583
BVo42 Duurzaamheid	Baten	29	0	1.538	1.552	1.566	0	0
		-2.697	-2.795	-6.117	-826	-807	-569	-583
PGRo4 Milieu	Lasten	-16.271	-16.493	-21.603	-16.308	-16.547	-15.067	-15.367
PGRo4 Milieu	Baten	15.795	15.991	17.548	17.779	18.157	16.933	17.301
Saldo programma		-476	-502	-4.056	1.471	1.610	1.866	1.933

Het saldo stijgt met € 5.527.000 ten opzichte van de bijgestelde begroting 2023. Dit wordt veroorzaakt door € 5.295.000 lagere lasten en € 231.000 hogere baten.

Ontwikkeling exploitatie 2023-2024

Beleidsveld Milieu

BVo41 Milieu	Lasten	Baten
Hogere baten afvalbeheer		
De hogere baten afvalstoffenheffing van € 538.000 is het gevolg van de voorgestelde tariefstijging van 1% (meerjarig). Daarnaast dalen de baten uit afvalstromen van € 348.000 in 2024 ten opzichte van 2023 door marktwerking. Dit betreft met name papier (€ 296.000), metaal (€ 50.000) en kunststof verpakking (€ 46.000). De overige afvalstromen laten per saldo een voordeel zien van € 44.000.		190
Hogere lasten afvalbeheer		
De per saldo hogere lasten afvalbeheer van € 96.000 is het gevolg van hogere loonkosten van het personeel Reiniging door formatie-uitbreiding en indexering (€ 324.000), hogere kapitaalslasten door met name vervanging van tractie (€ 178.000) en hogere overige lasten afvalbeheer (€ 66.000). Tegenover deze hogere lasten staan een lagere doorbelasting van kosten van de nieuwe milieustraat Baansteer Noord door een vertraagde start van de bouwwerkzaamheden (€ 100.000) en lagere verwerkingskosten door een naar verwachting lager tonnage afval (€ 372.000).	-96	
Hogere onttrekking uit voorziening afvalstoffenheffing		
Er wordt € 80.000 meer uit de voorziening afvalstoffenheffing onttrokken om 100% kostendekkendheid te bereiken.	80	
Diverse		
Afwijkingen lager dan € 100.000	35	27
Totaal	19	217

Beleidsveld Duurzaamheid

BVo42 Duurzaamheid	Lasten	Baten
Duurzaamheid		
Bij de voorjaarsnota is besloten om de eigen middelen voor duurzaamheid af te ramen. Hier tegenover staat de ontvangst van extra Rijksmiddelen voor het klimaat. Per saldo ontstaat hier een verschil ten opzichte van 2023.	1.195	
Proeftuin aardgasvrij		
In 2023 stond de laatste fase van de uitvoering proeftuin aardgasvrij begroot. In 2024 staan deze kosten niet langer begroot. Hierdoor ontstaat een grote afwijking ten opzichte van het voorgaande jaar.	4.101	
Diverse		
Afwijkingen lager dan € 100.000	-19	14
Totaal	5.277	14

Reserves

Reserve duurzaamheid

In 2024 wordt per saldo een bedrag van € 46.000 onttrokken aan de reserve duurzaamheid. De onttrekking betreft de middelen welke de gemeente vanuit het Rijk heeft ontvangen voor het klimaatakkoord.

Voorzieningen

Voorziening afvalstoffenheffing

De voorziening heeft tot doel om te komen tot een meerjarige egalisatie van het tarief van de afvalstoffenheffing en bedraagt € 1.934.000 per 1-1-2024. In 2024 is er een onttrekking aan de voorziening afvalstoffenheffing begroot van € 220.000. Hiermee komt de tariefstijging voor 2024 op de voorgestelde 1% (meerjarig).

Investerings

Voor 2024 zijn de volgende investeringen begroot (voor specificatie zie investeringsoverzicht)

Lopende investeringen	0
Vervangingsinvesteringen	720
Voorgenomen investeringen	0
Totaal	720

Programma 5

Bereikbaarheid

Visie

Purmerend groeit. Binnenstedelijk worden de komende jaren veel woningen toegevoegd. Nieuwe én bestaande inwoners moeten op een veilige, comfortabele en snelle manier naar hun bestemmingen kunnen reizen. Daarbij mogen geen groepen buiten de boot vallen. De binnenstedelijke verdichting vraagt daarom om nieuwe oplossingen. We stimuleren zoveel mogelijk wandelen, fietsen en het openbaar vervoer. Reizen met de auto blijft mogelijk.

Doelen en activiteiten

In december 2022 is het Mobiliteitsplan Purmerend vastgesteld. Het Mobiliteitsplan verbindt de ontwikkelambities op het gebied van woningbouw, werkgelegenheid en verblijfskwaliteit aan de ambities van mobiliteit. Purmerend heeft een groeiambitie waarbij er tot 2040 10.000 woningen worden toegevoegd. Sinds 2017 zijn hiervan inmiddels ruim 3.400 woningen gerealiseerd. Deze woningbouwopgave heeft ook zijn weerslag op de bereikbaarheid en leefbaarheid van de gemeente. Purmerend heeft zeven beleidsuitgangspunten voor de toekomstige mobiliteit geformuleerd:

- Purmerend wordt een tien minuten stad: basisvoorzieningen zijn lopend of fietsend te bereiken
- Aandacht voor de leefbaarheid en bereikbaarheid van het centrumgebied, gericht op voetgangers, fietsers en kwaliteit van de openbare ruimte

- Toekomstbestendig OV-netwerk
- Goede autobereikbaarheid vanuit woonwijken de gemeente in en gemeente uit
- Toegankelijke en betaalbare mobiliteit
- Verkeersveiligheid
- Duurzame mobiliteit.

Om de maatregelen uit het Mobiliteitsplan tot uitvoering te laten komen, moeten aanvullende middelen worden geregeld, maatregelen nog verder worden uitgewerkt en nog nadere keuzes worden gemaakt. Maar vooral is het belangrijk dat de maatregelen in samenhang worden gezien: onderling, maar ook in relatie tot de ruimtelijke ontwikkelingen en het beheer en onderhoud. Daartoe wordt het Mobiliteitsplan vertaald naar een Uitvoeringsprogramma Mobiliteit dat in 2024 wordt vastgesteld door het college.

Wat gaan we doen en wat willen we hiermee bereiken?

Komend jaar gaan we het Uitvoeringsprogramma Mobiliteit opstellen dat gericht is op het prioriteren, faseren en tot uitvoering brengen van mobiliteitsmaatregelen. De maatregelen zijn gerelateerd aan de doelen van het Mobiliteitsplan, en gerelateerd aan de verschillende gebiedsontwikkelingen en de inrichting van de openbare ruimte. Op basis van dit programma wordt bestuur en management in staat gesteld om op basis van voortgang, doelbereik, risico's en nieuwe ontwikkelingen te sturen op de uitvoering.

- Het komende begrotingsjaar stellen we een multimodaal netwerkkader op. Dit is een vertaling van het beleid uit het Mobiliteitsplan naar een heldere en eenduidige beschrijving van de gewenste situatie op de verschillende manieren waarmee bewoners of ondernemers in Purmerend zich verplaatsen (voetganger, fiets, OV, auto, vracht- en waterverkeer).
- We stellen een parkeerstrategie voor Purmerend op. Daarin zitten een visie en plan voor parkeerregulering, het aanbesteden van de parkeerautomaten en een onderzoek naar het optimaliseren van de parkeerhandhaving.
- We onderzoeken de inzet van deelmobiliteit en het aanleggen van mobiliteitsknooppunten (hubs).
- Omdat het centrumgebied van Purmerend wordt verdicht met meer woningen, voorzieningen en bezoekers onderzoeken we hoe de bereikbaarheid van het centrumgebied voor de verschillende modaliteiten (auto, OV, fiets en voetgangers) het beste vorm krijgt.
- Om het Hoogwaardig Openbaar Vervoer (HOV) in Purmerend ook in de toekomst goed te laten functioneren wordt ingezet op de optimalisatie van 4 kruispunten.
- We vertalen voor alle schoolroutes de uitkomsten van een verkeersveiligheidsonderzoek in een programma verkeersveiligheid. De resultaten worden voorgelegd aan de raad inclusief een investeringsbesluit voor de te nemen veiligheidsmaatregelen. De uitvoering vindt op z'n vroegst volgend jaar plaats.
- We blijven samenwerken met partners als de buurgemeenten, provincie Noord-Holland, het Rijk en de Vervoerregio Amsterdam. Mobiliteit stopt niet aan de randen van de gemeente en in de samenwerking zetten we in op de financiering, mobiliteitstransitie, het openbaar vervoer en de regionale bereikbaarheid.
- We blijven gebruik maken van een fonds *urgente maatregelen*. We willen meldingen van inwoners die leiden tot een relatief kleine ingreep in de openbare ruimte blijven oppakken. Hiermee spelen we sneller in op de actuele vraagstukken en kleine knelpunten.

Wat mag het kosten

(Bedragen x € 1.000)		Rekening 2022	Primitieve begroting 2023	Begroting 2023 (Bijgesteld)	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
BVo51 Bereikbaarheid	Lasten	-4.202	-4.558	-6.027	-5.729	-5.804	-5.926	-6.427
BVo51 Bereikbaarheid	Baten	3.135	4.027	4.383	4.014	4.078	4.138	4.139
		-1.067	-531	-1.643	-1.714	-1.726	-1.789	-2.288

Het saldo daalt met € 71.000 ten opzichte van de bijgestelde begroting 2023. Dit wordt veroorzaakt door € 298.000 lagere lasten en € 369.000 lagere baten.

Ontwikkeling exploitatie 2023-2024

BV051 Bereikbaarheid	Lasten	Baten
Flankerend beleid parkeergarages		
In juni 2022 heeft de gemeenteraad het flankerend beleid voor parkeergarages vastgesteld (raadbesluit 1565775). Voor de (regio)bezoekers aan de binnenstad moet niet het straatparkeren, maar het parkeren in een parkeergarage een logische keuze zijn. In 2023 was er incidenteel € 100.000 budget flankerend beleid beschikbaar om samen met de ondernemers en de exploitant van de parkeergarage tot een voorstel te komen om meer (regio)bezoekers in de garage te laten parkeren. Het is aan de exploitant en de ondernemers om samen te bepalen hoe dit budget wordt ingezet (kortingsproducten, campagnes, etc.).	100	
Incidentele budgetten verkeersveiligheid		
In de programmabegroting 2023-2026 zijn voor de verkeersveiligheid incidentele budgetten voor jaarschijf 2023 en 2024 begroot. Er is incidenteel € 285.000 budget in jaarschijf 2023. Dit bestaat uit € 45.000 voor onderzoek naar het verbeteren van het fietsnetwerk (Investeringsagenda), € 140.000 voor het verbeteren van het openbaar vervoer en de verkeersveiligheid (Keuzes coalitieakkoord: essentieel) en € 100.000 voor de pilot Fonds urgente maatregelen (Keuzes coalitieakkoord: essentieel). Voor jaarschijf 2024 is er incidenteel € 97.500 budget. Dit bestaat uit € 67.500 voor onderzoek naar het verbeteren van het fietsnetwerk (Investeringsagenda) en € 30.000 voor het verbeteren van het openbaar vervoer en de verkeersveiligheid (Keuzes coalitieakkoord: essentieel).	188	
Kapitaallasten		
In 2023 is de parkeergarage Stadhuisplein in gebruik genomen. Dit betekent dat de kapitaallasten starten in 2024 en voor een financiële afwijking zorgen.	-744	
Mobiliteitsplan 2023-2024		
In december 2022 heeft de gemeenteraad het Mobiliteitsplan Purmerend vastgesteld als gemeentelijk beleidskader voor de toekomstige mobiliteit (raadsbesluit 1573753). Om in 2023 te kunnen starten was er incidenteel geld voor het programmateam en de eerste onderzoeken beschikbaar gesteld in 2023. Bij de voorjaarsnota 2023 is er alleen voor de helft van het programmateam een structurele dekking beschikbaar gesteld (F. Groei van de stad, Capaciteit Mobiliteitsplan). Het verschil tussen de incidentele budgetten in 2023 en de structurele doorwerking van het programmateam vanaf 2024 is het verschil in de exploitatie. Een gedeelte van de lasten worden gedekt door de Vervoerregio Amsterdam. Om een vervolg te geven aan het mobiliteitsplan ná 2023, volgt er een keuze voorstel ter besluitvorming (zie paragraaf Keuzes 2024).	726	-310
Strategisch adviseur mobiliteit		
Voor de functie strategisch adviseur mobiliteit was er incidenteel budget beschikbaar in jaarschijf 2023.	100	
Diverse		
Afwijkingen lager dan € 100.000	-72	-59
Totaal	298	-369

Reserves

Reserve parkeren.

Bij de Voorjaarsnota 2023 heeft de raad besloten om de jaarlijkse resultaten van het totaal van straatparkeren en garageparkeren te egaliseren met de reserve parkeren. Dit is besloten met

het oog op de te bouwen parkeergarages in het Waterlandkwartier en de Binnenstad. Door de parkeeropbrengsten vrij te maken en in te zetten voor parkeeroplossingen is parkeren een gesloten systeem geworden waarbij het aanwijzen van gebieden betaald parkeren, de kosten, de tarieven van straatparkeren en van garageparkeren, het aantal plekken en de bezetting gemonitord en gestuurd kunnen worden met de reserve parkeren als (egalisatie)buffer. Voor jaarschijf 2024 staat er een bijdrage aan de reserve begroot van € 1.164.178.

Voorzieningen

Dit programma heeft geen voorzieningen.

Investeringsen

Voor 2024 zijn de volgende investeringen begroot (voor specificatie zie investeringsoverzicht)

Lopende investeringen	2.480
Vervangingsinvesteringen	41
Voorgenomen investeringen	2.440
Totaal	4.961

Programma 6

Beheer openbare ruimte

Visie

De openbare ruimte moet een plaats zijn waar je op een aantrekkelijke en comfortabele manier kan verblijven en mensen kan ontmoeten. Er moet ruimte zijn voor water en groen, natuur, sport en spel, klimaatadaptieve maatregelen, energietransitie, mobiliteit, een nieuwe circulaire economie en een gezonde en meer natuurinclusieve gemeente. Dit alles heeft invloed op het gebruik, de inrichting en het beheer van onze leefomgeving.

De openbare ruimte is van ons allemaal. Het is de plek waar mensen verblijven, met vrienden afspreken, sporten, spelen en naar een evenement gaan. Purmerend groeit. Meer inwoners en woningen betekent dat er meer druk op de openbare ruimte ontstaat: zowel onder- als bovengronds wordt het steeds voller. Dit vraagt om een efficiënte inrichting van de openbare ruimte, waarbij het onderhoudsniveau stapsgewijs verbeterd wordt.

Doelen en activiteiten

De openbare ruimte wordt gebruikt door alle inwoners en bezoekers van Purmerend. Die ruimte is schoon, heel, veilig, groen en richten we zo in dat we voorbereid zijn op klimaatverandering. We werken integraal door opgaven aan elkaar te koppelen en werken toe naar minimaal

kwaliteitsniveau B voor alle disciplines. We streven daarmee naar een toekomstbestendige en fijne leefomgeving van en voor iedereen en werken daarbij samen met inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties.

Het beheren van de openbare ruimte betekent het in stand houden van de bestaande situatie, maar vanwege de veranderende behoeftes ook steeds meer het (her)inrichten, optimaliseren en toekomstbestendig maken van de openbare ruimte. Door de onderhoudsplanning van de verschillende vakdisciplines op elkaar af te stemmen, zorgen we ervoor dat we zowel onder- als bovengronds zoveel mogelijk efficiënt werken.

Wat gaan we doen en wat willen we hiermee bereiken?

Integraal beheer en onderhoud

Een functionele, veilige, toekomstbestendige en aantrekkelijke leefomgeving.

- We geven uitvoering aan het integraal beheerplan waarin we beschrijven hoe we door middel van planmatig cyclisch onderhoud naar minimaal kwaliteitsniveau B gaan in de komende jaren.
- Voor onze begraafplaatsen, de binnenstad en de beschermde dorpsgezichten geldt dat we werken naar een minimaal kwaliteitsniveau A in de komende jaren.
- In lijn met het Parkenplan worden de parken één-voor-één opgeknapt. In 2023 is gestart met de realisatie van het Kooimanpark welke begin 2024 wordt opgeleverd en is gestart met het ontwerpproces voor het Leeghwaterpark. In 2024 starten we met de realisatie van Park De Noord. Na oplevering van een park wordt het, net als de begraafplaatsen, de binnenstad en de beschermde dorpsgezichten, minimaal onderhouden op kwaliteitsniveau A.
- We richten de openbare ruimte evenwichtig, klimaat adaptief en duurzaam in en beheren deze ook zo. In alle vakdisciplines kijken we naar mogelijkheden om te verduurzamen en innoveren, qua materiaal en werkwijze.
- In 2024 wordt verder gewerkt aan diverse rioolvervangingsprojecten, wordt de gemeente steeds verder verlicht door ledverlichting en wordt er gekeken welke onnodige/niet-functionele verharding getransformeerd kan worden naar groen. We monitoren de vooruitgang van kwaliteit door middel van periodieke inspecties en waarborgen de veiligheid door middel van technische inspecties, dit alles volgens het vastgestelde Integraal Beheerplan Openbare Ruimte.
- We zetten het ingezette cyclisch onderhoud in het groen voort en verbeteren de biodiversiteit, natuurinclusiviteit en groei- en leefomstandigheden voor de bomen.
- We kijken kritisch naar welke stukken we wel of niet intensief maaien. Hiermee houden we vast aan het stimuleren van de biodiversiteit maar kijken we tegelijk ook waar we de beeldkwaliteit in de openbare ruimte kunnen verbeteren. Zo gaan we de zichthoeken bij kruisingen, rotondes en oversteekplaatsen met ruw gras vaker maaien.
- Als gemeente zijn we duidelijk over hoe we de openbare ruimte inrichten om deze goed te kunnen beheren. Daarom actualiseren we de HIOR waarin de laatste wet- en regelgeving en beleid is verwerkt ten behoeve van externe partijen die zich bezig houden met ontwikkeling of (her)inrichting van de openbare ruimte.

Wegenoverdracht Hoogheemraadschap Hollands Noorder Kwartier (HHNK)

Het HHNK is volop bezig alle wegen en het wegbeheer over te dragen aan gemeentes en zich te richten op de eigen watertaak. Nagenoeg alle wegen van het Hoogheemraadschap zijn inmiddels overgedragen in Noord-Holland. Er zijn nog vijf Waterlandse gemeenten waarbij dit nog dient

te gebeuren. Er is samen met deze regiogemeentes (Waterland, Wormerland, Edam- Volendam, Landsmeer), inclusief HHNK, gewerkt aan het opstellen van uitgangspunten voor het maken van de business case voor overdracht van de wegen. Deze zgn. Uitgangspuntennotitie is op 28 februari 2023 vastgesteld in het college en daarna begin maart 2023 ter info met raadsbrief naar de raad gestuurd. De Uitgangspuntennotitie is de basis om in 2024 te komen tot een businesscase. De businesscase moet inzicht geven in de financiële gevolgen van een wegenoverdracht ter ondersteuning bij de uiteindelijke besluitvorming.

Klimaat

Het klimaat verandert en weersextremen nemen toe. Met het Uitvoeringsplan Klimaatadaptatie Zaanstreek-Waterland en Purmerend 2021-2024 werkt de gemeente, in lijn met het Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie (DPRA), toe naar een klimaatbestendige en waterrobuuste gemeente in 2050. Hierin neemt de gemeente een actieve, stimulerende en adviserende rol. Daarnaast wordt in 2024 een Hittestrategie en een nieuw Klimaatadaptatieplan ontwikkeld.

klimaatadaptatie

Bij klein- en grootschalige herstructurering wordt klimaatadaptatie meegenomen. Binnen ruimtelijke ontwikkelingen hanteert de gemeente de Basisveiligheidsniveaus Klimaatbestendige Nieuwbouw. In 2024 worden onderstaande projecten klimaatbestendig uitgevoerd.

- Overwhere-Zuid deelplan A6-1 en A6-2: Groene waterbuffers, waterdoorlaatbare verharding, extra oppervlaktewater (natuurvriendelijke oevers).
- Wheermolen-Oost deelplan 2: Waterbergende weg, meer groen.
- BOL Tarwestraat, Riek- Graffelstraat en Torenmolen: Waterbergende parkeerplaatsen.
- Park De Noord: Meer oppervlaktewater, natuurlijke beschoeiing, groen.
- IJsendijkstraat: Waterbergende parkeerplaatsen.

Hittestrategie Purmerend

Het thema hitte vraagt om een nadere ruimtelijke en maatschappelijke uitwerking van het Uitvoeringsplan Klimaatadaptatie Zaanstreek-Waterland en Purmerend 2021-2024. Een communicatieprotocol voor het Maatschappelijk domein, een lokale doorvertaling van het Nationale hitteplan. Deze stellen we in 2024 op.

Uitvoeringsplan klimaatadaptatie

Om de vier jaar herijken we het Uitvoeringsplan klimaatadaptatie om tot maatwerk te komen. De nieuwe KNMI klimaatscenario's 2023, aanvullend onderzoek (stresstesten) en technologische ontwikkelingen worden hierin meegenomen.

Belangrijk om te weten

Water

Het Integraal Beheerplan Openbare Ruimte (IBOR), is in november 2022 door de gemeenteraad vastgesteld. Watertaken, als onderdeel van het IBOR, worden steeds belangrijker. Om deze taken goed te borgen start er in Q4-2023 een beheerder watertaken. Deze beheerder watertaken zal vanuit de geldende wet- en regelgeving als Keur Waterschap, Legger Waterschap en Kaderrichtlijn Water (KRW) het beheer van o.a. de watergangen in beeld brengen. Dit vormt een goede basis voor een juiste onderhouds- en investeringsplanning. De financiële consequenties worden het komend jaar bekend.

Technische installaties

Artikel 3 van de Arbowet geeft aan dat binnen het kader van de bedrijfsvoering elektrische installaties er een aantal wettelijke verplichtingen zijn waaraan de organisatie moet voldoen. Een externe partij heeft in 2023 de opdracht gehad om een plan van aanpak op te stellen. Op basis van dit plan van aanpak zal er op een verantwoorde en gestructureerde wijze invulling worden gegeven aan de wettelijke verplichtingen als, het aanwijzen van verantwoordelijken voor deelrisico's, het bevoegd verklaren (aanwijzen) van uitvoerenden, het verzorgen van opleidingen en veiligheidsinstructies, het opstellen van procedures etc. De financiële consequenties worden de komende jaren bekend. Binnen het plan van Aanpak wordt de organisatie meegenomen in de resultaten, koers bepaald, portefeuillehouder geïnformeerd en al dan niet college(besluit) voorbereid. Dit heeft invloed op het beheer en onderhoud van technische installaties en installaties van gemeentelijkvastgoed.

Risico bedrijfsvoering

De komende jaren zal het risico in de bedrijfsvoering voornamelijk liggen in de stijgende materiaalkosten, beperkte beschikbare capaciteit, maar ook de energie-, brandstof- en loonkosten.

In de voorjaarsnota 2023 zijn voorgestelde indexeringen van de begrote bedragen niet geïndexeerd conform onze kosten stijging. Achterstanden worden minder snel ingelopen als bestuurlijk vastgesteld, waardoor het langer duurt om naar beheerniveau B te komen. Tevens is het niet krijgen van areaaluitbreiding een uitholling van de bestaande budgetten wat ook weer zijn weerslag heeft op het beheer niveau.

Van GRP naar WRP

In het Water en Riolerings programma (de opvolger van het GRP - Gemeentelijk rioleringsplan) heeft de gemeente alle activiteiten benoemd om te voldoen aan de gestelde doelen met de directe en indirecte riolerings- en waterkosten inzichtelijk. We willen bij de invulling van de zorgplichten bij (grootschalige) nieuwbouw en herontwikkeling rekening houden met de toekomstige ontwikkelingen, bijvoorbeeld met extreme buien of langdurige droogte. Hierdoor zal de inrichting van de openbare ruimte veranderen, er komt meer ruimte voor de (tijdelijke) opvang van water. We streven ernaar om zoveel mogelijk werken met elkaar te combineren en zoeken continue naar de optimale balans tussen kosten, risico's en prestaties. Jaarlijks wordt via de rioolheffing het benodigde geld bijeengebracht door de burgers en bedrijven van onze gemeente. Eventuele tariefbijstellingen worden op basis van actuele lasten, te verwachten kosten en opbrengsten doorgevoerd. Het Gemeentelijk rioleringsplan laat de trend van de rioolheffing over de langere termijn zien.

De planperiode van het huidige gemeentelijke rioleringsplan verloopt in 2024. Daarom stellen de gemeenten in de regio Zaanstreek-Waterland in 2023 gezamenlijk een water- en rioleringsprogramma op, een WRP. Dit is de nieuwe vorm van het GRP als gevolg van de inwerkingtreding van de Omgevingswet op 1 januari 2024. Dit programma zal naast een regionaal deel ook een gemeente specifieke deel bevatten.

Wat mag het kosten

(Bedragen x € 1.000)		Rekening 2022	Primitieve begroting 2023	Begroting 2023 (Bijgesteld)	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
BVo61 Beheer openbare ruimte	Lasten	-29.688	-30.197	-35.722	-37.375	-39.072	-41.464	-43.330
BVo61 Beheer openbare ruimte	Baten	10.521	11.019	10.869	11.879	12.620	13.582	14.667
		-19.167	-19.178	-24.854	-25.496	-26.452	-27.882	-28.663

Het saldo daalt met € 642.000 ten opzichte van de bijgestelde begroting 2023. Dit wordt veroorzaakt door € 1.653.000 hogere lasten en € 1.010.000 hogere baten.

Ontwikkeling exploitatie 2023-2024

BVo61 Beheer openbare ruimte	Lasten	Baten
Hogere baten rioolheffing		
De baten rioolheffing stijgen met € 728.000 door de verhoging van het tarief met 7,6% conform CPI. Dit is nodig voor de dekking van met name hogere kapitaallasten van de grote investeringen zoals Wheermolen Oost en Overwhere, alsmede de indexering hierop. Vanwege kostenontwikkeling is een hoger percentage nodig, maar door de ruimte in de voorziening te benutten, kan de tariefstijging worden gematigd.		728
Hogere dotatie aan voorziening afkoopsommen oh begraafplaatsen		
Actualisatie van de meerjarige afkoopsommen onderhoud begraafplaatsen resulteert in een hogere dotatie van € 253.000 aan de voorziening in 2024 ten opzichte van 2023.	-253	
Hogere lasten rioolbeheer		
In 2024 zijn de lasten voor rioolbeheer hoger dan in 2023 door hogere loonkosten van € 274.000 wegens formatie uitbreiding (voorjaarsnota 2023) en indexering van de loonkosten. Ook zijn er hogere kapitaalslasten van € 617.000 vanwege met name de grote investeringen zoals Wheermolen Oost en Overwhere, inclusief indexering en de verhoging van de omslagrente op investeringen van 0,25%.	-891	
Hogere lasten schoon, heel en veilig		
In 2024 zijn de lasten voor schoon, heel en veilig hoger dan in 2023 door hogere loonkosten van € 674.000 door formatie-uitbreiding (voorjaarsnota 2023) en indexering van de loonkosten. Ook zijn er hogere kapitaalslasten van € 1.183.000 volgend uit de investeringsopgave conform het integrale beheerplan openbare ruimte (IBOR), inclusief indexering en de verhoging van de omslagrente op investeringen van 0,25%. De grootste afwijkingen betreffen wegen (€ 726.000) en civiele kunstwerken (€ 289.000). De overige afwijkingen bedragen per saldo € 168.000.	-1.857	
Hogere onttrekking aan voorziening rioolheffing		
Er wordt € 352.000 meer uit de voorziening rioolheffing onttrokken voor 100% kostendekkendheid bij een tariefstijging van 7,6% (conform CPI).	352	
Hogere onttrekking uit voorziening afkoopsommen oh begraafplaatsen		
Actualisatie van de meerjarige afkoopsommen onderhoud begraafplaatsen resulteert in een hogere onttrekking van € 220.000 uit de voorziening in 2024 ten opzichte van 2023.		220
Lagere doorbelasting nieuwe milieustraat/werf Baanste		

BVo61 Beheer openbare ruimte	Lasten	Baten
De doorbelasting van kosten van de nieuwe milieustraat Baanste Noord is € 259.000 lager door een vertraagde start van de bouwwerkzaamheden.	259	
Lagere lasten flora en fauna		
Om aan wet- en regelgeving te kunnen voldoen op het gebied van flora en fauna doet de gemeente elke 3 jaar een gemeentelijk breed ecologisch onderzoek. De resultaten hiervan dienen als onderbouwing van elk bouwplan in de gemeente. Deze kosten zijn begroot in 2023 (en 2026). In 2024 resulteert dit in € 180.000 lagere lasten.	180	
Lagere lasten uitvoeringsbudget IBOR		
De lagere lasten van het uitvoeringsbudget IBOR van € 525.000 in 2024 ten opzichte van 2023 worden met name veroorzaakt door de overheveling van projectbudget van 2022 naar 2023 (najaarsnota 2022) wegens nog af te ronden werkzaamheden.	525	
Diverse		
Afwijkingen lager dan € 100.000	33	62
Totaal	-1.652	1.010

Reserves

Reserve instandhouding openbare ruimte

Voor de reserve instandhouding openbare ruimte zijn geen mutaties begroot in 2024, het totaal van de reserve staat in 2024 op € 1.967.000.

Voorzieningen

Voorziening gemeentelijke watertaken

De voorziening heeft tot doel om te komen tot een meerjarige egalisatie van het tarief van de rioolheffing en bedraagt € 2.013.000 per 1-1-2024. In 2024 is er een onttrekking aan de voorziening gemeentelijke watertaken begroot van € 899.000. Hiermee komt de tariefstijging voor 2024 op de voorgestelde 7,6% (meerjarig).

Voorziening onderhoud begraafplaatsen

De voorziening heeft tot doel om de inkomsten uit meerjarig afgekochte grafrechten te egaliseren door jaarlijks een bedrag te laten vrijvallen. In 2024 is per saldo een onttrekking aan de voorziening begroot van € 48.000.

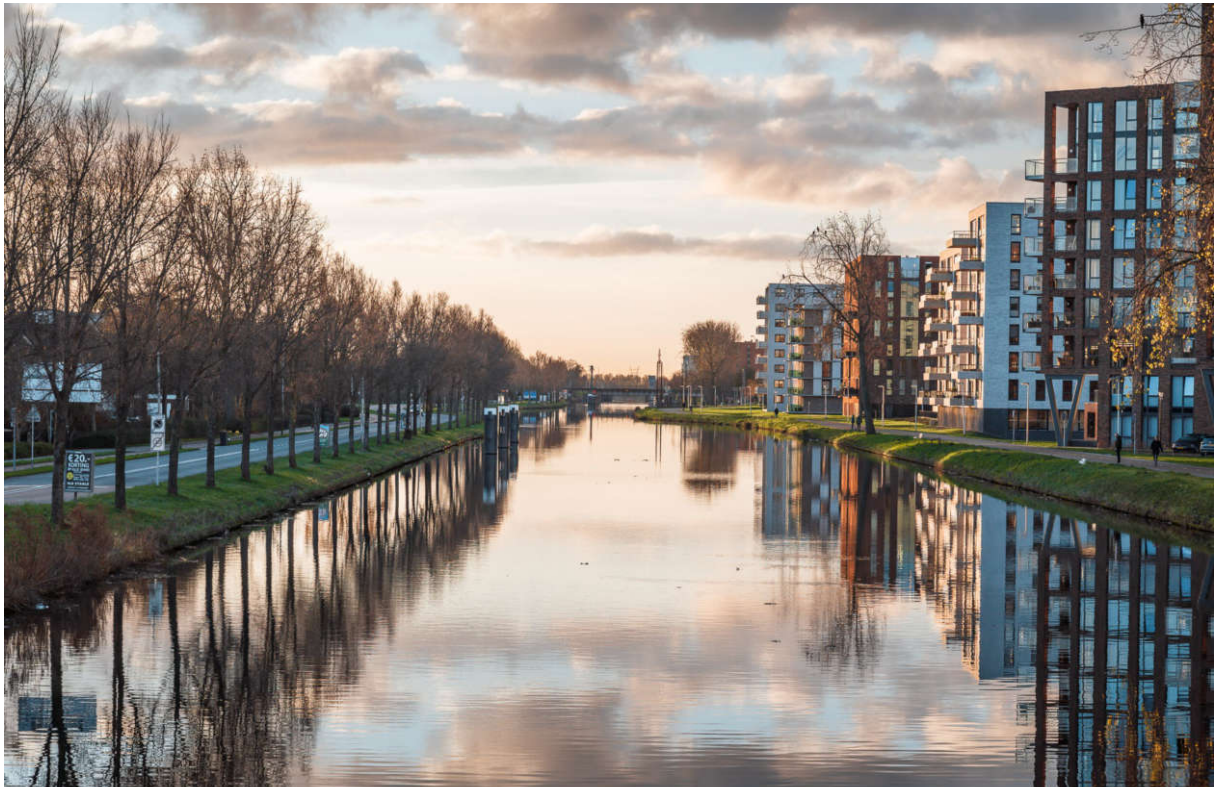
Investerings

Voor 2024 zijn de volgende investeringen begroot (voor specificatie zie investeringsoverzicht)

Lopende investeringen	19.129
Vervangingsinvesteringen	15.184
Voorgenomen investeringen	765
Totaal	35.078

Programma 7

Ruimtelijke ordening

Visie

In de gemeente Purmerend en werelderfgoed Beemster is een kwalitatief hoogwaardige leefomgeving uitgangspunt voor iedereen, met een goede balans tussen wonen, werken, recreëren en verblijven. Daarbij jaagt de gemeente zelfstandig en samen met initiatiefnemers ontwikkelingen aan en worden Beemster kernwaarden bewaakt en beschermd. Gemeentelijke inspanning en mate van (rechts)zekerheid, die we de inwoners en bedrijven (kunnen) bieden, wordt per situatie bepaald en eigen kracht van de gemeenschap proberen we nadrukkelijk aan te boren. Het toekomstgerichte programma Purmerend 2040 is ook in de komende jaren essentieel onderdeel van de inzet. We bouwen voort aan onze positie in en bijdrage aan de regio. Samen met onze partners werken we, onder andere vanuit de verstedelijkingsstrategie, verder aan de ruimtelijke ontwikkeling van de MRA en de rest van de regio.

Doelen en activiteiten

We bouwen verder aan een complete en compacte gemeente vanuit doelstellingen en ambities die toekomstgericht zijn en/of worden bepaald vanuit de paraplu van Purmerend 2040. We doen dat in de geest van de (nieuwe) Omgevingswet. We benaderen onze inwoners en ondernemers met een welwillende en constructieve houding. We hebben te maken met veel uitdagingen onder andere

op het gebied van wonen, werken, klimaat, mobiliteit en energie. We brengen deze met elkaar in verbinding, zoeken daarin de juiste balans en vertalen deze in gebieds- en locatieontwikkelingen.

Daarin maken we onderscheid tussen drie grote clusters: het sleutelgebied – bestaande stad (w.o. de binnenstad), de Oostflank en de Westflank. In deze clusters vinden verschillende (gebieds) ontwikkelingen plaats waar nieuwe woningen, werkplekken, wegen en voorzieningen worden gerealiseerd die bijdragen aan de ambities en doelen die zijn gesteld in o.a. de woonvisie, het mobiliteitsplan en de kantorenvisie. De drie clusters zijn complementair aan elkaar, kennen elk hun eigen invulling, dynamiek en fasering. Zo ligt de focus in de Westflank op de uitvoering van de dorpsontwikkelingsvisies en wordt in het sleutelgebied uitvoering gegeven aan stedelijke ontwikkelingen. Tezamen dragen ze bij aan een complete gemeente.

Als gemeente staan we voor het algemene belang. De ontwikkelingen en werkzaamheden hebben invloed op onze wijken, buurten en dorpen. Participatie vinden we daarom belangrijk. De daartoe te maken afwegingen worden tijdig aan de gemeenschap voorgelegd en zijn transparant, uitlegbaar en navolgbaar voor elke burger. Tegelijkertijd is daarbij geen sprake van: 'u vraagt, wij draaien'.

Wat gaan we doen en wat willen we hiermee bereiken?

Omgevingsplan

We moeten voldoen aan de eisen uit de Omgevingswet en werken stapsgewijs toe naar het definitieve omgevingsplan voor Purmerend.

- We stellen de eerste omgevingsplanwijziging vast voor deelgebied Wheermolen-Oost.
- We bereiden de omgevingsplanwijzigingen voor, richting het gemeentedeckende omgevingsplan in 2032, met gebruik van omgevingsplansoftware.
- Tijdens de transitieperiode richting het gemeentedeckende omgevingsplan regisseren we daar waar nodig omgevingsplanwijzigingen voor initiatiefnemers, om de woningbouwopgave te blijven faciliteren.

Omgevingswet Algemeen

We geven samen met initiatiefnemers en bewoners vorm aan de Purmerendse invulling van de Omgevingswet en gebruiken de uitgangspunten van het participatiebeleid bij (gemeentelijke) initiatieven en ontwikkelingen vanuit de samenleving.

Purmerend 2040

Versterking van de positie van Purmerend als aantrekkelijke gemeente om te wonen, werken en verblijven, centrumgemeente en volwaardig onderdeel van en partner in de polycentrische Metropoolregio Amsterdam. We geven duidelijkheid over het verhaal van Purmerend en Beemster en de voorgestane ontwikkelingen. Een integraal beeld en visie op fysieke leefomgeving van de gemeente, die richting geeft aan de verdere uitwerking in programma's, regelgeving en vergunningen.

- We continueren programma Purmerend 2040 als paraplu voor de ontwikkeling van onze gemeente. In 2017 zijn we gestart met het programma 2040 vanuit de gedachte van een agenda. We vullen/passen onze agenda 2040 aan waar nodig. We maken onze ambities en agenda voor de gemeente richting 2040 bespreekbaar, zichtbaar en vertalen deze naar concrete doelen en maatregelen.

- Dat doen we in samenspraak met onze inwoners, ondernemers, buurgemeenten en andere partners.
- We vertalen o.a. maatschappelijke en economische ambities en doelen naar concrete beleidskaders en toetsen gebieds- en locatieontwikkelingen hieraan. Deze bouwstenen benutten we ook als het gaat om het opstellen van de Omgevingsvisie.
- We treffen voorbereidingen om in samenhang met programma Purmerend 2040 een Omgevingsvisie op te stellen voor het gehele grondgebied van de nieuwe gemeente Purmerend. We geven uitvoering aan het startdocument, dat in 2023 is opgesteld.

Cluster sleutelgebied -bestaande stad

De focus op binnenstedelijk bouwen zorgt ervoor dat we nieuwe woon- en werkmilieus en programma's kunnen toevoegen, duurzame mobiliteit kunnen beïnvloeden, ruimte efficiënter kunnen indelen, voorzieningen in stand kunnen blijven, levendigheid bevorderen, gebieden een kwaliteitsimpuls geven en het buitengebied zoveel mogelijk kunnen ontzien.

- Vanuit de gedachte van een compacte en complete gemeente zetten we bij reeds in gang gezette locatie- en gebiedsontwikkelingen primair in op intensivering van het bestaand stedelijk gebied. Waar mogelijk doen we dat door intensief en efficiënt ruimtegebruik en functiemenging. We zijn terughoudend met nieuwe initiatieven die leiden tot verdere verdichting van de gemeente en zetten ook in op woningbouwlocaties aan de randen, zoals de Oostflank. We werken verder aan de producten en richten processen in om de ontwikkelingen uit te kunnen voeren.
- We gaan voor één groot centrumgebied. We transformeren het Waterlandkwartier en het Wagenweggebied naar hoogstedelijke gemengde stadswijken en voegen woningen en werkplekken toe. We versterken de levendigheid, vitaliteit en aantrekkelijkheid van de historische binnenstad als onze huiskamer. We zorgen dat de gebieden complementair aan elkaar zijn en goed met elkaar verbonden zowel in programma en fysiek. Daarvoor maken we het centrum autoluw, maar wel goed bereikbaar, geven we meer ruimte aan de fiets, voetganger en OV en geven we een kwaliteitsimpuls aan de openbare ruimte en de parken.
- We vinden het belangrijk, dat de binnenstad van Purmerend voor iedereen een fijne plek is waar mensen elkaar kunnen ontmoeten en in de toekomst dat ook blijft. Om dat te bereiken geven we uitvoering aan het programma Binnenstad. Over de ontwikkeling daarvan en de voortgang ten aanzien van projecten wordt de gemeenteraad jaarlijks op de hoogte gehouden.
- Samen met de corporatie vernieuwen en versterken we de woonwijk Wheermolen-oost door renoveren en sloop-nieuwbouw van woningen. We voegen een passend woon- en voorzieningen programma toe en verbeteren de openbare ruimte en het park.
- We geven uitvoering aan gebiedsvisie De Koog 2040, zodat een aantrekkelijk, vitaal en veilig gemengd gebied ontstaat waar werken, onderwijs en wonen samengaan en waarbij (ontwikkeling van) een e-sportcampus wordt nagestreefd en bestaande bedrijven hun activiteit moeten kunnen blijven uitoefenen.
- Er zijn diverse kleinere gebieds- en locatieontwikkelingen in voorbereiding en uitvoering, waaronder het Karekietpark/Leeuwerikplein, Kwadijkerpark, Kop West en de binnenwijkse ontwikkellocaties (BOL). Omtrent de stand van zaken wordt jaarlijks gerapporteerd in het Meerjarenprogramma Grondexploitatie (MPG).

Cluster Westflank - werelderfgoed Beemster

In stand houden en versterken van de karakteristiek van het werelderfgoed met ruimte om agrarisch te (kunnen) ondernemen. Doelmatige ontwikkelingen toestaan zorgt voor nieuwe en meer

gevarieerde woningen, woonmilieus en programma aanvullend op het binnenstedelijke programma en de oostflank. Het behouden en toevoegen van voorzieningen en werkgelegenheid waardoor de dorpen vitaal en gezond blijven en toerisme en economische activiteiten worden versterkt.

- We respecteren en waar mogelijk versterken het werelderfgoed Beemster. Dat doen we door doelmatig ontwikkelen (juiste gebruik op de juiste plek), beheren en gebruiken. Dit alles vanuit de kernwaarden van werelderfgoed Beemster.
- We voegen woningen en voorzieningen in de dorpen toe en geven een kwaliteitsimpuls aan de openbare ruimte. Dat doen we aan de hand van de dorpsontwikkelingsvisies die we nader uitwerken, waarbij met betrekking tot ontwikkeling van De Keyser en van De Nieuwe Tuinderij het samenwerkingsverband v.o.f. De Beemster Compagnie actief is.
- Initiatieven in het landelijk gebied, die respect hebben voor c.q. bijdragen aan (behoud van) het werelderfgoed benaderen we met open vizier. De accountmanager agrarische zaken denkt vroegtijdig mee en ondersteunt waar mogelijk.
- Voor de Kom A7 onderzoeken we met inachtneming van de uitspraak van de Raad van State de mogelijkheden van een hotel in combinatie met een recreatiebos.
- We participeren actief in de gebiedsvisie Neck-Oost die de gemeente Wormerland gaat opstellen.

Cluster Oostflank -droogmakerij De Purmer

We vergroten en versterken het Purmerbos, het landschap en de natuur en zetten nadrukkelijk in op meer gevarieerde woningen, woonmilieus en daarmee een programma dat aanvullend is op het binnenstedelijk programma en de westflank. Behoud en toevoegen van voorzieningen en werkgelegenheid borgt de leefbaarheid. En zorgt ervoor dat toerisme en economische activiteiten worden versterkt. Experimenteren met nieuwe duurzame woon concepten en houtbouw zorgt voor onderscheidend karakter, aanvullend op de vraag en draagt bij aan versterking van landschap en milieu.

- We werken aan de ontwikkeling en versterking van de droogmakerij. Dat doen we door doelmatig ontwikkelen (juiste gebruik op de juiste plek), beheren en gebruiken. We voegen divers, bijzonder en onderscheidend programma toe, mits leefbaar en bereikbaar en met versterking van landschap en natuur. We werken verder aan de producten en richten processen in om de ontwikkelingen uit te kunnen voeren.
- We ronden de integrale visievorming voor de gebiedsontwikkeling van het golfcomplex, Purmerbos en de Purmer-Zuid zuid af en geven een vervolg aan verwezenlijking daarvan. Het Purmerends deel van de Purmer (Oostflank). Uitgangspunt is, dat deze ontwikkeling bijdraagt aan een samengaan van diverse beleidsdoelen (w.o. wonen, klimaat, duurzame mobiliteit, recreatie en natuurontwikkeling).
- De integrale visie op droogmakerij De Purmer samen met gemeenten Edam- Volendam en Waterland wordt vastgesteld en gezamenlijk met onze buurgemeenten geven we vervolg aan verwezenlijking daarvan.
- We participeren actief in de plannen van Edam-Volendam en zorgen voor integrale verbinding.
- De ontwikkeling met nieuwbouw op bedrijvenpark Baansteer-Noord zetten we door en voor het bestaande bedrijventerrein werken we mee aan initiatieven, die inzetten op het meest doelmatige gebruik van de grond.
- Bij het gebied Vurige Staart werken we aan twee soorten ontwikkeling: het deel rondom de fastfoodketens voor divers gebruik; het deel tussen de N235 en de Purmerringvaart aan woonprogramma in groen/blauwe setting.

Grondbeleid

Het grondeigendom is van belang voor de wijze, waarop gronden doelmatig beheerd, gebruikt en ontwikkeld (kunnen) worden. We zijn er continu alert op of, binnen bestaande (eigendoms) verhoudingen de schaarse ruimte, ook daadwerkelijk optimaal benut wordt. We werken met een helder afwegingskader (transparant, uitlegbaar en navolgbaar) en bepalen strategische inzet en prioritering van projecten en initiatieven, inzicht in voortgang en financiële stand van zaken en procesafspraken. Kostenverhaal voor evenwichtige bijdrage(n) aan gemeentelijke financiën.

- We werken aan een nieuwe, geactualiseerde nota grondbeleid.
- We doen in het Meerjarenprogramma Grondexploitaties (MPG), samenhangend met de jaarrekening, verslag van de grondexploitaties en van de samenwerkingsverbanden, strategische grondposities en faciliterend grondbeleid.
- Voor gebieds- en locatieontwikkeling brengen we gebiedsoverstijgende kosten in beeld en we verhalen die op initiatiefnemer(s). We onderzoeken daarvoor de (financiële) haalbaarheid van planontwikkeling(en) continu. Hierbij hanteren we de nota Gebiedsoverstijgende Kosten Purmerend (GKP).

Vastgoed

In het vastgoedbestand van de gemeente huisvesten veel van de voorzieningen. Als gemeente dragen we zorg voor een toekomstbestendig en kwalitatief bestand van het gemeentelijk vastgoed. Dit zetten we in om te voorzien in urgente maatschappelijke behoeften en waar mogelijk zetten we dit vastgoed strategisch in, bijvoorbeeld om projecten en/of initiatieven te versnellen. Veel van het gemeentelijke vastgoed is al verduurzaamd, wat de panden toekomstbestendig maakt, bijdraagt aan de klimaatdoelstellingen maar ook belangrijke kostenbesparingen oplevert. Dit beleid zetten we door conform de nota Duurzaam Vastgoedbeheer.

Belangrijk om te weten

Omgevingswet

De Omgevingswet treedt op 1 januari 2024 in werking. Vooruitlopend daarop is de organisatie van het Ruimtelijk domein op onderdelen (Omgevingsteam, Projectmanagement - en Ingenieursbureau) alvast aangepast.

Vervanging gevel Multi Functioneel Centrum (MFC)

De gevel van MFC wordt vervangen en de werkzaamheden worden 2024 afgerond, dit loopt gelijk op met de herinrichting van de omgeving.

Gemeentelijk vastgoed

Het beleid over het gemeentelijk vastgoed is vastgelegd in de 'Nota Gemeentelijke Gebouwen Purmerend 2017'. Aan de hand van een aantal vastgestelde criteria (financieel, strategisch en functioneel) is het vastgoed beoordeeld op de bijdrage die het levert aan de uitvoering van het gemeentelijk beleid. Dit heeft geleid tot het categoriseren van het gemeentelijk vastgoed in twee groepen. Kernvastgoed wat voorlopig in eigendom blijft of herontwikkelingsvastgoed wat tijdelijk in eigendom is of uiteindelijk verkocht/ afgestoten wordt. Het vastgoed waarmee geen strategische- of beleidsdoelen is gediend, worden (op termijn) zoveel mogelijk afgestoten. Deze objecten worden afgestoten of verkocht wanneer de juiste gelegenheid zich voordoet of door deze actief op de markt te brengen. Komend jaar wordt gestart met de herziening van de Nota Gemeentelijke Gebouwen Purmerend.

Restgroen

Het college heeft in januari 2021 vastgesteld dat conform Restgroenbeleid geen restgroen meer te verkopen om eerst een gedegen inventarisatie van al het eigendom te doen.

Een externe partij heeft in 2022 de opdracht gekregen om al het eigendom van de gemeente Purmerend te controleren op oneigenlijk grond- en watergebruik. Uit de inventarisatie blijkt dat er in totaal 2.170 situaties geconstateerd zijn van oneigenlijk grond- en watergebruik. De totale omvang betreft 47.166 m² aan eigendommen dat in gebruik is door derden zonder dat hier afspraken over zijn gemaakt.

Als vervolg op de inventarisatie, wordt een plan van aanpak met kostenraming opgesteld en ter besluitvorming voorgelegd aan het college, waarin beschreven wordt hoe om te gaan met het al dan niet formaliseren van grondgebruik.

Meerjarenonderhoudsplan

Alle objecten die de afgelopen jaren in beheer waren, zijn beoordeeld op hun onderhoudstoestand. De kosten van zowel het dagelijks als planmatig onderhoud worden opgenomen in een Meerjarenonderhoudsplan (MJOP). Eens per vier jaar wordt er een her inspectie uitgevoerd, tussentijdse mutaties in de MJOP worden bijgehouden en verwerkt.

Eigendom schoolgebouwen

In tegenstelling tot het overige gemeentelijk vastgoed zijn bijna alle schoolgebouwen niet juridisch in eigendom van de gemeente, maar van de schoolbesturen. Het beheer en onderhoud van deze gebouwen is primair de verantwoordelijkheid van de schoolbesturen. De schoolbesturen ontvangen hiervoor rechtstreeks middelen van het rijk. De gemeente blijft verantwoordelijk voor nieuwbouw van onderwijshuisvesting. Er zijn enkele schoolgebouwen die de gemeente niet heeft overgedragen, dit zijn gebouwen die bijvoorbeeld een multifunctionele invulling hebben.

Stichting Spurd

Kapitaalgoederen die onder het programma sport vallen, zijn het zwembad, de sporthallen, gymzalen en buitensportaccommodaties. De exploitatie, inclusief dagelijks onderhoud, van de sportaccommodaties zijn ondergebracht bij Stichting Spurd. Afspraken zijn vastgelegd in een exploitatieovereenkomst uit 2008. Deze zal binnenkort worden vernieuwd met nieuwe afspraken en de toevoeging van de buitensportaccommodaties in de Beemster. Het uitvoeren van het onderhoud van de accommodaties valt onder de verantwoordelijkheid van Stichting Spurd en dit wordt periodiek geëvalueerd. In overleg met Stichting Spurd worden jaarlijks de onderhoudsplannen bekeken en vernieuwd.

Wat mag het kosten

(Bedragen x € 1.000)		Rekening 2022	Primitieve begroting 2023	Begroting 2023 (Bijgesteld)	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
BV071 Ruimtelijke ordening	Lasten	-37.320	-32.084	-34.724	-27.116	-40.252	-73.235	-22.228
BV071 Ruimtelijke ordening	Baten	40.555	29.661	29.742	22.606	36.364	69.336	18.246
		3.236	-2.422	-4.983	-4.510	-3.888	-3.900	-3.983

Het saldo stijgt met € 473.000 ten opzichte van de bijgestelde begroting 2023. Dit wordt veroorzaakt door € 7.608.000 lagere lasten en € 7.136.000 lagere baten.

Ontwikkeling exploitatie 2023-2024

BV071 Ruimtelijke ordening	Lasten	Baten
Bestemming moties gemeente Beemster		
Onder de nog te bestemmen middelen in de programmabegroting 2023-2027 stond een stelpost van € 150.000 voor moties gemeente Beemster. Begin 2023 is deze stelpost omgezet in budget voor a) onderzoek naar versterking toeristisch netwerk Beemster; b) veilige verkeerssituatie op- en afrit N244 Purmerenderweg en c) Beemster Erf in samenhang met moties Vrijkomende agrarische bebouwing en UNESCO Werelderfgoed.	150	
Bijdrage verbouwing P3		
In 2023 is er een incidentele bijdrage vanuit groot onderhoud geraamd voor de verbouwing van P3. Gelet op de vertraging van de verbouwing zal voorgesteld worden deze bijdrage naar 2024 over te hevelen.	177	
Dagelijks onderhoud		
De meerjaren onderhoudsplannen zijn geactualiseerd.	218	
Dorpsvisie Noord- en West Beemster		
Ten behoeve van de uitwerking van de dorpsvisie Noord- en West Beemster is door de gemeenteraad een budget beschikbaar gesteld. Dit budget is in 2023 volledig benut. Na vaststelling van de visie zullen toekomstige lasten worden meegenomen in de Grex van dit gebied.	175	
Grondexploitaties		
De baten en lasten van grondexploitaties zijn aangepast aan het vastgestelde meerjarenprogramma grondexploitaties (MPG) 2023, welke is vastgesteld door de Raad op 29 juni 2023 (raadsbesluit: 1584604). In 2024 leidt dit tot een verlaging ten opzichte van 2023.	6.973	-6.973
Kapitaallasten		
Naar aanleiding van de jaarrekening 2022 en de Voorjaarsnota 2024 zijn de kapitaallasten geactualiseerd. Vanwege vertraging van investeringen in 2022 zijn de kapitaallasten 2023 incidenteel afgeraamd waardoor dit verschil ontstaat.	-409	
Loonkosten		
De actualisatie en de verdeling van de loonkosten op de programma's zijn integraal bijgesteld zodat deze per beleidsveld een betere weergave zijn van de werkelijke personele inzet.	-290	
Oostflank		
In 2023 wordt naar verwachting de concept visie afgerond. Hiervoor is in 2023 voorbereidingsbudget geraamd. Voor de vervolgfase in 2024 is nog geen budget geraamd.	150	
Parkenplan		
In juni 2021 heeft de gemeenteraad het 'Parkenplan Purmerend 2021-2040' als richtinggevend kader vastgesteld (raadsbesluit 1546940). De 'Business case Parkenplan 2021-2040' is in april 2022 door de gemeenteraad vastgesteld als financieel richtinggevend kader voor opwaardering van de parken (raadsbesluit 1563431). Het Leeghwaterpark is het derde park dat opgewaardeerd wordt. Voor ontwerp en onderzoeken Parkenplan is in 2024 € 150.000 meer nodig dan in 2023.	-150	

BV071 Ruimtelijke ordening	Lasten	Baten
Purmerend 2040		
Tot 2023 was jaarlijks € 400.000 budget beschikbaar voor voortzetting van het Purmerend 2040-programma. Vanaf 2024 is dit € 150.000.	250	
Waterlandkwartier		
Tot en met 2023 was er een voorbereidingsbudget om te komen tot de Grex Waterlandskwartier. In juni van dit jaar is de Grex vastgesteld (raadsbesluit: 1585054) en is het voorbereidingsbudget niet langer benodigd.	100	
Woning Zuiderweg 20, hoogspanningskabel		
In 2023 was er een incidentiele rijksbijdrage beschikbaar voor de sloop- en saneringskosten van de woning Zuiderweg 20 onder een hoogspanningskabel.	108	-108
Diverse		
Afwijkingen lager dan € 100.000	157	-55
Totaal	7.609	-7.136

Reserves

Reserve gronden

In 2024 is een onttrekking aan de reserve gronden begroot van € 815.000. Dit is met name ter dekking voor het uitwerken van de visie de Koog (€ 600.000) en ter uitvoering van het programma 2040 (€ 150.000).

Voorzieningen

Voorziening groot onderhoud gebouwen

In 2024 is per saldo een onttrekking aan de voorziening begroot van €1.269.000.

Voorziening bijdragen nota Prof

In 2024 is geen toevoeging of onttrekking aan de voorziening begroot.

Voorziening infrastructuur Wagenweggebied

In 2024 is geen toevoeging of onttrekking aan de voorziening begroot.

Voorziening parkeren Centrum

In 2024 is geen toevoeging of onttrekking aan de voorziening begroot.

Voorziening Groen en mobiliteit

In 2024 is geen toevoeging of onttrekking aan de voorziening begroot.

Investeringsen

Voor 2024 zijn de volgende investeringen begroot (voor specificatie zie investeringsoverzicht)

Lopende investeringen	1.487
Vervangingsinvesteringen	2.860
Voorgenomen investeringen	-
Totaal	4.347

Programma 8

Veiligheid

Visie

We zien graag dat inwoners van de gemeente Purmerend zich veilig en prettig voelen. Veiligheid is een verantwoordelijkheid van ons allemaal. De gemeente heeft de regiefunctie en stimuleert de goede uitvoering van taken door politie, brandweer en andere hulpverleningsdiensten. Bij de inrichting van de openbare ruimte houden we rekening met veiligheidsaspecten. Dat gaat verder dan algemene maatregelen om onveilige situaties te voorkomen. Het gaat ook om op elkaar passen, snelle reactie bij meldingen en een vertrouwd gezicht in de wijk of buurt, of in het dorp. De rol van gemeentelijke handhavers is meer dan alleen handhaving. Zij zorgen voor verbinding en zichtbaarheid van de gemeente in de wijk en moeten voldoende capaciteit hebben om te kunnen doen wat nodig is. Dit noemen wij wijk- en dorpsgericht werken. We laten hierbij ruimte aan inwoners om verantwoordelijkheid te nemen voor hun eigen buurt. Dat gebeurt nu al door het project Ogen en Oren, of in buurtwhatsappgroepen en Facebookgroepen. We bieden ruimte aan andere initiatieven en mogelijkheden uit de samenleving.

Doelen en activiteiten

Eens in de vier jaar stelt de gemeenteraad de doelen vast die de gemeente op het terrein van veiligheid nastreeft. Wij hebben deze doelen voor de komende jaren samen met u geformuleerd in het Integraal Veiligheidsplan 2023 – 2026. Daarin zijn er vijf thema's geprioriteerd:

- Jeugd en Veiligheid;
- Cybercriminaliteit;
- Zorg en veiligheid;
- Ondernijning;
- Leefbaarheid.

Wat gaan we doen en wat willen we hiermee bereiken?

Jeugd en veiligheid

Met onze brede aanpak van preventie en optreden en gezag willen we de veiligheid (structureel) herstellen en snellere en passende zorg verlenen aan kwetsbare inwoners. Signalen moeten eerder worden onderkend, afgestemd en opgevolgd met een combinatie van interventies vanuit preventie en zorg aan de ene kant en repressieve maatregelen aan de andere kant. Personen krijgen hierdoor weer grip op hun leven en het risico van terugval of onveiligheid wordt verkleind, zodat personen niet (verder) afglijden naar overlast/criminaliteit.

- Neerzetten van een stevige brede aanpak van de weerbare jeugd, die bestaat uit het monitoren van de jonge aanwas criminele jeugd, inzetten op passende maatregelen en hulp om hen vroegtijdig bij te sturen en preventieve bewustwordingscampagnes en weerbaarheidstrainingen.
- Aanpakken van criminele jeugdgroepen in samenwerking met de partners.
- Inzet testkopers bij alcoholverstrekkers. Alcoholverbruik door jongeren verminderen.
- I.s.m. interne- en externe partners bewustwording van de gezondheidsrisico's van alcoholgebruik vergroten. Het achterliggende beleid/programma is de Notitie gezondheidsbevordering en het Preventie- en Handhavingplan alcohol. In het Programma en Uitvoering geven we jaarlijks aan welke concrete acties we uitvoeren op het gebied van VTH.

Cybercriminaliteit

- Organiseren van bewustwordingscampagnes, voorlichtingen en acties om mensen bewust te maken van de gevaren van cybercriminaliteit en de maatregelen die ze daar tegen kunnen nemen, zodat bewoners minder vaak slachtoffer worden van digitale criminaliteit.
- Het versterken van de regionale samenwerking op het gebied van digitale veiligheid en het samen oppakken van preventieve projecten.
- Verzorgen van voorlichting om mensen bewust te maken van de gevaren van cybercriminaliteit en de maatregelen die ze daar tegen kunnen nemen, zodat bewoners minder vaak slachtoffer worden van digitale criminaliteit.

Zorg en Veiligheid

Er is een groeiende groep inwoners met een opeenstapeling van persoonlijke problemen op het vlak van zorg en veiligheid. Oorzaken en gevolgen lopen dwars door elkaar heen en zijn even divers als hardnekkig: psychische klachten, verslavingen, falende maatschappelijke integratie, hoog risico op escalatie, soms in combinatie met een verstandelijke beperking. De problematiek is complex en er zijn veel partijen bij betrokken. Hierdoor ontvangen mensen niet altijd passende zorg en/of

ondersteuning. Met als gevolg gevaarlijk gedrag voor zichzelf en voor hun omgeving, zoals misbruik, mishandeling, bedreigingen of crimineel gedrag.

Ondermijning

- We maken medewerkers, ondernemers en bewoners bewust van signalen van ondermijning. Het stimuleren van het melden van ondermijnende criminaliteit, al dan niet anoniem, draagt bij aan de informatiepositie van de gemeente. Daarnaast willen we door het grote aantal meldingen woon- en leefomgeving meer informatie gestuurd werken. Op deze manier willen we meer aandacht geven aan gebieden waar veel overlast is.
- Bestuurlijk optreden ter beëindiging of voorkoming van criminele activiteiten. Panden van waaruit criminele activiteiten plaatsvinden worden gesloten en/of overtreeders verbeuren een dwangsom. Door middel van integraal toezicht illegale bewoning op bedrijventerreinen oppakken. Integrale controles op bedrijventerreinen worden altijd gevolgd door een persbericht met de resultaten.
- Het blijven promoten van het Meldpunt Meld Misdaad Anoniem, waar inwoners en ondernemers vermoedens anoniem kunnen melden.
- In 2023 is in de gemeentelijke organisatie een weerbaarheidsscan uitgevoerd. Acties en/of maatregelen naar aanleiding van de uitkomsten van deze scan zullen doorlopen in 2024 en kunnen mogelijk kosten met zich meebrengen.
- Aanpak mensenhandel: dit gaat onder andere over de verbetering van de opvang van slachtoffers mensenhandel en trainingen om signalen van mensenhandel eerder te herkennen. Dit zijn terugkerende activiteiten.
- Controle op het digitale opkopersregister heeft stil gelegen sinds de coronapandemie. Deze wordt weer opgepakt en handelaren worden hierin meegenomen.

Overlast in de woonomgeving (leefbaarheid)

- Continueren van het wijkgericht werken met betrokkenheid van inwoners en ondernemers. Daarbij worden de grootste ergernissen zoals hondenoverlast, verkeersonveiligheid en afval projectmatig aangepakt.
- Voortzetting van de samenwerking tussen de handhavers, jeugdboa's, politie en andere partners (Spurd, Clup, wijkmanagers, team Veiligheid et cetera).
- N.a.v. toegenomen meldingen woon-en leefomgeving meer informatie gestuurd werken en het in kaart brengen van overlast hotspots.
- Toezicht houden op afgegeven vergunningen bouwen, APV en bijzondere wetten en controle op bestaande gebouwen en bedrijven.
- Uitvoering geven aan het parkeerbeleid (toezichtstaak). Parkeerhinder verminderen en betaalgedrag bezoekers verbeteren. Dit door onze 'eigen' mensen die in verbinding staat met andere samenwerkingspartners binnen onze gemeente.

Belangrijk om te weten

Cameratoezicht

- Onderzocht wordt welke constructie nodig is om te komen tot een nieuwe locatie voor cameratoezicht vanuit de deelnemende gemeenten.
- Onder regie van de politie uitvoering geven aan cameratoezicht. Het cameratoezicht wordt ingezet als ondersteuning voor team handhaving en voor de politie tijdens de horecadiensten en evenementen. Voor het bevorderen van een veilig en gezellig uitgaansklimaat.

Veiligheidsregio Zaanstreek – Waterland

In de begroting 2024 van de veiligheidsregio is aangegeven dat er geïnvesteerd moet worden in de toekomst van de brandweer. Dit mede door de veranderende positie van vrijwilligers gezien de Europese regelgeving.

De veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland en de GGD Zaanstreek-Waterland hebben een businesscase laten uitvoeren om te komen tot samenwonen in hetzelfde pand aan de Prins Bernhardplein te Zaandam. De investering, die voortvloeit uit de businesscase Samen Sterker GGD-ZW en VrZW is verwerkt in de 1e begrotingswijziging 2024 van de veiligheidsregio. Deze zal, na vaststelling in het Algemeen Bestuur, voor zienswijze worden voorgelegd aan de gemeenteraden van de gemeenten binnen de veiligheidsregio.

Wat mag het kosten

(Bedragen x € 1.000)		Rekening 2022	Primitieve begroting 2023	Begroting 2023 (Bijgesteld)	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
BVo81 Veiligheid	Lasten	-10.141	-10.410	-10.534	-11.977	-12.171	-12.344	-12.532
BVo81 Veiligheid	Baten	41	1	1	1	20	19	19
		-10.100	-10.409	-10.533	-11.976	-12.151	-12.325	-12.513

Het saldo daalt met € 1.443.000 ten opzichte van de bijgestelde begroting 2023. Dit wordt veroorzaakt door € 1.443.000 hogere lasten.

Ontwikkeling exploitatie 2023-2024

BVo81 Veiligheid	Lasten	Baten
Bijdrage Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland		
In 2024 is een hogere bijdrage aan de gemeenschappelijke regeling VRZW begroot dan in 2023. De verhoging is in de zienswijzeprocedure aan de raad voorgelegd in mei 2023 (raadsbesluit: 1583757). Daarnaast was reeds eerder een hogere bijdrage opgenomen voor de brede toekomstige beschouwing brandweerzorg. Hierover is besloten bij de Voorjaarsnota 2023.	-1.398	
Diverse		
Afwijkingen lager dan € 100.000	-45	
Totaal	-1.443	

Reserves

Dit programma heeft geen reserves.

Voorzieningen

Dit programma heeft geen voorzieningen.

Investeringsen

Voor 2024 zijn de volgende investeringen begroot (voor specificatie zie investeringsoverzicht)

Lopende investeringen	0
Vervangingsinvesteringen	350
Voorgenomen investeringen	0
Totaal	350

Programma 9

Economie

Visie

Purmerend staat voor grote transitieopgaven waar we de aankomende periode flink in moeten investeren. Alle sectoren hebben te maken met digitalisering, circulaire economie, energietransitie en klimaatadaptie. We hebben als gemeente met onze ondernemers in de maakindustrie, agrarische sector, IT-cluster, retail en horeca de uitgangspositie vastgelegd en gezamenlijk bepaald dat we deze transities actief willen uitvoeren en - op onderdelen - daarin voorop willen lopen. Ondernemen in een economie en samenleving die snel verandert, vraagt om regionale samenwerking, creativiteit, samenwerking tussen publieke en private partijen en bovenal een 'ondernemende' overheid die signaleert, faciliteert en stimuleert.

De oorlog in Oekraïne heeft een wezenlijke impact op de landelijke - en daarmee op de regionale en stedelijke - economie. De schaarste aan grondstoffen en de hoge(re) grondstof- en brandstofprijzen werken door. De inflatie neemt weliswaar enigszins af maar blijft aan de hoge kant. Ook de rente op de geld- en kapitaalmarkten blijft oplopen. We kunnen als lokale overheid niet alles oplossen maar er wel voor zorgen dat we samen met onze ondernemers (blijven) optrekken en hen steunen in het aangaan van de problemen die we hiervoor nader hebben omschreven alsmede bij de uitvoering van de Europese en nationale wet- en regelgeving (onder meer met betrekking tot stikstof, natuur en klimaat).

Het investeren in de economie is juist nu van groot belang omdat we daarmee werkgelegenheid voor onze eigen inwoners behouden en waar mogelijk vergroten en draagvlak creëren voor de commerciële en niet-commerciële voorzieningen in Purmerend. Bovendien kunnen publieke investeringen als een multiplier werken voor investeringen vanuit het bedrijfsleven, en daarmee een stimulans geven aan gewenste (economische) ontwikkelingen.

Nagenoeg iedere sector heeft met te maken met krapte op de arbeidsmarkt. Een goede aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt blijft speerpunt van ons beleid. We streven ernaar om jong talent hier op te leiden en kennis lokaal te behouden en in te zetten. Dit is en blijft nodig voor een gezonde en toekomstbestendige lokale arbeidsmarkt.

Doelen en activiteiten

De Economische Visie is de stip op de horizon. Het is onze bedoeling om alle in deze visie opgenomen doelstellingen in 2040 te hebben behaald. Dit doen we in stappen. In de uitvoeringsagenda 2023-2024 is nader aangegeven hoe we dit willen gaan doen. Deze agenda is langs vier pijlers samengesteld:

1. Innovatieve voedselkamer & Werelderfgoed Beemster;
2. Stimulering arbeidsmarkt, (tech) onderwijs en campusontwikkeling;
3. Centrumontwikkeling en voorzieningen in de stad(waaronder Programma Binnenstad);
4. Circulaire economie en bedrijventerreinen.

Wat gaan we doen en wat willen we hiermee bereiken?

Innovatieve voedselkamer & Werelderfgoed Beemster

Onze aanpak in de komende jaren richt zich op een drietal doelstellingen:

- het verbeteren van het toekomstperspectief voor agrarische ondernemers in Beemster;
- het versterken van het Beemster merk en het werelderfgoed Beemster;
- het bevorderen van de toeristische aantrekkelijkheid van onze gemeente (in samenwerking met de regio).

In dit kader zullen we onder meer in 2024 de volgende acties oppakken of voortzetten:

- deelname aan het landelijke project kringlooplandbouw;
- inzetten duurzaamheidscoach voor agrarische ondernemers;
- opstellen van een toekomstvisie voor agrarische ondernemers;
- (door)ontwikkeling van het project 'De Beemsterling' zodat producten uit de Beemster in Purmerend en elders worden aangeboden c.q. verkocht;
- stimuleren van boer-burger verbinding door promotie van streekproducten (korte keten);
- verbetering van de digitale ontsluiting van Beemster Werelderfgoed;
- opstellen en uitvoeren van een werkplan voor het Beemster Werelderfgoed (op basis van de uitkomsten van de enquête werelderfgoed en DNA Purmerend);
- versterken van de toeristische organisatiestructuur in Purmerend en regio (Bureau Toerisme Laag Holland en VVV's);
- opstellen van een identiteitsboek voor de gehele regio waarmee gericht marketing en promotie kan worden gevoerd;

- verkrijgen van voldoende data over en inzicht in de bezoekers (door deelname aan specifieke specifieke scans of onderzoeken);

Stimulering arbeidsmarkt, (tech) onderwijs & campusontwikkeling

Binnen deze pijler staat het verminderen van de kloof tussen onderwijs en arbeidsmarkt alsmede het behoud c.q. stimulering van (jong) talent in gemeente en regio voorop. Digitalisering is de leidraad voor de activiteiten die we in dit verband uitvoeren. Gelet op onze ambities met betrekking tot de campusontwikkeling op De Koog, is het van belang om in te zetten op de esports, gaming en (creative) tech. We ontwikkelen Purmerend tot een gemeente waarin we gezamenlijk met alle betrokken partijen werken aan de totstandkoming van de digitale transitie. Tevens blijven we inzetten op het ondersteunen van overige sectoren bij het verkrijgen van voldoende en goed opgeleid personeel. In dit kader zullen we in 2024 de volgende acties oppakken of voortzetten:

- het uitvoeren en uitwerken van het onderzoek naar Purmer Valley als Private Partnership- constructie.
- ondersteunen en begeleiden van ondernemers bij het starten van een bedrijf door middel van het startersloket;
- deelname aan de Amsterdam Economic Board en de Regionale Ontwikkelingsmaatschappij (ROM) InWest);
- ontwikkeling (e)sports Tech Campus.

In dit kader zullen we in 2024 de volgende acties oppakken of voortzetten:

- uitvoeren en uitwerken van het onderzoek naar PurmerValley als PPS-constructie (doorontwikkeling van cross-overs tussen IT en overige sectoren, doorlopende leerlijnen, integreren van IT in overige opleidingen en faciliteren van bedrijven bij digitalisering);
- uitvoeren van acties uit sectortafels (tafels waarin onderwijs, bedrijfsleven en overheid per sector zijn vertegenwoordigd);
- organisatie van het evenement 'Waterland Werkt' waar scholieren/studenten/leerlingen en hun ouders kennis kunnen maken met opleidingen en/of beroepen;
- stimulering van innovatie in het bedrijfsleven met hulp van de Amsterdam Economic Board en de Regionale Ontwikkelingsmaatschappij (ROM).

De (e)sports Tech Campus helpt ons met innovatieve oplossingen voor maatschappelijke en economische vraagstukken maar ook bij het aantrekken van (nieuwe) talenten, ondernemingen, en studenten. Het wordt een broedplaats met een duurzaam ecosysteem waar innovatie, kennis, bedrijvigheid, creativiteit en talentontwikkeling hand in hand gaat en continu worden gestimuleerd. De campus kan de aantrekkelijkheid van wonen, werken en leven in Purmerend versterken. We werken de komende periode aan het versterken van een innovatie-ecosysteem door:

- in samenwerking met de stakeholders het actieplan governance en organisatiestructuur voor de campus uit te werken;
- placemaking en daarmee het zichtbaar maken van de campus in het gebied;
- het opstellen van een ontwikkelstrategie om de ruimtelijke vertaling van de gebiedsvisie concreter te maken;
- een innovatieagenda op te stellen en field en living labs te bevorderen;
- het bevorderen van de samenwerking en het aanjagen van programma's op het gebied van sport, onderwijs en bedrijvigheid.

Centrumontwikkeling, voorzieningen in de stad

Pijler 3 van de economische visie kent een viertal doelstellingen:

- behoud en versterking van bestaande voorzieningen en realisering van nieuwe voorzieningen die aansluiten bij de behoeften van de inwoners en bezoekers van Purmerend;
- versterking van de samenwerking met en tussen ondernemers, pandeigenaren in de binnenstad en de overige winkelgebieden, o.a. door het ontwikkelen en faciliteren van nieuwe bedrijveninvesteringszones;
- verbetering van de communicatie met en tussen ondernemers en tussen ondernemers en overige betrokkenen waaronder de gemeente;
- toekomstbestendig maken van de binnenstad Purmerend.

In dit kader voeren we thans een onderzoek uit naar de voorzieningen in onze gemeente. Verder willen we nieuwe Bedrijveninvesteringszones (BIZ) ontwikkelen en faciliteren alsmede het digitale communicatieplatform (Chainels) blijven toepassen. Voor 2024-2027 zullen de beschikbaar gestelde middelen onder meer worden aangewend voor:

- het programma, het programmateam en de communicatie;
- 'Het verhaal van de Binnenstad';
- onderzoek naar de opwaardering van de stadsboulevards en naar het plan van het Singelpark;
- uitvoeringsmiddelen voor de stimulering van sport en spelen, inrichting sfeergebieden en herintroductie van de stadspoorten.

Circulaire economie en bedrijventerreinen

In de komende jaren zullen we ons in het kader van deze pijler richten op:

- het verduurzamen van bedrijven op bedrijventerreinen, in winkelgebieden en in het agrarisch gebied (zie ook pijlers 1 en 3);
- het verbeteren van de stroomvoorziening om de hiervoor genoemde doelstelling haalbaar en realiseerbaar te maken;
- het stimuleren van de circulaire economie (zowel lokaal als regionaal);
- de samenwerking van bedrijven op bedrijventerreinen te bevorderen (onder meer door stimulering van parkmanagement en de oprichting van BIZ).
- het faciliteren van de houtbouwalliantie en het realiseren van de leerlijn op het gebied van houtbouw in overleg met de bouwers en opleidingen in onze regio.

Daartoe zullen we in 2024 de volgende acties oppakken of voortzetten:

- inschakelen duurzaamheidscoach;
- organiseren van kennis- en werksessies over duurzaamheid of circulaire economie;
- uitvoeren van een onderzoek naar de transportbeperkingen voor stroom;
- uitvoeren van een onderzoek naar alternatieve vormen van stroomleverantie (onder meer biovergisting in Beemster, zie ook pijler 1);
- circulaire inkoop en aanbestedingen (voorbeeldfunctie gemeente);
- toepassen grondstoffenscan bedrijventerreinen;
- uitvoeren projecten op het gebied van circulaire economie die door de MRA zijn ontwikkeld;
- faciliteren van de houtbouwalliantie;
- realisering doorlopende leerlijn op het gebied van houtbouw;
- toepassen parkmanagement Baansteer-Noord;
- onderzoek naar het ontwikkelen van een BIZ op bestaande bedrijventerreinen.

Belangrijk om te weten

Het uitvoeren van alle acties in het kader van de uitvoeringsagenda van de economische visie is niet alleen een verantwoordelijkheid van de gemeentelijke overheid. Ook het bedrijfsleven, het onderwijs en de regio zullen bereid moeten zijn om hieraan mee te werken of bij te dragen. Het betrekken van deze partijen maar ook van bijvoorbeeld de provincie, het Rijk en de Europese Unie, vragen inzet op alle niveaus. Deze inzet kent vele gradaties: van het voeren van overleg tot het aanvragen van subsidies of het deelnemen aan specifieke specifieke consortia. We onderzoeken hoe we het accountmanagement vanuit Economie (verder) kunnen versterken.

Wat mag het kosten

(Bedragen x € 1.000)		Rekening 2022	Primitieve begroting 2023	Begroting 2023 (Bijgesteld)	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
BVog1 Economie	Lasten	-1.898	-1.663	-3.029	-2.407	-2.469	-2.129	-2.166
BVog1 Economie	Baten	773	621	706	864	869	874	880
		-1.125	-1.042	-2.323	-1.543	-1.600	-1.255	-1.287

Het saldo stijgt met € 780.000 ten opzichte van de bijgestelde begroting 2023. Dit wordt veroorzaakt door € 622.000 lagere lasten en € 158.000 hogere baten.

Ontwikkeling exploitatie 2023-2024

BV091 Economie	Lasten	Baten
Bedrijveninvesteringszones (BIZ)		
In september 2022 heeft de gemeenteraad de nieuwe bedrijven investering zone (BIZ) Binnenstad vastgesteld (raadsbesluit 1570962). Deze BIZ is gestart op 1 januari 2023 en hiermee kwam de inrichting voor Binnenstad Ondernemings Fonds (BOF) ten einde. Het financiële effect voor jaarschijf 2023 is meegenomen in de najaarsnota 2023. De Gemeente Purmerend faciliteert de BIZ, door de voor de BIZ-stichting verschuldigde BIZ-bijdragen te innen van de bijdrageplichtigen. De Gemeente Purmerend stort de ontvangen BIZ-bijdragen door aan de BIZ-stichting onder aftrek van 3,5% van de opbrengst voor de gemaakte perceptiekosten.		153
Programma Binnenstad		
In december 2022 heeft de gemeenteraad de Visie Programma Binnenstad en het Uitvoeringsprogramma Binnenstad vastgesteld (raadsbesluit 1576060). In de begroting was er incidenteel € 622.000 beschikbaar voor het Programma Binnenstad in jaarschijf 2023. Bij de voorjaarsnota 2023 heeft de raad geld beschikbaar gesteld voor de verbetering kwaliteit openbare ruimte Binnenstad (Invulling investeringsagenda) van 2023 tot en met 2025. Het verschil in de exploitatie is positief. Om een vervolg te geven aan het programma Binnenstad ná 2023, volgt er een keuze voorstel ter besluitvorming (zie paragraaf Keuzes 2024).	247	
Uitvoeringsagenda economische visie 2023-2024		
Voor de Uitvoeringsagenda economische visie 2023-2024 heeft het college, middels raadsbrief 1572601, in de Programmabegroting 2023-2026 incidenteel geld aangevraagd voor jaarschijf 2023. Voor jaarschijf 2024 zijn er geen middelen beschikbaar voor deze uitvoeringsagenda. Om een vervolg te geven aan de uitvoeringsagenda ná 2023, volgt er een keuze voorstel ter besluitvorming (zie paragraaf Keuzes 2024).	595	
Diverse		
Afwijkingen lager dan € 100.000	-220	6
Totaal	622	159

Reserves

Reserve regionaal samenwerkingsverband Zaanstreek-Waterland

In 2024 is geen toevoeging of onttrekking aan de reserve begroot.

Voorzieningen

Dit programma heeft geen voorzieningen.

Investerings

Dit programma heeft geen investeringen.

Programma 10

Bestuur en concern

Visie

Het ondersteunen van de lokale democratie, de veiligheidsregio (corona, Oekraïne) en het bestuur staan in dit programma centraal. Purmerend is een dynamische gemeente die hard groeit. Er komt nieuwe wetgeving aan en taken worden gedecentraliseerd. We blijven uitgaan van de behoefte van de inwoners van de gemeente. Bestuur en organisatie delen de overtuiging dat de persoonlijke benadering, maatwerk, en flexibiliteit meerwaarde geeft voor buiten. Dat betekent voor het concern dat we op deze manier ook ons werk uitvoeren. De kosten van de lokale democratie en het dagelijks bestuur, waaronder de raad, griffie, college, regionale samenwerking en zaken als bezwaarschriftenprocedures, verkiezingen en het Waterlands Archief staan hier geraamd.

Doelen en activiteiten

Organisatie

Een gemeente die werkt voor haar inwoners en ondernemers, betekent ook goede en professionele advisering en ondersteuning voor het bestuur, ambtelijke organisatie, regionale samenwerkingsverbanden en politici. Nieuwe wetgeving die op ons afkomt dient goed en integraal in de organisatie te worden opgenomen, met oog voor de context. Ruimte in wetgeving zetten we zo in dat dit onze gemeente ten goede komt.

De samenleving ontwikkelt zich snel en we hebben een stevige ambitie om te groeien als gemeente. We hebben en krijgen te maken met een veranderende opdracht als gemeente. Meer taken en verantwoordelijkheden zijn vanuit het Rijk overgeheveld naar de gemeenten. Dit heeft gevolgen voor onze organisatie. De gemeentelijke organisatie groeit mee met de gemeente, om aan de gestelde ambities te kunnen voldoen en de extra taken vanuit het Rijk op te pakken.

Financieel

Om de burgers betrouwbaar te kunnen bedienen is langdurige stabiliteit in de gemeentefinanciën noodzakelijk (en) om maatschappelijke opgaven met de juiste democratische afweging op te kunnen pakken, is financiële armslag noodzakelijk. Het hebben van een sluitende meerjarenbegroting met ruimte voor de groei van de gemeente is hiervoor van groot belang. Dit is een belangrijk doel. Ook wordt ervoor gewaakt dat de gemeente niet teveel schuld heeft door te sturen op de solvabiliteit. Deze doelen staan onder druk door de onzekerheid over de bekostiging van gemeenten door het Rijk.

Wat gaan we doen en wat willen we hiermee bereiken?

Samenwerking

Als concern houden we constant in de gaten wat nodig is voor onze gemeente en zijn we een betrouwbare partner in de regio die staat voor haar inwoners en ondernemers en de belangen van Purmerend. We staan voor een veilige regio die goed met elkaar samenwerkt.

- Blijven samenwerken met de andere regiogemeenten op onder andere maatschappelijk en economisch gebied, waarbij oog wordt gehouden voor de groeiende rol als centrumgemeente en als prominente deelnemer aan de MRA.
- Vormgeven aan de betekenis van de groei van de gemeente voor het gemeentebestuur.
- Blijven inzetten op een goede samenwerking binnen de veiligheidsregio. Dat vraagt om ambtelijke inzet bij de Veiligheidsregio Zaanstreek Waterland (VRZW).

Solide en gezond financieel beleid

We willen een financieel gezonde gemeente zijn en voeren hiervoor een degelijk financieel beleid. Er dienen voldoende middelen beschikbaar te zijn om alle opgaven en ambities waar te kunnen maken en de noodzakelijke uitgaven te kunnen doen. Daar waar het moet, stellen we bij. Waar zetten we op in:

- Het tijdig opstellen van planning en control producten die een goed inzicht geven in de realisatie van doelen en de stand van de middelen. Deze is overzichtelijk, betrouwbaar en kwalitatief op niveau.
- We verhogen de OZB uitsluitend met inflatiecorrectie.
- De overdracht van wegen van Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (HHNK) naar onze gemeente geschiedt budgettair neutraal voor onze burgers (zie ook programma 6).
- Het versterken van het eigen vermogen om de toenemende schulden te kunnen dragen.
- Voorbereidende werkzaamheden voor de situatie dat de gemeenten met een neergang van middelen te maken krijgt.

Belangrijk om te weten

Omgevingswet

De geest van de Omgevingswet is het versnellen en vereenvoudigen van procedures. Met de komst

van de Omgevingswet krijgt participatie een nieuwe plaats binnen de landelijke wetgeving. Dat heeft gevolgen voor de gemeente zelf en voor initiatiefnemers.

Wat mag het kosten

(Bedragen x € 1.000)		Rekening 2022	Primitieve begroting 2023	Begroting 2023 (Bijgesteld)	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
BV101 Bestuur & concern	Lasten	-10.061	-4.864	-5.122	-5.379	-5.624	-5.576	-5.686
BV101 Bestuur & concern	Baten	4.294	1	42	43	45	46	46
		-5.767	-4.863	-5.080	-5.336	-5.579	-5.530	-5.640

Het saldo daalt met € 256.000 ten opzichte van de bijgestelde begroting 2023. Dit wordt veroorzaakt door € 257.000 hogere lasten en € 1.000 hogere baten.

Ontwikkeling exploitatie 2023-2024

BV101 Bestuur & concern	Lasten	Baten
Loonkosten		
De actualisatie en de verdeling van de loonkosten op de programma's zijn integraal bijgesteld zodat deze per beleidsveld een betere weergave zijn van de werkelijke personele inzet.	-103	
Diverse		
Afwijkingen lager dan € 100.000	-154	1
Totaal	-257	1

Reserves

Dit programma heeft geen reserves.

Voorzieningen

Voorziening wachtgeldverplichtingen bestuurders

In 2024 wordt € 356.000 onttrokken aan de voorziening.

Voorziening pensioenen ex-bestuurders

In 2024 wordt per saldo € 121.000 toegevoegd aan de voorziening.

Investerings

Dit programma heeft geen investeringen.

Financiële overzichten

Overzicht algemene dekkingsmiddelen

Algemeen

In de algemene dekkingsmiddelen zijn de baten en lasten opgenomen die niet specifiek tot een programma behoren. De algemene dekkingsmiddelen betreffen vooral de OZB en de uitkeringen uit het gemeentefonds. Deze middelen kennen wettelijk geen vooraf bepaald bestedingsdoel en zijn daarmee vrij aanwendbaar. In de praktijk worden de middelen die voor een bepaald doel aan het gemeentefonds worden toegevoegd of onttrokken wel gekoppeld aan de betreffende programma's.

De niet vrij aanwendbare heffingen, zoals het rioolrecht, de afvalstoffenheffing en de ontvangsten van specifieke uitkeringen, zijn als baten opgenomen in de betreffende programma's.

In dit onderdeel wordt het volgende onderscheid gehanteerd:

- Lokale belastingen;
- Stelposten en onvoorziene uitgaven;
- De uitkering uit het gemeentefonds;
- Renteopbrengsten;
- De baten en lasten die verbonden zijn aan financiële deelnemingen;
- Stelpost voor incidentele baten en lasten.

Ontwikkeling gemeentefonds

De uitkering uit het gemeentefonds is gebaseerd op de Meicirculaire 2023. Voorlopig overheerst onzekerheid over de financiële positie vanaf 2026. Het regeerakkoord en de Meicirculaire 2023 leiden tot een goede financiële basis in de periode tot en met 2025. Vanaf 2026 zien we dat het gemeentefonds in dat jaar niet langer via de normeringssystematiek wordt geïndexeerd: er wordt geen volume accres meer verstrekt, alleen nog maar een nominaal accres voor loon- en prijsontwikkeling. Duidelijk is dat gemeenten vanaf 2026 niet genoeg geld overhouden. De autonome uitgaven nemen jaarlijks met meer toe dan door enkel de inflatie, onder andere door bevolkingsgroei en vergrijzing. Ook zien we nog steeds de opschalingskorting in volle omvang terugkomen.

In 2022 is door het Rijk eenzijdig besloten om de jaarlijkse groei van de algemene uitkering tot en met 2025 vast te zetten en niet langer afhankelijk te laten zijn van de ontwikkeling van de Rijksuitgaven. Vanaf 2027 wordt een nieuwe financieringssystematiek aangekondigd door voor de groei van het gemeentefonds uit te gaan van de ontwikkeling van het bruto binnenlands product (bbp) als maatstaf. Overigens heeft er geen bestuurlijk overleg plaatsgevonden tussen de VNG en het Rijk over deze nieuwe methode. Vanuit het Rijk is de verwachting dat deze nieuwe

systematiek meer stabiliteit, rust en duidelijkheid brengt voor gemeenten. De uitwerking van de nieuwe financieringsystematiek wordt naar verwachting gepubliceerd in de Septembercirculaire 2023, maar dit is door de val van het kabinet ongewis. De nieuwe manier van indexeren vanaf 2027 laat zien dat de stabiliteit niet wordt vergroot en onvoldoende is om alle loon- en prijs- en volumeontwikkelingen op te vangen. Enerzijds zijn er gemeentelijke kosten die harder stijgen dan het bbp (met name de kosten voor zorg door vergrijzing en beheer & onderhoud) en anderzijds zien we dat het prijspeil minder goed aansluit op de loon- en prijsontwikkeling van gemeentelijke kosten. Overigens is het merkwaardig dat het kabinet de nieuwe systematiek pas per 2027 in laat gaan, terwijl het coalitieakkoord spreekt over 2026. De oude "trap op trap af" methode wordt echter al vanaf 2026 losgelaten. Een oplossing voor dat jaar zien we niet terug in de Meicirculaire. Door de extra incidentele middelen uit de Meicirculaire is hierop geanticipeerd door een reservering van € 9 miljoen ten gunste van de algemene reserve te doen met het oog op het tekort van 2026 dat het Rijk nu ongedekt laat.

De VNG zal zich de komende tijd inzetten om de financiële verhoudingen op orde te krijgen door in te zetten op herstel van het accres vanaf 2026 en niet pas vanaf 2027, het definitief schrappen van de opschalingskorting en een toereikende en stabiele indexering van het gemeentefonds om loon-, prijs- en volumeontwikkelingen op te kunnen vangen. Daarnaast ligt er vanuit de VNG een begrotingsadvies, tijdens de laatste algemene vergadering van de VNG opgenomen in de resolutie, om het tekort voor 2026 en 2027 niet op te lossen maar zichtbaar te houden in de begroting 2024. In de aanbiedingsbrief wordt in 2026 en 2027 voorgesteld om de eerder besloten kopieerslag van de algemene uitkering van 2025 naar 2026 en 2027 van bijna €9 miljoen terug te draaien.

Hervormingsagenda Jeugdzorg

In april 2023 heeft de VNG een principeakkoord bereikt met het Rijk over het financieel kader bij de Hervormingsagenda jeugd. Het principeakkoord ligt in lijn met de uitspraak van de Commissie van Wijzen. In 2021 stelde de Commissie van Wijzen dat gemeenten gecompenseerd moeten worden voor de hogere kosten van de Jeugdzorg. Daarnaast moesten de gemeenten zelf ook een aantal maatregelen treffen, de zogenaamde dossiers met overeenstemming, waardoor de compensatie met ongeveer landelijk € 1 miljard lager zou uitvallen. Door beide partijen is vastgesteld dat er voor een landelijk bedrag van € 650 miljoen overeenstemming bestaat over de mogelijke haalbaarheid van de maatregelen. De overige € 380 miljoen is met meer onzekerheden omgeven. Een deskundigencommissie zal tijdens de uitvoering van de hervormingen van de Jeugdzorg adviseren over hoe het gaat, of de afgesproken acties ook worden uitgevoerd en hoe de uitgaven zich ontwikkelen. Met dit principeakkoord wordt nu in de Meicirculaire incidentele compensatie voor de jaren 2024 en 2025 beschikbaar gesteld. Voor de jaren 2026 en verder blijven de middelen gereserveerd staan bij het Rijk en zal toevoeging aan het gemeentefonds plaatsvinden na het advies van de deskundigencommissie en besluitvorming daarover. In het coalitieakkoord van het Rijk is bovenop het compensatiebedrag dat door de arbitragecommissie is vastgesteld een extra besparing in het jeugddomein opgenomen met een omvang van landelijk € 511 miljoen vanaf 2025. Het kabinet heeft toegezegd dat dit pakket voor eigen rekening en risico van het Rijk is. Indien de maatregelen geen of onvoldoende doorgang vinden en de kosten voor gemeenten daardoor niet lager uitvallen, dan worden gemeenten daarvoor via het gemeentefonds gecompenseerd. Het Rijk wil eerst duidelijk hebben welke maatregelen onderdeel zijn van de Hervormingsagenda, om daarna in kaart te brengen hoe deze besparing kan worden gerealiseerd. De verwachting is dat het Rijk een deel van de Jeugdzorg wil centraliseren of komt met een invoering van een inkomensafhankelijke

bijdrage. Overigens zien wij nog geen (zichtbare) inspanningen van het Rijk om deze besparing te kunnen realiseren.

Deelneming Stadsverwarming (SVP)

De vraag naar warmte neemt toe als gevolg van zowel de nieuwbouw-activiteiten in Purmerend e.o. als van het gasvrij maken van bestaande woningen. Daarnaast heeft SVP de ambitie om het aandeel duurzame warmte verder te verhogen, dan wat wettelijk noodzakelijk is. SVP heeft een bronnenstrategie ontwikkeld, waarin stapsgewijs in de groei van de vraag wordt voorzien. In het najaar van 2022 is besloten de bouw van de tweede BioWarmteCentrale (BWC2) geen doorgang te laten vinden. Als gevolg van het niet doorgaan van de BWC2 zal SVP investeren in het verder optimaliseren van de bestaande BioWarmteCentrale en het verbeteren van het warmtenet om een stabiele en betrouwbare warmtelevering voor de komende jaren te blijven verzorgen. Daarnaast wordt gewerkt aan de ontwikkeling van geothermie en aquathermie. Voor geothermie is een samenwerking met HVC aangegaan en wordt gewerkt aan een gesloten geothermie bron in Purmer Zuid-zuid en een open geothermiebron in Edam-Volendam. Samen met het Hoogheemraadschap en de gemeenten is er een onderzoek uitgevoerd naar de haalbaarheid van aquathermie.

Voor de collegeperiode 2022-2025 wordt vastgehouden aan de strategie om SVP te ontwikkelen tot een modern duurzaam warmtebedrijf en motor van de Purmerendse energietransitie en om kansen te benutten, om door innovatie en uitbreiding het financiële resultaat van SVP de komende jaren te verbeteren met het oog op de grote opgaven van de toekomst. In het dividendbeleid wordt vastgehouden aan een dividenduitkering van € 700.000 over de winst 2022-2025. Indien het resultaat lager is dan € 700.000 wordt maximaal het resultaat uitgekeerd. Met die bepaling wordt aan banken zekerheid gegeven dat er geen bovenmatig dividend zal worden uitgekeerd. Het overige winstdeel van de gemeente in de periode 2022-2025 minus de dividenduitkering wordt ingezet ter versterking van de vermogenspositie van SVP. Hierbij wordt een zodanig (cash)management gevoerd dat er op koers wordt gebleven om in de komende 10 jaar te groeien naar een niveau van 40% solvabiliteit en dat de levering van warmte (gemiddeld) goedkoper blijft dan gas. Als gevolg van de financiële schade in 2023 is er in deze begroting rekening mee gehouden dat er geen dividend uitkering 2024 komt.

Binnen het met de raad afgesproken leningplafond (besluit 1513241) van € 65 miljoen voor de jaren 2020-2024 is tot op heden € 40 miljoen aan garantstellingen verstrekt. Hierdoor resteert nog een leningplafond van € 25 miljoen. Omdat de bouw van de BWC2 geen doorgang vindt zal SVP in september 2023 op verzoek van de aandeelhouder een nieuwe prognose aanleveren waaruit de financieringsbehoefte en de bijbehorende investeringsdoelen blijken voor de periode 2023-2026. Uit deze prognose blijkt de verwachte omvang van door SVP nieuw aan te trekken vreemd vermogen. Op basis van de ontvangen prognose zal het college, in het derde kwartaal 2023, een nieuw leningplafond voor wensen en bedenkingen voorleggen aan de raad

Financiële toelichting

(Bedragen x € 1.000)		Rekening 2022	Primitieve begroting 2023	Begroting 2023 (Bijgesteld)	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
1 Lokale heffingen	Lasten	-27	-59	-59	-64	-65	-67	-69
1 Lokale heffingen	Baten	17.953	19.653	19.653	21.184	21.750	22.328	22.932
		17.926	19.595	19.595	21.120	21.684	22.261	22.863
2 Nog te bestemmen middelen	Lasten	-100	-4.283	-2.806	-2.300	-3.523	-5.577	-4.804
2 Nog te bestemmen middelen	Baten	0	0	0	0	0	0	0
		-100	-4.283	-2.806	-2.300	-3.523	-5.577	-4.804
3 Gemeentefonds	Baten	195.754	188.742	191.104	203.632	214.376	215.587	219.753
		195.754	188.742	191.104	203.632	214.376	215.587	219.753
4 Eigen financieringsmiddelen	Lasten	1.028	-179	617	-1.096	-2.536	-3.043	-3.466
4 Eigen financieringsmiddelen	Baten	114	115	115	127	120	113	107
		1.142	-64	732	-968	-2.416	-2.930	-3.359
5 Deelnemingen	Lasten	-614	-639	-639	-527	-527	-527	-527
5 Deelnemingen	Baten	2.365	2.434	2.434	1.404	2.006	1.895	1.895
		1.751	1.795	1.795	877	1.478	1.367	1.367
6 Incidentele baten en lasten	Lasten	-106	0	-5.558	0	0	0	0
6 Incidentele baten en lasten	Baten	5.615	50	50	50	50	50	50
		5.509	50	-5.508	50	50	50	50
PGR11 Algemene dekkingsmiddelen	Lasten	182	-5.160	-8.444	-3.987	-6.651	-9.215	-8.867
PGR11 Algemene dekkingsmiddelen	Baten	221.800	210.994	213.356	226.398	238.302	239.973	244.737
Saldo programma		221.982	205.834	204.912	222.411	231.651	230.758	235.870

Het saldo stijgt met € 17.499.000 ten opzichte van de bijgestelde begroting 2023. Dit wordt veroorzaakt door € 4.457.000 lagere lasten en € 13.042.000 hogere baten en wordt hieronder per onderdeel nader toegelicht.

1. Lokale heffingen

Onder dit product vallen de onroerende zaak- en roerende ruimtelastingen, de hondenbelasting, de precariobelasting en de toeristenbelasting. De ontwikkeling in de baten wordt veroorzaakt door de jaarlijkse aanpassing van de tarieven en de toename van areaal dat in de heffing wordt betrokken. Dit resulteert in een stijging van de baten ten opzichte van 2023 van € 1,5 miljoen. Voor 2024 geldt dat de indexering 7,6% (CBS/CPI januari 2023) is voor (on-)roerende zaakbelastingen

(OZB/RZB). In de meerjarenraming wordt voor de jaren na 2023 uitgegaan van 1,50%. Op basis van de bouwmonitor wordt er rekening gehouden met een toename van het aantal woningen van 1,42%. De honden-, toeristen, reclame- en precariobelasting zijn voor 2024 verhoogd met 7,6% als autonome ontwikkeling. Deze indexering is de reguliere indexering om de inflatie te corrigeren. Door het vaststellen van de BIZ binnenstad, ingaande 1 januari 2023, kwam de inrichting voor Binnenstad Ondernemings Fonds (BOF) ten einde. Als gevolg van de invoer van de BIZ Binnenstad vervalt de heffing van reclamebelasting voor deze ondernemers. De stijging aan de lastenkant wordt veroorzaakt door een verhoging op de voorziening belastingdebiteuren in verband met oninbaarheid.

2. Nog te bestemmen middelen

Gezien de onzekerheden in de prognoses over prijsontwikkeling van het CPB en de hoge inflatie op dit moment zijn de uitgangspunten uit de Voorjaarsnota 2023 doorgerekend in de begroting 2024 tot en met de jaarschijf 2027. Dit was financieel nog niet in de Voorjaarsnota verwerkt. Dit resulteert in forse aanpassingen in de budgetten van de gemeenschappelijke regelingen, kredieten en exploitatie en de centrale reservering LPO voor toekomstige ontwikkelingen (zie ook bijlage onderdeel toelichting op de vrije ruimte). De reële inschatting die is gemaakt voor kostenstijging en inflatie voor de komende jaren is bijgesteld door het nadelige effect van jeugd van structureel € 1 miljoen hierop bij te stellen. Hierdoor is de huidige stand van de stelpost voor de prijs- en loonontwikkeling niet meer toereikend voor verhoging van alle budgetten conform de begrotingsuitgangspunten. In de aanbiedingsbrief wordt voorgesteld als 1e wijziging op de primitieve begroting om de stelpost LPO weer op het gewenste niveau te brengen.

In het onderdeel nog te bestemmen middelen is een aantal collectieve stelposten voor de gemeentebegroting opgenomen. Per saldo is hier voor 2024 rekening gehouden met een bedrag van € 0,15 miljoen aan lasten. Dit bedrag kan als volgt worden onderverdeeld:

- Verwachte lagere kapitaallasten als gevolg van vertragingen in de investeringen: € 0,44 miljoen (lagere uitgave);
- Stijgingen van prijzen van goederen en diensten, subsidies en gemeenschappelijke regelingen: € 0,29 miljoen (hogere uitgave). De budgetten voor Jeugd/WMO zijn op het programma geïndexeerd met jaarlijks 4%;
- Reservering keuzes voor de begroting 2024: € 2,46 miljoen (hogere uitgave). In hoofdstuk 2 zijn de keuzes nader toegelicht. Na besluitvorming door de raad over de keuzes in november 2023 wordt deze reservering als 1e wijziging op de primitieve begroting 2024 functioneel verdeeld naar de programma's.

Vanaf 2025 en verder staan er nog stelposten opgenomen voor de organisatie groei van de stad (hogere uitgave van € 0,7 miljoen in 2025 oplopend naar € 1,6 miljoen in 2027) en de investeringsagenda (hogere uitgave van € 0,9 miljoen in 2026 en € 0,6 miljoen in 2027). Voorgesteld wordt in de aanbiedingsbrief om de jaarschijf 2026 van de investeringsagenda (met kapitaallasten 2027 € 925.000) op te hogen als 1e wijziging op de primitieve begroting 2024.

3. Gemeentefonds

De opbrengst uit het gemeentefonds stijgt met € 10,48 miljoen naar bijna € 203,7 miljoen. De uitkering uit het gemeentefonds valt uiteen in drie onderdelen:

a. De algemene uitkering. Deze stijgt met € 11,1 miljoen naar € 189,2 miljoen door algemene mutaties in de uitkeringsfactor, taakmutaties en ontwikkelingen in de uitkeringsbasis. De stijging van de algemene mutaties in de uitkeringsfactor wordt veroorzaakt door de ontwikkeling in het accres. Bij de uitbreiding op taken vanuit het Rijk zien we zes kleine mutaties, waarvan alleen toekenning van de incidentele middelen in 2024 voor de jeugdzorg noemenswaardig is. Daarnaast is de uitkeringsbasis aangepast voor de verdeelmaatstaven (o.a. inwoners, bijstandsonvangers, WOZ-waarden inclusief rekentarieven, woonruimten).

In de periode 2024-2027 stijgt de algemene uitkering naar € 205,7 miljoen. Deze structurele groei voor 2026 en 2027 wordt veroorzaakt omdat de raad heeft gekozen voor een scenario waarbij de structurele dekking is gebaseerd op het doortrekken van de stand van de algemene uitkering 2025 naar 2026/2027. In de primitieve begroting 2024 wordt er nog rekening gehouden met een verwachte inkomst in 2026 en 2027 van bijna € 9 miljoen. In de aanbiedingsbrief wordt voorgesteld om dit terug te draaien als 1e wijziging op de primitieve begroting. Verder houden we in het gemeentefonds ook rekening met een tweetal stelposten voor de toekomstige onderhoudsagenda van het nieuwe verdeelstelsel en de te verwachte compensatie vanuit het Rijk voor extra middelen jeugdzorg.

b. Integratie uitkeringen binnen het sociaal domein. De middelen voor deze integratie-uitkeringen dalen met € 0,12 miljoen naar € 12,2 miljoen. Dit betreft de volgende onderdelen:

- Beschermd wonen, structureel bijna € 6 miljoen;
- Participatie onderdelen (Wsw budget oude stijl inclusief beschut werk), structureel € 6,2 miljoen.

De invoering van het nieuwe objectieve verdeelmodel (inclusief het woonplaatsbeginsel) beschermd wonen is uitgesteld. De invoering is nu voorzien op 1 januari 2025.

c. Overige integratie- en decentralisatie uitkeringen. De overige integratie- en decentralisatie-uitkeringen dalen met € 0,5 miljoen naar € 2,3 miljoen. Deze daling komt voornamelijk door het vervallen van incidentele middelen in 2023 voor Oekraïne (leerlingenvervoer en taal voor ontheemden), maatschappelijke begeleiding statushouders en het nationaal actieplan dakloosheid.

Voor een verdere toelichting op de meicirculaire 2023 verwijzen wij u naar de raadsbrief van 6 juli 2023 (15785890).

4. Eigen financieringsmiddelen

Voor de verwerking van de rentelasten en -baten zijn de bepalingen en richtlijnen van de notitie rente van de commissie BBV van toepassing. Alle rentelasten en -baten worden in eerste instantie geboekt onder het product eigen financieringsmiddelen (taakveld treasury). Het resultaat op het taakveld treasury is het verschil tussen de aan de producten (taakvelden) toegerekende rente en de per saldo werkelijk betaalde rente. De opbrengst van de eigen financieringsmiddelen dalen met ruim € 1,7 miljoen. In de gemeentebegroting wordt met een vast rentepercentage gewerkt voor de kapitaallasten. Over de boekwaarde wordt voor wegen, gebouwen, installaties en dergelijke gerekend met 1,25% en voor grondexploitaties ook met 1,25%. De werkelijk berekende toe te rekenen rente aan de producten over 2024 bedraagt 1,48%. Dit wordt veroorzaakt door de extra groei van de voorgenomen investeringen, nieuw aan te trekken extra financiering in de komende jaren die tegen een hogere rente wordt afgesloten ten opzichte van de huidige leningportefeuille

en het toerekenen van hogere rente aan het grondbedrijf dat leidt tot een rentevoordeel voor de algemene dienst. De verwachting is dat de komende jaren het renteomslagpercentage omhoog zal moeten worden bijgesteld. In de Voorjaarsnota 2024 wordt hier nader op terug gekomen.

5. Deelnemingen

De baten dalen met ruim € 1 miljoen. Bij de deelneming Stadsverwarming zien we een drietal ontwikkelingen:

- Door de schade a.g.v. technische problemen bij de biowarmtecentrale door lekkages in twee van de vier ketels die gerepareerd moesten worden loopt Purmerend het dividend in 2023 (uitbetaling 2024) mis van € 0,7 miljoen;
- In 2023 is een doorvertrekte lening van € 8 miljoen afgelost. De rentebaar van de doorverstrekte lening van € 0,2 miljoen komt hiermee als bate te vervallen in 2024.
- De risicoprovisie ligt € 0,1 miljoen lager dan het niveau in 2023. De verwachting op de nog aan te trekken lening door SVP zijn gezien de onvoorziene uitval van een deel van de BCW ketel nog niet duidelijk. In het najaar van 2023 komt de SVP met een doorrekening van de financieringsbehoefte en het voorstel voor het bijbehorende leningsplafond.

6. Incidentele baten en lasten

Opbrengst anti-speculatiebeding

Bij de verkoop van de grond in Leeghwater fase 3 in Middenbeemster aan Wooncompagnie voor de bouw van 18 huurwoningen, is in de verkoopovereenkomst een anti-speculatiebeding opgenomen. Indien Wooncompagnie binnen 15 jaar na de eerste oplevering (2010) een woning verkoopt, draagt Wooncompagnie het verschil tussen de overeengekomen grondprijs en de actuele marktprijs voor een vergelijkbare koopwoning in Leeghwater 3 in Middenbeemster af aan de gemeente. Het nominale verschil is in 2010 bepaald op € 41.500 voor tien bereikbare huurwoningen en € 50.000 voor acht dure huurwoningen. Deze bedragen worden jaarlijks geïndexeerd. In de begroting wordt rekening gehouden met de verkoop van één woning per jaar.

De lagere lasten worden veroorzaakt door de omzetting van het meerjarenonderhoudsplan in een voorziening.

Overzicht overhead

(Bedragen x € 1.000)		Rekening 2022	Primitieve begroting 2023	Begroting 2023 (Bijgesteld)	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
BV121 Overhead	Lasten	-27.398	-26.959	-28.685	-30.154	-30.861	-31.313	-32.334
BV121 Overhead	Baten	568	225	299	302	310	311	312
		-26.829	-26.734	-28.386	-29.852	-30.552	-31.002	-32.022

Het saldo daalt met € 1.466.000 ten opzichte van de bijgestelde begroting 2023. Dit wordt veroorzaakt door € 1.469.000 hogere lasten en € 3.000 hogere baten.

Ontwikkeling exploitatie 2023-2024

BV121 Overhead	Lasten	Baten
Groei van de stad		
Door indexering van de salarislasten en stijging van de formatie wegens groei van de stad (reeds eerder besloten) zorgt voor hogere lasten ten opzichte van 2023.	-1.248	
Investerings ICT		
De komende jaren nemen de investeringen met betrekking tot ICT toe. Dit heeft hogere kapitaallasten tot gevolg.	-152	
Diverse		
Afwijkingen lager dan € 100.000	-69	2
Totaal	-1.469	2

Toelichting overhead

De indirecte kosten (overhead) worden begroot en verantwoord in het overzicht overhead. Onder overhead verstaan wij het geheel van taken en activiteiten gericht op de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces. Globaal betreft het de kosten van bedrijfsvoering (huisvesting, facilitair, ICT, overig) en directie, maar ook de kosten van het management en het opleidingsbudget. Specifieke kosten binnen bedrijfsvoering die direct toe te rekenen zijn aan een product/programma vallen niet onder de overheadkosten en worden rechtstreeks toegerekend aan het desbetreffende product of de gebruiker. Het is toegestaan om overheadkosten toe te rekenen aan grondexploitaties, investeringen en projecten (particuliere initiatieven/antérieure overeenkomsten). Deze kosten worden in mindering gebracht op de overheadbegroting.

De overheadkosten zijn als volgt te specificeren:

- Management: betreft de kosten van alle hiërarchische leidinggevend (directie, teammanagers) en de managementondersteuning (stafbureaus, secretariaten).
- Informatievoorziening: betreft onder andere de kosten van informatisering, automatisering, systeem- en netwerkbeheer, beveiliging en ICT-ontwikkelingen. Uitzondering hierop zijn de direct toerekenbare kosten van applicaties en software voor een specifieke taak. Deze worden begroot en verantwoord op het betreffende taakveld/programma.
- Huisvesting en facilitair: betreft de kosten van het gemeentehuis.
- Overige ondersteuning: betreft onder andere de kosten van de teams op het gebied van bestuursondersteuning, communicatie, juridische ondersteuning, financiën en personeelszaken voor zover ze niet direct aan een specifieke taak kunnen worden toegerekend. Tevens alle vormings- en opleidingskosten.
- Verrekeningen: een gedeelte van de overheadkosten wordt doorbelast aan grondexploitaties, investeringen en projecten (dit is een minpost).

Percentage opslag overheadkosten 2024

Om de overheadopslag te bepalen voor de tariefberekening van het rioolrecht, de afvalstoffenheffing en overige leges wordt onderscheid gemaakt tussen de organisatieonderdelen gehuisvest in het gemeentehuis ('binnendienst') en onderdelen die gehuisvest zijn in De Koog ('buitendienst'). Voor de onderdelen in het gemeentehuis geldt dat deze duurdere huisvesting hebben inclusief vergader- en ICT-faciliteiten. In De Koog zijn aanzienlijk minder ingerichte werkplekken en vergaderfaciliteiten. Als uitgangspunt bij de berekening van het percentage worden de totale overheadkosten voor de buitendienst verminderd met 60% van de kosten huisvesting gemeentehuis en met 60% van de ICT-kosten. De uitkomst van dit saldo wordt uitgedrukt in een percentage van de loonsom van de primaire (lijn-)afdelingen. Voor de begroting 2024 komt dit percentage uit op 62% voor de binnendienst (2023: 66%) en 51% voor de buitendienst (2023: 53%). De daling van deze opslagpercentages in vergelijking tot 2023 wordt veroorzaakt door de uitwerking van de nieuwe CAO afspraken en de diverse formatie-uitbreidingen (groei van de stad). Dit leidt tot de verhoging van de loonsom van de primaire (lijn -) afdeling ten opzichte van de totale overheadlasten.

Het is toegestaan om overheadkosten toe te rekenen aan investeringen, grondexploitaties en projecten (particuliere initiatieven). Voor de toerekening van overheadkosten ten laste van investeringen, grondexploitaties en projecten wordt het percentage van 62% bovenop de interne loonkosten gehanteerd. De overheadopslag voor kosten inhuren externen is bepaald op de helft van dit percentage, 31%. Voor de toerekening van overhead aan de tarieven voor riool en afval is het percentage 51%.

Berekening percentage (bedragen x € 1.000)

Buitendienst		Binnendienst	
Totale lasten overhead	-32.435	Totale lasten overhead	-32.435
Minus 60% kosten huisvesting gemeentehuis	1.149	Minus 60% kosten huisvesting gemeentehuis	0
Minus 60% kosten ICT	4.940	Minus 60% kosten ICT	0
Overheadkosten	-26.346	Overheadkosten	-32.435
Loonkosten primaire (lijn-) afdelingen	-51.957	Loonkosten primaire (lijn-) afdelingen	-51.957
Overhead in % van de loonkosten	51%	Overhead in % van de loonkosten	62%

Voorzieningen

Voorziening spaarverlof medewerkers

In 2024 wordt € 35.000 toegevoegd aan de voorziening.

Investerings

Voor 2024 zijn de volgende investeringen begroot (voor specificatie zie bijlage investeringen)

Lopende investeringen	7.100
Vervangingsinvesteringen	1.319
Voorgenomen investeringen	0
Totaal	8.419

Heffing vennootschapsbelasting en onvoorzien

(Bedragen x € 1.000)	Rekening 2022	Primitieve Begroting					
		Begroting 2023	Begroting 2023 (Bijgesteld)	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
BV ₁₃₁							
Vennootschapsbelasting Lasten	131	0	0	0	0	0	0
	131	0	0	0	0	0	0

Door een wetswijziging zijn vanaf 2016 bepaalde activiteiten van de gemeente belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting (Vpb). In 2022 is tussen de gemeente en de Belastingdienst overeenstemming bereikt over de zogenaamde openingsbalans voor de vennootschapsbelasting. Dat is de basis voor de berekening van de fiscale winst waarover jaarlijks belasting moet worden betaald. Op dit moment gaat het om drie activiteiten die belastingplichtig zijn.

1. Grondexploitaties

De gemeente heeft met de grondexploitaties een activiteit die in ieder geval kwalificeert als onderneming voor de Vpb. Met de belastingdienst is overeengekomen dat dit voor de Purmerendse grondexploitaties vanaf 1 januari 2017 het geval is. Dit is vastgelegd in een principeovereenkomst eind 2021. Vanaf 2017 is er sprake van een structureel te verwachten winst. In februari 2022 is er tussen de gemeente en de belastingdienst een zogenaamde fiscale beginbalans per 1 januari 2017 afgesproken. Over de waarde van die beginbalans hoeft de gemeente geen belasting te betalen. In de meerjarenbegroting ramen we geen winsten. Dit is de reden dat er geen vpb last wordt geraamd.

2. Reclameopbrengsten

Voor de Belastingdienst zijn ook reclameopbrengsten belastingplichtige activiteiten. De gemeente en haar adviseurs vinden dit echter regulier vermogensbeheer zodat dit buiten de Vpb plicht valt. Veel gemeenten en adviseurs delen die mening. Voor het onderdeel reclamebelasting is daarom een gezamenlijk "proefproces" gestart. De Belastingdienst heeft hiervoor echter al voorlopige aanslagen opgelegd waartegen de gemeente bezwaar heeft gemaakt. Het gaat om circa € 40.000 per jaar. Voorzichtigheidshalve is in de jaarrekening 2022 een bedrag van ongeveer € 280.000 aan Vpb-last over de jaren 2016 tot en met 2022 voor dit onderdeel opgenomen. Als de Belastingdienst niet of gedeeltelijk in het gelijk wordt gesteld kan dit bedrag geheel of gedeeltelijk vrijvallen.

3. Verkoop reststromen afvalinzaling

Ten aanzien van de afvalinzameling is de verkoop van reststromen aangemerkt als een belaste activiteit. Met betrekking tot de belastbaarheid van de verkoop van reststromen zijn op landelijk niveau met de Belastingdienst en de NVRD (Koninklijke Vereniging voor Afval- en Reinigingsmanagement) generieke afspraken gemaakt. Eén van deze afspraken houdt in dat

de fiscale winst wordt bepaald op 1% van de omzet uit reststromen, waarbij geen rekening hoeft te worden gehouden met de omzet behaald uit de bijdragen van Nedvang/Stichting Afvalfonds. De inkomsten uit reststromen worden jaarlijks door de gemeente in kaart gebracht. Dit wordt verminderd met het deel dat wordt doorbelast aan andere gemeenten in verband met de milieustraat en de inkomsten van Nedvang/ Stichting Afvalfonds. De belastbare omzet uit reststromen over 2022 betrof € 8.261.

In de begroting is geen raming opgenomen voor de vpb last omdat de winsten van de grondexploitaties ook niet worden geraamd. Deze resultaten van de grondexploitaties en de vpb last worden verwerkt in de jaarstukken en toegevoegd aan de algemene reserve en de reserve gronden (50/50 conform de financiële verordening) zodat deze geen invloed op het begrotingssaldo hebben. In de Najaarsnota van elk jaar wordt de vpb last geraamd om geen begrotingsonrechtmatigheid te krijgen.

(Bedragen x € 1.000)		Primitieve Begroting						
		Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2023 (Bijgesteld)	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
BV141 Onvoorzien	Lasten	0	-50	0	-50	-50	-50	-50
		0	-50	0	-50	-50	-50	-50

In de begroting is een vast bedrag voor onvoorziene lasten opgenomen van jaarlijks € 50.000. Een raming voor onvoorziene uitgaven is verplicht. Gelet op het bedrag is duidelijk dat dit vooral is opgenomen om te voldoen aan de regelgeving. De integrale afweging van de raad over de begrotingsruimte vervult feitelijk dezelfde rol. In 2023 is er door de raad een aanspraak gemaakt op de post onvoorzien. Besloten is toen € 100.000 beschikbaar te stellen aan de slachtoffers van de aardbeving in Turkije-Syrië die in februari 2023 heeft plaatsgevonden. Hiervoor is ook de post onvoorzien aangewend. In de begrotingswijziging bij de Voorjaarsnota is de € 50.000 afgeraamd. De uitgaven worden verantwoord op programma 2.

Het financieel resultaat

Algemeen

De indeling van de begroting kent verplicht een programmaplan en dit programmaplan kent weer een aantal verplichte onderdelen (artikel 8 Besluit Begroting en Verantwoording (BBV)):

- De te realiseren programma's.
- Een overzicht van de algemene dekkingsmiddelen.
- Een overzicht van de kosten van overhead.
- Het bedrag voor de heffing van de vennootschapsbelasting
- Het bedrag voor onvoorzien.

Het aantal 'te realiseren programma's' en de indeling daarvan is vrij; dit mag op gemeentelijk niveau bepaald worden. De onderdelen van het programmaplan zijn voorgeschreven. Daarnaast is er een apart overzicht van de kosten van overhead in het programmaplan. De programma's zelf bevatten geen overhead, alleen de kosten van het primaire proces. Tenslotte geldt als indelingsvoorschrift voor de begroting dat alle mutaties op reserves onderdeel uitmaken van het resultaat van de begroting. Voor de mutaties op deze reserves gelden de volgende richtlijnen:

Algemene reserve

Aan de algemene reserve wordt het voordelige resultaat van de totale begroting toegevoegd of het nadelige resultaat van de totale begroting onttrokken. Voor deze reserve is geen specifieke bestemming. Een deel van de algemene reserve wordt aangemerkt als weerstandsvermogen en dient in stand te blijven om risico's te kunnen opvangen. Groei van de algemene reserve is nodig om de investeringsuitgaven de komende jaren voor een deel met eigen vermogen te betalen en zo de financiële positie van de gemeente in balans te houden en waar mogelijk te verbeteren. Het door de raad vastgestelde gewenste niveau van solvabiliteit is 20%. Dit is in de jaarrekening 2022 voor het eerst bereikt, maar wel in het vooruitzicht van nog te plegen grote investeringen.

Bestemmingsreserves

Voor bestemmingsreserves geldt dat deze worden ingesteld voor één specifiek doel binnen een vastgestelde termijn. Aanwending in de begroting mag enkel binnen de door de raad vastgestelde kaders voor de betreffende reserve.

In het vervolg van dit onderdeel van de begroting wordt ingegaan op:

- De samenstelling van het resultaat 2024.
- Het meerjarig overzicht 2024-2027 van de saldi per programma.
- De reeds in de programmabegroting verwerkte inzet van reserves (conform eerdere besluitvorming) en de voorgestelde keuzes.

Het totaal van de afzonderlijke programma's en het resultaat 2024

Resultaat in begrotingsjaar 2024

Programma (Bedragen x € 1.000)	Lasten	Baten	Saldo
PGRo1 Publieksdiensten	-9.363	5.357	-4.006
PGRo2 Samenleving	-170.028	36.516	-133.512
PGRo3 Wonen	-996	130	-866
PGRo4 Milieu	-16.308	17.779	1.471
PGRo5 Bereikbaarheid	-5.729	4.014	-1.714
PGRo6 Beheer openbare ruimte	-37.375	11.879	-25.496
PGRo7 Ruimtelijke ordening	-27.116	22.606	-4.510
PGRo8 Veiligheid	-11.977	1	-11.976
PGRo9 Economie	-2.407	864	-1.543
PGR10 Bestuur & concern	-5.379	43	-5.336
Totaal programma	-286.677	99.189	-187.488
Algemene dekkingsmiddelen	-3.987	226.398	222.411
Overhead	-30.154	302	-29.852
Heffing VPB	0	0	0
Onvoorzien	-50	0	-50
Resultaat voor bestemming	-320.867	325.889	5.022
Resultaatbepaling via bestemmingsreserves	-1.164	1.126	-38
Resultaatbepaling via algemene reserve	-3.643	270	-3.373
Resultaat na bestemming	-325.675	327.285	1.610

Ontwikkeling van het meerjarig resultaat 2024-2027

Programma (Bedragen x € 1.000)	2024	2025	2026	2027
PGR01 Publiekdiensten	-4.006	-3.930	-3.896	-3.978
PGR02 Samenleving	-133.512	-138.073	-140.901	-145.898
PGR03 Wonen	-866	-878	-893	-915
PGR04 Milieu	1.471	1.610	1.866	1.933
PGR05 Bereikbaarheid	-1.714	-1.726	-1.789	-2.288
PGR06 Beheer openbare ruimte	-25.496	-26.452	-27.882	-28.663
PGR07 Ruimtelijke ordening	-4.510	-3.888	-3.900	-3.983
PGR08 Veiligheid	-11.976	-12.151	-12.325	-12.513
PGR09 Economie	-1.543	-1.600	-1.255	-1.287
PGR10 Bestuur & concern	-5.336	-5.579	-5.530	-5.640
Resultaat Programma's	-187.488	-192.667	-196.504	-203.233
Algemene dekkingsmiddelen	222.411	231.651	230.758	235.870
Overhead	-29.852	-30.552	-31.002	-32.022
Heffing VPB	-0	-0	-0	-0
Onvoorzien	-50	-50	-50	-50
Resultaat voor bestemming	5.022	8.381	3.202	566
Resultaat bepaling via bestemmingsreserves	-38	-705	110	-514
Resultaat bepaling via algemene reserve	-3.373	-5.643	-3.000	
Resultaat na bestemming	1.610	2.033	312	52
Effect vrije ruimte a.g.v. begrotingsadvies VNG	-1.257	-1.639	-10.686	-12.763

Samenstelling van het resultaat naar afzonderlijke reserves

In onderstaand overzicht wordt het resultaat inclusief de mutaties op de reserves weergegeven. Het doel, de voeding en de mutaties op de afzonderlijke reserves zijn toegelicht in het onderdeel overige financiële overzichten en in de financiële toelichting per programma.

(bedragen x € 1.000)	Programma	2024	2025	2026	2027
Resultaat programma's (saldo baten/lasten)	1 t/m 10	-187.488	-192.667	-196.504	-203.233
Algemene dekkingsmiddelen (saldo baten/lasten)		222.411	231.651	230.758	235.870
Overhead (saldo baten/lasten)		-29.852	-30.552	-31.002	-32.022
Heffing VPB (saldo baten/lasten)		-0	-0	-0	-0
Onvoorzien (saldo baten/lasten)		-50	-50	-50	-50
Resultaat voor bestemming		5.022	8.381	3.202	566
Resultaatbepaling via bestemmingsreserves:					
Onttrekking aan de reserve Woonvisie	3	264	233	202	188
Onttrekking aan de reserve Duurzaamheid	4	46	-	-	-
Toevoeging aan de reserve Parkeren	5	-1.164	-1.145	-1.160	-908
Onttrekking reserve instandhouding openbare ruimte	6	-	-	482	-
Onttrekking aan de reserve Gronden	7	815	206	586	206
Mutaties bestemmingsreserves		-38	-705	110	-514
Resultaatbepaling via algemene reserve:					
Onttrekking doorschuiven budget achterstandenbeleid RMC (besluit 1576600)	2	70	-	-	-
Onttrekking beheerbudget Wheermolen Oost /Overwhere Zuid (besluit 1532421)	6	200	-	-	-
Toevoeging frictieuitkering gemeentefonds	AD	-929	-929	-	-
Toevoeging bufferbudget (reservering tekort 2026)	AD	-2.000	-4.000	-3.000	-
Toevoeging versterking algemene reserve (cf. begroting 2016)	AD	-714	-714	-	-
Mutaties algemene reserve		-3.373	-5.643	-3.000	-
Resultaat na bestemming		1.610	2.033	312	52

Ontwikkeling algemene reserve

Het saldo van de algemene reserve ontwikkelt zich eind 2027 in een saldo van ruim € 78,4 miljoen. In dit saldo zijn de voorgestelde keuzes verwerkt (2024-2027: € 5,5 miljoen). De mutaties op de algemene reserve zijn als volgt opgebouwd:

<i>(bedragen in euro's maal € 1.000)</i>	2024	2025	2026	2027
Saldo 1 januari (stand 2023 tem Voorjaarsnota 2023)	62.400	67.383	75.060	78.372
Versterking algemene reserve conform begroting 2016 (toevoeging)	714	714	-	-
Budgetoverheveling achterstandenbeleid RMC (onttrekking)	-70	-	-	-
Frictie uitkering gemeentefonds (toevoeging)	929	929	-	-
Overheveling beheerbudget Wheermolen Oost /Overwhere Zuid (onttrekking)	-200	-	-	-
Bufferbudget: reservering tekort 2026 (toevoeging)	2.000	4.000	3.000	-
Financieel/rekeningresultaat 2024 - 2027 (toevoeging)	1.610	2.033	312	52
Saldo 31 december	67.383	75.060	78.372	78.423
Per inwoner	712	786	813	807

Ontwikkeling en toelichting verloop vrije ruimte 2024-2027

Nr.	Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Krediet	Programma	2024	2025	2026	2027
A. Stand Voorjaarsnota 2023 (raadsbesluit 1583415)				1.628	3.283	592	7
B. Autonome ontwikkelingen:							
1	Aframen budget GGZ in de wijk, GIDS gelden, combinatiefuncties en thuisgekookt (via Spuk Gala)		02. Samenleving	115	116	117	118
2	Vervangingsinvesteringen Spurd	4.721	02. Samenleving	-	-123	-265	-430
3	Aframen dividend Stadsverwarming		Algemene dekkingsmiddelen	-700	-	-	-
4	Inschalingsverschillen (vrijval)		Algemene dekkingsmiddelen	350	350	350	350
5	Ontwikkelingen gemeentefonds meicirculaire 2023		Algemene dekkingsmiddelen	4.473	4.042	2.159	-48
6	Bufferbudget ravijnjaar 2026 (geen extra middelen vanuit het Rijk)		Algemene dekkingsmiddelen	-2.000	-4.000	-3.000	-
7	Actualisatie renteomslag en investeringsplan		Algemene dekkingsmiddelen	601	331	1.388	-448
8	Overige ontwikkelingen (< € 100.000)		Divers	-11	-13	75	73
		4.721	Subtotaal B	2.827	703	824	-385
C. Gemeenschappelijke regelingen:							
1	Begroting 2024 Participatiebedrijf Werkom (besluit 1584701)		02. Samenleving	-381	-	-	-
2	Begroting 2024 GGD Zaanstreek-Waterland (besluit 1585204)		02. Samenleving	-144	-292	-351	-423
3	Begroting 2024 Omgevingsdienst IJmond (besluit 1584235)		08. Veiligheid	130	132	136	146
4	Begroting 2024 Veiligheidsregio Zaanstreek/Waterland (besluit 1583757)		08. Veiligheid	-607	-618	-630	-767
5	Begroting 2024 Waterlands archief (besluit 1584456)		10. Bestuur en Concern	-52	-44	-1	-13
6	Begroting 2024 recreatieschap Twiske Waterland (besluit 1585135)		10. Bestuur en Concern	-6	-6	-6	-6
			Subtotaal C	-1.060	-827	-852	-1.063
D. Uitgangspunten en indexering:							
1	<i>Indexatie investeringen:</i>						
a	Indexatie vervangingsinvesteringen Theater de Purmaryn	225	02. Samenleving	-	-19	-19	-28
b	Indexatie krediet nieuwbouw Da Vinci college	4.111	02. Samenleving	-	-	-	-112
c	Indexatie krediet terrein Stadhuispleingarage	333	05. Mobiliteit	-	-	-	-
2	<i>Indexatie exploitatiebudgetten:</i>						
a	Indexering Wmo/Jeugd/subsidies maatschappelijke instellingen		02. Samenleving	-347	-354	-359	-3.255
b	Beheer openbare ruimte/ Wegenbeheer Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier/markten		06. BOR/10.Economie	-238	-279	-227	-509
c	Bedrijfsvoering		Overzicht Overhead	-124	-148	-172	-210
d	Actualisatie lonen en salarissen (jaarschijf 2027)		Algemene dekkingsmiddelen	-	-	-	-2.052
3	Dekking uit stelpost loon- en prijsontwikkeling (LPO)		Algemene dekkingsmiddelen	1.388	1.628	1.629	7.658
		4.669	Subtotaal D	679	827	852	1.493
	Stand (primitieve) Programmabegroting 2024 (beschikbare ruimte) exclusief keuzes	9.390		4.073	3.986	1.416	52
	Keuzes Programmabegroting 2024			-2.463	-1.953	-1.104	-

Nr.	Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Krediet	Programma	2024	2025	2026	2027
	Stand Programmabegroting 2024 (beschikbare ruimte) inclusief keuzes			1.610	2.033	312	52
	Begrotingsadvies VNG Programmabegroting 2024			-1.257	-1.639	-10.686	-12.763
	Stand Programmabegroting 2024 (beschikbare ruimte) inclusief keuzes en begrotingsadvies VNG			354	394	-10.374	-12.711

Toelichting

Het vertrekpunt voor de programmabegroting is de stand van de Voorjaarsnota 2023. Hierover is besloten op 8 juni 2023 (raadsbesluit 1583417). Vervolgens presenteren wij u een bijgesteld beeld en lichten wij de posten toe die daar in nieuw zijn (onderdelen B t/m D). In bovenstaande tabel nemen wij het begrotingsadvies van de VNG over door het opstellen van een reële begroting 2024 op basis van het huidige takenpakket en de noodzakelijke investeringen, waarbij het tekort dat ontstaat nu duidelijk en zichtbaar is in de jaren 2026 en 2027. Overigens gaat de VNG nog in overleg met de provinciale toezichthouders over het financieel toezicht en het indienen van tekortbegrotingen voor de jaarschijven na 2025. De keuzes en het begrotingsadvies van de VNG worden nader toegelicht in hoofdstuk Keuzes en de aanbiedingsbrief.

B. Autonome ontwikkelingen

1. Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA)

In het Integraal Zorg Akkoord (IZA) is afgesproken dat het preventief gezondheidsbeleid wordt versterkt. Binnen het IZA zijn afspraken tussen het Rijk, gemeenten en verzekeraars gemaakt over hoe preventief gezondheidsbeleid en verbinding van de eerstelijnszorg en het sociaal domein kan worden versterkt en geborgd. De uitwerking van de preventieagenda vindt plaats in het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA). Met de specifieke uitkering (SPUK) stelt het Rijk geld beschikbaar voor preventie en gezondheidsbevordering.

Voor de periode 2023-2026 zijn de afspraken in het GALA erop gericht om lopende activiteiten in preventief gezondheidsbeleid te continueren en deels nieuwe thema's te kunnen starten. Het betreft programma's op gebied van Sport & Bewegen, Gezondheid & Preventie en de versterking van de Sociale Basis & Wijkinfrastructuur.

Binnen de SPUK kunnen gemeenten tot op zekere hoogte zelf schuiven met de budgetten voor de verschillende programma's, afhankelijk van de lokale situatie. Na 2026 zou het gemeentelijk preventiebeleid structureel gefinancierd moeten worden via het Gemeentefonds. Voor een aantal regelingen binnen de gemeentelijke begroting was hiervoor al dekking. Dit betreft de structurele budgetten voor GGZ in de wijk, GIDS gelden en thuisgekookt (incidenteel). De financiering loopt nu via de Spuk Gala en vallen vrij ten gunste van de algemene middelen. Voor de bestaande brede regeling combinatiefuncties wijzigt het type van een decentralisatie uitkering naar de specifieke uitkering Gala. Hiermee vervalt de inkomensoverdacht via het gemeentefonds. Deze uitname verloopt budgetneutraal.

2. Vervangingsinvesteringen Spurd

In de Voorjaarsnota 2023 was nog geen actueel overzicht voorhanden van de kredieten Spurd. Gedurende het voorjaar is deze opgave ontvangen en afgewogen naar nut en noodzaak. Voor de noodzakelijke vervangingsinvesteringen is nu een bedrag van € 4,7 miljoen opgenomen in

de begroting. Dit betreft vervangingen voor het Leegwaterbad, buitensportaccommodaties (o.a. sportcomplexen IJsendijkstraat/Purmersteijn, De Dop/Flying Petrels, Zuidoostbeemster, de Munnik, WBSV) en binnensportaccommodatie de Vaart. De hieruit voortvloeiende kapitaallasten, vanaf 2025 € 123.000 oplopend naar € 430.000 in 2027 zijn verwerkt in de begroting 2024. In het investeringsoverzicht 'vervangingsinvesteringen' vindt u de detaillering terug.

3. Aframen dividend Stadsverwarming

Op 20 april 2023 heeft het college met memo 1584106 de gemeenteraad ingelicht over de technische problemen bij de stadsverwarming (SVP). Medio februari is er een lekkage in één van de vier ketels van de BioWarmteCentrale geconstateerd. Hierdoor is deze ketel uit operatie gehaald. Uit veiligheidsoverwegingen is besloten ook de naastgelegen ketel in hetzelfde ketelhuis uit te schakelen. De gemeente heeft aan SVP gevraagd onderzoek te doen naar de financiële gevolgen en oplossingsrichtingen van deze technische problemen. Het college heeft de raad met de memo 1585724 d.d. van 6 juni 2023 geïnformeerd over de uitkomsten en de oplossingsvariant waar de voorkeur van het college naar uitgaat. Hierbij is er gekozen voor de variant om het tarief van de SVP niet te veranderen. Hierdoor zal er in 2023 sprake zijn van een negatief resultaat. Voor de gemeente Purmerend (als aandeelhouder) betekent dit dat de begrote dividenduitkering over 2023 van € 700.000 (uit te keren in 2024) komt te vervallen.

4. Inschalingsverschillen

De laatste jaren zijn er op diverse functies inpassingen gedaan (herwaardering). Doordat deze inpassingen zijn geraamd in de begroting, zijn er over het algemeen hierdoor per organisatieonderdeel nog slechts kleine verschillen tussen de formatie en de inschaling. De budgetten voor schaalverschillen kunnen daardoor vervallen. Het financiële risico op een overschrijding binnen de programma's zal minimaal zijn.

5. Ontwikkelingen gemeentefonds meicirculaire 2023

In de raadsbrief (registratienummer 1585890) bent u geïnformeerd over de ontwikkelingen van de meicirculaire van het gemeentefonds. Het totale effect van de meicirculaire was als volgt opgebouwd (bedragen x € 1.000):

	2024	2025	2026	2027
A. Financieel effect meicirculaire 2023, verdeeld naar:	4.473	4.042	2.159	-48
1a. ontwikkeling accessen (hogere vergoeding voor inflatie)	2.500	5.556	5.598	10.038
1b. opnamen reservering loon- en prijsbijstelling	459	-813	-3.439	-10.086
2. Incidentele compensatie voor de jeugdzorg	1.514	-701	-	-
B. Totaal reserveringen programma's/beleidsvelden	374	1.513	294	65
C. Totale bijdrage (A+B) meicirculaire 2023	4.847	5.555	2.453	17

Het algemene beeld (zie regel A) voor de begrotingsruimte is positief voor alle jaren, met uitzondering van 2027. Deze groei wordt voornamelijk veroorzaakt als gevolg van prijs- en loonstijgingen. De belangrijkste ontwikkelingen van de uitkering in de meicirculaire staan in het teken van:

- Bij de berekening van het accres bij de Voorjaarsnota 2023 van het Rijk is rekening gehouden met de loon- en prijsontwikkeling uit het Centraal Economisch Plan (CEP) raming 2023. Als gevolg

van de hogere inflatie vallen deze percentages nu hoger uit. Vanaf 2023 is voor alle jaren sprake van een opwaartse stijging van het nominale accres ten behoeve van loon- en prijsstijgingen. Gezien de onzekerheden in de prognoses over prijsontwikkeling van het CPB en de hoge inflatie op dit moment zijn de uitgangspunten uit de Voorjaarsnota 2023 doorgerekend in de begroting 2024 tot en met de jaarschijf 2027. Dit was financieel nog niet in de Voorjaarsnota verwerkt. Dit heeft geresulteerd in forse aanpassingen in de budgetten van de gemeenschappelijke regelingen, kredieten en exploitatie en de centrale reservering LPO voor toekomstige ontwikkelingen. De benodigde middelen hiervoor maken onderdeel uit van regel A1b. Daar tegenover staat de compensatie van het Rijk in de meicirculaire (regel A1a). In het huidige beeld ontvangen we voldoende om de berekende loon- en prijscompensatie te dekken (er zit ca € 50.000 tussen). We zien momenteel dat er in de centrale stelpost LPO onvoldoende ruimte is om de IBOR indexering van de Voorjaarsnota van 50% naar 100% te zetten of een nieuwe schijf van de investeringsagenda in 2027 te ramen. Dit vraagstuk nemen we mee in de Voorjaarsnota 2024.

- De structurele compensatie voor de jeugdzorg is voor 2026 en verder nog niet uitgekeerd. Inmiddels is er een financieel principeakkoord bereikt tussen het Rijk en de VNG over de hervormingsagenda jeugdzorg. In de begroting is voor de periode 2026/2027 een stelpost opgenomen van 75% van het financieel kader van de commissie van Wijzen.

6. Bufferbudget 2026

Het kabinet laat de nieuwe systematiek pas per 2027 in gaan, terwijl het coalitieakkoord spreekt over 2026. De oude "trap op trap af" methode wordt al vanaf 2026 losgelaten. Een oplossing voor dat jaar zien we niet terug in de meicirculaire. Het beeld is wel dat we door incidentele middelen van de meicirculaire een reservering van € 9 miljoen kunnen maken met het oog op het tekort van 2026 dat het Rijk nu ongedekt laat. Hiervoor wordt in 2024 € 2 miljoen, 2023 € 4 miljoen en in 2026 € 3 miljoen gereserveerd en incidenteel toegevoegd aan de algemene reserve.

7. Actualisatie renteomslag en het meerjariginvesteringsplan (MIP)

Bedragen x € 1.000	2024	2025	2026	2027
1. Actualisatie investeringsplan (kapitaallasten)	728	949	1.846	339
2. Actualisatie renteomslag (financiering)	-127	-618	-45	-878
Totaal	601	331	1.388	-448

De kapitaallasten zijn aangepast als gevolg van nieuwe en bijgestelde investeringen alsmede geactualiseerde ramingen per jaarschijf (cashflows). In het investeringsoverzicht is een gedetailleerd overzicht opgenomen. Hierin zijn ook verwerkt: de kredieten uit de Voorjaarsnota 2023, onvermijdelijke vervangingsinvesteringen Spurd en indexatie terrein Parkeergarage (dekking reserve parkeren), theater de Purmaryn en nieuwbouw Da Vinci college In de huidige situatie staan veel investeringen gepland, waarvan een deel over meerdere jaren wordt 'meegenomen'. Dit voortduwen van investeringen zit thans met name bij beheerplannen en onderhoudsprojecten. Er zijn diverse grote projecten die meerdere jaren duren. In deze begroting is getracht de capaciteit en de uitvoering van de kredieten voor de komende periode goed in beeld te brengen om de afgesproken investeringen te realiseren. Hierdoor zijn de uitgaven realistischer begroot over de jaren 2024-2027. Daarnaast is er een investeringsagenda opgesteld op basis van de groei van de gemeente, waarbij in deze begroting vooral kredieten zijn opgenomen voor scholen,

sportvoorzieningen, mobiliteitsmaatregelen, vergroening van de Binnenstad en de kwaliteitsslag van de parken.

De rente is het afgelopen jaar behoorlijk gestegen. In het voorjaar van 2022 lag de rente voor een 20-jaars lineaire lening nog op 2,2%, in de zomer 2023 is dit 3,6% (stijging van 1,4%-punt). De prognose voor 2023 en 2024 is een gematigde economische groei met een oplopend overheidstekort. Zolang de inflatie hoog is (of blijft) zal de Europese Centrale Bank (ECB) de neiging hebben om de rente te verhogen om op die manier de economie te proberen 'af te koelen' en de inflatie weer om te laten buigen naar het gewenste stabiele niveau van ongeveer 2%. Nu ligt die inflatie in de Europese Unie ruim boven de 5,5% en in Nederland iets lager (4,3%). Met het voorliggende investeringsprogramma kan dit voor Purmerend gevolgen hebben dat investeren de komende tijd duurder wordt. Om de kapitaalbehoefte te financieren trekt Purmerend langlopende leningen aan. Dit kan leiden tot hogere rentelasten in onze begroting. Voor nu wordt er in de begroting rekening gehouden met de renteverwachting die de BNG aanhoudt van gemiddeld 3,6% lange rente (20-jaars).

8. Overige ontwikkelingen

In de regel overige ontwikkelingen zijn diverse kleinere afwijkingen opgenomen. Het structurele effect 2018 en 2019 wordt veroorzaakt door actualisaties van de Bedrijfinvesteringszones (BIZ) Binnenstad en de voorziening afkoop onderhoud begraafplaatsen. Incidenteel betreft dit het op orde brengen van het budget Purmerend onder Stoom voor de jaren 2026 en 2027.

C. Gemeenschappelijke regelingen

Na de aanbieding van de Voorjaarsnota zijn er van diverse gemeenschappelijke regelingen begrotingen voor zienswijze voorgelegd aan de gemeenteraad. In de begroting zijn de financiële effecten structureel verwerkt ten laste van de centrale stelpost loon- en prijsontwikkeling (LPO), met uitzondering van participatiebedrijf Werkom.

Door de daling van de WSW-bekostiging (door een sneller dan verwachte afname van het aantal WSW-medewerkers) en de beperkte verhoging van de middelen vanuit het Rijk van de participatiebudgetten voor nieuwe cliënten (nieuw beschut) is er minder ruimte dan aanvankelijk was gedacht. Daar komen de kosten voortvloeiend uit het gekozen toekomstscenario bij. In de begroting zijn de cijfers 2023 en 2024 verwerkt. Dat betekent een aframing van € 219.191 in 2023 en een bijraming van € 308.770 in 2024. De overige jaren worden als indicatief beschouwd en zijn niet verwerkt. Er wordt van Werkom op basis van de realisatie 2023 en de uitwerking van de aanbevelingen van Bureau Berenschot verwacht dat het tekort wordt teruggedrongen. Bij het participatiebedrijf Werkom is het nadelige bedrag voor 2024 van € 380.770 ten laste gebracht van het begrotingsaldo.

D. Uitgangspunten en indexering

Gezien de onzekerheden in de prognoses over prijsontwikkeling van het CPB en de hoge inflatie op dit moment zijn de uitgangspunten uit de Voorjaarsnota 2023 doorgerekend in de begroting 2024. Ook is de indexering van de jaarschijven 2026 en 2027 nu goed in de begroting 2024 opgenomen. Onderstaande claims worden nu ten laste van deze centrale stelpost loon- en prijsstijging gebracht (D3). Dit betreft voor 2024 een bedrag van bijna € 1,4 miljoen oplopend naar bijna € 7,7 miljoen in 2025.

D1a. Indexatie vervangingsinvesteringen Theater de Purmaryn

Diverse kredieten bij de Purmayn zijn begroot op basis van prijspeil 2020. Gezien de stijging van de materialen is hierop indexering toegepast. Ook nieuwe aanbestedingen leiden tot hogere prijzen. Hierbij zijn de volgende kredieten opgehoogd: omzetten krediet toneeldimmerinstallatie en toneelspots naar ledverlichting € 50.000, krediet stofferen stoelen grote zaal € 150.000 en € 25.000 voor het krediet vloerbedekking grote zaal inclusief balkon. De kapitaallasten stijgen hierdoor met € 19.000 vanaf 2025 naar € 28.000 in 2027. Dekking is voorzien uit de stelpost loon- en prijsstijgingen (LPO).

D1b. Indexatie krediet nieuwbouw Da Vinci college

Bij het voorlopig ontwerp (VO) is een kostencalculatie gemaakt. Duidelijk is dat het project niet binnen het bestaande krediet kan worden gerealiseerd aangezien dit prijspeil 2023 heeft. Er is een afspraak gemaakt over de redelijke indexatie tot einde werk. Die was niet geheel passend op de VO- calculatie, maar PSG heeft op zich genomen het definitief ontwerp (DO) te maken op het geïndexeerde bedrag. De sloop zal plaatsvinden in 2023 en de nieuwbouw loopt van 2024 t/m 2026. Voor de sloop met vervangende nieuwbouw/vervangende huisvesting van zowel het Da Vinci College als SG Antoni Gaudí is in het IHP 2021 krediet opgenomen. Dit krediet is geïndexeerd t/m 2023. Voor een finale afspraak is ook indexering tot en met 2026 afgesproken. De extra verhoging van € 4.110.740 op het bestaande krediet is nu verwerkt meegenomen in de begroting 2024. De nieuwbouw wordt volgens ENG-eisen gerealiseerd. Dat betekent dat in het gebouw het energiegebruik door fossiele brandstoffen wordt gecompenseerd door daar geproduceerde duurzame energie. De PSG draagt zelf bij aan deze energie ambitie door een bedrag van € 1.125.189 zelf te bekostigen. Het resterende bedrag van € 2.985.551 leidt tot een extra kapitaallast van € 112.000 vanaf 2027 en is gedekt uit de stelpost loon- en prijsstijgingen (LPO).

D2a tem d. Indexatie exploitatiebudgetten

In de begroting 2024 zijn de volgende exploitatiebudgetten geïndexeerd: bedrijfsvoeringsbudgetten, Wmo, Jeugd, subsidies maatschappelijke instellingen, beheer openbare ruimte, wegenbeheer Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier en markten. In de Voorjaarsnota 2023 is het effect van de CAO meegenomen en bijgeraamd op de personele budgetten voor de schijven 2023 tot en met 2026. De ophoging van de budgetten 2027 voor loonontwikkelingen was nog niet meegenomen. In de begroting 2024 tot en met 2027 is een indexatie van 3% per jaar aangehouden. Voor 2027 resulteert dit in een hogere last van € 2.052.000. Dekking is voorzien uit de stelpost loon- en prijsstijgingen (LPO).

Overzicht baten en lasten per programma en beleidsveld

Beleidsveld	Lasten 2024	Baten 2024	Lasten 2025	Baten 2025	Lasten 2026	Baten 2026	Lasten 2027	Baten 2027
BVo11 Publieksdienstverlening	-9.363	5.357	-9.300	5.370	-9.564	5.668	-9.725	5.747
PGRo1 Publieksdiensten	-9.363	5.357	-9.300	5.370	-9.564	5.668	-9.725	5.747
BVo21 Kunst en cultuur	-8.725	1.327	-8.945	1.327	-9.012	1.327	-9.233	1.327
BVo22 Sport en recreatie	-9.589	2.085	-10.733	2.104	-11.347	2.123	-12.095	2.144
BVo23 Wijkmanagement	-1.551		-1.564		-1.596		-1.632	
BVo24 Jeugd	-42.015	21	-43.454	21	-44.926	22	-45.862	22
BVo25 Onderwijs	-12.627	3.336	-13.057	3.349	-13.566	3.351	-15.107	3.353
BVo26 Maatschappelijke ondersteuning	-50.371	4.653	-52.290	4.776	-52.154	4.609	-52.583	3.465
BVo27 Werk en inkomen	-45.150	25.094	-44.702	25.094	-44.828	25.094	-44.791	25.094
PGRo2 Samenleving	-170.028	36.516	-174.743	36.670	-177.428	36.526	-181.303	35.405
BVo31 Wonen	-996	130	-1.008	130	-1.023	130	-1.045	130
PGRo3 Wonen	-996	130	-1.008	130	-1.023	130	-1.045	130
BVo41 Milieu	-13.929	16.227	-14.175	16.592	-14.498	16.933	-14.785	17.301
BVo42 Duurzaamheid	-2.378	1.552	-2.373	1.566	-569		-583	
PGRo4 Milieu	-16.308	17.779	-16.547	18.157	-15.067	16.933	-15.367	17.301
BVo51 Bereikbaarheid	-5.729	4.014	-5.804	4.078	-5.926	4.138	-6.427	4.139
PGRo5 Bereikbaarheid	-5.729	4.014	-5.804	4.078	-5.926	4.138	-6.427	4.139
BVo61 Beheer openbare ruimte	-37.375	11.879	-39.072	12.620	-41.464	13.582	-43.330	14.667
PGRo6 Beheer openbare ruimte	-37.375	11.879	-39.072	12.620	-41.464	13.582	-43.330	14.667
BVo71 Ruimtelijke ordening	-27.116	22.606	-40.252	36.364	-73.235	69.336	-22.228	18.246
PGRo7 Ruimtelijke ordening	-27.116	22.606	-40.252	36.364	-73.235	69.336	-22.228	18.246
BVo81 Veiligheid	-11.977	1	-12.171	20	-12.344	19	-12.532	19
PGRo8 Veiligheid	-11.977	1	-12.171	20	-12.344	19	-12.532	19
BVo91 Economie	-2.407	864	-2.469	869	-2.129	874	-2.166	880
PGRo9 Economie	-2.407	864	-2.469	869	-2.129	874	-2.166	880
BV101 Bestuur & concern	-5.379	43	-5.624	45	-5.576	46	-5.686	46
PGR10 Bestuur & concern	-5.379	43	-5.624	45	-5.576	46	-5.686	46
1 Lokale heffingen	-64	21.184	-65	21.750	-67	22.328	-69	22.932

Beleidsveld	Lasten 2024	Baten 2024	Lasten 2025	Baten 2025	Lasten 2026	Baten 2026	Lasten 2027	Baten 2027
BVo11 Publiekdienstverlening	-9.363	5.357	-9.300	5.370	-9.564	5.668	-9.725	5.747
2 Nog te bestemmen middelen	-2.300		-3.523		-5.577		-4.804	
3 Gemeentefonds		203.632		214.376		215.587		219.753
4 Eigen financieringsmiddelen	-1.096	127	-2.536	120	-3.043	113	-3.466	107
5 Deelnemingen	-527	1.404	-527	2.006	-527	1.895	-527	1.895
6 Incidentele baten en lasten		50		50		50		50
PGR11 Algemene dekkingsmiddelen	-3.987	226.398	-6.651	238.302	-9.215	239.973	-8.867	244.737
BV121 Overhead	-30.154	302	-30.861	310	-31.313	311	-32.334	312
PGR12 Overhead	-30.154	302	-30.861	310	-31.313	311	-32.334	312
BV131 Vennootschapsbelasting								
PGR13 Vennootschapsbelasting								
BV141 Onvoorzien	-50		-50		-50		-50	
PGR14 Onvoorzien	-50		-50		-50		-50	
R12 Reserves	-6.418	1.396	-8.821	440	-4.473	1.271	-960	394
PGR15 Resultaat bestemming	-6.418	1.396	-8.821	440	-4.473	1.271	-960	394
Totalen	-327.285	327.285	-353.374	353.374	-388.806	388.806	-342.022	342.022

Overzicht incidentele baten en lasten

De gemeente moet volgens de Gemeentewet een overzicht van structureel en reëel evenwicht opnemen in de jaarrekening. In het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) zijn hier nadere regels over vastgelegd.

Zowel het BBV zelf, als in de notitie incidentele baten en lasten van de commissie BBV wordt duidelijk aangegeven dat in de begroting een limitatief overzicht van incidentele baten en lasten (met bijbehorende toelichting) opgenomen moet zijn. Incidentele baten en lasten betreffen die posten die het begrotingsaldo incidenteel beïnvloeden. Het gaat om eenmalige zaken en om (meerjarige) projecten of subsidies als deze eveneens het karakter van tijdelijkheid c.q. eindig tot doel hebben.

Hieronder treft u een overzicht aan van de incidentele baten en lasten vanuit de programma's en vanuit de reserves. Hierbij zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- Purmerend voert structurele taken uit en raamt daarvoor structurele baten en lasten in de begroting. Omdat Purmerend structurele taken uitvoert, zijn structurele baten en lasten de regel. Incidentele baten en lasten zijn de uitzondering.
- In principe zijn alle stortingen in en onttrekkingen aan reserves incidenteel van aard.
- Het bestempelen van incidentele baten en lasten gebeurt door middel van een consequente gedragslijn.
- Baten en lasten zijn structureel als deze voor onbepaalde tijd geraamd worden, er is geen einddatum bekend. Baten en lasten komen in aanmerking om als incidenteel aangemerkt te worden als deze voor bepaalde tijd geraamd worden, er is een onvoorwaardelijke einddatum bekend.
- Na eliminatie van de incidentele baten en lasten ontstaat het structureel begrotingsaldo.
- In de financiële verordening is voor incidentele baten en lasten een grensbedrag van € 100.000 opgenomen.

Overzicht incidentele baten en lasten programma's en reserves

A. Incidentele lasten en baten exploitatie (bedragen x € 1.000)	Programma (last is -/- en bate is +/+)	2024	2025	2026	2027
Kosten implementatie omgevingswet (o.a. opstellen omgevingsplan, communicatie, tijdelijke programmamanager)	01. Publiekdiensten	-100	-	-	-
Purmerend onder stoom	02. Samenleving	-	-90	-	-
Uitvoering motie monumentenbeleid en subsidie werelderfgoed	02. Samenleving	-60			
Tijdelijke uitbreiding Ondernemersloket	02. Samenleving	-85	-44	-	-
Transitie lokale jeugdzorg	02. Samenleving	-615	-615	-615	-
Sloopkosten, tijdelijke huisvesting basisscholen Mercuriusweg 2, Reigersbek 2-4, Delftland 2 en Pinksterbloem 67	02. Samenleving	-147	-87	-145	-311
Inhuur expertise RMC	02. Samenleving	-70	-	-	-
Toegankelijkheid volksgezondheid onderzoek	02. Samenleving	-83	-43		
GALA gelden uitgaven	02. Samenleving	-1.639	-1.639	-1.299	-
GALA gelden brede doeluitkering	02. Samenleving	1.639	1.639	1.299	-
Actualisatie tijdelijke woningen	02. Samenleving	-264	-233	-202	-188
Maatschappelijke begeleiding: inburgering	02. Samenleving	-186	-	-	-
Duurzaamheidsagenda: subsidies en inhuur	04. Milieu	-296	-250	-	-
Uitgaven landelijke duurzaamheidsmiddelen	04. Milieu	-1.548	-1.563	-	-
Brede doeluitkering duurzaamheid	04. Milieu	1.548	1.563	-	-
Mobiliteitsplan Beatrixplein	05. Bereikbaarheid	-	-	-	-277
Bijdrage saldo product parkeren voor aanloopverliezen parkeergarages	05. Bereikbaarheid	1.164	1.145	1.160	1.185
Onderzoek verkeersveiligheid schoolroutes	05. Bereikbaarheid	-75	-	-	-
Revitalisering Overwhere-Zuid	06. Beheer openbare ruimte	-	-	-482	-
Incidenteel onderhoudsbudget wegen, bomen en groen	06. Beheer openbare ruimte	-867	-345	-	-
Herinrichting Overwhere Zuid en Wheermolen Oost (beheerbudget)	06. Beheer openbare ruimte	-200	-200	-	-
Wettelijk ecologisch onderzoek op het gebied van flora en fauna	06. Beheer openbare ruimte	-	-	-380	-
Visievoorbereiding Parkenplan	07. Ruimtelijke ordening	-150	-	-	-
Uitgaven i.v.m. aankopen /Jaagweg 16/Nieuwstraat 107-107A	07. Ruimtelijke ordening	-56	-56	-56	-56
Voorzetting programma 2040	07. Ruimtelijke ordening	-150	-150	-150	-150
Uitvoeringsbudget visie de Koog	07. Ruimtelijke ordening	-600	-	-	-
Budget Binnenstad: aankleding Publieke ruimte	10. Economie	-375	-375	-	-
Onderzoek algoritimeregister	Overzicht Overhead	-60	-	-	-
Frictie uitkering gemeentefonds (tem 2025)	Overzicht Algemene dekkingsmiddelen	929	929	-	-
Saldo aan incidentele baten en lasten van alle programma's		-2.346	-414	-870	203

B. Incidentele baten en lasten reserves (bedragen x € 1.000)	Reserves (last is -/- en bate is +/-)	2024	2025	2026	2027
Wettelijk ecologisch onderzoek op het gebied van flora en fauna	Bestemmingsreserve gronden (onttrekking)	-	-	380	-
Uitgaven i.v.m. aankoop Jaagweg 16 / Nieuwstraat 107-107A	Bestemmingsreserve gronden (onttrekking)	56	56	56	56
Voorzetting programma 2040 (Placemaking/branding)	Bestemmingsreserve gronden (onttrekking)	150	150	150	150
Uitvoeringsbudget visie de Koog	Bestemmingsreserve gronden (onttrekking)	600	-	-	-
Bijdrage onrendabele top parkeergarages	Bestemmingsreserve parkeren (toevoeging)	-1.164	-1.145	-1.160	-908
Bufferbudget ravijnjaar 2026	Algemene reserve (toevoeging)	-2.000	-4.000	-3.000	-
Versterking algemene reserve (voordeel rente)	Algemene reserve (toevoeging)	-714	-714	-	-
Frictie uitkering gemeentefonds (tem 2025)	Algemene reserve (toevoeging)	-929	-929	-	-
Budget achterstandenbeleid RMC	Algemene reserve (onttrekking)	70	-	-	-
Beheerbudget Wheermolen Oost	Algemene reserve (onttrekking)	200	200	-	-
Revitalisering Overwhere-Zuid	Bestemmingsreserve IBOR (onttrekking)	-	-	482	-
Actualisatie business case tijdelijke woningen	Bestemmingsreserve woonvisie (onttrekking)	264	233	202	188
Duurzaamheidssubsidies	Bestemmingsreserve duurzaamheid (onttrekking)	46	-	-	-
Saldo aan incidentele baten en lasten vanuit de reserves		-3.421	-6.149	-2.890	-514

Structureel resultaat/evenwicht

Als in het betreffende begrotingsjaar structurele lasten gedekt zijn door structurele baten is er sprake van structureel evenwicht. Incidentele lasten mogen gedekt worden door zowel structurele als door incidentele baten. Reëel evenwicht houdt in dat de ramingen volledig, realistisch en haalbaar moeten zijn

De mutaties in 2024 zijn beoordeeld op bovenstaande uitgangspunten. Voor 2024 is het structureel resultaat bijna € 1,6 miljoen positief aangezien de structurele lasten (€ 325,7 miljoen) worden gedekt door (hogere) structurele baten (€ 327,3 miljoen).

	2024	2025	2026	2027
a. Saldo baten en lasten:				
Geraamde baten (inclusief onttrekking reserves)	327.285	353.374	388.806	342.022
Geraamde lasten (inclusief toevoeging reserves)	325.675	351.341	388.494	341.971
Financieel resultaat, inclusief incidentele baten en lasten (a)	1.610	2.033	312	52
b. Incidentele baten en lasten:				
Totaal incidentele lasten	7.626	5.690	3.329	982
Totaal incidentele baten	5.280	5.276	2.459	1.185
Incidenteel saldo lasten en baten van alle programma's en overzichten (b)	-2.346	-414	-870	203
c. Incidentele baten en en lasten reserves:				
Totaal incidentele toevoegingen	4.807	6.788	4.160	908
Totaal incidentele onttrekkingen	1.386	639	1.270	394
Incidentele saldo toevoegingen en onttrekkingen reserves (c)	-3.421	-6.149	-2.890	-514
d. Structureel begrotingsaldo/resultaat:				
Financieel resultaat inclusief incidentele baten en lasten (a)	1.610	2.033	312	52
Incidenteel resultaat (d = saldo c + b)	-5.767	-6.563	-3.760	-514
Structureel resultaat (begrotingssaldo), exclusief incidentele baten en lasten (d)	7.378	8.596	4.072	363

Investeringsoverzicht

Dit overzicht bevat per programma de lopende, vervangings en voorgenomen investeringen.

De geactualiseerde investeringen en uitgaven zijn opgenomen in drie overzichten:

A. Lopende investeringen. De lopende investeringskredieten zijn al door de gemeenteraad goedgekeurd (gevoteerd), maar nog niet afgesloten. Voor de jaren 2024-2027 zijn de investeringsramingen weergegeven. Dit is het verwachte verloop van de uitgaven.

B. Vervangingsinvesteringen. Economische veroudering en slijtage aan bestaande objecten moeten tijdig worden aangepakt. Vervangingsinvesteringen houden de bestaande kwaliteit en functionaliteit van de kapitaalgoederen op peil. Hierbij valt te denken aan renovatie en restauratie, herbouw en levensduur verlengend groot onderhoud. Met de vaststelling van deze programmabegroting autoriseert u per programma het totaal van de middelen voor de vervangingsinvesteringen.

C. Voorgenomen investeringen. Voorgenomen investeringen zijn opgenomen in het investeringsplan, als onderdeel van de meerjarenprogrammabegroting. Door het vaststellen van de meerjarenprogrammabegroting geeft de raad toestemming tot verdere uitwerking van de investering, waarvoor nog een aparte raadsvoordracht wordt voorgelegd, alvorens er uitgaven gedaan mogen worden.

Naast prijsstijgingen is de onzekerheid rond levering van grondstoffen en (deel)producten groot. Voor de bouwmaterialen zien we dat nu al bij de beschikbaarheid van hout, maar ook voor staal wordt schaarste verwacht. Ook zien we dat de krapte op de arbeidsmarkt voor vaktechnisch personeel leidt tot hogere kosten en minder beschikbaarheid om projecten binnen de beoogde planperiode af te ronden. Daarnaast ontvangen we signalen dat bij aanbestedingen op dagprijzen wordt geoffreerd, omdat de leveranciers het risico van onzekere prijsstijgingen niet voor eigen rekening willen nemen maar bij de afnemers willen neerleggen. Met deze trend van kostenstijging en schaarste in de markt is er in de begroting rekening gehouden. Voor de kapitaalswerken (vastgoed, openbare ruimte en tractiemiddelen) houden we rekening met specifieke indices in onze uitgangspunten.

Bij kredieten voor grotere projecten zit de meerjarige indexatie al opgenomen in het investeringskrediet. De lijn is en blijft dat prijsstijgingen primair worden opgevangen in de post onvoorzien van het project en/of door aanpassingen in het programma. Wel hebben we nu vanaf 2024 een reservering gemaakt om een extra buffer te creëren als bijstelling binnen het programma echt niet mogelijk blijkt. Als bestaande kredieten toch verhoogd moeten worden dan is er (kapitaallast-)dekking aanwezig binnen de centrale stelpost LPO in het overzicht algemene dekkingsmiddelen.

A. Lopende investeringen

Omschrijving	Gereed	Start afschr.	krediet-waarde	Uitgaven t/m 2022	Invest. 2023	Invest. 2024	Invest. 2025	Invest. 2026	Invest. 2027
Paspomaat, vulbuffer en buizen	2023	2024	100.000	-	100.000	-	-	-	-
PGR01 Publieksdiensten			100.000	-	100.000	-	-	-	-
7080221001 Verb. Purmaryn-Kerkstraat 18	2023	2024	125.136	-	125.136	-	-	-	-
Purmaryn verv. onderdelen trekkenwand	2023	2024	350.000	-	350.000	-	-	-	-
Jaarlijkse verv.marktkasten Binnenstad	2023	2024	50.000	-	50.000	-	-	-	-
Stofferen stoelen Grote zaal	2024	2025	300.000	-	-	300.000	-	-	-
Vloerbed. grote zaal inclusief balkon	2024	2025	75.000	-	-	75.000	-	-	-
BVo21 Kunst en cultuur			900.136	-	525.136	375.000	-	-	-
Arboaanpassing Leegwaterbad	2023	2024	73.030	-	73.030	-	-	-	-
Velden en terreininr. rugby	2023	2024	1.360.429	1.249.742	110.687	-	-	-	-
Purmersteijn,ren.toplaag trainingsveld	2023	2024	80.856	60.166	20.690	-	-	-	-
Speeltoestellen beheerplan spelen	2023	2024	56.623	38.887	17.736	-	-	-	-
Savannestraat 51-53 renovatie veld 4	2023	2024	60.018	49.719	10.299	-	-	-	-
Leegwaterbad, diverse onderdelen	2023	2024	1.230.889	1.048.543	182.346	-	-	-	-
Kooimanpark Sport, Spelen en inrichting	2023	2024	680.920	-	680.920	-	-	-	-
park de Noord Sport,Spelen en inrichting	2023	2024	597.861	-	597.861	-	-	-	-
Heemstee toplaag kunstgrasveld	2023	2024	199.120	164.949	34.171	-	-	-	-
Gymz.SportIn buitenkozi.,deuren,ramen	2023	2024	123.654	102.433	21.221	-	-	-	-
Gymlok.De Gors,buitenkoz.deur,betimm.	2023	2024	85.386	70.733	14.653	-	-	-	-
Westerweg, Waterlandsch Parkeerterrein	2023	2024	56.906	-	56.906	-	-	-	-
Kantpl. SP Purmerenderweg ZOB	2023	2024	30.000	-	30.000	-	-	-	-
Kantpl. SP Insulindeweg SV Beemster	2023	2024	15.000	-	15.000	-	-	-	-
Kantpl. Sportpark Jisperweg WBSV	2023	2024	15.000	-	15.000	-	-	-	-
Leegwaterbad diverse onderdelen	2023	2024	86.042	71.276	14.766	-	-	-	-
speelvoorzieningen 2021 BMS	2023	2024	27.000	15.729	11.272	-	-	-	-
Vervanging luchtbehandeling De Vaart	2023	2024	188.110	-	188.110	-	-	-	-
Westerweg, Wherevogels Renovatie B veld	2023	2024	80.856	-	80.856	-	-	-	-
Toplaag kunstgras WBSV	2023	2024	244.100	200.097	44.003	-	-	-	-
Sportcomplex De Dop onderlg handbalv.	2024	2025	181.500	-	-	181.500	-	-	-
Sportcomplex De Dop toplg handbalvelden	2024	2025	163.350	-	-	163.350	-	-	-
De Dop, Flying Petrels honkbalveld sen	2024	2025	82.472	-	-	82.472	-	-	-
Heemstee Beachvelden	2024	2025	57.423	-	-	57.423	-	-	-
Verv.beleid speelvoorzieningen 2023	2023	2024	967.031	-	967.031	-	-	-	-
Outdoor sport en recreatie jeugd 2023	2023	2024	375.421	-	375.421	-	-	-	-
Sportcompl.Flevostr.onderlg kunstgrkorfb	2023	2024	245.232	-	245.232	-	-	-	-

Omschrijving	Gereed	Start afschr.	krediet-waarde	Uitgaven t/m 2022	Invest. 2023	Invest. 2024	Invest. 2025	Invest. 2026	Invest. 2027
Sportcompl.Flevostr.toplg kunstgraskorfb	2023	2024	175.707	-	175.707	-	-	-	-
Gymzaal Tarwestraat bu-koz/deur/betim.	2023	2024	114.281	-	114.281	-	-	-	-
Gymzaal Zuivelpad bu-koz/deur/betim.	2023	2024	110.140	-	110.140	-	-	-	-
MFSA de Beuk, diverse installaties	2023	2024	64.187	-	64.187	-	-	-	-
Sportcompl.De Munnik toplg sandwc.atle	2024	2025	369.050	-	50.000	319.050	-	-	-
Sportcompl.Trimpad toplg skeelerp.en bn	2024	2025	788.851	-	-	50.000	738.851	-	-
Sportcompl.Trimpad onderlaag skeelerbaan	2024	2025	1.320.703	-	-	-	1.320.703	-	-
IJsdijkstraat renovatie veld 4 toplg	2025	2026	81.664	-	-	-	81.664	-	-
IJsdijkstraat renovatie veld 3 toplg	2025	2026	60.613	-	-	-	60.613	-	-
Nieuwbouw sporthal Karekiet	2026	2027	8.250.000	-	750.000	2.500.000	2.500.000	2.500.000	-
BVo22 Sport en recreatie			18.699.425	3.072.273	5.071.526	3.353.795	4.701.831	2.500.000	-
Middenbeemster Blauwe Morgenster, Grond	2023	2024	820.000	-	820.000	-	-	-	-
Nieuwb. Basisschool Klim-op, Karekietpark	2025	2026	10.658.997	118.497	4.125.442	-	6.415.058	-	-
Nieuwbouw Waterlandschool Reigersbek 2	2027	2028	5.364.617	87.418	-	-	101.335	4.059.736	1.116.128
Vernieuwen gevel MFC De Boomgaard	2023	2024	1.327.000	323.648	1.003.352	-	-	-	-
Uitbr.ML.Kingschl,Den Uylln 10(semi per)	2023	2024	1.000.000	889.362	110.638	-	-	-	-
1e inr.OLP Nieuwe school CPOW	2027	2024	228.773	139.860	88.913	-	-	-	-
De Bloeiende Perelaar (Schoolplein)	2023	2024	110.000	40.562	69.438	-	-	-	-
Nieuwbouw Da Vinci College, Koogmolen	2026	2027	39.187.924	48.924	14.740.735	16.000.000	3.372.564	5.025.701	-
Uitbreiding De Vlieger, Persijnlaan 47	2023	2024	4.230.050	1.747.101	2.482.949	-	-	-	-
Mercuriusweg 2, Het Plankkier/ARS	2025	2026	9.904.713	-	2.071.165	7.318.087	515.461	-	-
Uitbr. Willem Eggert, J.v.Egmondstr.14	2024	2025	1.130.623	3.101	365.200	762.322	-	-	-
Buitenonderwijs Lourdesschool	2023	2024	55.150	-	55.150	-	-	-	-
Nieuwbouw De Blauwe Morgenster	2026	2027	6.481.259	-	-	2.116.547	2.500.000	1.864.712	-
Uitbreiding Montessorischool, Salland 38	2024	2025	1.772.619	1.968	-1.968	1.772.619	-	-	-
Nieuwbouw OBS De Delta	2027	2028	4.453.680	-	-	-	-	3.397.947	1.055.733
Nieuwbouw Trifolium	2027	2028	5.527.625	-	340.050	-	1.955.287	1.955.287	1.277.001
BVo25 Onderwijs			92.253.031	3.400.442	26.271.064	27.969.575	14.859.705	16.303.383	3.448.862
52 units Waterlandlaan 252	2023	2024	6.156.000	143.780	6.012.220	-	-	-	-
Terrein inr. 52 units Waterlandlaan 252	2023	2024	1.017.000	117.378	899.622	-	-	-	-
WMO hulpmiddelen 2023	2023	2024	1.400.000	-	1.400.000	-	-	-	-
BVo26 Maatschappelijke ondersteuning			8.573.000	261.157	8.311.842	-	-	-	-
PGR02 Samenleving			120.425.591	6.733.872	40.179.568	31.698.370	19.561.536	18.803.383	3.448.862
Merceder Atego 1218 L euro 5	2023	2024	299.903	-	299.903	-	-	-	-
1 Middelgrote kraankipper	2023	2024	300.000	-	300.000	-	-	-	-
10x Ondergrondse perscontainers PMD	2023	2024	300.000	-	300.000	-	-	-	-

Omschrijving	Gereed	Start afschr.	krediet-waarde	Uitgaven t/m 2022	Invest. 2023	Invest. 2024	Invest. 2025	Invest. 2026	Invest. 2027
Scania P 380 B 8X4*4 euro 5	2023	2024	305.519	-	305.519	-	-	-	-
Liebherr AA316 Litronic sorteerknijper	2023	2024	240.000	-	240.000	-	-	-	-
Kraankipper 22851 BMS	2023	2024	145.000	-	145.000	-	-	-	-
Opzetcont.Schenk met kleppen glas+div	2023	2024	46.422	-	46.422	-	-	-	-
BVo41 Milieu			1.636.844	-	1.636.844	-	-	-	-
Led-verlichting (lampen) 2021	2023	2024	100.000	43.030	56.970	-	-	-	-
Led-verlichting (armaturen) 2023	2023	2024	236.372	-	236.372	-	-	-	-
BVo42 Duurzaamheid			336.372	43.030	293.342	-	-	-	-
PGRo4 Milieu			1.973.216	43.030	1.930.186	-	-	-	-
Herprofilering Purmerenderweg ZOB (voorb)	2024	2025	1.500.000	26.600		1.473.400	-	-	-
Parkeergarage stadhuis (Bouwkst Casco)	2023	2024	13.624.227	8.296.870	5.327.357	-	-	-	-
Parkeergarage stadhuis (Installaties)	2023	2024	2.168.390	-	2.168.390	-	-	-	-
Parkeergarage stadhuis (Terrein)	2023	2024	1.516.100	143.397	1.372.703	-	-	-	-
Statisch-, dynamisch Verkeersmodel	2023	2024	100.000	16.150	83.850	-	-	-	-
Bussluis Beatrixplein	2023	2024	51.005	15.941	35.064	-	-	-	-
Oversteekpl.met middeneil.Overlanderstr	2023	2024	322.000	49.280	272.720	-	-	-	-
Brug tot brug aansluiting Brantjesoever	2023	2024	30.000	1.739	28.261	-	-	-	-
Brug tot brug aansluiting Parkeergarage	2023	2024	250.000	10.475	239.525	-	-	-	-
ParkeerRouteInformatieSysteem (PRIS)	2023	2024	95.029	358	94.671	-	-	-	-
VRI Looiersplein	2024	2025	138.625	-		138.625	-	-	-
Brug tot brug Herinr. Zijk de Looiers	2023	2024	130.000	-	130.000	-	-	-	-
Parkeerautomaten	2024	2025	665.000	-	100.000	565.000	-	-	-
Bussluis Nijlstraat	2023	2024	30.000	-	30.000	-	-	-	-
Bussluis Donaulaan	2023	2024	30.000	-	30.000	-	-	-	-
Bussluis Linneauslaan	2023	2024	30.000	-	30.000	-	-	-	-
VRI GorsIn/Veenweidestr/Weteringstr	2024	2025	106.625	-		106.625	-	-	-
Aansluiting openbaar gebied Post NL	2024	2025	100.000	-		100.000	-	-	-
VRI Churchillaan-Wheredijk	2024	2025	66.540	-		66.540	-	-	-
Brug tot brug herinrichting Post NL	2024	2025	30.000	-	-	30.000	-	-	-
VRI IJsselmeerIn/Van Osweg	2025	2026	102.167	-		-	102.167	-	-
PGRo5 Bereikbaarheid			21.085.708	8.560.810	9.942.541	2.480.190	102.167	-	-
Aanhangstrooier Nido	2023	2024	40.619	-	40.619	-	-	-	-
Aziëlaan (asfalt)	2023	2024	410.000	-	410.000	-	-	-	-
Beschoeiingen 2021	2023	2024	444.545	409.981	34.564	-	-	-	-
Beschoeiingen 2023	2023	2024	571.444	-	571.444	-	-	-	-
Brug uitrenvelden HOP	2023	2024	95.000	9.500	85.500	-	-	-	-
Bucher-Guyer City Cat 5000 euro 5	2023	2024	162.681	-	162.681	-	-	-	-
Burg. D. Kooimanweg (rijbaan)(asfalt)	2024	2025	450.000	-	50.000	400.000	-	-	-
DAF FA 45 LF euro 3	2023	2024	148.390	-	148.390	-	-	-	-
Div. relinings projecten 2023	2023	2024	300.000	-	300.000	-	-	-	-
Element2021 HoogstrIn/Doetsstr/Ruijterst	2023	2024	123.927	1.928	121.999	-	-	-	-

Omschrijving	Gereed	Start afschr.	krediet-waarde	Uitgaven t/m 2022	Invest. 2023	Invest. 2024	Invest. 2025	Invest. 2026	Invest. 2027
Fietsoversteek Middenweg Noord	2023	2024	134.000	-	134.000	-	-	-	-
Flevostraat F1 (asfalt)	2024	2025	170.000	-	30.000	140.000	-	-	-
Gebr. Konijnstraat (Elementen)	2023	2024	170.000	-	170.000	-	-	-	-
Grevelingenmeer (asfalt)	2024	2025	933.235	45.244	154.756	733.235	-	-	-
Grotenhuysweg (asfalt)	2024	2025	1.968.013	10.357	122.414	1.835.242	-	-	-
Kooimanpark Verharding en kunstwerken	2023	2024	887.635	-	887.635	-	-	-	-
Kooimanpark Waterkundig	2023	2024	1.023.601	-	1.023.601	-	-	-	-
park de Noord Verharding en kunstwerken	2025	2026	1.521.017	-	185.000	1.110.000	226.017	-	-
park de Noord Waterkundig	2025	2026	1.760.123	-	245.000	1.470.000	45.123	-	-
Verbeteren fietsnetwerk 2023	2023	2024	255.000	-	255.000	-	-	-	-
GRP-G.HoostraatenIn Rioolverv	2024	2025	215.000	-	165.000	50.000	-	-	-
GRP-Gem.BoumanIn. Aanp.besturingskast	2023	2024	75.000	-	75.000	-	-	-	-
GRP-Hazepolder - optim.riolering 2021	2023	2024	200.000	-	200.000	-	-	-	-
GRP-Hfdrioolgem,riool-,tunn-,drukriol.21	2023	2024	594.961	339.101	255.860	-	-	-	-
GRP-Hfdrioolgem,riool-,tunnel-,druk 2023	2023	2024	129.284	-	129.284	-	-	-	-
GRP-Ijsendijkstraat A4/A7 2020	2023	2024	400.000	-	400.000	-	-	-	-
GRP-Ijsendijkstraat Industrie 2021	2023	2024	300.000	-	300.000	-	-	-	-
GRP-Klimaatadaptieve maatregelen 22	2023	2024	619.438	147.544	471.894	-	-	-	-
GRP-Klimaatadaptieve maatregelen 23	2023	2024	337.500	-	337.500	-	-	-	-
GRP-Overwhere Zuid 2022	2025	2026	2.500.000	1.493.695	495.720	-	510.585	-	-
GRP-Overwhere Zuid 2023	2023	2024	4.100.395	-	4.100.395	-	-	-	-
GRP-RenGemalen(incl.telem/verv.afslui)23	2023	2024	516.560	-	516.560	-	-	-	-
GRP-rioolverv. De Geusstr/Ninaberstr	2023	2025	265.000	-	205.000	60.000	-	-	-
GRP-rioolverv. H.de Grootstr	2025	2026	170.000	-	-	145.000	25.000	-	-
GRP-Verv.persleidingen AC 2023	2023	2024	200.000	-	200.000	-	-	-	-
GRP-Wheermolen Oost 2025	2025	2026	3.500.000	-	-	-	3.500.000	-	-
Hekwerk uitrenvelden HOP	2023	2024	122.000	10.912	111.088	-	-	-	-
Herinr. van IJsendijkstraat (riool)	2024	2025	315.000	27.796	187.204	100.000	-	-	-
Herinr. van IJsendijkstraat (wegen)	2024	2025	546.814	257.546	179.268	110.000	-	-	-
Herinrichting omgeving MFC,middenpad ZOB	2023	2024	785.000	121.973	663.027	-	-	-	-
Installaties Beemsterbrug	2024	2025	1.796.442	-	200.000	1.596.442	-	-	-
Installaties Wheermolenbrug	2024	2025	1.674.853	-	250.000	1.424.853	-	-	-
Kademuren Purmer Zuid	2023	2024	200.000	-	200.000	-	-	-	-
KB22-Hoornse Buurt (OVL)	2023	2024	75.000	22.456	52.544	-	-	-	-
Kolkpad (Midden deel)	2023	2024	60.000	-	60.000	-	-	-	-
Laagveenstraat fietspad (Asfalt)	2023	2024	20.000	-	20.000	-	-	-	-
Laan der Continenten (Asfalt)	2023	2024	70.000	-	70.000	-	-	-	-
Linnaeuslaan (asfalt)	2023	2024	398.538	153.317	245.221	-	-	-	-
Merceder Atego 1218 L euro 4	2023	2024	300.000	-	300.000	-	-	-	-

Omschrijving	Gereed	Start afschr.	krediet-waarde	Uitgaven t/m 2022	Invest. 2023	Invest. 2024	Invest. 2025	Invest. 2026	Invest. 2027
Middenweg (zuidzijde) (Asfalt)	2023	2024	140.000	-	140.000	-	-	-	-
Middenweg fietspad (Zuidzijde)(Asfalt)	2023	2024	67.890	27.792	40.098	-	-	-	-
Noorderpad (Oostzijde)(Asfalt)	2023	2024	336.870	22.467	314.403	-	-	-	-
Ombouw Telemetrie RTC 2023	2023	2024	150.000	-	150.000	-	-	-	-
Onderhoud Wouter Sluislaan riolering	2023	2024	180.000	-	180.000	-	-	-	-
Onderhoud Wouter Sluislaan wegen	2024	2025	84.826	-	40.000	44.826	-	-	-
Openbare toiletten op koemarkt	2023	2024	195.000	143.144	51.856	-	-	-	-
Opzetstrooier groot Nido+nav (22831)	2023	2024	55.000	-	55.000	-	-	-	-
Opzetstrooier groot Nido+nav (22838)	2023	2024	55.000	-	55.000	-	-	-	-
Oversteekplaatsen Middenweg-zuid	2023	2024	57.500	-	57.500	-	-	-	-
Oversteekpltsn Grevelingenmeer/Meerland	2023	2024	534.000	-	534.000	-	-	-	-
Overwhere Zuid 2022 (Elementen)	2025	2026	560.041	-	-	-	560.041	-	-
Overwhere-Zuid krediet OVL 2022	2024	2025	93.890	11.262	42.628	40.000	-	-	-
Overwhere-Zuid krediet OVL 2023	2024	2025	93.890	-	53.890	40.000	-	-	-
Overwhere-Zuid krediet wegen 2023	2023	2024	304.379	-	304.379	-	-	-	-
Overwhere-Zuid straatmeubilair 2022	2023	2024	33.142	-	33.142	-	-	-	-
Overwhere-Zuid straatmeubilair 2023	2023	2024	33.142	-	33.142	-	-	-	-
Persleiding Binnenstad	2023	2024	550.000	-	550.000	-	-	-	-
Persleiding Rivierenlaan	2023	2024	400.000	-	400.000	-	-	-	-
Reconstructie kruising Middenwg-Rijperwg	2023	2024	513.310	486.326	26.984	-	-	-	-
Reconstructie Zuiderweg	2023	2024	912.163	116.278	795.885	-	-	-	-
Ren. kunstwerken 2021 (bruggen etc.)	2023	2024	100.336	-	100.336	-	-	-	-
Renovatie Aula begraafplaats	2023	2024	350.000	-	350.000	-	-	-	-
Renovatie gemalen 2023	2023	2024	199.000	-	199.000	-	-	-	-
Revitalisering Overwhere Zuid:Riool 2022	2023	2024	1.158.998	-	1.158.998	-	-	-	-
Revitalisering Overwhere Zuid:Riool 2023	2024	2025	5.367.532	-	-	5.367.532	-	-	-
Rijperweg westzijde fietspad	2023	2024	69.917	19.519	50.398	-	-	-	-
Riolering Wheerm.Oost 2023 aansl.Gemaal	2023	2024	875.000	-	875.000	-	-	-	-
Riolering Wheermolen Oost 2022	2023	2024	500.000	-	500.000	-	-	-	-
Riolering Wheermolen Oost 2023	2023	2024	2.000.000	-	2.000.000	-	-	-	-
Rotonde Rijperweg / Bamestraweg	2023	2024	700.000	-	700.000	-	-	-	-
Schmidt Swingo 240	2023	2024	230.000	-	230.000	-	-	-	-
Sneekermeer/Lauwersmeer (Elementen)	2023	2024	60.000	-	60.000	-	-	-	-
Sneeuwploeg Nido (2x) - pickup 23801	2023	2024	12.500	-	12.500	-	-	-	-
Sneeuwploeg Nido (2x) - pickup 23802	2023	2024	12.500	-	12.500	-	-	-	-
Strooier klein BMS	2023	2024	30.000	-	30.000	-	-	-	-
Strooier middel BMS	2023	2024	35.000	-	35.000	-	-	-	-
Uitv.progr. Asfalt Wagenweggebied	2027	2028	1.216.400	-	-	-	-	100.000	1.116.400
Uitv.progr. Elementen Wagenweggebied	2027	2028	1.216.400	-	-	-	-	100.000	1.116.400

Omschrijving	Gereed	Start afschr.	krediet-waarde	Uitgaven t/m 2022	Invest. 2023	Invest. 2024	Invest. 2025	Invest. 2026	Invest. 2027
Uitvoeringsprogramma asfalt 2023	2023	2024	799.415	-	799.415	-	-	-	-
Uitvoeringsprogramma elementen 2023	2024	2025	298.641	-	146.743	151.898	-	-	-
v. Garderenstr (Elementen)	2023	2024	27.000	-	27.000	-	-	-	-
V.ljsendijkstr F2(Cantekwg-Flevostr)(asf	2024	2025	475.000	-	75.000	400.000	-	-	-
Van Osweg (asfalt)	2024	2025	868.832	10.888	89.112	768.832	-	-	-
Verkeersmaatregelen Grotenhuysweg Purmer Noord	2023	2024	1.000.000	-	1.000.000	-	-	-	-
Verkeersmaatregelen Van Osweg Purmer Noord	2024	2025	1.500.000	-	250.000	1.250.000	-	-	-
Verv. Afsluiters/ontluchters 2023	2023	2024	100.000	-	100.000	-	-	-	-
Verv. Brug Schoolstraat	2024	2025	974.841	-	171.250	803.591	-	-	-
Verv. Duikers (riool) 2023	2023	2024	100.000	-	100.000	-	-	-	-
Verv. houten bruggen 2023	2023	2024	2.975.539	-	2.975.539	-	-	-	-
Verv. houten bruggen in composiet 2022	2023	2024	1.833.105	726.573	1.106.532	-	-	-	-
Verv. Pompen en kasten 2023	2023	2024	157.500	-	157.500	-	-	-	-
Verv. rioolgem.(Walakker-Nieuwstr-Uylln)	2023	2024	530.000	59.500	470.500	-	-	-	-
Vervangen brug Beemsterlust MB	2023	2024	30.000	12.169	17.831	-	-	-	-
Vervanging Damwand Post NL	2023	2024	330.000	257.221	72.779	-	-	-	-
Vervanging riolering Wagenweggebied	2024	2025	1.100.000	-	850.000	250.000	-	-	-
Verzetslaan (asfalt)	2023	2024	2.481.657	166.748	2.314.909	-	-	-	-
Verzetslaan F2(brug-ljselmeerln)(asfalt)	2025	2026	800.000	-	100.000	585.471	114.529	-	-
Wegen 2023 Kerkhoflaan (vn elementen)	2023	2024	53.500	-	53.500	-	-	-	-
Wegen 2023-H.de Grootstr(vn elementen)	2023	2024	37.148	-	37.148	-	-	-	-
Wegen- Bomenbeleid (wortelopdruk) 2023	2023	2024	361.920	-	361.920	-	-	-	-
Wegen2023Burg.de Geusstr/Ninaberst(elem)	2024	2025	107.000	-	-	107.000	-	-	-
Westerweg (asfalt)	2023	2024	781.416	105.767	675.649	-	-	-	-
Wouter Sluislaan F2 (Elementen)	2024	2025	115.000	-	-	115.000	-	-	-
Zuiderpad fase 1 (asfalt)	2024	2025	30.000	-	-	30.000	-	-	-
Zuiderpad trottoirs (Elementen)	2025	2026	45.000	-	-	-	45.000	-	-
PGRo6 Beheer openbare ruimte			69.452.154	5.217.002	37.647.135	19.128.922	5.026.295	200.000	2.232.800
Verduurzamen Violenstraat 6/6a	2024	2025	576.794	-	232.659	344.135	-	-	-
Aank.Van IJsendijkstraat 144B	2023	2024	175.000	-	175.000	-	-	-	-
Herinrichting slotplein	2026	2027	430.000	55.848	-	-	-	374.152	-
Herinrichting P3 (gebouw)	2024	2025	2.473.650	119.062	1.422.506	932.082	-	-	-
Onderzoek Dorpsontwikkelingsvisie ZOB	2024	2025	500.000	189.184	200.000	110.816	-	-	-
Onderzoek Dorpsontwikkelingsvisie MB	2024	2025	400.000	237.084	62.916	100.000	-	-	-
De vlieger Kinderopvang	2023	2024	1.565.868	706.698	859.170	-	-	-	-
Kinderopvang, Reigersbek	2027	2028	1.352.166	-	-	-	-	-	1.352.166
Kinderopvang, Salland	2023	2024	1.613.118	-	1.613.118	-	-	-	-
Voorbereidingskosten Schapenmarkt	2023	2024	364.000	-	364.000	-	-	-	-
Herinrichting P3 (inrichting)	2023	2024	363.000	-	363.000	-	-	-	-

Omschrijving	Gereed	Start afschr.	krediet-waarde	Uitgaven t/m 2022	Invest. 2023	Invest. 2024	Invest. 2025	Invest. 2026	Invest. 2027
Aank.Van IJsendijkstraat 144D (De Koog)	2023	2024	152.000	-	152.000	-	-	-	-
Herinrichting P3 (terreininrichting)	2023	2024	121.000	-	121.000	-	-	-	-
Herinrichting P3 (installaties)	2023	2024	42.350	-	42.350	-	-	-	-
PGRo7 Ruimtelijke ordening			10.128.946	1.307.876	5.607.719	1.487.033	-	374.152	1.352.166
Optimalisering werkomg.stadhuis(inr)	2023	2024	71.640	18.944	52.696	-	-	-	-
Div. (waterpartij, beschoeiing) 2021	2023	2024	137.136	-	137.136	-	-	-	-
ICT hardware 2023	2023	2024	625.364	-	625.364	-	-	-	-
ICT software 2023	2023	2024	450.000	-	450.000	-	-	-	-
Optimalisering werkomg.stadhuis (verb)	2024	2025	235.350	-	135.350	100.000	-	-	-
Complex milieustr Baansteer Nrd (Gebouw)	2026	2027	16.412.000	162.562	500.000	7.000.000	7.000.000	1.749.438	-
Overhead/bedrijfsvoering			17.931.490	181.506	1.900.546	7.100.000	7.000.000	1.749.438	-
4x Fiat Ducato 58.14	2023	2024	260.000	-	260.000	-	-	-	-
1x snipper truck 58.23	2023	2024	75.000	-	75.000	-	-	-	-
2x Fiat Doblo Carco 58.16	2023	2024	70.000	-	70.000	-	-	-	-
Uitbreid.auto's IB opzichters groen (2x)	2023	2024	64.000	-	64.000	-	-	-	-
1x 9 pers. Bus (SR) 58.15	2023	2024	60.000	-	60.000	-	-	-	-
Fiat Doblo work up 21808 (5816000)	2023	2024	33.000	-	33.000	-	-	-	-
Fiat Doblo work up 21809 (5816000)	2023	2024	33.000	-	33.000	-	-	-	-
Citroen Berlingo	2023	2024	12.287	-	12.287	-	-	-	-
Citroen Berlingo gesloten bestel	2023	2024	11.000	-	11.000	-	-	-	-
Kleine takkenversnipperaar	2023	2024	60.000	-	60.000	-	-	-	-
Fiat Qubo 1.3 MJ 16V 75 (4 st)	2023	2024	160.000	-	160.000	-	-	-	-
Iveco Daily 50C15	2023	2024	94.000	-	94.000	-	-	-	-
Iveco Daily 50C15	2023	2024	94.000	-	94.000	-	-	-	-
Fiat Ducato 3,5T heavy	2023	2024	77.000	-	77.000	-	-	-	-
Fiat Ducato 3,5T heavy dubbel	2023	2024	77.000	-	77.000	-	-	-	-
Fiat Ducato	2023	2024	76.000	-	76.000	-	-	-	-
Fiat Ducato	2023	2024	75.000	-	75.000	-	-	-	-
Deutz Fahr K 100	2023	2024	66.499	-	66.499	-	-	-	-
Deutz Fahr K 100	2023	2024	66.499	-	66.499	-	-	-	-
Fiat Ducato	2023	2024	65.000	-	65.000	-	-	-	-
Fiat Ducato	2023	2024	65.000	-	65.000	-	-	-	-
Vermeer BC1200XL/2750	2023	2024	56.328	-	56.328	-	-	-	-
Fiat Ducato	2023	2024	48.000	-	48.000	-	-	-	-
Fiat Ducato Bestel 30 2.3 MJ euro 5	2023	2024	48.000	-	48.000	-	-	-	-
Fiat Ducato	2023	2024	48.000	-	48.000	-	-	-	-
Hitachi ZX18,3	2023	2024	34.816	-	34.816	-	-	-	-
Dynajet HD spuitkar	2023	2024	28.162	-	28.162	-	-	-	-
Mercedes Vito 109 CDI	2023	2024	25.244	-	25.244	-	-	-	-
Fiat Doblo BMS	2023	2024	22.000	-	22.000	-	-	-	-
Fiat Doblo BMS	2023	2024	22.000	-	22.000	-	-	-	-
Citroen Berlingo pickup BMS	2023	2024	22.000	-	22.000	-	-	-	-

Omschrijving	Gereed	Start afschr.	krediet- waarde	Uitgaven t/m 2022	Invest. 2023	Invest. 2024	Invest. 2025	Invest. 2026	Invest. 2027
Citroen Berlingo pickup BMS	2023	2024	22.000	-	22.000	-	-	-	-
Citroen Berlingo	2023	2024	19.173	-	19.173	-	-	-	-
Tractie			1.990.008	-	1.990.008	-	-	-	-
Totaal lopende investeringen			243.087.114	22.044.096	99.297.704	61.894.515	31.689.998	21.126.973	7.033.828

B. Vervangings- en uitbreidingsinvesteringen

Omschrijving	Gereed	Start afschr.	kredietwaarde	Invest. 2024	Invest. 2025	Invest. 2026	Invest. 2027
LED verlichting	2026	2027	300.000	-	-	300.000	-
Trekkenwand Rollend, rollenzolder	2026	2027	150.000	-	-	150.000	-
Vervangen luidsprekers en versterkers	2026	2027	120.000	-	-	120.000	-
Verduurzamen toneelverlichting kleine zaal met LED	2027	2028	150.000	-	-	-	150.000
BVo21 Kunst en cultuur			720.000	-	-	570.000	150.000
Verv.beleid speelvoorzieningen 2024	2024	2025	1.400.000	1.400.000	-	-	-
Sportc. De Munnink Topl1e hv semi-water	2024	2025	541.536	541.536	-	-	-
Sportcompl Savanne Topl. kunstg.Veld A	2024	2025	296.450	296.450	-	-	-
Sportcompl.Ijsendijk.Toplaag kunstg.v. 2	2024	2025	296.450	296.450	-	-	-
Sportc.Savanne onderl.kunstg. Veld A	2024	2025	245.025	245.025	-	-	-
Sportc.Ijsendijk onderl.kunstg.v.2e V.	2024	2025	245.025	245.025	-	-	-
Outdoor sport en recreatie jeugd 2024	2024	2025	101.749	101.749	-	-	-
Sportcompl De Dop softbalveld senior	2024	2025	82.473	82.473	-	-	-
Sportcompl De Dop Jeugdveld	2024	2025	64.010	64.010	-	-	-
Buitensport	2026	2027	64.967	-	-	64.967	-
Verv.beleid speelvoorzieningen 2025	2025	2026	664.039	-	664.039	-	-
SC Purmersteijn Toplaag kunstgrasveld 1	2025	2026	296.450	-	296.450	-	-
SC Wherevogels Toplaag kunstgrasveld A	2025	2026	296.450	-	296.450	-	-
Outdoor sport en recreatie jeugd 2025	2025	2026	102.766	-	102.766	-	-
Buitensport / Traktor ipv 3045R	2025	2026	66.550	-	-	66.550	-
Verv.beleid speelvoorzieningen 2026	2026	2027	510.170	-	-	510.170	-
Outdoor sport en recreatie jeugd 2026	2026	2027	103.794	-	-	103.794	-
Verv.beleid speelvoorzieningen 2027	2027	2028	478.800	-	-	-	478.800
Outdoor sport en recreatie jeugd 2027	2027	2028	104.832	-	-	-	104.832
Vervangen plafond Leeghwaterbad	2027	2028	158.052	-	-	-	158.052
Vervangen lockers Leeghwaterbad	2027	2028	118.818	-	-	-	118.818
Vervangen speeltoestellen Leeghwaterbad	2027	2028	112.270	-	-	-	112.270
Jeugd hockeyveld sportrcomplex de Munnik	2027	2028	109.250	-	-	-	109.250
LWB vervangen LBK en regeling	2024	2025	751.185	751.185	-	-	-
Sportcompl.De Munnik toplg sandwv.atle	2024	2025	151.549	151.549	-	-	-
LWB herstel + vervangen vloerafwerking	2024	2025	124.796	124.796	-	-	-
SC WBSV toplaag natuurgrasveld	2024	2025	90.000	90.000	-	-	-
SC Ijsendijkstr / Purmerst verl.veld 3 en 4	2024	2025	80.000	80.000	-	-	-
SC de Dop / FL.Petrels verl. Softbalveld	2024	2025	75.000	75.000	-	-	-
SC de Dop/ Fl.Petrels honkbalveld	2024	2025	68.159	68.159	-	-	-
LWB vervangen schroeventochtsluis	2024	2025	63.525	63.525	-	-	-
LWB vervangen systeemplafonds	2025	2026	331.706	-	331.706	-	-
LWB TR Zwemwaterbehandeling	2025	2026	247.622	-	247.622	-	-
LWB vervangen roosters dakoverstek	2025	2026	169.099	-	169.099	-	-
LWB vervangen wisselcabines	2025	2026	169.010	-	169.010	-	-
LWB vervangen zwemwaterpompen	2025	2026	138.922	-	138.922	-	-

Omschrijving	Gereed	Start afschr.	kredietwaarde	Invest. 2024	Invest. 2025	Invest. 2026	Invest. 2027
LWB vervangen regelkast zwemwaterbeheer	2025	2026	114.768	-	114.768	-	-
LWB vervangen voegen	2025	2026	103.056	-	103.056	-	-
LWB vervangen verlichting	2026	2027	459.107	-	-	459.107	-
SP ZOB Kunstgrastoplaag veld A	2026	2027	310.000	-	-	310.000	-
Maaimachine buitensport	2026	2027	125.652	-	-	125.652	-
LWB verv. brandmeld + ontruimingsinstall	2026	2027	82.888	-	-	82.888	-
LWB vervangen camera- en inbraakinstall.	2026	2027	73.405	-	-	73.405	-
LWB vervangen geluidsinstallatie	2026	2027	70.136	-	-	70.136	-
LWB vervangen voegen	2026	2027	60.664	-	-	60.664	-
De Vaart buitenkozijnen	2027	2028	204.275	-	-	-	204.275
Vervangen plafond	2027	2028	158.052	-	-	-	158.052
LWB vervangen lockers	2027	2028	118.818	-	-	-	118.818
LWB vervangen speeltoestellen	2027	2028	112.270	-	-	-	112.270
SC de Munnik jeugdhockeyveld	2027	2028	109.250	-	-	-	109.250
Bergmolen 2, Gymzalen	2025	2026	3.356.050	1.678.025	1.678.025	-	-
Middenbeemster ?, Bouw gymzaal	2025	2026	1.509.250	754.625	754.625	-	-
Mercuriusweg 2, Bouw gymzaal	2025	2026	1.071.850	535.925	535.925	-	-
Verv.beleid speelvoorzieningen 2027	2027	2028	671.170	-	-	-	671.170
Outdoor sport en recreatie jeugd 2027	2027	2028	103.794	-	-	-	103.794
BVo22 Sport en recreatie			17.734.954	7.645.507	5.602.463	1.927.333	2.559.651
Tweede school ZOB	2027	2028	6.699.489	-	-	-	6.699.489
Tweede school ZOB nieuwbouw, Grond	2024	2025	1.137.750	1.137.750	-	-	-
Zonnepanelen, Nijlstraat 160	2024	2025	91.067	91.067	-	-	-
BVo25 Onderwijs			7.928.306	1.228.817	-	-	6.699.489
WMO hulpmiddelen 2024	2024	2025	1.400.000	1.400.000	-	-	-
WMO hulpmiddelen 2025	2025	2026	1.400.000	-	1.400.000	-	-
WMO hulpmiddelen 2026	2026	2027	1.400.000	-	-	1.400.000	-
WMO hulpmiddelen 2027	2027	2028	1.400.000	-	-	-	1.400.000
BVo26 Maatschappelijke ondersteuning			5.600.000	1.400.000	1.400.000	1.400.000	1.400.000
PGR02 Samenleving			31.983.260	10.274.324	7.002.463	3.897.333	10.809.140
Doosan B35X-5	2024	2025	35.955	35.955	-	-	-
Opzetcont.2ehands Schenk persunit plast.	2024	2025	35.553	35.553	-	-	-
Terberg OmniMAX	2025	2026	237.911	-	237.911	-	-
Terberg OmniMAX	2025	2026	237.911	-	237.911	-	-
Containers bioafval bovengronds 110 stuks	2024	2025	412.500	412.500	-	-	-
Containers bioafval bovengronds 110 stuks	2025	2026	412.500	-	412.500	-	-
Statische perscontainers 3x	2027	2028	67.590	-	-	-	67.590
BVo41 Milieu			1.439.920	484.008	888.322	-	67.590
Led-verlichting (armaturen) 2024	2024	2025	236.328	236.328	-	-	-
Led-verlichting (armaturen) 2027	2027	2028	250.000	-	-	-	250.000
BVo42 Duurzaamheid			486.328	236.328	-	-	250.000
PGR04 Milieu			1.926.248	720.336	888.322	-	317.590
VRI Ged.Where-Gedempte Singelgracht	2025	2026	138.625	-	138.625	-	-

Omschrijving	Gereed	Start afschr.	kredietwaarde	Invest. 2024	Invest. 2025	Invest. 2026	Invest. 2027
VRI IJsselmeerIn-VerzetsIn-Grotenhuysweg	2025	2026	138.625	-	138.625	-	-
Bussluis Bovenlandsestraat	2025	2026	30.000	-	30.000	-	-
VRI Ged.Where-Hoornselaan	2026	2027	138.625	-	-	138.625	-
VRI WaterlandIn-Slenkstraat	2026	2027	112.009	-	-	112.009	-
VRI WaterlandIn-Wielingenstr	2026	2027	112.009	-	-	112.009	-
VRI Westerstraat-Neckerdijk	2025	2026	138.625	-	138.625	-	-
VRI Middenweg-Rijperweg	2027	2028	235.900	-	-	-	235.900
VRI Zuiddijk	2027	2028	138.625	-	-	-	138.625
Zonnepanelen, Tramplein 20	2024	2025	36.594	36.594	-	-	-
Zonnepanelen, Wolgalaan 50	2024	2025	4.109	4.109	-	-	-
VRI Waterlandlaan - Basisveenstraat	2027	2028	147.500	-	-	-	147.500
VRI Waterlandlaan - Landstrekenweg	2027	2028	147.500	-	-	-	147.500
VRI Verzetslaan - Meerland	2027	2028	147.500	-	-	-	147.500
PGRo5 Bereikbaarheid			1.666.246	40.703	445.875	362.643	817.025
GRP-KerkhofIn Riolver	2025	2026	100.000	80.000	20.000	-	-
Verv. houten bruggen 2024	2024	2025	3.641.792	3.641.792	-	-	-
GRP-Wheermolen Oost 2024	2024	2025	2.000.000	2.000.000	-	-	-
Riolering Wheermolen Oost 2024	2024	2025	2.000.000	2.000.000	-	-	-
Uitvoeringsprogramma elementen 2024	2024	2025	1.606.559	1.606.559	-	-	-
Beschoeiingen 2024	2024	2025	600.000	600.000	-	-	-
GRP-RenGemalen(incl.telem/verv.afslui)24	2024	2025	506.010	506.010	-	-	-
Installaties Kooimanbrug	2024	2025	448.029	448.029	-	-	-
Revitalisering Overwhere Zuid:Riool 2024	2026	2027	1.562.998	404.000	1.058.998	100.000	-
Wegen- Bomenbeleid (wortelopdruk) 2024	2024	2025	361.920	361.920	-	-	-
Overwhere-Zuid krediet wegen 2024	2024	2025	304.379	304.379	-	-	-
GRP-Klimaatadaptieve maatregelen 24	2024	2025	227.250	227.250	-	-	-
GRP-Verv.persleidingen AC 2024	2024	2025	202.000	202.000	-	-	-
Verv. vaste bruggen 2024	2024	2025	199.497	199.497	-	-	-
Schakelweg (asfalt)	2024	2025	125.000	125.000	-	-	-
GRP-Hfdrioolgem,riool-,tunnel-,druk 2024	2024	2025	95.614	95.614	-	-	-
Middenweg (Asfalt)	2024	2025	75.000	75.000	-	-	-
Overwhere-Zuid krediet OVL 2024	2025	2026	93.890	53.890	40.000	-	-
Kerkhoflaan BMS (Asfalt)	2024	2025	50.000	50.000	-	-	-
Middenweg (bushalte) (Asfalt)	2024	2025	40.000	40.000	-	-	-
Overwhere-Zuid straatmeubilair 2024	2024	2025	33.142	33.142	-	-	-
Sneeuwploeg groot Nido-haakarmauto 22831	2024	2025	25.000	25.000	-	-	-
Sneeuwploeg groot Nido-haakarmauto 22832	2024	2025	25.000	25.000	-	-	-
Middenweg (fietspad) (Asfalt)	2024	2025	25.000	25.000	-	-	-
Verv. Houten bruggen 2025	2025	2026	4.198.940	-	4.198.940	-	-
Uitvoeringsprogramma elementen 2025	2025	2026	1.675.539	-	1.675.539	-	-
Revitalisering Overwhere Zuid:Riool 2025	2026	2027	1.702.998	-	1.414.998	288.000	-
Beschoeiingen 2025	2025	2026	700.000	-	700.000	-	-
RenGemalen(incl.telem/verv.afslui)25	2025	2026	650.000	-	650.000	-	-

Omschrijving	Gereed	Start afschr.	kredietwaarde	Invest. 2024	Invest. 2025	Invest. 2026	Invest. 2027
Uitvoeringsprogramma asfalt 2025	2025	2026	491.077	-	491.077	-	-
Verv. Pompen+kasten 2025	2025	2026	450.000	-	450.000	-	-
Ijsselmeerlaan (Asfalt)	2025	2026	425.000	-	425.000	-	-
Gorslaan (Asfalt)	2025	2026	400.000	-	400.000	-	-
Wegen- Bomenbeleid (wortelopdruk) 2025	2025	2026	361.920	-	361.920	-	-
Overwhere-Zuid krediet wegen 2025	2025	2026	304.379	-	304.379	-	-
Grotenhuysweg F2 (Asfalt)	2025	2026	300.000	-	300.000	-	-
GRP-Klimaatadaptieve maatregelen 25	2025	2026	229.523	-	229.523	-	-
GRP-Verv.persleidingen AC 2025	2025	2026	204.020	-	204.020	-	-
Zuiddijk (Asfalt)	2025	2026	130.000	-	130.000	-	-
Overwhere-Noord Fase 2026 (elem.)	2026	2027	1.150.000	-	125.000	1.025.000	-
Bep.rec.Rijperweg Oostzijde (Asfalt)	2026	2027	260.000	-	100.000	160.000	-
GRP-Hfdrioolgem,riool-,tunnel-,druk 2025	2025	2026	95.000	-	95.000	-	-
Verv. vaste bruggen 2025	2025	2026	54.946	-	54.946	-	-
Overwhere-Zuid krediet OVL 2025	2026	2027	93.890	-	53.890	40.000	-
Overwhere-Zuid straatmeubilair 2025	2025	2026	33.142	-	33.142	-	-
John Deere Gator HPX (2x)	2025	2026	27.526	-	27.526	-	-
John Deere Gator HPX (2x)	2025	2026	27.526	-	27.526	-	-
Zuiderpad F2 (Asfalt)	2026	2027	55.000	-	-	55.000	-
Purmerenderweg F1 +F2 (Asfalt)	2026	2027	620.000	-	75.000	545.000	-
Riolering Overwhere Noord 2026	2027	2028	6.550.000	-	-	5.630.000	920.000
Uitvoeringsprogramma elementen 2026	2026	2027	2.129.918	-	-	2.129.918	-
GRP-Wheermolen Oost 2026	2026	2027	2.000.000	-	-	2.000.000	-
Verv. Houten bruggen 2026	2026	2027	1.440.029	-	-	1.440.029	-
Uitvoeringsprogramma asfalt 2026	2026	2027	1.310.606	-	-	1.310.606	-
Int. rioolprojecten (BMS) 2026	2026	2027	900.000	-	-	900.000	-
Riolering Wagenweggebied 2026	2026	2027	850.000	-	-	850.000	-
Beschoeiingen 2026	2026	2027	800.000	-	-	800.000	-
Installaties Jan Blankenbrug	2026	2027	762.408	-	-	762.408	-
RenGemalen(incl.telem/verv.afslui)26	2026	2027	650.000	-	-	650.000	-
Verv. Pompen+kasten 2026	2026	2027	450.000	-	-	450.000	-
Wegen- Bomenbeleid (wortelopdruk) 2026	2026	2027	361.920	-	-	361.920	-
Relining div projecten (BMS)	2026	2027	300.000	-	-	300.000	-
Verv.PVC persleidingen AC 2026	2026	2027	250.000	-	-	250.000	-
Riolering Wheermolen Oost 2 2026	2026	2027	250.000	-	-	250.000	-
Klimaatadaptieve maatregelen 26	2026	2027	225.000	-	-	225.000	-
Verv. Duikers ivm verb.doorstrom 2026	2026	2027	200.000	-	-	200.000	-
Verv. vaste bruggen 2026	2026	2027	122.771	-	-	122.771	-
Hfdrioolgem,riool-,tunnel-,druk 2026	2026	2027	95.000	-	-	95.000	-
Opzetstrooier groot Nido +nav	2026	2027	58.702	-	-	58.702	-
Uitvoeringsprogramma elementen 2027	2027	2028	3.186.467	-	-	-	3.186.467
Uitvoeringsprogramma asfalt 2027	2027	2028	2.035.762	-	-	-	2.035.762
Westerhem (Elementen)	2024	2025	500.000	500.000	-	-	-

Omschrijving	Gereed	Start afschr.	kredietwaarde	Invest. 2024	Invest. 2025	Invest. 2026	Invest. 2027
Uitvoeringsprogramma asfalt 2024	2024	2025	396.645	396.645	-	-	-
Verv. Remmingswerken 2024	2024	2025	383.618	383.618	-	-	-
Apkenstraat /Doncanstraat (Elementen)	2024	2025	365.000	365.000	-	-	-
Overwhere-Noord F2024 (Elementen)	2024	2025	200.000	200.000	-	-	-
Jan Bijhouwerstraat (Elementen)	2024	2025	120.000	120.000	-	-	-
Verv. Stuwen 2024	2024	2025	89.410	89.410	-	-	-
Overwhere-Noord Fase 2025 (elem.)	2025	2026	1.050.000	-	1.050.000	-	-
Verv. Remmingswerken 2025	2025	2026	143.371	-	143.371	-	-
Verv. Remmingswerken 2026	2026	2027	143.371	-	-	143.371	-
Riolering Overwhere Noord 2027	2027	2028	5.430.000	-	-	-	5.430.000
Riolering De Koog 2027	2027	2028	5.182.500	-	-	-	5.182.500
Beschoeiingen 2027	2027	2028	900.000	-	-	-	900.000
RenGemalen(incl.telem/verv.afslui)27	2027	2028	656.500	-	-	-	656.500
Verv. vaste bruggen 2027	2027	2028	567.613	-	-	-	567.613
Verv. Pompen+kasten 2027	2027	2028	454.500	-	-	-	454.500
Verv. Remmingswerken 2027	2027	2028	376.348	-	-	-	376.348
Wegen- Bomenbeleid (wortelopdruk) 2027	2027	2028	365.539	-	-	-	365.539
Int. rioolprojecten (BMS) 2027	2027	2028	300.000	-	-	-	300.000
Verv.PVC persleidingen AC 2027	2027	2028	252.500	-	-	-	252.500
Riolering Wheermolen Oost 2 2027	2027	2028	250.000	-	-	-	250.000
Klimaatadaptieve maatregelen 27	2027	2028	227.250	-	-	-	227.250
Verv. Duikers (riool) 2027	2027	2028	104.060	-	-	-	104.060
Hfdrioolgem,riool-,tunnel-,druk 2027	2027	2028	95.950	-	-	-	95.950
Revitalisering Overwhere Zuid:Riool 2027	2027	2028	94.000	-	-	-	94.000
PGRo6 Beheer openbare ruimte			72.565.264	15.183.755	14.839.795	21.142.725	21.398.989
Kinderopvang Tweede school MB	2025	2026	2.097.980	1.048.990	1.048.990	-	-
Maatschappelijke ruimtes, tweede school MB	2025	2026	2.054.272	1.027.136	1.027.136	-	-
Verduurzamen Gedempte singelgracht 16	2027	2028	310.595	-	-	66.158	244.437
Verduurzamen Kaasmarkt 20	2027	2028	64.810	-	-	-	64.810
Verduurzamen Kanaaldijk 10	2026	2027	90.876	-	31.844	59.032	-
Verduurzamen Middenweg 150	2027	2028	31.799	-	-	-	31.799
Verduurzamen Waagplein 1	2027	2028	1.660.556	158.276	500.760	500.760	500.760
Zonnepanelen, Flevostraat 4	2024	2025	28.020	28.020	-	-	-
Zonnepanelen, Gedempte Singelgracht 16	2027	2028	35.787	-	-	-	35.787
Zonnepanelen, Geulenstraat 62	2024	2025	168.124	168.124	-	-	-
Zonnepanelen, Graanstraat 30	2024	2025	154.114	154.114	-	-	-
Zonnepanelen, Hoefsmidhof 2	2024	2025	42.031	42.031	-	-	-
Zonnepanelen, Kanaaldijk 10	2026	2027	5.650	-	-	5.650	-
Zonnepanelen, Limbostraat 15	2024	2025	42.031	42.031	-	-	-
Zonnepanelen, violenstraat 6/6a	2024	2025	37.043	37.043	-	-	-
Zonnepanelen, Volume 24-26	2024	2025	52.329	52.329	-	-	-
Zonnepanelen, Waagplein 1	2025	2026	1.519.999	-	1.519.999	-	-
Zonnepanelen, Wielingenstraat 75	2024	2025	84.602	84.602	-	-	-

Omschrijving	Gereed	Start afschr.	kredietwaarde	Invest. 2024	Invest. 2025	Invest. 2026	Invest. 2027
Zonnepanelen,Trimpad 4	2024	2025	17.153	17.153	-	-	-
PGR07 Ruimtelijke ordening			8.497.771	2.859.849	4.128.729	631.600	877.593
Zonnepanelen, Gorslaan 50	2024	2025	350.259	350.259	-	-	-
PGR08 Veiligheid			350.259	350.259	-	-	-
ICT software 2024	2024	2025	450.000	450.000	-	-	-
ICT hardware 2024	2024	2025	431.658	431.658	-	-	-
ICT hardware 2025	2025	2026	600.000	-	600.000	-	-
ICT software 2025	2025	2026	450.000	-	450.000	-	-
ICT hardware 2026	2026	2027	600.000	-	-	600.000	-
ICT software 2026	2026	2027	450.000	-	-	450.000	-
Zonnepanelen, Purmersteenweg 42	2024	2025	63.047	63.047	-	-	-
Zonnepanelen, Dotterbloem 100	2024	2025	17.513	17.513	-	-	-
ICT hardware 2027	2027	2028	600.000	-	-	-	600.000
ICT software 2027	2027	2028	450.000	-	-	-	450.000
Overhead/bedrijfsvoering			4.112.218	962.218	1.050.000	1.050.000	1.050.000
Fiat Doblo Work-up (6st)	2024	2025	131.862	131.862	-	-	-
Iveco Daily 70C15	2024	2025	112.572	112.572	-	-	-
Fiat Fullback	2024	2025	43.643	43.643	-	-	-
Fiat Fullback	2024	2025	43.643	43.643	-	-	-
Fiat Fiorino	2024	2025	25.000	25.000	-	-	-
Iveco Daily 70C17 Hiab 022 T3	2025	2026	86.242	-	86.242	-	-
Fiat Ducato 4.0T Heavy	2025	2026	72.832	-	72.832	-	-
VW transporter 2.8T DSG-4motion 2.0	2025	2026	42.784	-	42.784	-	-
Geslotenbestel timmerman	2025	2026	32.639	-	32.639	-	-
Geslotenbestel garage	2025	2026	30.299	-	30.299	-	-
Fiat Fullback	2026	2027	47.599	-	-	47.599	-
Fiat Fullback	2026	2027	47.599	-	-	47.599	-
Fiat Doblo 1.3 MJ 16V 75	2026	2027	18.900	-	-	18.900	-
Mercedes sprinter	2027	2028	104.508	-	-	-	104.508
Fiat Ducato 4.0T Heavy	2027	2028	75.472	-	-	-	75.472
Fiat Ducato 3,5T heavy dubbel	2027	2028	63.970	-	-	-	63.970
Fiat Ducato 3,5T heavy dubbel	2027	2028	63.970	-	-	-	63.970
Fiat ducato	2027	2028	38.363	-	-	-	38.363
Ford transit Custom	2027	2028	37.487	-	-	-	37.487
Ford transit Custom	2027	2028	37.487	-	-	-	37.487
Ford transit Custom	2027	2028	37.487	-	-	-	37.487
Smart EQ forfour	2027	2028	24.051	-	-	-	24.051
Smart EQ forfour	2027	2028	24.051	-	-	-	24.051
Smart EQ forfour	2027	2028	24.051	-	-	-	24.051
Fiat Doblo	2027	2028	22.510	-	-	-	22.510
Fiat Doblo	2027	2028	22.510	-	-	-	22.510
Fiat Doblo	2027	2028	22.510	-	-	-	22.510
Fiat Doblo	2027	2028	22.510	-	-	-	22.510

Omschrijving	Gereed	Start afschr.	kredietwaarde	Invest. 2024	Invest. 2025	Invest. 2026	Invest. 2027
Fiat Doblo	2027	2028	22.510	-	-	-	22.510
Fiat Doblo	2027	2028	22.510	-	-	-	22.510
Fiat Doblo Cargo	2027	2028	19.472	-	-	-	19.472
Tractie			1.421.043	356.720	264.796	114.098	685.429
Totaal vervangingsinvesteringen			122.522.309	30.748.164	28.619.980	27.198.399	35.955.766

C. Voorgenomen investeringen

Omschrijving	Gereed	Start afschr.	kredietwaarde	Invest. 2024	Invest. 2025	Invest. 2026	Invest. 2027
Buitenbad Leeghwaterbad	2024	2025	6.000.000	6.000.000	-	-	-
Karekietpark, Grond	2024	2025	1.110.000	1.110.000	-	-	-
Karekietpark, Installaties Sporthal	2026	2027	3.000.000	-	1.500.000	1.500.000	-
Leeghwaterpark Sport, Spelen en inrichting	2026	2027	1.538.827	117.226	961.254	460.347	-
Sportacc. Purmer Zuid	2024	2025	2.500.000	2.500.000	-	-	-
BVo22 Sport en recreatie			14.148.827	9.727.226	2.461.254	1.960.347	-
Klim-op Karekietpark nieuwbouw, Grond	2024	2025	1.137.750	1.137.750	-	-	-
BVo25 Onderwijs			1.137.750	1.137.750	-	-	-
PGRo2 Samenleving			15.286.577	10.864.976	2.461.254	1.960.347	-
Mobiliteitshub Beatrixplein	2026	2027	7.770.489	1.000.000	4.250.000	2.520.489	-
Realisatie HOV (R-net) maatregelen	2026	2027	2.636.814	1.440.000	598.407	598.407	-
PGRo5 Bereikbaarheid			10.407.303	2.440.000	4.848.407	3.118.896	-
Leeghwaterpark Verharding en kunstwerken	2026	2027	2.537.872	193.332	1.585.324	759.216	-
Leeghwaterpark Waterkundig	2026	2027	2.486.800	189.442	1.553.421	743.937	-
Verbeteren fietsnetwerk 2024	2024	2025	382.500	382.500	-	-	-
PGRo6 Beheer openbare ruimte			5.407.172	765.274	3.138.745	1.503.153	-
Kinderopvang, Karekietpark	2025	2026	2.124.878	-	2.124.878	-	-
BVo71 Ruimtelijke ordening			2.124.878	-	2.124.878	-	-
Totaal voorgenomen investeringen			33.225.930	14.070.250	12.573.284	6.582.396	-

Overzicht reserves en voorzieningen

Reserves

Naam reserve (x € 1.000)	Programma	Ontwikkeling	2024	2025	2026	2027
A. ALGEMENE RESERVE:						
Algemene reserve	Algemene dekkingsmiddelen	Stand per 01-01	62.400	67.383	75.060	78.372
		Onttrekkingen	-270	0	0	0
		Toevoegingen	5.254	7.676	3.312	52
		Stand per 31-12	67.383	75.060	78.372	78.423
Totaal algemene reserve			67.383	75.060	78.372	78.423
B. BESTEMMINGSRESERVES:						
Reserve woonvisie	03. Wonen	Stand per 01-01	1.426	1.162	928	726
		Onttrekkingen	-264	-233	-202	-188
		Toevoegingen	0	0	0	0
		Stand per 31-12	1.162	928	726	538
Totaal Woonvisie			1.162	928	726	538
Reserve woningbouwprogrammering	03. Wonen	Stand per 01-01	1.867	1.867	1.867	1.867
		Onttrekkingen	0	0	0	0
		Toevoegingen	0	0	0	0
		Stand per 31-12	1.867	1.867	1.867	1.867
Totaal Woningbouwprogrammering			1.867	1.867	1.867	1.867
Reserve duurzaamheid	04. Milieu	Stand per 01-01	936	890	890	890
		Onttrekkingen	-46	0	0	0
		Toevoegingen	0	0	0	0
		Stand per 31-12	890	890	890	890
Totaal Duurzaamheid			890	890	890	890
Reserve parkeren	05. Bereikbaarheid	Stand per 01-01	1.956	3.120	4.264	5.425
		Onttrekkingen	0	0	0	0
		Toevoegingen	1.164	1.145	1.160	908
		Stand per 31-12	3.120	4.264	5.425	6.333
Totaal parkeren			3.120	4.264	5.425	6.333
Reserve instandhouding openbare ruimte	06. Beheer openbare ruimte	Stand per 01-01	1.967	1.967	1.967	1.485
		Onttrekkingen	0	0	-482	0
		Toevoegingen	0	0	0	0
		Stand per 31-12	1.967	1.967	1.485	1.485
Totaal instandhouding openbare ruimte			1.967	1.967	1.485	1.485
Reserve gronden	07. Ruimtelijke Ordening	Stand per 01-01	3.210	2.395	2.188	1.602
		Onttrekkingen	-815	-206	-586	-206
		Toevoegingen	0	0	0	0
		Stand per 31-12	2.395	2.188	1.602	1.396
Totaal gronden			2.395	2.188	1.602	1.396
Reserve Regionaal Samenwerkingsverband ZW	09. Economie	Stand per 01-01	239	239	239	239
		Onttrekkingen	0	0	0	0
		Toevoegingen	0	0	0	0
		Stand per 31-12	239	239	239	239

Naam reserve (x € 1.000)	Programma	Ontwikkeling	2024	2025	2026	2027
Totaal regionaal samenwerkingsverband ZW		Stand per 31-12	239	239	239	239
Totaal bestemmingsreserves			11.638	12.343	12.233	12.747
Totaal reserves			79.022	87.403	90.605	91.171

Vorzieningen

Naam voorziening (x € 1.000)	Programma	Ontwikkeling	2024	2025	2026	2027
Voorziening afvalstoffenheffing	04. Milieu	Stand per 01-01	1.934	1.714	1.464	1.444
		Onttrekkingen	-220	-250	-20	-90
		Toevoegingen	0	0	0	0
Totaal afvalstoffenheffing		Stand per 31-12	1.714	1.464	1.444	1.354
Voorziening gemeentelijke watertaken	06. Beheer openbare ruimte	Stand per 01-01	2.013	1.114	574	554
		Onttrekkingen	-899	-540	-20	0
		Toevoegingen	0	0	0	450
Totaal gemeentelijke watertaken		Stand per 31-12	1.114	574	554	1.005
Voorziening onderhoud begraafplaatsen	06. Beheer openbare ruimte	Stand per 01-01	1.187	1.139	1.091	1.042
		Onttrekkingen	-223	-223	-223	-223
		Toevoegingen	175	175	175	175
Totaal voorziening onderhoud begraafplaatsen		Stand per 31-12	1.139	1.091	1.042	994
Voorziening groot onderhoud gebouwen	07. Ruimtelijke Ordening	Stand per 01-01	2.896	1.628	1.520	1.112
		Onttrekkingen	-3.037	-1.876	-2.176	-1.689
		Toevoegingen	1.768	1.768	1.768	1.768
Totaal groot onderhoud gebouwen		Stand per 31-12	1.628	1.520	1.112	1.191
Voorziening bijdragen op basis van de nota Prof	07. Ruimtelijke Ordening	Stand per 01-01	0	0	0	0
		Onttrekkingen	0	0	0	0
		Toevoegingen	0	0	0	0
Totaal bijdragen nota Prof		Stand per 31-12	0	0	0	0
Voorziening kostenverhaal parkeren Centrum	07. Ruimtelijke Ordening	Stand per 01-01	0	0	0	0
		Onttrekkingen	0	0	0	0
		Toevoegingen	0	0	0	0
Totaal kostenverhaal parkeren Centrum		Stand per 31-12	0	0	0	0
Voorziening Groen en Mobiliteit	07. Ruimtelijke Ordening	Stand per 01-01	0	0	0	0
		Onttrekkingen	0	0	0	0
		Toevoegingen	0	0	0	0
Voorziening Groen en Mobiliteit		Stand per 31-12	0	0	0	0
Voorziening wachtgeldverplichtingen bestuurders	10. Bestuur en concern	Stand per 01-01	672	316	52	0
		Onttrekkingen	-356	-264	-52	0
		Toevoegingen	0	0	0	0
Totaal wachtgeldverplichtingen bestuurders		Stand per 31-12	316	52	0	0
Voorziening pensioen ex-bestuurders	10. Bestuur en concern	Stand per 01-01	4.303	4.424	4.542	4.656
		Onttrekkingen	-79	-82	-86	-89
		Toevoegingen	200	200	200	200
Totaal voorziening pensioen ex-bestuurders		Stand per 31-12	4.424	4.542	4.656	4.767

Naam voorziening (x € 1.000)	Programma	Ontwikkeling	2024	2025	2026	2027
Voorziening spaarverlof	10. Bestuur en concern	Stand per 01-01	823	858	895	933
		Onttrekkingen	0	0	0	0
		Toevoegingen	35	37	38	40
Totaal voorziening spaarverlof		Stand per 31-12	858	895	933	973
Totaal voorzieningen			11.193	10.138	9.742	10.283

Toelichting reserves en voorzieningen

Algemeen

Ter toelichting op het totaaloverzicht wordt per reserve en voorziening aangegeven: het doel waarvoor deze is ingesteld, de wijze van voeding en waaraan de reserve en/of voorziening wordt besteed. De specifieke mutaties in 2024 zijn toegelicht in het onderdeel financiële toelichting per programma.

Algemene reserve

De algemene reserve is het vrij besteedbare eigen vermogen van de gemeente. Deze reserve heeft het vormen van een buffer voor financiële tegenvallers als belangrijkste functie. Tekorten en overschotten op de jaarrekening komen ten laste respectievelijk ten gunste van de algemene reserve. Groei van de reserve is nodig om de uitgaven de komende jaren voor een deel met eigen vermogen te financieren en zo de financiële positie van de gemeente in balans te houden. En waar mogelijk te verbeteren tot minimaal het door de raad vastgestelde niveau van 20%.

De gewenste omvang van de algemene reserve is door de raad bepaald op minimaal € 15 miljoen of zoveel hoger als er weerstandsvermogen nodig is. In de paragraaf weerstandsvermogen is aangegeven dat de actuele inschatting van het benodigde weerstandsvermogen ruim € 63,4 miljoen is.

Bestemmingsreserves

Voor bestemmingsreserves geldt dat deze worden ingesteld voor één specifiek doel binnen een vastgesteld termijn.

Programma 3 Wonen

Reserve Woonvisie

Doel en voeding: de reserve Woonvisie is bedoeld voor investeringen in de volkshuisvesting en is gekoppeld aan het gelijknamige beleidsplan dat in 2012 door de raad is vastgesteld. In 2017 heeft de raad besloten (nummer 1361700) om de geactualiseerde Woonvisie 2017 als dekking aan te wijzen voor aanvullende instrumenten in het kader van de woonvisie (o.a. tijdelijke woningen). Op dit moment wordt de reserve alleen gebruikt voor egalisatie van de resultaten van de locaties tijdelijke woningen en als dekken van de kosten voor het opstellen van de woonvisie (voorjaarsnota 2023: € 75.000).

Reserve woningbouwprogrammering

Doel en voeding: de reserve is ingesteld om uitvoering te geven aan de nota kaders en instrumenten woningbouwprogrammering (spelregels 30-30-40). Van de nieuw te bouwen woningen dient minimaal 30% sociale huur te zijn, 30% doorstroomwoningen (middeldure huur en betaalbare koop) en maximaal 40% vrije keuze. Op basis van deze norm wordt sturing gegeven aan het bouwprogramma binnen het totale programma Purmerend 2040. Bij kleine projecten waar werken met deze norm niet mogelijk is, worden separate afspraken gemaakt met de ontwikkelaar. In de begroting 2020 (besluitnummer 1487865) is besloten deze bestemmingsreserve in te stellen en te voeden met € 2 miljoen vanuit de algemene reserve. Daarnaast is het restant budget van € 500.000 uit 2019 middels resultaatbestemming (besluit 1514611) ook toegevoegd. Hierdoor was een bedrag van € 2,5 miljoen beschikbaar om aan te wenden. In de p&c cyclus zal worden gemonitord dat deze toevoeging van extra baten ruimtelijke ontwikkeling ook daadwerkelijk worden gerealiseerd.

Programma 4 Milieu

Reserve duurzaamheid

Doel en voeding: de reserve is ingesteld om de middelen voor de proeftuin aardgasvrije wijken vanuit het Rijk (gemeentefonds) hieruit op te nemen. De gemeente heeft daarmee bijna € 7 miljoen gekregen voor de uitvoer van de proeftuin aardgasvrije wijken: € 5.091.994 in 2018 en € 1.896.417 in 2019 (decembercirculaire 2018 en meicirculaire 2019). Bij de 2e 2019 (besluit 1491534) is een bedrag van € 6.988.411 gestort in deze reserve en is bij resultaatbestemming 2019 (besluit 1514611) de extra klimaatmiddelen Wijkaanpak van € 400.000 uit het gemeentefonds (decembercirculaire 2019) aan deze reserve toegevoegd. Hierdoor was een bedrag beschikbaar van € 7,3 miljoen voor de proeftuin aardgasvrije wijken. Over de aanwending van de reserve heeft de gemeenteraad in 2021 bij het raadsvoorstel (1542424) over de uitvoeringstrategie een besluit genomen.

Programma 5 Bereikbaarheid

Reserve parkeren

Doel en voeding: bij de Voorjaarsnota 2023 heeft de raad besloten om de jaarlijkse resultaten van het totaal van straatparkeren en garageparkeren te egaliseren met de reserve parkeren. Dit is besloten met het oog op de te bouwen parkeergarages in het Waterlandkwartier en de Binnenstad. Door de parkeeropbrengsten vrij te maken en in te zetten voor parkeeroplossingen is parkeren een gesloten systeem geworden waarbij het aanwijzen van gebieden betaald parkeren, de kosten, de tarieven van straatparkeren en van garageparkeren, het aantal plekken en de bezetting gemonitord en gestuurd kunnen worden met de reserve parkeren als (egalisatie)buffer.

Programma 6 Openbare ruimte

Reserve instandhouding openbare ruimte

Doel en voeding: In het Integraal Beheerplan Openbare Ruimte (IBOR) is de beheervisie verwerkt, waarin is ingegaan op de wensen voor het beheer. Hierbij zijn het verhogen van de beeldkwaliteit, duurzaamheid, toegankelijkheid, vernieuwen van de parken, uitbreiding van de gemeente en leefbaarheid naar een CROW-beeldkwaliteitsniveau B gebracht. Ter egalisatie van de benodigde middelen is een bestemmingsreserve instandhouding openbare ruimte ingesteld (besluit 1574029). De niet bestede instandhoudingsbudgetten kunnen dan worden gedoteerd aan de reserve en blijven beschikbaar voor het moment van uitvoering

Programma 7 Ruimtelijke ordening

Reserve gronden

Doel en voeding: de bestemmingsreserve gronden is ingesteld voor het faciliteren van (nieuwe) ruimtelijke ontwikkelingen of daarmee samenhangende verkenningen. In die context dekt de reserve ook de plankosten bij zowel actief als faciliterend grondbeleid, wanneer we deze uitgaven niet kunnen terugverdienen middels verkoop of kostenverhaal. De jaarlijkse voeding vindt plaats door winstnemingen op grondexploitaties. De raad heeft in 2020 ingestemd (besluit 1529189) om de jaarlijkse winstneming op grondexploitaties te verdelen over de reserve gronden en de algemene reserve, waarbij een 50/50 verdeling als uitgangspunt geldt en op basis van de analyse van jaarlijkse actualisatie van de MPG en de jaarrekening een andere keuze kan worden gemaakt. De bestedingen worden separaat aan de raad voorgelegd.

Programma 9 Economie

Reserve regionaal samenwerkingsverband Zaanstreek-Waterland

Doel en voeding: in 2017 zijn in verband met de opheffing van de SRA middelen terugontvangen. Deze zijn in 2018 toegevoegd aan de reserve omdat in regionaal verband is afgesproken dat deze middelen zullen worden besteed aan diverse initiatieven in Zaanstreek-Waterland. De stand van de besteding wordt in regionaal verband bij gehouden.

Vorzieningen

Programma 4 Milieu

Voorziening afvalstoffenheffing

Doel en voeding: het tarief voor afvalstoffenheffing mag maximaal kostendekkend worden vastgesteld. Bij een overschot is het een verplichting om deze gelden uit te geven aan de taken voor afvalstoffenheffing. Daarom moet een voorziening worden gevormd als gevolg van middelen die van derden zijn verkregen met een specifiek bestedingsdoel.

Programma 6 Beheer openbare ruimte

Voorziening gemeentelijke watertaken

Doel en voeding: het egaliseren van de tarieven rioolheffing die bij de burgers in rekening gebracht worden. Uitgangspunt bij de vaststelling van tarieven rioolheffing is dat de door de tarieven gedekte lasten moeten worden gerealiseerd. Deze voorziening is ingesteld om de effecten van de noodzakelijke investeringen ten behoeve van het onderhoud aan de riolering op te vangen teneinde grote schommelingen in de rioolheffing te voorkomen.

Voorziening onderhoud begraafplaatsen

Doel en voeding: doel van deze voorziening is het egaliseren van inkomsten uit meerjarig afgekochte grafrechten om jaarlijks een evenredig deel van de afkooptermijn te laten vrijvallen voor het beheer van, en onderhoud aan, de begraafplaatsen. Het saldo van de reserve komt overeen met alle op dit moment geregistreerde afkooptermijnen, tegen actueel prijspeil.

Programma 7 Ruimtelijke ordening

Voorziening groot onderhoud gemeentelijke gebouwen

Doel en voeding: voor het technisch beheer van de gemeentelijke gebouwen maakt de gemeente gebruik van meerjaren onderhoudsplannen (MJOPs). Daarin staat aangegeven welke

onderhoudswerkzaamheden in welk jaar plaats moeten vinden. De begroting van het planmatig onderhoud en dagelijks onderhoud is gebaseerd op deze plannen. Ook is de hoogte en jaarlijkse toevoeging van/aan de onderhoudsvoorziening gebaseerd op deze MJOPs. De geplande toevoeging aan de onderhoudsvoorziening is bepaald door uit te gaan van de gemiddelde kosten over een periode van 10 jaar.

Voorziening bijdragen op basis van nota Prof

Doel en voeding: in diverse anterieure overeenkomsten (AO) is opgenomen dat de exploitant (privaat initiatiefnemer) op basis van het vastgestelde gemeentelijk beleid in de nota Planoverschrijdende ruimtelijke openbare faciliteiten (nota Prof) een bijdrage doet ten behoeve van de gemeentebrede bovenwijkse voorzieningen en ruimtelijke ontwikkelingen. De bijdragen worden gestort in de voorziening. Het volledige saldo is in 2022 reeds bestemd voor de onrendabele top van de parkeergarage stadhuis. De voorziening blijft nog wel van kracht omdat er nog meer ontvangsten komen. Er zijn geen toevoegingen aan de voorziening geraamd, omdat de ontvangsten afhankelijk zijn van dynamische momenten zoals de oplevering van woningen. Daarom worden ze meestal in de voor- en/of najaarsnota bijgeraamd.

Voorzieningen kostenverhaal

a. Voorziening Sociale Woningbouw

Doel en voeding: dit betreft de voorziening Sociale Woningbouw. In de raad van september 2019 (besluit 1482547 d.d. 26-09-2019) is deze voorziening ingesteld om de bedragen die van particuliere investeerders worden ontvangen, bijdragen zijn voor concrete investeringen. Dit is geen vrij geld. Deze bijdrage wordt gestort in deze voorziening. De aanwending zal plaatsvinden zodra de geaccordeerde investeringen worden gepleegd conform de lijst voor compenserende sociale woningbouw. Tot op heden zijn hier nog geen ontwikkelingen op geweest en is deze niet opgenomen in het overzicht.

b. Voorzieningen kostenverhaal parkeren Centrum

Doel en voeding: in de afgesloten anterieure overeenkomst (AO) is opgenomen dat de exploitant (privaat initiatiefnemer) een bijdrage is verschuldigd ter compensatie van het verloren gaan van een aantal openbare parkeerplaatsen. De ontvangen bijdragen zijn dus feitelijk geormerkt. Het betreffen dus van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden (BBV art.44.d). In de raad van september 2019 (besluit 1482547 d.d. 26-09-2019) is deze voorziening ingesteld voor aanwendingen inzake parkeervoorzieningen in het centrumgebied. Het volledige saldo is in 2022 reeds bestemd voor de onrendabele top van de parkeergarage stadhuis.

c. Voorziening mobiliteit & groen

Doel en voeding: dit betreft de voorziening mobiliteit & groen. In de raad van september 2019 (besluit 1482547 d.d. 26-09-2019) is deze voorziening ingesteld omdat de bedragen die van particuliere investeerders worden ontvangen, bijdragen zijn voor concrete investeringen. Dit is geen vrij geld. Deze bijdrage wordt gestort in deze voorziening. De aanwending zal plaatsvinden zodra de geaccordeerde investeringen worden gepleegd conform de lijst voor compenserende mobiliteit en groen.

d. Voorziening infrastructuur Wagenweggebied

Doel en voeding: in de afgesloten anterieure overeenkomst (AO) is opgenomen dat de exploitant

(privaat initiatiefnemer) een bijdrage is verschuldigd voor investeringen in de openbare ruimte waarbij een eventuele gemeentelijke voorinvestering terugverdiend kan worden. Het volledige saldo is in 2022 reeds ingezet ten behoeve van de gemaakte kosten in de openbare ruimte. De voorziening blijft nog wel van kracht, omdat er nog kosten en opbrengsten te verwachten zijn in het gebied.

Programma 10 Bestuur en concern

Voorziening wachtgeldverplichtingen bestuurders

Doel en voeding: de voorziening is bestemd voor de wachtgeldverplichtingen van voormalige bestuurders. Indien op enig moment een huidige bestuurder vertrekt, zal bepaald moeten worden in hoeverre de persoon recht heeft op wachtgeld, de hoogte van het wachtgeld en de termijn van het recht op wachtgeld. De som van dit geheel vormt de wachtgeldverplichting voor de gemeente. Financieel wordt deze verplichting verwerkt door het bedrag van de verplichting te storten in de voorziening wachtgeldverplichtingen ten laste van de algemene middelen.

Voorziening wachtgelden personeel

Doel en voeding: de voorziening is gevormd om te kunnen voldoen aan de wachtgeldverplichting (WW-uitkeringen) die ontstaat als een personeelslid wordt ontslagen. De voorziening wordt naar beste schattingen berekend en dient dekkend te zijn voor de achterliggende verplichtingen en risico's waarvoor die is ingesteld.

Overzicht Overhead

Voorziening spaarverlof medewerkers

Doel en voeding: medewerkers kunnen vanaf 1 januari 2022 bovenwettelijke vakantie-uren sparen. Met dit 'verlofsparen' kunnen medewerkers passend bij hun levensfase hun bovenwettelijke vakantie-uren inzetten op een manier die aansluit bij hun persoonlijke levens- en carrièreplanning en het gemeentelijke vitaliteitsbeeld. Deze vakantie-uren verjaren niet. Aangezien er bij verlofsparen sprake is van arbeidskosten gerelateerde verplichtingen die een niet voorspelbare opbouw en daarmee ook onvoorspelbare afbouw kennen, dient hier een voorziening voor gevormd te worden.

De paragrafen

Lokale heffingen

Algemeen

De paragraaf lokale heffingen gaat over het beleid van de heffingen en tarieven in 2024. In deze paragraaf wordt achtereenvolgens behandeld:

1. De geraamde inkomsten;
2. Het beleid ten aanzien van de lokale heffingen;
3. Een overzicht op hoofdlijnen van de diverse heffingen;
4. Een aanduiding van de lokale lastendruk;
5. Een beschrijving van het kwijtscheldingsbeleid.

Geraamde inkomsten

De baten met betrekking tot de lokale heffingen bedragen in € 1.000:

Soort	2024
Onroerendezaakbelasting eigenaren	17.323
Onroerendezaakbelasting gebruikers	2.953
Roerende woon- en bedrijfsbelasting	27
Rioolheffing	9.829
Afvalstoffenheffing	14.982
Reinigingsrechten	80
Leges omgevingswet	3.512
Parkeerbelastingen	3.356
Lijkbezorgingsrechten en begraafrechten	1.029
Bedrijveninvesteringszones (BIZ)	237
Marktgelden	125
Precariobelasting	318
Hondenbelasting	492
Toeristenbelasting	71
Overige leges (o.a. burgerlijke stand, GBA, woonzaken, APV, archief)	1.960
Totaal geraamde inkomsten lokale heffingen	56.294
Kwijtschelding afvalstoffenheffing	886

Het beleid ten aanzien van de lokale heffingen

Het beleid voor de uitvoering van heffing en invordering van de lokale heffingen is gericht op het waarborgen van kwaliteit en continuïteit tegen zo laag mogelijke kosten (efficiency). Daarbij wordt er op een lastendrukverdeling gelet en wordt zoveel mogelijk het profijtbeginsel toegepast. Als uitgangspunt geldt dat de lokale lasten jaarlijks worden verhoogd voor inflatie. Voor de onroerendezaakbelastingen wordt het consumentenprijsindexcijfer van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) van januari van het voorafgaande jaar als basis gebruikt. Het CBS heeft het inflatiepercentage van januari 2022 vastgesteld op 7,6%. Deze indexering van 7,6% wordt ook toegepast op de overige heffingen (leges, hondenbelasting, precariobelasting, toeristenbelasting, parkeervergunningen).

Een overzicht op hoofdlijnen van de diverse heffingen

Onroerendezaakbelastingen (OZB)

Onroerendezaakbelastingen worden geheven van eigenaren van onroerende woningen en niet-woningen en van gebruikers van onroerende niet-woningen. De eigenaar/gebruiker op 1 januari van enig jaar is belastingplichtig voor het gehele jaar. Grondslag is de waarde van de onroerende zaak die is vastgesteld met een WOZ-beschikking. Voor het belastingjaar 2024 geldt de waarde van de onroerende zaak per 1 januari 2023. Zoals verwoord in Voorjaarsnota 2023 worden de tarieven 2024 verhoogd met 7,6%. Voor de jaren na 2024 wordt in de begroting rekening gehouden met een trendmatige verhoging van 1,5%. Na bepaling van de nieuwe WOZ-waarden zullen alle tarieven aan die nieuwe waarden worden bijgesteld. Uitgangspunt hierbij is: stijgt de waarde, dan daalt het tarief, waarna de geraamde opbrengst gelijk blijft (vermeerderd met inflatoire verhoging).

Roerende woon- en bedrijfsruimtebelastingen (RZB)

Deze belasting wordt ook wel de roerendezaakbelasting genoemd, vanwege de aanvulling op en de gelijkennis met de OZB. Deze belasting wordt geheven op alle roerende zaken zoals woonschepen, woonwagens en kiosken. De heffingspercentages zijn gelijk aan die van de OZB.

Rioolheffing

Gemeenten zijn verantwoordelijk voor het beheer van het afval- en regenwater en het verwerken van overtollig grondwater. De heffing mag maximaal kostendekkend zijn en alleen worden gebruikt voor de dekking van de kosten die in de wet genoemd zijn. Voor de beoordeling van de kostendekkendheid stellen wij periodiek het Gemeentelijk Rioleringsplan op. Purmerend hanteert een rioolheffing die is gesplitst naar een eigenarentarief en een grootverbruikheffing. De heffingsgrondslag voor eigenaren is een vast bedrag per aangesloten eigendom. Voor het grootverbruik is deze gekoppeld aan het waterverbruik in kubieke meters (m³), hierbij is gekozen voor het aantal aansluitingen met een verbruik vanaf 300 m³. Doordat het gebruikerstarief is vervallen, wordt er niet meer specifiek rekening gehouden met kwijtscheldingen en oninbaarheid. Het huidig GRP heeft 2023 als einddatum. Er is onder de Omgevingswet geen verplichting, maar er wordt wel een nieuw plan gemaakt gelet op de opgaven van de komende jaren en de tariefsontwikkeling. Vanwege het saldo in de voorziening is het voorstel voor 2024 het tarief met inflatie te corrigeren.

Afvalstoffenheffing

De gemeente is verplicht tot het inzamelen van huishoudelijke afvalstoffen. Voor de dekking van de kosten wordt afvalstoffenheffing geheven. Het tarief van de afvalstoffenheffing wordt gebaseerd op de kosten van onder andere inzet van personeel en materieel, verwerkingstarieven van afvalstromen en toerekening van overhead en btw. Purmerend hanteert een gedifferentieerd tarief voor de afvalstoffenheffing. Dit betreft een tarief voor éénpersoons- en meerpersoonshuishoudens. In het kader van de verbetering van de afvalscheiding is het tarief voor een extra restafval container conform het tarief van een meerpersoonshuishouden en wordt een extra gft-container gratis verstrekt. Door de hoge baten van reststromen in de afgelopen jaren en de daling van de verwerkingskosten is er een ruim saldo in de voorziening en kan de tariefstijging in 2024 net als in 2023 ruim minder dan de inflatie zijn. De tariefstijging bedraagt 1%.

Reinigingsrecht

Reinigingsrecht wordt nog uitsluitend geheven van bedrijven voor het ondergronds inzamelen van bedrijfsafval. Het tarief van het reinigingsrecht wordt gebaseerd op de kosten van onder andere inzet van personeel en materieel, verwerkingstarieven van afvalstromen en toerekening van overhead.

Leges omgevingswet

Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging (Wkb) voor het bouwen per 1 januari 2024 wijzigen de grondslagen voor het heffen van de leges in Titel 2 van de legesverordening. Uitgangspunt van titel 2 van legesverordening blijft dat de kostendekkendheid 100% is. De nieuw ingevoerde tarieven zijn volledig kostendekkend en zijn met behulp van een extern adviesbureau bepaald. De Omgevingswet en de Wkb zijn nieuw en het is nog onduidelijk wat de implementatie van deze wetten voor effect zal hebben. Daarnaast is door verscheidenheid aan redenen niet altijd goed te voorzien wanneer bouwprojecten gestart worden. Als gevolg hiervan bestaat het risico dat de opbrengsten tegenvallen en de gewenste kostendekkendheid niet gehaald wordt. Als daartoe aanleiding is zal uw raad door middel van tussenrapportages op de hoogte worden gesteld van de ontwikkelingen.

Parkeerbelastingen

Parkeerbelastingen zijn te onderscheiden in een belasting voor feitelijk parkeren en een belasting voor parkeervergunningen. Beide dienen ter regulering van het parkeren, zoals vastgesteld in het parkeerbeleid. De handhaving door middel van de naheffingsaanslag is de zogenaamde fiscalisering van parkeerboetes. Dit geldt alleen voor het parkeren bij automaten waarbij geen of onvoldoende parkeergeld betaald is. Jaarlijks wordt het maximumtarief van de naheffingsaanslag vastgesteld door het Rijk. Per januari worden de tarieven op straat verhoogd omdat de parkeergarage Stadhuisplein is geopend. Op basis van de raadsbesluitvorming zal het Waterlandkwartier in 2024 betaald parkeren krijgen.

Lijkbezorgingsrechten/begraafrechten

Lijkbezorgingsrechten worden onder meer geheven voor het gebruik van de aula, het begraven van stoffelijke overschotten en het bijzetten van asbussen in de urnenmuur. Purmerend streeft hierbij naar kostendekkende tarieven, waarin rekening is gehouden met de kosten van het onderhoud van de gemeentelijke begraafplaatsen. Inmiddels is de harmonisatie van de beheersverordening op het beheer en het gebruik van de gemeentelijke begraafplaatsen voor

de gemeente Purmerend voltooid en wordt er gewerkt aan een beheerplan. De Verordening op het beheer en het gebruik van de gemeentelijke begraafplaatsen voor de gemeente Purmerend (2012) en die van de voormalige gemeente Beemster (2011) kunnen worden ingetrokken. De verordeningen voor lijkbezorgingsrechten (Purmerend) en begraafrechten (voormalig Beemster) worden geharmoniseerd en eind 2023 aan de raad voorgelegd zodat er voor Purmerend per 1 januari 2024 gelijke tarieven zijn.

Bedrijveninvesteringszones

Een Bedrijfs Investerings Zone (BIZ) is een afgebakend gebied zoals een winkelstraat of een bedrijventerrein waarbinnen alle ondernemers samen investeren in zaken als bekendheid, uitstraling, kwaliteit en veiligheid van hun gebied. De BIZ-heffing geldt voor de duur van 5 jaar en het tarief van de BIZ heffing verschilt per gebied (vast bedrag of de WOZ waarde van een bedrijfsruimte). De opbrengsten van de bedrijveninvesteringszones worden na aftrek van de perceptiekosten onder voorwaarden beschikbaar gesteld aan de BIZ Stichting Koemarkt, en de Stichting BIZ Purmerend Binnenstad. Bij het opstellen van de programmabegroting 2024-2027 is team Ontwikkeling bezig met het voorstel voor een BIZ Vastgoed Purmerend Binnenstad die start in 2024 en loopt tot en met 2027.

Marktgelden

Marktgelden worden geheven op reguliere weekmarkten en incidentele marktdagen, en bestaan uit tarieven voor het plaatsen van marktkramen en het parkeren bij markten. Dit gaat om de grote markten in Purmerend. De incidentele markten in Purmerend en de markten in Beemster gaan via de leges. Er is inmiddels een nieuwe marktverordening. In 2024 worden de tarieven gecorrigeerd voor inflatie. De tarieven voor gebruik van elektriciteit worden met 20% verhoogd.

Reclamebelasting

De reclamebelasting kan worden geheven over openbare aankondigingen zichtbaar vanaf de openbare weg. Voor de belastingheffing is het voldoende dat er sprake is van een tot het publiek gerichte aankondiging met het doel de aandacht van het publiek te trekken. De reclamebelasting is een algemene belasting waarvan de opbrengsten vrij besteedbaar zijn. Daarnaast kan de reclamebelasting een regulerend karakter hebben doordat bedrijven en instellingen bewuster nadenken over het aanbrengen van reclame-uitingen. Reclamebelasting wordt betaald door degene die een openbare aankondiging heeft geplaatst of door degene voor wie een openbare aankondiging is geplaatst. Het gaat erom wie het grootste belang heeft bij de aankondiging. De Stichting Binnenstad Ondernemersfonds Purmerend is ingaande 2023 opgeheven en vervangen door de BIZ Binnenstad. Hiervoor is een BIZ heffing ingevoerd voor deze ondernemers en is de heffing van reclamebelasting komen te vervallen.

Precariobelasting

Precariobelasting wordt geheven op degene die een voorwerp of voorwerpen op voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond heeft, dan wel degene voor wie dat voorwerp/die voorwerpen op voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond aanwezig is. De gemeente voert jaarlijks een inventarisatie uit aan de hand waarvan de precariobelasting wordt opgelegd.

Hondenbelasting

Hondenbelasting is van oorsprong een regulerende belasting ter beperking van het aantal honden. Omdat er sprake is van een belasting geldt hier geen maximumtarief en/of spelregel ten aanzien van kostendekkendheid. Omdat er in Purmerend is besloten tot een heffing binnen een bepaald gebied, is de heffing een doelheffing geworden. De geraamde kosten van het hondenbeleid zijn dan ook gelijk aan de geraamde baten in verband met hondenbelasting.

Toeristenbelasting

Toeristenbelasting wordt geheven voor het houden van verblijf met overnachting tegen vergoeding binnen de gemeente voor personen die niet in de Basisregistratie personen zijn ingeschreven als inwoner. Degene die gelegenheid tot verblijf biedt is belastingplichtig en kan de belasting verhalen op degene die verblijf houdt.

Leges

Voor reisdocumenten, rijbewijzen en akten burgerlijke stand bepaalt het Rijk het maximaal te heffen bedrag. De overige leges worden verhoogd met het consumentenprijsindexcijfer van het CBS. Afwijken van dit percentage is mogelijk, wanneer de kostenontwikkeling voor de afzonderlijke activiteiten dit noodzakelijk maakt.

Kostentoerekening en kostendekkendheid

Tabel kostendekkendheid 2024

Bedragen x € 1.000	Afvalstoffen heffing	Rioolheffing	Leges omgevingswet
Kosten taakveld(en), inclusief (omslag)rente	10.548	7.400	2.361
Inkomsten taakveld(en), exclusief heffingen	80	-	-
Netto kosten taakveld	10.468	7.400	2.361
Toe te rekenen kosten straatreiniging en regionale brandweer	1.021	1.021	129
Overhead inclusief (omslag)rente	2.390	1.432	1.022
Btw	1.323	875	-
Totale lasten	15.202	10.728	3.512
Opbrengst heffingen	14.982	9.829	3.512
Dotatie aan voorziening	-	-	-
Onttrekking aan voorziening	220	899	-
Totale baten	15.202	10.728	3.512
Dekkingspercentage	100	100	100

Een aanduiding van de lokale belastingdruk

Om een indicatie te geven van de lokale belastingdruk houden we rekening met de volgende belastingsoorten: OZB, afvalstoffenheffing en rioolheffing. De OZB en de afvalstoffenheffing zijn

op alle huishoudens van toepassing, de rioolheffing alleen voor percelen die op de riolering zijn aangesloten. We geven de lokale belastingdruk aan voor:

- Eenpersoonshuishoudens in een eigen woning;
- Eenpersoonshuishoudens in een huurwoning;
- Meerpersoonshuishoudens in een eigen woning;
- Meerpersoonshuishoudens in een huurwoning.

Voor de berekening van de OZB is uitgegaan van de gemiddelde woningwaarde in Purmerend. Deze bedroeg bij het opmaken van deze begroting voor 2024 € 379.000 afgerond, resulterend in een aanslag van circa € 302 OZB. Dit is indicatief. Het herwaarderingsproces was echter nog gaande. In de onderstaande tabel zijn de vergelijkende cijfers met Purmerend 2022 opgenomen.

Bedragen in euro's	Eenpersoonshuishoudens		Meerpersoonshuishoudens	
	Eigen woning	Huurwoning	Eigen woning	Huurwoning
Purmerend 2023	775	297	850	372
Purmerend 2024	817	300	893	375

Rangordeoverzicht Woonlastenmonitor 2023

De getallen horen bij de cijfers van een meerpersoonshuishouden eigenaar-bewoner en voor de rangorde geldt: nr 1 heeft de laagste woonlasten.

Gemeente	Bedrag 2023	Rangorde 2023	Rangorde 2022
Nederland gemiddeld ¹	867		
Alkmaar	749	12	8
Hoorn	914	143	115
Dijk en Waard	876	87	-
Den Helder	885	104	126
Edam-Volendam	872	83	99
Wormerland	1.068	298	300
Purmerend	909	134	128
Waterland	959	193	211
Zaanstad	985	228	234
Landsmeer	1.346	346	342

Bron: Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden (COELO).

¹ In voorgaande jaren was alleen de gemiddelde WOZ-waarde van alle woningen bekend, dus koop- en huurwoningen samen. In de Atlas van de lokale lasten is deze waarde gehanteerd tot en met 2021. Sinds 2022 publiceert het CBS de woningwaarden ook uitgesplitst naar huur- en koopsector. De WOZ-waarde is bij gemeenten vooral van belang bij de ozb. Omdat de ozb alleen wordt betaald door huishoudens met een koopwoning gaat COELO nu uit van de gemiddelde WOZ-waarde van een koopwoning. Door deze herberekening zijn de gemiddelde woonlasten vanaf 2021 gestegen.

Een beschrijving van het kwijtscheldingsbeleid

Voor belastingplichtigen met lage inkomens bestaat de mogelijkheid van gehele of gedeeltelijke kwijtschelding van de belasting. Kwijtschelding is alleen mogelijk voor de afvalstoffenheffing. Kwijtschelding is mogelijk wanneer aan de voorwaarden van de Invorderingswet 1990 is voldaan, met dien verstande dat wij uitgaan van 100% van de relevante bijstandsnorm. Richtlijnen voor het verlenen van kwijtschelding staan in het Besluit gemeentelijk kwijtscheldingsbeleid.

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Doelstelling

De paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is om niet-begrote kosten te dekken. Door de beschikbaarheid van weerstandsvermogen hoeft bij een financiële tegenvaller in de begrotingsuitvoering niet direct tot een bezuiniging te worden overgegaan.

Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen:

- A. De weerstandscapaciteit, zijnde de middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt of kan beschikken om niet-begrote kosten te dekken.
- B. Alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie.

In deze paragraaf zetten we eerst de beschikbare weerstandscapaciteit uiteen en daarna de risico's en het hiervoor benodigd weerstandsvermogen. Beide onderdelen worden vervolgens tegen elkaar afgezet.

Omvang weerstandscapaciteit

Tot de weerstandscapaciteit worden de post onvoorzien, reserves, stille reserves en de onbenutte belastingcapaciteit gerekend. In het onderstaande overzicht staan de afzonderlijke onderdelen beschreven. Hierbij staat aangegeven of en voor hoeveel deze onderdelen bijdragen aan de beschikbare weerstandscapaciteit.

Overzicht beschikbare weerstandscapaciteit

Onderdeel/Omvang/Duiding	Telt mee voor (x € 1.000)
Onderdeel: Post onvoorzien	€ 125
Omvang: € 50	
Duiding: De omvang van de post onvoorzien is lastig te ramen. De omvang van de post onvoorzien is bepaald op € 50.000. De post is wettelijk verplicht en dit bedrag is opgenomen in de begroting 2023. Omdat de post in de meerjarenbegroting constant wordt verondersteld, wordt de post onvoorzien tot de structurele weerstandscapaciteit gerekend. In de berekening voor de weerstandscapaciteit nemen we deze 2,5 keer mee.	
Onderdeel: Onbenutte belastingcapaciteit	€ 0
Omvang: Circa € 11,472 miljoen	

Duiding: De onbenutte belastingcapaciteit is het verschil tussen het belastingtarief OZB in Purmerend en 120% van het landelijk gemiddelde. Tot het niveau van 120% zal hoe dan ook geen sprake zijn van toelating tot artikel 12. Het zijn extra (structurele) middelen die gegeneerd kunnen worden door de gemeentelijke belastingen en rechten te verhogen. Er is voor gekozen de onbenutte belastingcapaciteit niet mee te tellen als beschikbare weerstandscapaciteit en deze ruimte vast te houden voor het eventueel overnemen van het wegenbeheer hoogheemraadschap (HHNK). Overname van deze taak zou kunnen betekenen dat er een verschuiving van belastingen plaatsvindt. Dit betekent dat de gezamenlijke OZB-opbrengst omhoog moet om de kosten van deze taak te dragen. Daar staat tegenover dat de wegenheffing die het HHNK in rekening brengt bij inwoners komt te vervallen. Dit betekent dat de waterschapsheffing gaat dalen en de OZB gaat stijgen. De tarieven voor de overige heffingen zoals de afvalstoffenheffing en de rioolheffing zijn volledig kostendekkend.

Onderdeel: Stille reserves

€ 0

Omvang: Maximaal € 5,2 miljoen

Duiding: De gemeente heeft grond, panden en aandelen waarvan de werkelijk waarde hoger is dan de boekwaarde. Dit noemen we stille reserves. Wat betreft de gronden komt die waarde pas tot uiting na gebiedsontwikkeling die nog niet gepland staan. Deze worden daarom niet meegenomen. De panden in bezit van de gemeente zijn of bestemd voor de publieke dienst of betreffen een strategische verwerving waarvan de toekomstige waarde nog lastig is in te schatten. Deze nemen we om die reden ook niet mee. Daarnaast is de werkelijke waarde van ons aandelenbezit hoger dan de nominale waarde zoals deze, conform het BBV, op de balans is opgenomen. Het gaat om de aandelen BNG, Alliander en HVC. Deze aandelen zijn echter niet vrij verhandelbaar. Het is dan ook niet mogelijk om deze waarde daadwerkelijk te verzilveren, althans niet op dit moment. Wij tellen de berekende waarde dan ook niet mee voor de bepaling van onze weerstandscapaciteit. Bovendien ontvangen wij voor deze aandelen dividend. Het verkopen van de aandelen leidt dan ook tot structureel lagere inkomsten.

Onderdeel: Bestemmingsreserves

€ 0

Omvang: € 8,098 miljoen

Duiding: Voor alle bestemmingsreserve geldt dat deze ook gebruikt kunnen worden voor de afdekking van risico's. De bestemmingsreserves hebben een specifiek door de raad vastgesteld bestedingsdoel. Deze doelen zijn bewust gekozen, de reserves zijn daarmee volledig geprogrammeerd. Om deze reden wordt ook de omvang van de reserves niet meegeteld als beschikbare weerstandscapaciteit.

Onderdeel: Algemene reserve

€ 67,383

Omvang: € 67,383 miljoen

Duiding: De reserves zijn het verschil tussen de bezittingen en de schulden en dus geen 'potje'. De algemene reserve is de hoofdbron van de weerstandscapaciteit. Inzet van de algemene reserve leidt tot meer schuld.

Beschikbare weerstandscapaciteit eind 2024

€ 67,508

Meegenomen financiële risico's

Risico's zijn er in allerlei soorten en maten. Voor welke risico's we meenemen worden de onderstaande vuistregels gebruikt.

Kortingen op algemene en specifieke uitkeringen

Kortingen op algemene (het gemeentefonds) en specifieke uitkeringen worden ingeschat en verwerkt in de begroting. Het weerstandsvermogen is nadrukkelijk niet bedoeld als buffer hiervoor. De begroting moet hier dus op inspelen. Dat geldt ook voor risico's betreffende het onvolledig kunnen declareren van uitgaven op specifieke uitkeringsregelingen. Deze risico's kunnen we vooraf inschatten en in de P&C cyclus verwerken.

Kosten die moeten worden voorzien

Voor gebeurtenissen waarvan het zeker is dat ze zich voor gaan doen en waarvan de omvang ook bekend is, worden voorzieningen ingesteld. Bij het weerstandsvermogen kunnen deze

kosten derhalve buiten beschouwing worden gelaten. De voorzieningen zijn gecontroleerd bij de jaarrekening en op orde.

Rampen en crisis

Voor rampen en crisissituaties geldt dat er een scala aan beheersmaatregelen is getroffen. Dit betreft enerzijds het rampenplan waarmee aangegeven wordt hoe een (dreigende) ramp of crisis te lijf wordt gegaan en anderzijds is er sprake van een verzekerd risico. Voor zover dit niet het geval is zal worden teruggevallen op de Rijksoverheid. Uiteraard kan er sprake zijn van een financieel nadeel voor de gemeente. De omvang hiervan is niet vooraf in te schatten. Voor zover het in de beïnvloedingssfeer ligt van de gemeente wordt via de weg van vergunningen en periodieke toetsing gezorgd voor het minimaliseren van de risico's. Rampen en crises worden niet meegenomen in de risico's.

Kleine risico's

Voor bepaling van de wenselijke omvang van het weerstandsvermogen hebben we de financiële risico's in kaart gebracht. Bij deze risico's hanteren we een ondergrens van € 100.000. Risico's daaronder lichten we hier verder niet toe, omdat het een lange reeks van kleine risico's betreft.

Daadwerkelijk opgetreden risico's komen terug als afwijking in de programmarekening ter verklaring van het resultaat. De risico's die we bij deze paragraaf meenemen zijn de niet reguliere, strategische, niet kwantificeerbare risico's. De reguliere risico's staan immers in de begroting. Veelal kunnen we deze via een verzekering afdekken. Bij deze risico's geldt dat we kunnen inschatten of het risico zich daadwerkelijk zal manifesteren en de omvang van het risico.

Om de risico's op te vangen, zijn verschillende maatregelen mogelijk:

- Bijstelling van de geldende beleidskaders, hierdoor kunnen we de uitvoeringskosten beperken. Dit kan bijvoorbeeld door de grenzen te verhogen waarboven de gemeente een bijdrage verleent.
- Inkomstenverhogende maatregelen nemen wanneer risico's zich manifesteren op onderdelen met kostendekkende dienstverlening.
- Frequent(er) toetsen of het risico zich al voordoet en zo goed mogelijk maatregelen treffen ter beheersing van onzekerheden. Deze maatregel kunnen we inzetten op die onderdelen waarvan de gemeente de uitkomst niet kan sturen, maar waarvan we de uitkomsten wel kunnen volgen. Doel van de maatregel is dan om te voorkomen dat 'ongemerkt' de begroting en de werkelijkheid uiteengroeien en er nadelen optreden.

In de opstelling is niet afgewogen of alle risico's zich gelijktijdig kunnen en zullen voordoen. De risico's zijn daarom opgeteld. Zodra risico's zich daadwerkelijk manifesteren wegen we af of we structurele maatregelen moeten nemen.

Benodigd weerstandsvermogen

In onderstaande tabel staan de actuele risico-onderwerpen en is aangegeven of we voor dit onderwerp rekening houden met het benodigd weerstandsvermogen. Als er sprake is van een structureel risico wordt dit vermenigvuldigd met 2,5 om het zo te kunnen afzetten tegen de weerstandscapaciteit (Conform de werkwijze van het Nederlands Adviesbureau voor Risicomanagement (Naris)). Ook staat hier welke beheersmaatregel we kunnen inzetten om het

risico zoveel mogelijk te verkleinen of uit te schakelen. In de omschrijving is het toegelicht als de huidige inschatting afwijkt van de inschatting in de begroting.

Onderwerp/omschrijving/beheersmaatregel	Bedrag (x € 1.000)
<p>Onderwerp: Omgevingsplan</p> <p>Omschrijving: : In het kader van de implementatie van de Omgevingswet werken we aan de transitie richting het definitieve omgevingsplan. We hebben daarvoor minimaal t/m 2031 de tijd. Omdat het omgevingsplan een nieuw instrument is en we nog geen (werk)ervaring hebben met het opstellen van het instrument blijft het berekenen van de kosten en/of benodigde uren een schatting. Op basis van een door ons gehanteerd scenario voor de transitie, verwachtten we 10 omgevingsplanwijzigingen voor een deelgebied te moeten realiseren t/m 2031. Iedere omgevingsplanwijziging vergt ongeveer 2 jaar. In de jaren 2024 t/m 2027 zal er gelijktijdig gewerkt worden aan maximaal 4 geplande omgevingsplanwijzigingen. Tegelijkertijd zullen zich spontane omgevingsplanwijzigingen aandienen. We houden rekening met 2 van dit soort wijzigingen per jaar. Uitgaande van 10 deelgebieden en 12 spontane wijzigingen voor een locatieontwikkeling vraagt het om totaal 35.880 uren en 27,6 FTE over de komende jaren. De kostenraming van de verwachte financiële gevolgen t/m 2031 bedragen ongeveer € 3.500.000. Hiervan is in de huidige beelden ongeveer € 1.000.000 niet gedekt t/m 2031. Daarom is dit als risico opgenomen.</p> <p>Beheersmaatregel: Stap voor stap zal bezien worden hoe de financiën van de transitie richting het omgevingsplan verlopen. Dit risico is ongewijzigd ten opzichte van de begroting 2023 en de jaarrekening 2022.</p>	€ 1.000
<p>Onderwerp: Algemene spoedbuffer</p> <p>Omschrijving: In de afgelopen jaren is vanwege COVID-19 en thans voor de opvang van vluchtelingen Oekraïne en voor bijvoorbeeld de energietoeslag een beroep gedaan op de algemene reserve als voorfinancieringsbron in afwachting van Rijksbekostiging. Daarvoor heeft de algemene reserve een minimale buffer nodig. Gerekend is op € 1 miljoen per maand voor een half jaar.</p> <p>Beheersmaatregel: Er worden geen aparte beheersmaatregelen ingezet. Het risicobedrag is ongewijzigd ten opzichte van de begroting 2023 en de jaarrekening 2022.</p>	€ 6.000
<p>Onderwerp: Kostenstijgingen als gevolg van schaarste</p> <p>Omschrijving: De huidige cumulatie van ontwikkelingen in de vorm van het aantrekken van de economie na Corona en de oorlog in Oekraïne maakt dat de gemeente bij met name de uitvoering van projecten te maken heeft met schaarste aan personeel, schaarste aan materialen en schaarste aan energiebronnen en -dragers. Hierdoor kunnen projecten veel duurder worden en kan de uitvoering vertraging oplopen als gevolg van verstoringen in de toelevering. Om te voorkomen dat projecten worden uitgesteld is in de programmabegroting al rekening gehouden met een stijging van de kredieten. In de kwantificering van dit risico is rekening gehouden met een extra stijging van 10% over de hele investeringsom (2023 tot en met 2027). Dit leidt tot structureel hogere kapitaallasten. Deze zijn 2,5 keer meegerekend.</p> <p>Beheersmaatregel: Er is een stelpost in de begroting 2024 opgenomen voor prijsstijgingen, voor aanpassing van de kredieten zijn voorstellen aan de raad nodig, daarbij is ook prioritering en fasering mogelijk. Het risicobedrag is gewijzigd ten opzichte van de begroting 2023 en de jaarrekening 2022</p>	€ 3.000
<p>Onderwerp: Rentestijging</p> <p>Omschrijving: De gemeente trekt langlopende leningen aan om in de eigen financieringsbehoefte te voorzien. De ontwikkelingen in de gemeente staan niet stil en de bedrijvigheid is overal te voelen. De jaarlijkse kosten van de financieringsbehoefte (rentelasten) worden bepaald door de omvang van de bestaande leningenportefeuille, de financieringsbehoefte als gevolg van voorgenomen investeringen en de van toepassing zijnde rentetarieven. De afgelopen jaren waren niet voldoende liquiditeiten beschikbaar zodat het nodig was om op de kapitaalmarkt leningen aan te trekken. In de financieringsbehoefte houdt Purmerend rekening met een jaarlijkse lichte stijging van de rente met 0,1%. Bij een gemiddelde netto jaarlijkse financieringsbehoefte van circa € 58 miljoen en een stijging van de rente van 1% bedraagt de toename van de rentelasten jaarlijks structureel circa € 0,58 miljoen. Voor de waardering van het risico wordt uitgegaan van een bedrag van € 2,3 miljoen.</p> <p>Beheersmaatregel: Via het zogeheten renteomslagpercentage worden de rentelasten toegerekend aan de programma's waarvoor sprake is van een financieringsbehoefte. Het renteomslagpercentage wordt</p>	€ 2.320

berekend op basis van de uitgangspunten van de door de raad vastgestelde begroting. Verder wordt de financieringsbehoefte periodiek meerjarig bepaald en wordt beoordeeld of incidenteel dan wel structureel tot afdekking van het renterisico dient te worden overgegaan. Het risicobedrag is gewijzigd ten opzichte van de begroting 2023 en de jaarrekening 2022.

Onderwerp: Wmo, Jeugdwet en Participatiewet

€ 2.273

Omschrijving: Binnen het maatschappelijk domein biedt Purmerend hulp vanuit de Jeugdwet, Participatiewet en de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo). Voor het maatschappelijk domein gelden binnen deze beleidskaders onzekerheden aan zowel de uitgaven- als de inkomstenkant. Het betreffen openeinderegelingen waarbij de uitgaven niet altijd beheersbaar zijn. Binnen Participatie geldt daarnaast dat de uitgaven conjunctuurgevoelig zijn. Tenslotte geldt dat de middelen die het Rijk op lange termijn beschikbaar stelt aan gemeenten voor deze taken ter discussie staan en dat zorgt voor onzekerheden aan de inkomstenkant. Gemeenten moeten uiteraard anticiperen op deze ontwikkelingen, maar op jaarbasis kan er sprake zijn van aanzienlijke financiële effecten vanwege de omvang van de budgetten. Om die reden is een buffer nodig. Deze buffer is als volgt bepaald:

1. Jeugdwet

Doordat de complexiteit van zorg groeit omdat problematiek steeds ingewikkelder wordt, de duur van zorg toeneemt omdat kinderen langer in zorg blijven en de intensiteit van zorg stijgt omdat behandelingen steeds intensiever worden stijgen de kosten van specialistische Jeugdhulp. Een kleine procentuele afwijking heeft grote gevolgen voor het budget. Als risico houden we het gemiddelde procentuele tekort over 2020, 2021 en 2022 ten opzichte van de begroting 2022 aan, met een minimum van 1% van de realisatie 2022. Dit betekent een bedrag van € 1.468.000 miljoen.

2. Wmo

De kostenstijging in de Wmo door het uniforme abonnementstarief is de afgelopen jaren evident gebleken. Zonder wetswijzigingen of compensatie door het Rijk zal dit tot extra budgettaire beslag leiden. Ook hier houden we als risico aan het gemiddelde procentuele tekort over 2019 t/m 2022 ten opzichte van de begroting 2022aan, met een minimum van 1% van de realisatie 2022. Dit betekent een bedrag van € 485.000.

3. Participatiewet

Binnen de participatiewet zien we landelijk zorgelijke ontwikkelingen plaatsvinden. Zo zijn de baankansen voor bijstandsgerechtigden en mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt sinds 2015 niet gestegen. Hierdoor is de kans om uit te stromen naar de reguliere arbeidsmarkt nauwelijks gegroeid. Bij de nieuwe doelgroepen, zoals jonggehandicapten, komen er jaarlijks meer nieuwe mensen bij. Gemeenten moeten hen plaatsen en begeleiden. We zien dat deze kosten van begeleiding van mensen die onder de Participatiewet vallen in de praktijk hoger zijn dan waar het rijk zijn budget op baseert. In de besprekingen over de herijking van Werkom is dit aan de orde geweest. Als we het risico berekenen op dezelfde manier als Jeugdwet en Wmo, namelijk het gemiddelde procentuele tekort over 2019 t/m 2022 aan ten opzichte van de begroting 2022, dan leidt dit maar tot een bedrag van € 35.000. Als risico houden we het gemiddelde procentuele tekort over 2020 en 2021 ten opzichte van de begroting 2022, met een minimum van 1% van de gerealiseerde uitgaven 2022. Dit betekent een bedrag van € 325.000.

Beheersmaatregel: Er worden diverse beheersmaatregelen binnen het sociaal domein ingezet, zoals bijvoorbeeld de inzet op preventie bij Jeugd.

Dit risicobedrag is gelijk aan de jaarrekening 2022 en gewijzigd ten opzichte van de begroting 2023.

Onderwerp: Strategische aankopen

€1.440

Omschrijving: In het kader van ruimtelijke ontwikkelingen in de gemeente doet de gemeente strategische aankopen. De intentie van deze aankopen is om deze later in te zetten in gebiedsontwikkelingsprojecten of vastgoedontwikkeling. Aan deze aankopen gaat een onderhandelingstraject vooraf waardoor in de koop prijs meestal ook een prijs zit voor toekomstig voordeel. Omdat deze aankopen nog niet in een grond- of vastgoed exploitatie zijn opgenomen, is er het risico dat bij geen doorgang van het project, teveel is betaald. Zekerheidshalve wordt daarom 25% van het aankoopbedrag opgenomen als risico.

Beheersmaatregel: Op deze investeringen worden geen kosten geactiveerd. Het risicobedrag is gewijzigd ten opzichte van de begroting 2023 en de jaarrekening 2022.

Onderwerp: Asbestsaneringen

€ 500

Omschrijving: In een aantal gemeentelijke panden, waaronder onderwijsgebouwen, is asbest toegepast.

Naar de aanwezigheid van asbest en de mogelijkheden tot sanering is meerdere malen onderzoek gedaan. In een aantal gebouwen is de aanwezige asbest niet verwijderd en kan dit alleen gebeuren als bouwkundige werkzaamheden plaatsvinden. Zolang deze werkzaamheden niet plaatsvinden is er een risico. Als een situatie zich voordoet, worden de werkzaamheden opgepakt en de begroting aangepast. De omvang laat zich niet goed wegen. Als stelpost wordt daarom rekening gehouden met € 0,5 miljoen.
Beheersmaatregel: Er worden geen aparte beheersmaatregelen ingezet. Het risicobedrag is ongewijzigd ten opzichte van de begroting 2023 en de jaarrekening 2022.

Onderwerp: Proeftuin aardgasvrije wijken

€ 0

Omschrijving: De particuliere woningen in de proeftuin aardgasvrije wijken zijn zeer verschillend qua inrichting en installatie en daarmee ook de te verrichten werkzaamheden en de te ramens. Een volledig inzicht in de consequenties voor de uitvoeringskosten ontbreekt. De kosten kunnen hierdoor hoger uitvallen. Omdat er ook woningen zijn waarvan de kosten iets lager uitvallen, is de kans op overschrijding van de totale kosten beperkt. Er is een kleine kans dat schadeclaims over de uitvoeringswerkzaamheden voor rekening van de gemeente komen. Om inwoners te ontzorgen treedt de gemeente desgevraagd op als opdrachtgever. Dit kan een klein risico geven indien hierdoor schade ontstaat die niet verhaald kan worden op het uitvoerende bedrijf. In vrijwel alle woningen is nog asbest aanwezig. Naar verwachting kan contact met asbest worden vermeden, maar dit is niet in alle gevallen zeker. Als vooraf blijkt dat uitvoering niet mogelijk is, zal uitvoering van de werkzaamheden pas mogelijk zijn als de eigenaar voor sanering heeft zorg gedragen. Als de werkzaamheden zijn aangevangen en er blijkt sprake te zijn van onvermijdelijk asbestcontact, zal dit de uitvoeringskosten aanzienlijk kunnen doen stijgen.

Beheersmaatregel: Bij de pilot aardgasvrij is een bloksgewijze aanpak gekozen waarmee het risico van een budgetoverschrijding kan worden gestuurd. Binnen de ramingen van de werkzaamheden is vanwege de onzekerheden rekening gehouden met een post onvoorzien. Mocht dit niet afdoende blijken te zijn, kan het college ervoor kiezen om minder woningen dan gepland aardgasvrij te maken ten einde binnen de raming te blijven. Dit risico is gewijzigd ten opzichte van de begroting 2022. In het voorgaande jaar is gekozen om binnen het weerstandsvermogen een bedrag op te nemen om mogelijke overschrijding te kunnen opvangen. Aangezien er in 2022 is gestart met de uitvoering van het eerste blok en er budget is voor meerdere blokken, wordt het risico op een budgetoverschrijding op nihil geplaatst. Het risicobedrag is ongewijzigd ten opzichte van de begroting 2023 en de jaarrekening 2022.

Onderwerp: Grondexploitaties (incidenteel)

€ 24.137

Omschrijving: Binnen de grondexploitaties is een tweetal risico's berekend: portefeuille- en projectrisico's. Voor de portefeuillerisico's wordt een tweetal effecten doorgerekend: het effect van 7,5% kostenstijging over de nog geraamde uitgaven en het effect van een 4 % hoger rentepercentage. Beide macro-economische effecten zijn opgeteld € 7,8 miljoen. Daarnaast zijn per grondexploitatie projectspecifieke risico's berekend, totaal € 8,5 miljoen. Per grondexploitatie wordt dit nader toegelicht in het Meerjaren Programma Grondexploitaties (MPG) 2023. In juni 2023 heeft de gemeenteraad de grondexploitatie Waterlandkwartier vastgesteld. Bij de vaststelling van deze grondexploitatie is door de raad besloten in het weerstandvermogen een bedrag van € 7.855.251 op te nemen als risicoreservering voor de grondexploitatie Waterlandkwartier.

Beheersmaatregel: Per grondexploitatie zijn specifieke maatregelen genomen om het beslag op het weerstandsvermogen te beperken. De omvang van dit risico is gewijzigd ten opzichte van de jaarrekening 2022 en ten opzichte van de begroting 2023.

Onderwerp: Wegenbeheer

€ 0

Omschrijving: Het HHNK is volop bezig alle wegen en het wegbeheer over te dragen aan gemeentes en zich te richten op de eigen watertaak. Nagenoeg alle wegen van het Hoogheemraadschap zijn inmiddels overgedragen in Noord-Holland. Er zijn nog vijf Waterlandse gemeenten waarbij dit nog dient te gebeuren. Er is samen met deze regiogemeentes (Waterland, Wormerland, Edam- Volendam, Landsmeer), inclusief HHNK, gewerkt aan het opstellen van uitgangspunten voor het maken van de business case voor overdracht van de wegen. Deze zgn. Uitgangspuntennotitie is op 28 februari 2023 vastgesteld in het college en daarna begin maart 2023 ter info met raadsbrief naar de raad gestuurd. De Uitgangspuntennotitie is de basis om te komen tot een businesscase. De businesscase moet inzicht geven in de financiële gevolgen van een wegenoverdracht ter ondersteuning van de uiteindelijke besluitvorming. Naast de wegen gaat het ook om de bijbehorende bomen en overige inrichting. In Beemster is dit een omvangrijk areaal. Het hoogheemraadschap betaalt op dit moment het onderhoud van de wegen voor een deel uit de bijdragen van gemeenten en voor een deel uit wegenheffing die het HHNK in rekening

brengt bij de inwoners van de gemeenten waarvoor zij wegen in beheer en eigendom hebben. Medio 2023 is zowel de volledige omvang van hetgeen dat wordt overgedragen als ook de impact/kwaliteit van de over te dragen activa (wegen, bomen en kunstwerken) nog niet volledig in beeld. Door deze onduidelijkheid is zowel de impact als ook de haalbaarheid van de geplande overdracht per 1 januari 2025 onbekend.

Beheersmaatregel: Om te beginnen willen we geconcretiseerd krijgen welke activa overgedragen gaat worden. Daarna zal om de kwaliteit in beeld te brengen, in afstemming met HHNK, waar nodig aanvullende metingen en onderzoeken gedaan worden. Parallel gaan we in beeld brengen wat harmonisatie van het instandhoudingsbeleid gaat betekenen. Uitkomsten hiervan komen in een te maken business case samen. Dan zal duidelijker worden wat de overname van deze taak gaat betekenen en welke onzekerheden resteren. Met HHNK zullen ten aanzien van voorwaarden van overdracht inclusief de resterende herstelwerkzaamheden als ook over de resterende risico's afspraken gemaakt moeten worden alvorens de overdracht naar de gemeente kan plaatsvinden. Als deze afspraken en de impact in beeld is gebracht in de businesscase, kan er een besluit over genomen worden door college en raad. Overname van deze taak gaat betekenen dat er voor de inwoners een verschuiving van belastingen plaatsvindt. Dit betekent dat de gemeente OZB-opbrengst omhoog moet om de kosten van deze taak te dragen. Daar staat tegenover de wegenheffing die het HHNK in rekening brengt bij inwoners komt te vervallen. Vanwege de omvang is dit een risico voor de gemeente. Er is niet gerekend met een bedrag omdat dit in de weerstandscapaciteit is gekoppeld aan de onbenutte belastingcapaciteit. Dit risico is ongewijzigd ten opzichte van de jaarrekening 2022 en ten opzichte van de begroting 2023.

Onderwerp: Vennootschapsbelasting personeelshypotheken

€ 0

Omschrijving: Tot 2008 konden personeelsleden van gemeenten een hypotheek afsluiten bij de werkgever als secundaire arbeidsvoorwaarde. Sinds 2008 is dit door een wijziging van de wet Financiering decentrale overheden (wet Fido) niet meer mogelijk, maar worden bestaande gevallen door Purmerend gerespecteerd. Dat wil zeggen, ambtenaren die in het verleden een hypotheek hadden afgesloten bij de gemeente maar deze nog niet helemaal hebben afgelost, blijven bij de gemeente hypotheeknemer tot de hypotheek volledig is afgelost. De belastingdienst is van mening dat deze activiteit m.b.t. personeelsleningen tot een vennootschapsbelastingplicht leidt. De rechtbank heeft in het voordeel van de belastingdienst beslist en vergelijkt de activiteiten met een commerciële bank of hypotheekverstrekker en het is de bedoeling van de wet dat er een gelijk speelveld wordt gecreëerd. Zouden we deze lijn doortrekken, dan komen ook andere vormen van kredietverstrekking door de gemeenten in aanmerking voor vpb-plicht (o.a. startersleningen, leningen t.b.v. de energietransitie, leningen corporaties en maatschappelijke instellingen).

Beheersmaatregelen: De verwachting is dat hier tegen nog hoger beroep door de gemeente(n) gevoerd gaat worden. Voorlopig is er op dit dossier nog geen duidelijkheid en worden er geen aparte beheersmaatregelen ingezet. Dit risico is ongewijzigd ten opzichte van de jaarrekening 2022 en ten opzichte van de begroting 2023.

Onderwerp: Uitval van kritische applicaties/systemen i.v.m. cyberaanval

€ 9.500

Omschrijving: Het risico op schade door een cyberaanval blijft toenemen. Zo is ook terug te zien in het 'cyber security beeld Nederland' die jaarlijks wordt uitgebracht door het NCSC (Nationaal Cyber Security Center). Voor overheden is de laatste jaren een trend zichtbaar: Het risico op verstoringen van de ICT door 'cybervandalen en scriptkiddies' was al hoog en neemt toe, het risico op verstoringen van de ICT door beroepscriminelen is ongewijzigd hoog. Een cyberincident van enige omvang (bijv. ransomware) brengt direct hoge kosten met zich mee. Denk daarbij onder meer aan het opbouwen van een tijdelijke organisatie om de bedrijfsvoering door te kunnen zetten, onderzoek en herstel van de situatie (waaronder wederopbouw van het ICT-landschap) en evalueren en investeren om herhaling te voorkosten. Het bedrag van € 9,5 miljoen is gebaseerd op bedragen in de media van gemeenten die geraakt zijn en gemeenten die bedragen opnemen in hun weerstandsvermogen.

Beheersmaatregelen: Gemeenten zijn in 2015 aangesloten bij de IBD (Informatiebeveiligingsdienst) VNG en hebben de BIO (Baseline Informatiebeveiliging Overheid) als vigerend normenkader. In de BIO staat risicomangement en het treffen van passende maatregelen centraal. De maatregelen worden, indien van toepassing, doorgevoerd en op eventuele kwetsbaarheidsmeldingen wordt actief en snel gereageerd. In de organisatie worden acties georganiseerd om het bewustzijn rondom cybercriminaliteit binnen de organisatie te verhogen. Tevens worden medewerkers actief herinnerd aan de wijze waarop zij veilig moeten werken. Dit risico is gewijzigd ten opzichte van de jaarrekening 2022 en ten opzichte van de begroting 2023.

Onderwerp: Loon/prijsstijgingen

€ 2.201

Omschrijving: De ontwikkeling van de loonkosten van de gemeenteambtenaren volgt de cao. De nieuwe cao loopt van 2 januari 2023 tot en met 1 januari 2024. De gemiddelde stijging van de loonsom komt uit op 7,23% voor 2023. Het financiële effect van de ophoging van de loonkosten 2023 was meegenomen in de Voorjaarsnota. Voor de begroting wordt voor de jaren na 2023 vooralsnog een indexatie aangehouden van 3% per jaar voor loonsverhogingen en (pensioen-)premies. De stijging van de loonkosten is afhankelijk van de landelijke cao-afspraken en de wijzigingen in de werkgeverslasten zoals de werkgeversbijdrage in de pensioenpremie. Een afwijking van 1% op de totale loonsom geeft een extra last van ruim € 0,56 miljoen (inclusief gesloten budgetten).

Voor prijsstijgingen op de begrote materiële budgetten is het uitgangspunt dat deze binnen de bestaande budgetten worden opgevangen. Dit betekent dat de (meerjaren)budgetten niet automatisch worden aangepast aan het inflatiepercentage. Alleen waar dit noodzakelijk is verhogen wij het budget met de verwachte prijsstijging. Gezien ons gekozen uitgangspunt kunnen wij in 2024 en volgende jaren geconfronteerd worden met prijsstijgingen, waarmee niet of onvoldoende rekening is gehouden om de hieruit voortvloeiende hogere lasten op te kunnen vangen. Voor algemene prijsstijgingen wordt een bedrag van € 0,65 miljoen aangehouden (1 % van € 65 miljoen). Gerekend is met 2,5 keer dit structurele risico.

Beheersmaatregel: Voor een hoger loon- en prijsniveau is in de begroting een reservering opgenomen. Als dit niet afdoende blijkt, blijft er minder ruimte over voor nieuwe beleidskeuzes of zal er zelfs moeten worden bezuinigd als er geen sluitende meerjarenbegroting kan worden opgesteld. De omvang van dit risico is gewijzigd ten opzichte van de jaarrekening 2022 en ten opzichte van de begroting 2023.

Onderwerp: Wachtgeld wethouders

€ 475

Omschrijving: Na het aftreden van wethouders, voor het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd, is er een recht op wachtgeld. Voor ex-wethouders die momenteel recht hebben op wachtgeld heeft de gemeente een voorziening gevormd en zijn de lasten afgedekt. Indien een lid van het huidige college zijn/haar functie neerlegt, ontstaat er een nieuwe verplichting. De maximale wachtgeldverplichting voor de vijf wethouders van de gemeente Purmerend bedraagt circa € 1,9 miljoen. Het is niet waarschijnlijk dat het volledige college tegelijkertijd aftreedt, niet wordt herbenoemd en volledig gebruik maakt van het recht op wachtgeld. Om die reden is 25% van het totale risico meegenomen.

Beheersmaatregel: Er is geen aparte beheersmaatregel getroffen. Indien een bestuurder gebruik maakt van wachtgeld wordt de maximale wachtgeldverplichting in de loop van het jaar van aftreden gestort in een wachtgeldvoorziening. De omvang van dit risico is gewijzigd ten opzichte van de jaarrekening 2022 en ten opzichte van de begroting 2023.

Onderwerp: Gemeentefonds

€ 10.600

Omschrijving: Via circulaire worden we enkele malen per jaar (meestal mei en september) geconfronteerd met aanpassingen in de totale ontvangsten vanuit het gemeentefonds. De afspraak tussen het Rijk en de gemeenten is dat een systematiek wordt gehanteerd van 'samen de trap op, samen de trap af'. Indien het Rijk gaat bezuinigen wordt er ook minder geld in het gemeentefonds gestort ('samen de trap af'). Schommelingen in de algemene uitkering kunnen problemen veroorzaken voor het sluitend krijgen van de begroting. Op de hoogte van de algemene uitkering kan geen invloed worden uitgeoefend. De accressen 2023-2025 bedragen gemiddeld 4,31% per jaar. Wordt de vergoeding voor de ontwikkeling van de lonen en prijzen uit de accressen gehaald, dan bedraagt het volume-accres voor de jaren 2022-2025 gemiddeld 3,16% per jaar. Dit volume-accres 2022-2025 wordt op deze stand van de voorjaarsnota bevroren. De accressen worden nog wel jaarlijks geactualiseerd voor de gewijzigde ramingen voor de loon- en prijsontwikkelingen. Deze beweegt in onze begroting mee met de stelpost loon- en prijsontwikkeling. Het risico van een volatiele gemeentefonds is daarmee afgenomen. Wel is er nog het risico voor de jaren 2026 en 2027 de nieuwe financieringssystematiek (waarbij ook de mogelijkheid van een groter eigen belastinggebied wordt betrokken), opschalingskorting, het btw-compensatiefonds (ruimte boven het plafond) en de herverdeling van het gemeentefonds (onderzoeksagenda). Voor dit laatste is een stelpost opgenomen. Gezien de dynamiek in het fonds wordt de maximale impact van dit risico geschat op € 10,6 miljoen over de gehele looptijd.

Beheersmaatregel: De algemene uitkering maakt integraal onderdeel uit van de begroting. De schommelingen worden op het eerstvolgende moment binnen de exploitatie verwerkt om deze sluitend te houden. Dit gebeurt door het op de voet volgen van ontwikkelingen (circulaire/rijksbegroting).

De omvang van dit risico is toegenomen ten opzichte van de begroting 2023 en gelijk aan de jaarrekening 2022.

Garanties en borgstelling

p.m.

Onderwerp: De gemeente heeft aan diverse maatschappelijke instellingen, woningcorporaties, sportverenigingen, stichtingen en deelnemingen garanties en borgstellingen verleend. Bij de afweging voor financiële steun aan een instelling maakt Purmerend een afweging tussen het belang van de publieke taak en de financiële risico's. Garantstelling kan worden ingezet als middel om een of meer beleidsdoelen te realiseren. Conform artikel 16 lid 3 uit de Financiële Verordening 2023 van de gemeente Purmerend worden financiële risico's samenhangend met door de gemeente verstrekte garanties en borgstellingen meegewogen in de berekening van het benodigde weerstandsvermogen. Per 31 december 2022 heeft de gemeente in totaal € 1.100 miljoen aan waarborgen en garanties afgegeven. Dit betreft voornamelijk € 966,5 miljoen achtervang WSW (Volkshuisvesting), € 113,1 miljoen garantstellingen aan de Stadsverwarming Purmerend (SVP) en € 20,6 miljoen garantstellingen aan de HuisVuilCentrale Alkmaar (HVC). De resterende garantstellingen betreft Stichting Wonen en Zorg, Maatschappelijke instellingen en sportverenigingen.

Beheersmaatregel: Er worden geen aparte beheersmaatregelen ingezet voor de WSW achtervangpositie. Voor de beheersing van de garanties aan HVC en SVP neemt de gemeente actief deel aan de Algemene Vergadering van Aandeelhouders. Dit risico wordt op p.m gesteld omdat de afgelopen jaarrekeningen van beide deelnemingen een positief resultaat laten zien. Tevens hebben beide deelnemingen een positieve meerjarenraming opgesteld. Dit risico is ongewijzigd t.o.v. de jaarrekening 2022 en ten opzichte van de begroting 2023.

Totaal benodigd weerstandsvermogen:

€ 63.446

Ontwikkeling verhouding benodigd weerstandsvermogen en beschikbare weerstandscapaciteit

(Bedragen x € 1 miljoen)	2022	2023	2024
Beschikbare weerstandscapaciteit	51,3	47,5	67,5
Benodigd weerstandsvermogen	42,6	40,4	63,4
Ratio	1,20	1,18	1,06

In deze weergave daalt de ratio. Het is goed op te merken dat de weerstandscapaciteit in deze weergave vooral reservecapaciteit is en reserves zijn het verschil tussen schulden en bezittingen en dus geen 'potje'. De daling van de ratio ontstaat met name doordat het ingeschatte benodigde weerstandsvermogen in de begroting 2024-2027 toeneemt ten opzichte van het ingeschatte benodigde weerstandsvermogen in de jaarrekening 2022 en de begroting 2023-2026. Dit betreft met name bij het benodigde weerstandsvermogen als gevolg van de risico's van het openen van de grondexploitatie Waterlandkwartier en de uitval van kritische applicaties/systemen in verband met een cyberaanval.

Geprognosticeerde balans

Met het oog op een betere raming en beheersing van het EMU-saldo wordt in het nieuwe BBV een geprognosticeerde balans voorgeschreven en het meerjarig opnemen van het EMU-saldo in deze paragraaf. Met het opnemen van een geprognosticeerde balans in het kader van hoofdlijnen vernieuwing BBV, wordt meer inzicht verstrekt in de ontwikkeling van onder meer investeringen, het aanwenden van reserves en voorzieningen en in de financieringsbehoefte. Bij het verloop van de vaste schulden worden de aflossingen op de nieuw aan te trekken leningen buiten beschouwing

gelaten, in de veronderstelling dat deze direct worden gefinancierd. Hieronder vindt u de verkorte meerjarenbalans (x € 1.000).

	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
	31-12 (T)	31-12 (T+1)	31-12 (T+2)	31-12 (T+3)
	€	€	€	€
ACTIVA				
(Im-) Materiële vaste activa (incl. activa in eigendom derden en kosten onderzoek & ontwikkeling)	426.135	497.499	541.855	566.681
Financiële vaste activa- kapitaalverstrekkingen (diverse deelnemingen)	39.833	40.349	40.865	41.123
Financiële vaste activa- leningen > 1 jaar	2.170	2.115	2.059	2.003
Financiële vaste activa- uitzettingen > 1 jaar	14.150	14.028	13.906	13.784
Totaal Vaste Activa	482.288	553.991	598.685	623.591
Voorraden onderhanden werk (bouwgronden in exploitatie (incl. voorziening))	27.136	12.835	-22.976	-23.781
Overige voorraden (grond- en hulpstoffen en gereed product en handelsgoederen & vooruitbetalingen)	181	181	181	181
Uitzettingen < 1 jaar (debiteuren algemene dienst en belastingen, btw)	24.014	24.014	24.014	24.014
Liquide middelen (kas- en banksaldi)	-	-	-	-
Overlopende activa (voorschotten, nog te ontvangen)	16.470	16.471	16.471	16.471
Totaal Vlottende Activa	67.801	53.501	17.690	16.885
Totaal ACTIVA	550.089	607.492	616.375	640.476
PASSIVA				
Eigen vermogen (algemene, bestemmings- en egaliseringsreserves)	77.411	85.370	90.293	91.119
Financieel resultaat (begrotingssaldo)	1.610	2.033	312	52
Voorzieningen (voor diverse doeleinden)	11.193	10.138	9.742	10.283
Vaste schulden (looptijd van 1 jaar of langer)	375.848	423.705	426.770	453.740
Totaal Vaste Passiva	466.062	521.245	527.117	555.194
Vlottende schuld (kasgeld, crediteuren, wmo en jeugd)	52.092	54.312	57.324	53.347
Overlopende passiva (transitoria, doeluitkeringen, vooruitontvangsten)	31.935	31.935	31.935	31.935
Totaal Vlottende Passiva	84.027	86.247	89.259	85.282
Totaal PASSIVA	550.089	607.492	616.375	640.476

In de geprognosticeerde balans is de stijging van met name de materiële vaste activa door het investeringsprogramma duidelijk zichtbaar. Dit verklaart de stijging van de leningenportefeuille vanaf 2024. Vanaf 2025 zien we een omslag van de voorraadposities. Bij de uitgifte van gronden voor bedrijfsvestingen zien we op het electriciteitsnet dat er sprake is van transportschaarste. Voor de Baanste-Noord is de verwachting dat de komende jaren relatief weinig kaveluitgifte zal plaatsvinden. Hierbij is de verwachting dat deze vanaf 2026 weer ingehaald zal worden. In deze balans zijn de keuzes zoals opgenomen in het hoofdstuk Keuzes 2023 ook verwerkt.

Financiële kengetallen inclusief signaleringswaarden

Met ingang van de opstelling van de begroting 2016 zijn gemeenten verplicht een vijftal kengetallen in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing op te nemen. De invoering van de betreffende kengetallen heeft louter tot doel een beter inzicht te verschaffen in de financiële positie van de gemeente, voor de vergelijking met andere gemeenten. Deze getallen dienen

niet om te komen tot een normering (wat is goed, wat is slecht). Het gaat om de volgende kengetallen: nettoschuldquote, solvabiliteitsratio, grondexploitatie, structurele exploitatieruimte en gemeentelijke belastingcapaciteit.

		Rekening 2022	Begroting 2023 (bijgesteld)	Begroting 2024	Cat. A (minst risicovol)	Cat. B (neutraal)	Cat. C (meest risicovol)
1A	Netto schuldquote	81,5%	90,9%	124,3%	< 90%	90 - 130%	> 130%
1B	Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle leningen	78,5%	73,9%	123,7%	< 90%	90 - 130%	> 130%
2	Solvabiliteitsratio	21,3%	15,8%	14,4%	> 50%	20 - 50%	< 20%
3	Grondexploitatie	8,1%	4,2%	8,3%	< 20%	20 - 35%	> 35%
4	Structurele exploitatieruimte	6,1%	0,1%	2,3%	> 0%	0%	< 0%
5	Belastingcapaciteit	100,5%	90,0%	90,1%	< 95%	95 - 105%	> 105%

De kengetallen netto schuldquote en netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen, solvabiliteitsratio en grondexploitatie hebben betrekking op de balans. De kengetallen structurele exploitatieruimte en belastingcapaciteit brengen tot uitdrukking of een gemeente over voldoende structurele baten beschikt en welke mogelijkheid de gemeente heeft om de structurele baten op korte termijn te vergroten. Hoe hoger de schuld, hoe hoger de netto schuldquote. De **netto schuldquote** weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen en geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. Om inzicht te verkrijgen in hoeverre er sprake is van doorlenen wordt de netto schuldquote in zowel in- als exclusief doorgeleende gelden weergegeven. De **solvabiliteitsratio** drukt het eigen vermogen uit als percentage van het totale vermogen en geeft daarmee inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Het kengetal **grondexploitatie** geeft aan hoe groot de grondpositie (de waarde van de grond) is ten opzichte van de totale (geraamde) baten. De relevantie van het kengetal **structurele exploitatieruimte** is om te weten welke structurele ruimte een gemeente heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig zijn. Voor de gemeenten wordt de **belastingcapaciteit** gerelateerd aan de hoogte van de gemiddelde woonlasten (OZB, rioolheffing en reinigingsheffing). Naast de OZB wordt gekeken naar de riool- en afvalstoffenheffing omdat de heffing niet kostendekkend hoeft te zijn, maar ook lager mag worden vastgesteld (er is dan sprake van belastingcapaciteit die niet benut wordt).

Om een beeld te geven hoe de financiële positie van gemeenten zich ontwikkelt, zijn de gemeenten per kengetal onderverdeeld naar 3 categorieën (zie onderstaande tabel). In het algemeen is categorie A minder risicovol dan categorie B en B weer minder risicovol dan C. Dit is ook het geval bij grondexploitatie maar in geval van een hoge netto schuldquote kan een hoge grondexploitatie juist een mogelijkheid bieden om een hoge netto schuldquote te verlagen. Bij de belastingcapaciteit worden de belastingen per gemeente vergeleken met het landelijk gemiddelde. Kleiner dan 100% betekent dat de gemeente nog beneden het landelijk gemiddelde zit.

Ontwikkeling solvabiliteit 2024-2027

	2024	2025	2026	2027
A. Eigen vermogen (incl. begrotingssaldo)	79.021	87.403	90.605	91.171
B. Totaal passiva	550.089	607.492	616.375	640.476
Solvabiliteit (A/B)	14,4%	14,4%	14,7%	14,2%

Bekend is dat Purmerend vanuit het verleden wordt gekenmerkt door een relatief zwakke schuld/eigen vermogenspositie, maar overigens financieel gezond is. In oktober 2020 heeft de raad ingestemd (besluit 1529289) met het verbeteren van de solvabiliteit van Purmerend de komende jaren met als streven een solvabiliteit van 20%. Dit met name om mee te groeien met de groei van de schuld vanwege het grote investeringsprogramma. Purmerend moet ook financieel gezond blijven. De solvabiliteitsratio is het eigen vermogen als percentage van het balanstotaal. In de jaarrekening 2022 is deze 20% bereikt. Door de investeringen in de begroting 2023 en 2024 wordt een forse schuldtoename verwacht. Door de groei van de gemeente en het daarbij gestelde ambitieniveau daalt deze vanaf 2024 weer onder het gestelde niveau van 20%. We zien de omvang van de schuld meer toenemen dan de groei van het eigen vermogen dat direct doorwerkt op de solvabiliteitsquote als de netto schuldquote. De ervaring leert echter dat door vertraging in de investeringen de daling van de solvabiliteit minder hard gaat dan begroot

Onderhoud kapitaalgoederen

Algemeen

Kapitaalgoederen zijn onderdelen van de openbare ruimte en accommodaties waarvoor langlopende investeringen nodig zijn. Het beheer en onderhoud hiervan is gericht op de duurzame instandhouding. Deze paragraaf bevat een toelichting op het beleidskader, kwaliteitsniveau, onderhoudsplan en de financiën van de goederen op het gebied van:

- Openbare ruimte;
- Riolering;
- Sportaccommodatie;
- Onderwijshuisvesting;
- Gemeentelijk vastgoed.

In de financiële begroting, paragraaf Investerings, zijn de investeringsuitgaven per beleidsterrein voor de komende vier jaren opgenomen. In onderstaand overzicht wordt een totaalbeeld gegeven van de staat van onderhoud van de kapitaalgoederen. Dit wordt verder in de paragraaf nader toegelicht.

Overzicht onderhoud kapitaalgoederen

Categorie	Beleidskaders	Gewenst kwaliteitsniveau	Beheer- en onderhoudsplannen / Looptijd plannen	Financiële consequenties conform plannen [2024]	Is sprake van achterstallig onderhoud (AOH)?	Zo ja, zijn er toereikende voorzieningen/reserves voor AOH?
Wegen		B	Integraal Beheerplan (IBOR) 2022-2026	Cf. Begroting: Vervanging € 9,6 mlj. Exploitatie € 8,7 mlj.		
Kunst- en waterwerken		B	Integraal Beheerplan (IBOR) 2022-2026	Cf. Begroting: Vervanging € 7,6 mlj. Exploitatie € 4,1 mlj.		
VRI's en openbare verlichting		B	Integraal Beheerplan (IBOR) 2022-2026	Cf. Begroting: Vervanging € 0,4 mlj. Exploitatie € 1,7 mlj.		
Groen en speelvoorzieningen	Bomenplan Purmerend 2020-2040	B	Integraal Beheerplan (IBOR) 2022-2026	Cf. Begroting: Vervanging € 1,5 mlj. Exploitatie € 11,7 mlj.		
Riolering	WRP 2024-2027 Zaanstreek-Waterland (nog niet gereed)		Kostendekkingsplan 2024-2027 riolering, als onderdeel van het WRP ZAWA (nog niet gereed)	Cf. Begroting: Vervanging € 11,1 mlj. Exploitatie* € 7,4 mlj. *Excl. preventief onderhoud (aandeel Straatreiniging).		
Water	Grondwater beleidsplan 2018-2023		Uitvoeringsplan Klimaatadaptatie Zaanstreek-Waterland 2021-2024.	Cf. Begroting: Investering klimaatadaptatie: € 0,3 mlj.		

Categorie	Beleidskaders	Gewenst kwaliteitsniveau	Beheer- en onderhoudsplannen / Looptijd plannen	Financiële consequenties conform plannen [2024]	Is sprake van achterstallig onderhoud (AOH)?	Zo ja, zijn er toereikende voorzieningen/reserves voor AOH?
Sport	Exploitatieovereenkomst met Spurd 2018	NEN 2767	MJOP 10 jaar	€ 0,-	N.v.t.	
Onderwijs gebouwen	Verordening Voorzieningen Huisvesting OnderwijsGemeente Purmerend 2015' (2015/1156735) IHP 2021	NEN 2767	MJOP 10 jaar	€20.493,-	N.v.t.	
Overige gemeentelijk vastgoed	Nota Gemeentelijke Gebouwen Purmerend 2017	NEN 2767 niveau 2	MJOP 10 jaar	€ 3.314.624,-	N.v.t.	

1. Openbare ruimte

Beleidskader

De openbare ruimte bestaat uit kapitaalgoederen zoals wegen, groen en speelvoorzieningen, bruggen, kades, openbare verlichting en verkeersregelinstanties.

Kwaliteitsniveau

De Kwaliteitscatalogus van het CROW (kennisinstituut voor de openbare ruimte) deelt de technische kwaliteit van de openbare ruimte op in vijf categorieën (A+, A, B, C en D). Kwaliteitsniveau A staat voor een hoog kwaliteitsniveau en kwaliteitsniveau D staat gelijk aan het hebben van een slecht onderhoudsniveau/onderhoudsachterstanden; deze delen van de openbare ruimte zijn niet acceptabel of hadden al vervangen moeten zijn. De openbare ruimte in Purmerend en Beemster werd op kwaliteitsniveau C onderhouden en groen op B-niveau. Met het vaststellen van de nieuwe beheerplannen is het gewenste kwaliteitsniveau gelijk getrokken voor alle beheerdisciplines op B-niveau. Komende jaren zal er naar dit niveau toegewerkt worden.

Beheerplan

In september 2022 is het nieuwe integrale beheerplan (Purmerend en Beemster) vastgesteld door de gemeenteraad. Dit plan kent een looptijd van 2023-2026. Met het vaststellen van dit document is de ambitie uitgesproken om de komende jaren te groeien naar het onderhouds- kwaliteitsniveau B, hiervoor zijn ook de financiële middelen beschikbaar gesteld.

Financiën

In de meerjarenbegroting zijn de benodigde investeringen in kapitaalgoederen van de openbare ruimte opgenomen. Ook de kosten die gepaard gaan met het inlopen van eventuele onderhoudsachterstanden zijn hierin opgenomen. Voor de begrote investeringsbedragen 2024 wordt verwezen naar de bijlage investeringen.

2. Riolering

Beleidskader

Riolering zorgt voor de afvoer van ons afvalwater, waardoor overlast en risico's voor de volksgezondheid worden beperkt. Gezien het belang van riolering zijn de riolerings- en waterzorgtaken vastgelegd in de Waterwet en de Wet Milieubeheer. Het gemeentelijk beleid geeft invulling aan de zorg voor afvalwater, hemelwater en grondwater en is vastgelegd in het gemeentelijke rioleringsplan (GRP). Het GRP Purmerend en het GRP Beemster zijn geschreven voor de periode 2018-2023. De voorbereidingen voor een integraal water- en rioleringsprogramma (WRP) zijn in gang. Hier wordt samen met de regiogemeenten aan gewerkt.

Kwaliteit

De gemeente Purmerend, het Waterschap (HHNK), PWN en de gemeenten in de regio Zaanstreek-Waterland werken intensief samen bij het invullen van de watertaken. We hebben mede daardoor de verwachte kostenstijging beperkt en de kwaliteit van het beheer verhoogd. Deze samenwerking in de waterketen is eind 2020 verlengd met 10 jaar om samen verder te verbeteren en effectief in te spelen op de vele nieuwe ontwikkelingen.

Onderhoud

Inspectie van riolering vindt plaats nadat de helft van de verwachte levensduur van een riool is verstreken, in de regel bij een ouderdom hoger dan 20 jaar. Door de slechte bodemopbouw is de levensduurverwachting van de gemeentelijke riolering relatief kort, gemiddeld 45 jaar. De frequentie, na 20 jaar, is risico gestuurd en afhankelijk van de functie en het verwachte verloop van de kwaliteit in de tijd. Bij bedrijfskritische onderdelen als afsluiters, persleidingen en vrijvervalleidingen, overstorten en lozingspunten van persleidingen/grote lozers gelden specifieke frequenties. Afgelopen jaren is begonnen met het oppakken van de uitgestelde rioolvervangingen. Komende jaren staan er zowel in Beemster als in Purmerend veel vervangingen in de planning. Daarbij maken we gebruik van verschillende technieken zoals ook het re-linen, waarbij de overlast voor de buurt wordt geminimaliseerd.

Financiën

Om het rioolstelsel in de gemeente te beheren, te vervangen en te verbeteren zijn investeringen noodzakelijk. De kapitaalslasten ten gevolge van deze investeringen, in combinatie met de kapitaalslasten uit het verleden en de exploitatiekosten, leiden tot de totale lasten welke door de rioolheffing gedekt worden. De ramingen in de exploitatie zijn conform de plannen en volledig en reëel opgenomen in de begroting. Voor de begrote investeringsbedragen 2024 wordt verwezen naar de bijlage investeringen. Een jaarlijks saldo tussen de lasten en de baten wordt verrekend met de voorziening gemeentelijke watertaken. Het saldo van de voorziening bedraagt ca 2 miljoen per 1-1-2024. Vanuit de voorziening rioolheffing wordt gestreefd naar een evenwichtig tariefbeleid.

3. Sport

Beleidskader

Kapitaalgoederen die onder het programma sport vallen, zijn het zwembad, de sporthallen, gymzalen en buitensportaccommodaties. De exploitatie, inclusief dagelijks onderhoud, van de sportaccommodaties zijn ondergebracht bij Stichting Spurd. Afspraken zijn vastgelegd in een

exploitatieovereenkomst uit 2008. Deze zal binnenkort worden vernieuwd met nieuwe afspraken en de toevoeging van de buitensportaccommodaties in de Beemster. Voor het beheer en onderhoud van de sportaccommodaties geldt een subsidieregeling.

Kwaliteitsniveau/ Onderhoudsplan

De binnensportaccommodaties worden beoordeeld op basis van de norm NEN 2767. In het beleid worden 5 verschillende conditiescores gehanteerd waarbij 1 een uitstekende conditie is en 5 een zeer slechte conditie. Afhankelijk van de groep waarin de binnensportaccommodaties zijn ingedeeld, dient het aan een minimaal conditieniveau te voldoen. Met de toepassing van deze condities wordt toegezien op de kwaliteit van de sportaccommodaties. In overleg met Stichting Spurd worden jaarlijks de onderhoudsplannen bekeken en vernieuwd. Voor de buitensportaccommodaties zijn eveneens meerjarenonderhoudsplannen opgesteld door Stichting Spurd, welke jaarlijks worden besproken met de gemeente.

Financiën

Grote investeringen voor de binnen- en buitensportaccommodaties worden door Stichting Spurd aangevraagd door een investeringskrediet bij de gemeente. Het planmatig en dagelijks onderhoud wordt uitgevoerd door Stichting Spurd en wordt toegereikt d.m.v. een subsidieregeling.

4. Onderwijs

Beleidskader

De gemeente heeft op grond van de onderwijswetgeving een zorgplicht voor de huisvesting van scholen voor het basis- (voortgezet) speciaal en voortgezet onderwijs. Deze zorgplicht is nader uitgewerkt in de 'Verordening Voorzieningen Huisvesting Onderwijs Gemeente Purmerend 2015' (2015/1156735). In de bijlage van deze verordening wordt de vergoeding van de normbedragen benoemd. De normbedragen en de indexering worden jaarlijks aangepast en vastgesteld. De regeling bevat vrij gedetailleerde 'spelregels' voor de schoolbesturen en het gemeentebestuur op het terrein van de onderwijshuisvesting. In de verordening is bepaald dat schoolbesturen in Purmerend jaarlijks aanvragen kunnen indienen voor huisvestingszaken, waaronder voor nieuwbouw, uitbreiding en eerste inrichting/onderwijsleerpakket. De verordening wordt komend jaar herzien.

Integraal huisvestingsplan onderwijs

In het Integraal Huisvestingsplan Onderwijs (IHP) 2021 is inzichtelijk gemaakt welke investeringen in de komende jaren nodig zijn om onderwijshuisvesting op peil te houden. Hierbij wordt zowel rekening gehouden met de (stijgende) leerlingenaantallen als de kwalitatieve eisen die aan schoolgebouwen wordt gesteld. In tegenstelling tot het overige gemeentelijk vastgoed zijn bijna alle schoolgebouwen niet juridisch in eigendom van de gemeente, maar van de schoolbesturen. Het beheer en onderhoud van deze gebouwen is primair de verantwoordelijkheid van de schoolbesturen. De schoolbesturen ontvangen hiervoor rechtstreeks middelen van het Rijk. De gemeente blijft verantwoordelijk voor uitbreiding en nieuwbouw van onderwijshuisvesting. Er zijn enkele schoolgebouwen die de gemeente niet heeft overgedragen. Dit zijn gebouwen die een multifunctionele invulling hebben.

Onderhoudsplan

Het onderhoud van de schoolgebouwen en daarmee het opstellen van onderhoudsplannen is de verantwoordelijkheid van schoolbesturen. Uitzondering hierop zijn de gebouwen die niet zijn overgedragen aan de schoolbesturen. Voor deze gebouwen zorgt de gemeente voor een onderhoudsplan.

Verduurzamen

De gemeente wil haar duurzaamheidsdoelstellingen gaan realiseren door ook te investeren in onderzoek energieneutrale maatregelen bij onderwijshuisvesting. Sinds 1 januari 2021 moeten alle nieuwbouwplannen volgens BENG (Bijna energie neutrale gebouwen) worden gerealiseerd conform het IHP.

Financiën

In het IHP worden de plannen voor de onderwijshuisvesting van het primair en voortgezet onderwijs in de komende jaren beschreven. Het IHP geeft eveneens inzicht in de financiële ontwikkelingen. Hiervoor wordt verwezen naar de financiële bijlage van het IHP. Daarnaast zijn er ook uitgaven noodzakelijk voor eerste inrichting/onderwijsleerpakket, tijdelijke huisvesting en sloopkosten bij uitbreidings- en nieuwbouwprojecten.

Financiële actualisering en vernieuwing IHP

Het IHP heeft een peildatum en de bouwkostenontwikkeling zorgt ervoor dat deze bedragen niet meer afdoende zijn. Daarnaast is er in de financiële consequenties van het huidige IHP geen rekening gehouden met kostenposten zoals sloop, tijdelijke huisvesting, faseringen. Dit is meegenomen in de financiële actualisatie bij de Voorjaarsnota2023. De groei en de ontwikkeling van de gemeente vraagt om meer aansluiting van het IHP. Het IHP wordt daarom in zijn geheel herzien en in 2024 aangeboden aan de gemeenteraad ter vaststelling.

5. Gemeentelijk vastgoed

Beleidskader

Het beleid betreffende het gemeentelijk vastgoed is vastgelegd in de 'Nota Gemeentelijke Gebouwen Purmerend 2017'. Het gemeentelijk vastgoed wordt beoordeeld op basis van de norm NEN 2767. In het beleid worden 5 verschillende conditiescores gehanteerd waarbij 1 een uitstekende conditie is en 5 een zeer slechte conditie. Afhankelijk van de groep waarin het vastgoed is ingedeeld, dient het aan een minimaal conditieniveau te voldoen. Met de toepassing van deze condities wordt toegezien op de kwaliteit van de gebouwen. Wel is het zo dat bij een eventuele verkoop de opbrengst mogelijk beïnvloed kan worden door een onderhoudsachterstand.

Verduurzamen

We investeren in het verduurzamen van het gemeentelijke vastgoed. Het streven is om te komen tot een label A voor 2030 voor panden die nog niet voldoen aan het A-label. In een aantal gevallen worden deze werkzaamheden gecombineerd met het benodigde onderhoud aan deze panden (bijvoorbeeld het overlagen van de dakbedekking in combinatie met het aanbrengen van zonnepanelen). De aanpak hiervoor is vastgelegd in een memo Verduurzaming Vastgoed. In hoofdlijnen betreft dit een projectgerichte aanpak verduurzaming, verduurzamen van MJOP en opwek duurzame energie.

Onderhoudsplan

Alle objecten die de afgelopen jaren in beheer waren, zijn beoordeeld op hun onderhoudstoestand door middel van een NEN 2767 inspectie, welke is uitgevoerd door een externe partij. Uit deze inspectie is een rapportage opgesteld welke inzicht geeft in de onderhoudsstaat van de objecten. Uit deze rapportage is een Meerjaren Onderhoudsplan voortgekomen welke in kaart brengt waar onderhoud op uitgevoerd moet worden. De kosten van zowel het dagelijks als planmatig onderhoud worden opgenomen in de MJOP. Het saldo van al deze ramingen binnen het MJOP geeft het benodigde onderhoudsbudget voor de gemeentelijke vastgoedportefeuille. Het onderhoud van de verduurzamingsmaatregelen zal indien nodig, na realisatie van de maatregelen, in de Meerjaren Onderhoudsplanung (MJOP) worden opgenomen. Eens per vier jaar wordt er door een externe partij een herinspectie op basis van NEN 2767 uitgevoerd. Tussentijdse mutaties in de MJOP worden door Vastgoed bijgehouden en verwerkt.

Grondbeleid

Algemeen

De paragraaf grondbeleid is op grond van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) een verplicht onderdeel van de meerjarenprogrammabegroting (MJB). In de begroting en verantwoordingscyclus van de gemeente wordt elk jaar een paragraaf grondbeleid opgenomen in zowel de jaarrekening als de meerjarenbegroting. In de meerjarenbegroting heeft de paragraaf de functie van een vooruitblik.

Deze vooruitblik beschrijft tenminste:

1. De visie op het grondbeleid in relatie tot de realisatie van de doelstellingen van de programma's die zijn opgenomen in de gemeentelijke meerjarenbegroting.
2. De wijze waarop de gemeente het grondbeleid uitvoert.
3. Een actuele prognose van de te verwachten resultaten van de totale grondexploitatie.
4. Een onderbouwing van de geraamde winstneming.
5. Beleidsuitgangspunten omtrent reserves voor grondexploitatie in relatie tot de risico's die daaraan verbonden zijn.

Actuele ontwikkelingen

Ad 1. en 2. Visie en wijze uitvoering grondbeleid

In september 2019 is in Purmerend de nota grondbeleid vastgesteld. De nota geeft kaders voor de manier waarop invulling wordt gegeven aan het afweging van belangen, het fasegewijs werken en het creëren van zowel ruimtelijke, financiële als maatschappelijke meerwaarde binnen gebiedsontwikkelingen. Ook is beschreven dat de voorkeursrol van de gemeente bij ontwikkelingen die bijdragen aan de gemeentelijke kerndoelen, het regie-faciliterend grondbeleid is. Daarnaast kan de gemeente, onder een aantal specifieke benoemde voorwaarden, de inzet van actief grondbeleid overwegen.

Ook de gemeente Beemster heeft een nota grondbeleid. Deze is in 2017 door de raad van Beemster vastgesteld. In de nota uit 2017 is beschreven dat op projectniveau een afweging wordt gemaakt aan welke vorm van grondbeleid (actief of faciliterend) invulling wordt gegeven en of, en zo ja hoe, met (een) marktpartij(en) wordt samengewerkt. In een afweging voor de keuze tussen actief en faciliterend grondbeleid weegt in ieder geval mee met welk beleid beter aan (één of meer van) deze prioriteiten invulling kan worden gegeven:

- Bescherming UNESCO werelderfgoed.
- Maatschappelijke betrokkenheid.
- Programmatische toevoeging.
- Kwaliteit publieke ruimte.

- Financieel inverdienvermogen.
- Urgentie.
- Innovatie en duurzaamheid.

Te zien is dat de gemeente na een periode van een voornamelijk faciliterende rol soms ook weer actief grondbeleid overweegt. Dat is bijvoorbeeld te merken aan het vaststellen van nieuwe grondexploitaties, het vestigen van de Wet Voorkeursrecht Gemeenten (Wvg) of het doen van strategische aankopen.

Met de fusie van de gemeente Purmerend en Beemster als aanjager, maar ook door een benodigde evaluatie van de bestaande nota's grondbeleid is een actualisatie van het grondbeleid nodig. In 2022 is opdracht verleend om de bestaande nota's grondbeleid te evalueren om zo te komen tot een nieuwe nota grondbeleid. De huidige Purmerendse nota grondbeleid dient daarvoor als basis, waarbij in de nieuwe nota grondbeleid de Beemster waarden ook duidelijk naar voren komen.

Ad 3. 4. en 5. Vooruitblik Grondexploitaties

De gemeente Purmerend kent in aanvulling op de begroting en de jaarrekening het meerjarenprogramma grondexploitaties (MPG). Het MPG is een rapportage waarmee informatie wordt gegeven over de voortgang van gebiedsontwikkelingen binnen Purmerend. Dit betreft zowel de eigen gemeentelijke grondexploitaties (actief grondbeleid) als de ontwikkeling van private plannen (faciliterend grondbeleid). In het MPG wordt teruggekeken op het afgelopen jaar, maar ook vooruitgekeken naar de komende jaren.

Op 29 juni 2023 is het MPG 2022 door de gemeenteraad vastgesteld. In dat MPG is onder andere een overzicht van de resultaatverwachting van de grondexploitaties opgenomen. Ook is inzicht gegeven in de tussentijdse winstneming. Onderstaande overzicht laat van de lopende grondexploitaties onder andere het verwachte eindresultaat op basis van een netto contante waarde (NCW) en de eindwaarde die correspondeert met de looptijd zien.

Projecten (in € mln.)	Looptijd	Boekwaarde (31-12-2022)	Resultaat 2023 (NCW)	Resultaat 2022 (NCW)	Vershil resultaat (NCW)
Positieve grexen:					
Baanstee Noord	2030	-€ 16,52	€ 43,80	€ 35,07	€ 8,74
Kop West	2025	€ 5,95	€ 3,20	€ 3,64	-€ 0,44
Steltloper 8	2024	-€ 0,05	€ 0,86	€ 0,86	-€ 0,00
Verzetslaan	2024	-€ 0,25	€ 0,46	€ 0,45	€ 0,02
Subtotaal positieve grexen		-€ 10,87	€ 48,32	€ 40,01	€ 8,31
Negatieve grexen:					
BOL	2026	-€ 1,88	-€ 1,35	-€ 0,64	-€ 0,71
Wheermolen Oost	2034	-€ 3,27	-€ 2,90	-€ 2,69	-€ 0,21
Subtotaal negatieve grexen		-€ 5,16	-€ 4,25	-€ 3,32	-€ 0,93
Totaal		-€ 16,02	€ 44,07	€ 36,69	€ 7,38

Het bedrag dat jaarlijks als tussentijdse winst wordt genomen volgt uit BBV-regelgeving over de rekenmethodiek, de eindwaarde van de geactualiseerde grondexploitaties en de in kaart gebrachte risico's. De winstneming kan van jaar tot jaar sterk variëren. Er worden geen tussentijdse winstnemingen vanuit de grondexploitaties in de jaarschijven van de begroting opgenomen. De winstneming wordt ieder jaar, gelijk met de actualisatie van de grondexploitaties, het MPG en de jaarrekening vastgesteld en verantwoord.

In onderstaande tabel is de winstneming over de grondexploitaties inzichtelijk gemaakt. Deze tabel is gelijk aan degene die in het MPG 2023 is terug te vinden.

Tussentijdse winstneming (in € mln)	Eindwaarde	Project specifieke risico's	Percentage winstneming	Genomen winst t/m 2021	Winstneming 2022
Baanstee Noord	€ 51,32	€ 2,92	28%	€ 7,38	€ 6,25
BOL	-€ 1,46	€ 0,42	0%	€ -	€ -
Brantjesstraat	€ 0,56	€ -	100%	€ 0,03	€ 0,54
Kop West	€ 3,39	€ 0,09	85%	€ 2,67	€ 0,16
Steltloper 8	€ 0,89	€ -	0%	€ -	€ -
Verzetslaan	€ 0,48	€ -	0%	€ -	€ -
Wheermolen Oost	-€ 3,68	€ 5,07	0%	€ -	€ -
Totaal				€ 10,07	€ 6,94

Het basis uitgangspunt is dat de (tussentijdse) winstneming 50/50 verdeeld wordt tussen de algemene reserve en de bestemmingsreserve gronden. De bestemmingsreserve gronden is vanwege diverse redenen ingesteld. Zo komt hieruit bijvoorbeeld de dekking voor verliesgevende grondexploitaties. Maar de bestemmingsreserve gronden is ook ingesteld voor het faciliteren van (nieuwe) ruimtelijke ontwikkelingen of daarmee samenhangende verkenningen. In die context dekt deze reserve plankosten bij zowel actief als faciliterend grondbeleid, wanneer we deze uitgaven niet kunnen terugverdienen middels verkoop of kostenverhaal.

Met de vaststelling van de jaarrekening 2022 is besloten eenmalig af te wijken van de reguliere 50/50 verdeling, en de volledige 100% (€ 3,47 miljoen) van de tussentijdse winstneming toe te voegen aan de bestemmingsreserve gronden. De achterliggende gedachte hierbij was dat de komende jaren de toevoegingen aan de bestemmingsreserve gronden minimaal zal zijn, terwijl er wel onttrekkingen gedaan worden. De beperkte toevoeging aan deze bestemmingsreserve heeft vooral te maken met een beperkt verdienvermogen van de Baanstee noord voor de komende jaren. Dit is een direct gevolg van de - inmiddels landelijke - problematiek rondom de levering van stroom. De uitgifte van kavels loopt daardoor vertraging op, wat ook een effect heeft op de tussentijdse winstneming.

Sinds 2011 heeft de gemeente een samenwerking met BPD Ontwikkeling in de vorm van de V.O.F. De Beemster Compagnie. Gezamenlijk doel is gestalte te geven aan de nieuwbouwontwikkelingen in Zuidoostbeemster (De Nieuwe Tuinderij) en in Middenbeemster (De Keyser). Deze ontwikkelingen betreffen vanuit de oorspronkelijk gesloten overeenkomst een volledig koopprogramma. In de afgelopen jaren zijn echter ook in overleg met elkaar sociale huur-

en koopwoningen gerealiseerd.

De Beemster Compagnie is een V.O.F. waarbij zowel de gemeente als BPD Ontwikkeling 50% eigenaar is. Ook winsten en verliezen worden in deze verdeling genomen. De gemeente mag deze winsten pas nemen bij uitkering ervan door de VOF. Voor deze ontwikkelingen wordt ieder jaar, samen met het MPG, een actualisatie van de grondexploitaties aan de gemeenteraad ter besluitvorming voorgelegd.

In de geactualiseerde grondexploitatie per 1-1-2023 zijn de volgende verwachte resultaten gepresenteerd:

Projecten (in € mln)	NCW	Eindwaarde
De nieuwe Tuinderij	€ 4,65	€ 4,66
De Keyser	€ 2,19	€ 2,21
Totaal	€ 6,84	€ 6,87

Omgevingswet/Omgevingsvisie

In de afgelopen jaren is een stelselherziening voor het omgevingsrecht in voorbereiding genomen. De Omgevingswet (Ow) vormt daar een onderdeel van. De daadwerkelijke invoering van de Omgevingswet is enkele keren uitgesteld. Huidige planning is dat de wet op 1 januari 2024 in werking zal treden.

Nota GKP

In augustus 2022 heeft het college een geactualiseerde nota GKP vastgesteld. In de nota GKP zijn de kaders en randvoorwaarden rondom het gebiedsoverstijgend kostenverhaal vastgelegd. Tegelijkertijd zijn voor verschillende gebieden zogenaamde 'Aanvullingsbesluiten' vastgesteld of geactualiseerd. In de aanvullingsbesluiten wordt binnen een afgebakend plan-/projectgebied het gebiedseigen kostenverhaal vastgelegd. Afhankelijk van de locatie waar een ontwikkeling plaatsvindt kan het voorkomen dat de gemeente zowel een bijdrage conform de nota GPK als een bijdrage uit het aanvullingsbesluit vraagt. Met deze actualisatie zijn de kostenverhaalsbijdragen die de gemeente van ontwikkelende partijen verlangt substantieel omhoog gegaan. De verhoogde tarieven zijn direct te relateren aan de woningbouwambities en de (publieke) investeringsopgave die daaraan gekoppeld is. In de praktijk zal blijken in hoeverre de projecten deze verhoogde tarieven kunnen dragen.

Macro-economische ontwikkelingen

De economische ontwikkelingen in Metropoolregio Amsterdam zijn op steeds meer terreinen een groeiend perspectief voor Purmerend. Wel heeft onder andere de stijgende rente, waaronder de hypotheekrente effect op de vastgoedmarkten. De forse stijging van woningprijzen is afgeremd. Wel zijn de bouwkosten momenteel nog relatief hoog. De combinatie van beide – onzekere opbrengsten versus hoge bouwkosten – leidt ertoe dat de financiële haalbaarheid van bouwprojecten fors onder druk staat. Dit spanningsveld wordt ook gesignaleerd door de rijksoverheid. Er is daarom bijvoorbeeld een Start Bouw Impuls (SBI) subsidieregeling in ontwikkeling. Doel daarvan is de woningbouwproductie niet stil te laten vallen door de huidige marktomstandigheden. De huidige marktsituatie kan ook effect hebben op de

gemeentelijke grondexploitaties. De effecten hiervan worden nauwgezet gevolgd en verwerkt in de grondexploitaties.

Actualiteiten gebiedsontwikkelingen

Op veel plekken in Purmerend wordt hard gewerkt aan het realiseren van nieuwe woningen en andere functies. Zo wordt nog steeds gewerkt aan de visievorming van de Oostflank van Purmerend. En ook wordt gesproken met partijen om voortgang in het Wagenweggebied te houden. De belangrijkste ontwikkeling de komende jaren betreft het Waterlandkwartier met een omvangrijk hoogstedelijk programma. Voor het Waterlandkwartier zijn in 2023 een kwaliteitsplan en grondexploitatie vastgesteld om de transformatieopgave tot uitvoering te kunnen brengen. Hierin wordt de richting geschetst welke kant het gebied op zal transformeren. Vanwege het risicoprofiel wordt er scherp op de financiën gestuurd. Voor de beoogde transformatie van bedrijventerrein de Koog is een gebiedsvisie vastgesteld, is een kostenverhaalsregime in de vorm van een Aanvullingsbesluit vastgesteld en is op strategische plekken het WVG gevestigd. Ook in de Beemster wordt na vaststelling van de dorspontontwikkelingsvisies op verschillende plekken gewerkt aan de concrete invulling van de ontwikkellocaties. De marktomstandigheden van de ontwikkelingen zijn door de gestegen bouwkosten en de beperktere financieringsmogelijkheden van consumenten duidelijk anders dan in de afgelopen jaren. Geprobeerd wordt daar zo flexibel mogelijk op in te spelen door voortgang en de ruimtelijke kwaliteit van de ontwikkelingen te borgen en waar mogelijk te stimuleren en subsidies aan te vragen.

Financiering

Algemeen

De treasury houdt zich bezig met alle toekomstige kasstromen en daarmee samenhangende risico's. Deze risico's komen zowel voort uit de financieringsbehoefte als uit de wijzigingen in de bestaande leningenportefeuilles (onder meer door vervroegde aflossingen, herfinanciering, herbeleggingen, renteaanpassingen en dergelijke). Het treasurybeleid is primair gericht op het waarborgen van financiële continuïteit door maatregelen te treffen zodat de organisatie financierbaar blijft. Voor de renterisico's en risico's uit financiële posities treffen we beheersmaatregelen (vermijden, spreiden). We gaan in de uitwerking verder dan de wettelijke kaders.

Kaders en beleid

Expliciet zijn de doelstellingen gericht op het versterken van de financierings- en vermogenspositie. Wij trachten de rentekosten van de totale portefeuille te minimaliseren. Daar zit een grens aan. De renterisiconorm mag niet worden overschreden en het gebruik van kortlopende leningen is beperkt tot de kasgeldnorm. De genoemde doelstellingen wijken niet af van vorige jaren.

De financieringsmiddelen van de gemeente worden uitsluitend ingezet voor de uitoefening van de publieke taak. Het tot nu toe gehanteerde beleid bij de gemeente is om de financiering met externe financieringsmiddelen (kort- en langlopende leningen) in ieder geval zoveel mogelijk te beperken, door primair de beschikbare interne financieringsmiddelen (reserves en voorzieningen) te gebruiken. Dit beleid zal worden voortgezet.

De Financieringsovereenkomst (Krediet- en Depotarrangement) met de N.V. Bank voor de Nederlandse Gemeenten (BNG) biedt voldoende mogelijkheden om eventuele tijdelijke financieringstekorten en eventueel -overschotten tegen een zo gunstig mogelijk rentepercentage aan te trekken c.q. uit te zetten.

In de paragraaf Weerstandsvermogen vindt u de geprognosticeerde meerjarenbalans terug. Hieruit is af te leiden dat Purmerend voor alle jaren een financieringsbehoefte heeft. Bij de financiering van deze schuld wordt eerst gekeken naar de kasgeldlimiet om vervolgens te bepalen welk deel kort en lang moet worden gefinancierd. Hierbij is het uitgangspunt dat de netto vlottende schuld niet boven de kasgeldlimiet uitkomt.

Schatkistbankieren

Sinds eind 2013 is de Wet verplicht schatkistbankieren van kracht. Voor decentrale overheden betekent dit, dat zij verplicht zijn om hun overtollige middelen in de schatkist aan te houden (het totaal aan positieve saldi op bankrekeningen dat gemeenten voor het betalingsverkeer aanhouden),

of te wel uit te lenen aan het Rijk. Om te kunnen schatkistbankieren is een rekening-courant tussen de gemeente en de staat afgesloten. Het is toegestaan een relatief klein bedrag aan overtollige middelen buiten de schatkist aan te houden (drempelbedrag).

De hoogte van het drempelbedrag voor schatkistbankieren is 2% van het begrotingstotaal van Purmerend (2024: begrotingstotaal € 327 miljoen, drempelbedrag is dan € 6,5 miljoen) met een minimum van € 1 miljoen.

Rentemethodiek en renteresultaat

De toerekening van de rentelasten doen we volgens de rente-omslagmethode. Het totaal van de rentelasten wordt 'omgeslagen' over het geheel van de investeringen. De rentelasten zijn het totaal van de rentelasten op de langlopende geldleningen en de kortlopende financiering minus de renteopbrengsten van overtollige middelen.

Met de rente-omslagmethode rekenen we de rentelasten volgens de stand van de investeringen toe aan de taakvelden in de programmabegroting. We gaan ervan uit dat de gehanteerde omslagrente een reëel percentage is. Zodra de afwijking tussen de gehanteerde omslagrente en de werkelijke rentelast groter wordt dan 0,5%, moeten we de gehanteerde omslagrente aanpassen.

In onderstaand schema wordt inzicht gegeven in de rentelasten externe financiering, het renteresultaat en de wijze van rentetoerekening (bedragen x € 1.000).

	Begroting 2024	
a. De externe rentelasten over de korte en lange financiering		7.178
3b. De externe rentebaten over de korte en lange financiering		-135
Saldo rentelasten en rentebaten		7.043
c1. De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	-413	
c2. Projectfinanciering **) (RCW/Wooncompagnie)	-8	
c3. Projectfinanciering doorverstrekte leningen (RCW/Wooncompagnie)	8	
Aan taakvelden toe te rekenen externe rente		-413
d1. Rente over het eigen vermogen		-
d2. Rente over voorzieningen (gewaardeerd op contante waarde)		-
Totaal aan taakvelden (programma's inclusief overzicht overhead) toe te rekenen rente	1,48%	6.630
e. *) De werkelijk aan taakvelden (inclusief overhead) toegerekende rente (renteomslag)	1,25%	5.613
f. Renteresultaat op het taakveld treasury	-0,21%	-1.017

*) De omslagrente wordt berekend door de aan de taakvelden toe te rekenen rente te delen door de boekwaarde per 1 januari van de vaste activa die integraal zijn gefinancierd. De verwachte boekwaarde van de vaste activa die integraal zijn gefinancierd per 1 januari 2024 bedraagt ruim € 449,2 miljoen.

**) Onder projectfinanciering wordt verstaan: het aantrekken van externe financiering voor een specifiek project. Financiering met eigen vermogen wordt niet aangemerkt als projectfinanciering.

Er moet extern een lening zijn aangetrokken om het betreffende project te kunnen financieren. In het geval van projectfinanciering wordt inderdaad de voor die aangetrokken lening geldende rente toegerekend aan het betreffende project. Dit kan een ander percentage zijn dan aan andere projecten wordt toegerekend op basis van de omslagrente.

Indien de werkelijke rentelasten die over een jaar aan taakvelden hadden moeten worden doorbelast, afwijken van de rentelasten die op basis van de voorgerecalculeerde renteomslag aan de taakvelden zijn toegerekend, dan kan de gemeente besluiten tot correctie. Correctie wordt verplicht gesteld indien deze afwijking groter is dan 25%.

We zien momenteel dat de rente enigszins stabiliseert op de kapitaalmarkt, maar dat het inflatiethema de komende tijd actueel blijft. Met het oog op de thans hoge inflatiecijfers verwachten wij dat de rente nog verder omhoog zal gaan. De verwachting is dat de gemiddelde rente over de opgenomen langlopende leningen in 2027 zal uitkomen op circa 2,54%. De verwachting is dat de komende jaren het renteomslagpercentage omhoog zal moeten worden bijgesteld. In de Voorjaarsnota 2024 wordt hier nader op terug gekomen.

Kasgeldlimiet en renterisiconorm

De Wet Fido geeft twee concrete richtlijnen voor gemeenten voor het beheersen van renterisico's. Het gaat daarbij om de kasgeldlimiet en de renterisiconorm. De kasgeldlimiet heeft betrekking op leningen met een looptijd tot maximaal 1 jaar en de renterisiconorm op leningen met een looptijd vanaf 1 jaar.

Kasgeldlimiet

Aan de totale omvang van de gemiddelde netto vlottende schuld (looptijd < 1 jaar) per kwartaal wordt door de Wet Fido een maximum gesteld, ook wel de kasgeldlimiet genoemd. De netto vlottende schuld mag de kasgeldlimiet niet overschrijden. Hiermee wordt voorkomen dat het totaal aan korte schulden van een gemeente bepaalde grenzen overschrijdt.

De kasgeldlimiet is thans vastgesteld op 8,5% van het begrotingstotaal bij aanvang van het dienstjaar. Het begrotingstotaal bedraagt in 2024 € 327 miljoen. De kasgeldlimiet bedraagt dan voor het jaar 2024 € 27,8 miljoen. Het gevoerde beleid is om de kasgeldlimiet maximaal te benutten, zodat optimaal gebruik gemaakt wordt van de lagere korte rente. De renteverwachting vanuit de BNG is wel dat korte rente duurder wordt dan de lange rente. In geen geval wordt de limiet onnodig overschreden.

Renterisiconorm

Het doel van de renterisiconorm is om tot een zodanige opbouw van de leningenportefeuille te komen, dat het renterisico uit hoofde van renteaanpassing en herfinanciering van leningen in voldoende mate wordt beperkt. De renterisiconorm houdt in dat maximaal 20% van het begrotingstotaal per jaar (met een minimum van € 2,5 miljoen) afgelost (en hergefinancierd) kan worden. De norm beoogt een evenwichtige opbouw van de leningen in de tijd.

Indien de jaarlijks te herfinancieren bedragen onder deze norm blijven, is er sprake van een beheerste en overzienbare situatie (renterisiconorm blijft ruim onder de 20%). Naar verwachting is dit in onze gemeente de komende vier jaren het geval.

Renterisiconorm (bedragen x € 1.000)	2024	2025	2026	2027
Renteherziening op vaste schuld o/g (1a)	0	0	0	0
Renteherziening op vaste schuld u/g (1b)	0	0	0	0
2. Renteherziening op vaste schuld (1a -/- 1b)	-	-	-	-
Nieuw aangetrokken vaste schuld (3a)	115.641	60.653	17.066	37.725
Nieuw verstrekte lange leningen (3b)	0	0	0	0
4. Netto nieuw aangetrokken vaste schuld (3a -/- 3b)	115.641	60.653	17.066	37.725
Betaalde aflossingen (5)	35.423	21.084	25.321	22.929
6. Herfinanciering (laagste van 4 en 5)	35.423	21.084	25.321	22.929
7. Renterisico op de vaste schuld (2+6)	35.423	21.084	17.066	22.929
8. Renterisiconorm	65.457	70.675	77.761	68.404
9a. Ruimte onder renterisiconorm (8 -/- 7)	30.034	49.591	60.695	45.475
9b. Overschrijding renterisiconorm (7 -/- 8)	-	-	-	-
10. Berekening renterisiconorm:				
11. Stand van het begrotingstotaal per 1 januari	327.285	353.374	388.806	342.022
12. Het bij ministeriële regeling vastgesteld percentage	20%	20%	20%	20%
Renterisiconorm (11 x 12) / minimum € 2,5 miljoen	65.457	70.675	77.761	68.404
Huidig risicopercentage	10%	4%	4%	3%

EMU-saldo

In het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV, art. 19) is de verplichting vastgesteld dat de gemeenten ramingen van het EMU-saldo dienen te verstrekken over het voorafgaande jaar, het actuele jaar en het volgende jaar. Met ingang van 2017 is conform de vernieuwing BBV de ontwikkeling van het EMU-saldo voor de drie jaren volgend op het begrotingsjaar vereist in de meerjarenbegroting.

De begroting van de gemeente Purmerend is opgesteld conform een (gemodificeerd) stelsel van baten en lasten. Het EMU-saldo gaat niet uit van baten en lasten, maar gaat uit van ontvangsten en uitgaven van de gemeente, berekend op transactiebasis en overeenkomstig de voorschriften van het Europese systeem van nationale en regionale rekeningen in de Europese Unie. Het aandeel in het EMU-tekort betreft een inspanningsverplichting. Er staat momenteel geen sanctie op een eventuele overschrijding van het toegestane EMU-tekort.

Hieronder worden de EMU-saldi gepresenteerd zoals ze nu zijn verwerkt voor 2024-2027. Voor de jaren 2023 en 2024 wordt de referentiewaarde overschreden en voor de jaren 2025 en 2026 blijven we onder de referentiewaarde. Vooralnog wordt ervan uitgegaan dat hieruit geen knelpunten voortvloeien.

	2024	2025	2026	2027
1. (+) Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (conform artikel 17c van het BBV)	5.022	8.381	3.202	566
2. (-) Mutatie (im-)materiële vaste activa	69.380	71.364	44.356	24.826
3. (+) Mutatie voorzieningen	-2.635	-1.055	-396	542
4. (-) Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	13.309	-14.301	-35.811	-805
5. (-) Verwachte boekwinst bij verkoop effecten en (im-)materiële vaste activa	-	-	-	-
EMU-saldi	-80.303	-49.737	-5.739	-22.913
EMU-saldi referentiewaarde	-9.393	-9.581	-9.772	-9.968

Economie, financieringsbehoefte en leningenportefeuille

Economische vooruitzichten

We zien dat de Nederlandse economie zich sterk herstelt na de coronacrisis. Dit zien we terug in een sterke groei van de consumptie, verloop vrije besparingen, sterke stijging dienstenprijzen en lonen die aantrekken. De prognose voor 2024 laat een gematigde economische groei zien door:

- Lagere energieprijzen (olie/gas);
- Sterke stijging lonen;
- Verder verkrapping monetair beleid om de inflatie onder controle te krijgen.

De BNG geeft de volgende prognose voor de economie:

% jaar op jaar		2022	2023	2024
Nederland	Economische groei	4,5	1,4	1,9
	Inflatie (doelstelling ECB 2%)	11,6	4,3	3,4
Eurozone	Economische groei	3,5	1,0	1,3
	Inflatie	8,4	5,5	3,0

De onzekerheden blijven nog aanhouden door:

- Onrust in het bankwezen. Oorzaken zijn de snelle rentestijging, managementproblemen en een tekortschietend toezicht bij met name kleine banken in Amerika (geen stresstesten).
- Monetaire beleid. Als de banken de rente gaan verlagen staat dat niet in verhouding tot de (hoge) inflatie. Verwachting is eerder dat de rente zal oplopen.
- Verloop oorlog in Oekraïne.
- Knelpunten op de woningmarkt (bouwkosten, lagere financieringscapaciteit kopers).
- Onduidelijkheid over regeringsbeleid door demissionaire regering.

Financieringsbehoefte

Om eventuele ongewenste renterisico's af te dekken is het van belang om te weten wanneer eventueel een vaste geldlening moet worden aangetrokken en voor welk bedrag.

Voor de bepaling van de financieringsbehoefte wordt gebruik gemaakt van een liquiditeitsplanning. Deze planning geeft een voortschrijdend inzicht van de verwachte liquiditeitsontwikkeling voor het lopende jaar en vier jaar vooruit. Veel informatie over de in deze planning opgenomen verwachte inkomsten en uitgaven wordt uit de (meerjaren)begroting gehaald. Deze verwachtingen laten zich vertalen naar geldstromen. Daarnaast wordt uitgegaan van een meerjarige financierings- en investeringsprognose. Niet alle baten en lasten uit de begroting leiden tot uitgaven en inkomsten: denk hierbij aan interne verrekeningen, afschrijvingen en dotaties/onttrekkingen aan reserves en voorzieningen.

De berekening van de financieringsbehoefte (financieringstekort of -overschot) geeft slechts indicatief aan of het aangaan van vaste geldleningen al dan niet noodzakelijk wordt. De uiteindelijke financieringsbehoefte voor de (begrotings-)jaren 2024-2027 wordt vooral bepaald door het tempo waarin voorgenomen investeringen worden gerealiseerd (voor 2024 € 106,7 miljoen), de herfinanciering van bestaande leningen, de mutaties binnen de bouwgrondexploitaties en de inzet van reserves en voorzieningen. Rekening houdend met bovenstaande financieringsbehoefte en benutting van het maximale kasgeldlimiet, kan de leningenportefeuille oplopen naar ruim € 419 miljoen in 2027. Voor de jaarlijkse verhoging van de opgenomen leningen wordt rekening gehouden met een rentevisie door enerzijds een financieringsmix aan te houden door het verloop van de leningenportefeuille in lijn te laten lopen met de looptijden van de investeringen met het aantrekken van lineaire leningen (gebaseerd op gemiddelde afschrijvingstermijn van 20 jaar) en anderzijds een renterisicobuffer aan te houden door de rente jaar op jaar licht te laten stijgen (+0,1%). De rentepercentages voor de komende vier jaar zijn gebaseerd op de tarieven van de BNG. Op basis van het voorzichtigheidsprincipe en vanwege risicobeheersing is een opslag gehanteerd bovenop de BNG tarieven.

Leningenportefeuille

- Indien nodig wordt voor een tijdelijk financieringstekort kort geld (looptijd < 1 jaar) opgenomen.;
- Het aantrekken van één of meer vaste langlopende geldleningen (looptijd > 1 jaar) in 2024 hangt, evenals in voorgaande jaren, met name sterk af van de financiering van de voorgenomen investeringen, de herfinanciering bestaande leningen en de mutaties binnen de bouwgrondexploitaties;
- De verwachte stand van de leningenportefeuille per 31 december 2024 bedraagt € 379 miljoen. Dit is inclusief de te verwachten aan te trekken leningen van in totaal € 118 miljoen in 2024.

Het verwachte verloop van de leningenportefeuille is als volgt:

Jaar (bedragen x 1.000)	2024	2025	2026	2027
Stand leningen 01-01	293.086	373.305	412.874	404.619
Aflossingen	-35.423	-21.084	-25.321	-22.929
Nieuw aan te trekken leningen	115.641	60.653	17.066	37.725
Stand leningen 31-12	373.305	412.874	404.619	419.415
Gemiddelde rente	1,45%	2,20%	2,46%	2,54%

Overzicht verwacht verloop leningenportefeuille begrotingsjaar 2024:

Opbouw (bedragen in miljoenen euro's)	Stand 01-01-2024	Gemiddelde rente	Aflossing 2024	Stand 31-12-2024
A. Algemene dienst	291,3	1,459%	35,3	371,6
B. Woningbouw (totaal)	1,8	0,150%	0,1	1,7
Totaal	293,1	1,450%	35,4	373,3

Toelichting:

Ad A. De leningenportefeuille algemeen bestaat voornamelijk uit leningen met een jaarlijkse nominale aflossing of met een aflossing ineens aan het einde van de looptijd (zogenaamde fixe leningen). De leningportefeuille algemeen bedraagt per 31 december 2024 € 371,6 miljoen. Deze leningen zijn aangetrokken met een gemiddeld rentepercentage van 1,45%. De aflossingsverplichting in 2024 bedraagt € 35,3 miljoen. In oktober 2024 vindt er een aflossing plaats van een fixe lening van € 20 miljoen bij de BNG.

Ad B. De leningenportefeuille woningbouw bedraagt per 31 december 2024 € 1,7 miljoen. Deze (laatste) geldlening is aangetrokken ter financiering van woningbouwprojecten en is doorverstrekt aan de woningbouwcorporatie. Het gemiddeld rentepercentage bedraagt 0,15%. De aflossingsverplichting in 2024 bedraagt € 0,1 miljoen. De laatste aflossing van deze lening vindt plaats in 2040.

Garantstellingen Stadsverwarming (SVP)

De gemeente staat als 100% aandeelhouder garant voor de verplichtingen van SVP. In het verleden was er, naast het ingebrachte eigen vermogen, sprake van een mix van aan Stadsverwarming verstrekte geldleningen en door de gemeente gegarandeerde geldleningen. De gemeente Purmerend is 100% aandeelhouder van Stadsverwarming Holding BV (SVP). SVP Holding had eind 2022 een bedrag van € 108 miljoen langlopende schuld. Deze schuld is door de gemeente geleend (€ 8 miljoen) of van een borgstelling (€ 100 miljoen) voorzien. In 2023 is de laatste verstrekte geldlening van € 8 miljoen afgelost. De SVP heeft voor de komende jaren een berekening gemaakt van de benodigde financiering. Dit leningplafond van € 65 miljoen voor de periode 2020-2024 is vastgesteld door de raad (besluit 1513241). In verband met het niet doorgaan van de bouw van de BWC2 en de technische problemen die in februari 2023 op de biowarmtecentrale van SVP wordt de door SVP benodigde financieringsprognose op verzoek van de aandeelhouder herzien. SVP zal een nieuwe prognose aanleveren waaruit de financieringsbehoefte en de bijbehorende investeringsdoelen blijken voor de periode 2023-2026. Dit leningplafond zal door het college, in het derde kwartaal 2023, voor wensen en bedenkingen worden voorgelegd aan de raad.

WSW achtervangovereenkomst

Woningcorporaties trekken leningen aan bij geldverstrekkers (onder andere BNG, NWB) om het bouwen en onderhouden van sociale huurwoningen te financieren. Het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW) staat hiervoor borg. Dit betekent dat de betalingsverplichtingen (rente en aflossing) van de lening overgenomen worden, mocht de corporatie daar zelf niet meer aan kunnen voldoen. Door borg te staan voor leningen kunnen woningcorporaties goedkoper leningen

aantrekken. In het geval van een aanspraak zijn er verschillende buffers. Pas als deze onvoldoende zijn, wordt een beroep gedaan op het Rijk en gemeenten als achtervanger om renteloze leningen te verstrekken. Rijk en gemeenten staan elk voor 50% in de achtervang bij het WSW. Het risico voor de achtervangers is beperkt. Tot nu toe heeft WSW daar nooit een beroep op gedaan.

Koersrisico

Het koersrisico is het risico dat de financiële activa van de organisatie in waarde verminderen door negatieve koersontwikkelingen. Door gebruik te maken van die instrumenten voor de kortlopende uitzettingen die zijn toegestaan (zoals daggeld en rekening courant), zal het te lopen koersrisico minimaal zijn. Langlopende uitzettingen uit hoofde van de treasury functie zullen naar verwachting niet plaatsvinden. Voor het verstrekken van geldleningen en garantstellingen uit hoofde van de publieke functie, zullen zich naar verwachting geen bijzondere risico's voordoen.

Risicoanalyse

Ten aanzien van de rentekosten en -baten wordt er in de meerjarenbegroting geen bijzonder risico gelopen. De aflopende renteopbrengsten door aflossingen van de aan de woningcorporatie en Stadsverwarming verstrekte leningen, zijn structureel ingepast. Verder maakt Purmerend geen gebruik van financiële derivaten bij het aantrekken van financiering.

Bedrijfsvoering

Algemeen

In de paragraaf Bedrijfsvoering wordt inzicht gegeven in de stand van zaken en de beleidsvoornemens ten aanzien van de bedrijfsvoering. Onder bedrijfsvoering verstaan we het scheppen van voorwaarden en het bieden van ondersteuning voor de uitvoering van de gemeentelijke taken. Dit gebeurt op meerdere vakgebieden, zoals Juridische Zaken, ICT, Financiën en Control, Personeel en Organisatie en meer. Deze functies staan ten dienste van de zorg voor en de dienstverlening aan onze inwoners. Het is nodig dat deze ondersteuning aansluit bij de behoefte. Daarom stemt Bedrijfsvoering haar aanbod af met de teams die diensten leveren aan de inwoners en bedrijven. Die wensen kunnen echter niet onbegrensd zijn. De grenzen liggen in wat de organisatie aankan. Elke activiteit in de gemeente heeft zijn consequenties voor onze organisatie en daarmee ook voor Bedrijfsvoering. Daarover meer hieronder in het stukje Personeel en Organisatie. Ook is het belangrijk om te realiseren dat Bedrijfsvoering niet alleen toeleverancier is aan de andere domeinen. Bedrijfsvoering heeft ook eigen taken die rechtstreeks met onze inwoners te maken hebben, Programma 1 Dienstverlening en Programma 8 Veiligheid gaan daarover. Voorbeelden daarbij zijn het verstrekken van paspoorten en rijbewijzen bij Burgerzaken, of het bestrijden van ondermijning of het organiseren van activiteiten om jeugd op het rechte spoor te houden.

Personeel en organisatie

De groei van de gemeente is steeds meer zichtbaar. Als je een rondje door Purmerend en Beemster fietst zie je de verschillende bouwprojecten die in ontwikkeling zijn. Bouwkranen steken boven de huizen uit. Deze groei kunnen we ook in de organisatie voelen. We merken dat we als organisatie steeds meer diverse werkzaamheden krijgen en ook de hoeveelheid werk blijft toenemen. Om uitvoering te kunnen geven aan het collegeprogramma en de ambities voor de gemeente is het belangrijk dat we de juiste mensen aan onze organisatie weten te binden en te behouden. Daarnaast is het nodig om in de snel veranderende wereld onze huidige medewerkers op te leiden en ervoor te zorgen dat zij het werk, nu en in de toekomst, kunnen blijven uitvoeren. Ook groeien we als organisatie. Dit is nodig omdat de werkdruk (en het ziekteverzuim) onder medewerkers toeneemt door de toename van het werk door decentralisatie (vanuit het Rijk en de politie), door het grote aantal projecten en de groei van de gemeente.

We merken dat de arbeidsmarkt krap is, zeker voor specialistische functies vraagt het veel inzet en creativiteit om de juiste mensen te vinden. Zo zijn we een eigen studio aan het inrichten in het gemeentehuis om echte en aansprekende video's, foto's en podcasts te maken voor zowel het werven van nieuwe mensen als voor het informeren van onze medewerkers over Purmerendse ontwikkelingen en ter inspiratie voor de Purmerendse manier van werken. In 2022 hebben we 150 nieuwe medewerkers aangenomen en ook in 2023 hebben we veel nieuwe medewerkers aan ons weten te binden. Hieruit kunnen we opmaken dat onze extra inzet op de arbeidsmarkt effect heeft.

Aan de andere kant zien we ook dat medewerkers die nog maar kort in dienst zijn de organisatie weer verlaten. We hebben als organisatie onderzocht waarom deze medewerkers uit dienst gaan. Dat zit onder andere in verschillende verwachtingen over en weer en in de begeleiding in het werk van nieuwe medewerkers.

Alle nieuwe medewerkers volgen het gemeente brede introductieprogramma en krijgen hierdoor de basis mee van de Purmerendse manier van werken en wat nodig is om in Purmerend te kunnen werken. Alleen door de hoge werkdruk is er niet altijd de juiste begeleiding in het werk zelf voor de nieuwe medewerker. We gaan kijken of we medewerkers aan elkaar kunnen koppelen en gepaste opleidingsprogramma's kunnen ontwikkelen voor teams of medewerkers met vergelijkbare functies. Hierbij staat onze Purmerendse werkwijze centraal. Het komende jaar gaan we als organisatie hier meer op inzetten. Als we medewerkers langer in de organisatie kunnen behouden scheelt dat werk aan de voorkant bij het werven en selecteren.

Om medewerkers te kunnen behouden en om te blijven concurreren op de arbeidsmarkt is het belangrijk dat onze (primaire) arbeidsvoorwaarden passend zijn bij het werk en de markt. Sollicitanten haken steeds vaker af op de arbeidsvoorwaarden die we bieden. Veel van onze arbeidsvoorwaarden zijn vastgelegd in de cao gemeenten. Denk aan de salarisschalen, verlof en toelagen. De arbeidsvoorwaarde waar we als gemeente zelf regelruimte in hebben is de reiskostenvergoeding. Met de mobiliteitsvisie, de opening van de stadhuis parkeergarage en de uitbreiding van het betaald parkeren gebied veranderen de parkeermogelijkheden voor onze medewerkers in het centrum. Om concurrerend te blijven is het belangrijk dat het gemeentehuis ook bereikbaar en betaalbaar blijft voor onze collega's die niet op de fiets of met het OV naar het werk kunnen komen. Om onze medewerkers te behouden en aantrekkelijk te blijven voor nieuwe medewerkers gaan we kijken naar de reiskostenregeling. De verwachting is dat met een nieuwe reiskostenregeling de personeelskosten in 2024 zullen toenemen.

Juridische zaken

Privacy

Privacy gaat in eerste instantie over het beschermen van onze persoonsgegevens. Sinds mei 2018 is de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) van kracht. Daarnaast is sinds 2019 de Wet politiegegevens (Wpg) van toepassing geworden op de boa's in dienst van de gemeente. Hiermee heeft de bescherming van persoonsgegevens en politiegegevens een nog grotere rol gekregen binnen de organisatie. Het komende jaar blijft privacy door maatschappelijke vraagstukken en de steeds verder gaande digitalisering een belangrijk onderwerp, en dit vraagt van de organisatie ook steeds meer expertise. We zetten verder in op het ontwikkelen op beleid rondom camera's. Ook geven we extra aandacht aan de Wpg zodat we verder uitvoering kunnen geven aan het plan van aanpak Wpg.

Ook in 2024 worden er door de organisatie nieuwe applicaties aangeschaft. Vanuit privacy zijn we hier nauw bij betrokken en werken we zoveel mogelijk vanuit Privacy by Design: aan de voorkant meedenken over het zo privacy vriendelijk mogelijk inrichten van applicaties. We stellen aan de leverancier eisen op het gebied van gegevensverwerking en sluiten verwerkersovereenkomsten.

Voor risicovolle processen voeren we een data protection impact assessment (DPIA) uit. Persoonsgegevens veilig houden kunnen we niet alleen. Daarvoor hebben we de hele organisatie nodig. Om die reden brengen we, ook in 2024, het onderwerp privacy onder de aandacht van alle medewerkers. Dit doen we door (soms ludieke) communicatieacties en het aanstellen en scherp houden van onze privacy ambassadeurs. Zo blijven we samen scherp op het onderwerp privacy en wat dit betekent voor alle verschillende functies binnen onze organisatie.

Financiën en control

Wij staan voor een helder en betrouwbaar financieel beheer en planning & control. We gaan daarom de komende jaren verder met procesverbetering, waaronder digitalisering en automatisering om adequaat te kunnen sturen op beleid en financiën.

Financiële functie

Belangrijk is dat de financiële functie aansluit op de wensen en behoeften van bestuur en organisatie. Dit vraagt om: sluiten de systemen nog aan op de gewenste ontwikkelingen, kunnen we efficiënter rapporteren, hebben we de financiën van de groeiopgave goed in beeld. Veel aandacht zal ook gaan naar de bemensing van de financiële functies. Dit is uiterst lastig omdat er sowieso krapte is, maar ook omdat we in een dynamische groeiopgave zitten die specifieke kennis en kunde vraagt (denk aan fiscaliteit, projectcontrol, grondexploitaties). De afgelopen jaren zijn goede resultaten behaald met het zelf opleiden van deskundige lokaal betrokken medewerkers; die lijn willen we voortzetten.

Brede control

De opgaven van Purmerend vragen om een integrale benadering. In 2023 is er gestart met de implementatie van een nieuw financieel pakket. Het pakket is zoveel mogelijk geïntegreerd waar we gaan voldoen aan de huidige wetgeving en verbeteringen kunnen aanbrengen om zo efficiënt mogelijk te rapporteren. Tevens gaat onze aandacht uit naar de opzet en verbetering van de planning- en controlcyclus en de daaruit voortvloeiende documenten waarbij beleid en financiën samenkomen. Daarmee wordt een bredere control mogelijk. Financiën en control gaan zich bij de doorontwikkeling meer richten op het geven van integraal advies. Ook zet ze stappen om de vakspecifieke controldisciplines meer te betrekken bij de advisering over risico's en beheersmaatregelen die verbonden zijn aan de doelen en ambities in de begroting. De focus bij advies ligt op het rechtmatig, efficiënt, effectief en beheerst realiseren van doelen. We verbeteren de uitwisseling van vakkennis en expertise door periodiek afstemmingsmomenten te organiseren. Zo dragen de adviezen bij aan de kwaliteit van de besluitvorming, sturing, beheersing en verantwoording van de organisatie.

Digitalisering, automatisering en doorontwikkeling financiële sturing en advies

We moeten kunnen vertrouwen op een financiële administratie die foutloos is en overzichtelijke informatie levert. We richten ons de komende jaren op digitalisering en automatisering van handmatige werkzaamheden. Door verdergaande automatiseringsmogelijkheden zal deze ontwikkeling zich voortzetten. In 2024 kunnen we gebruik maken van een nieuw financieel systeem, inclusief een vernieuwde begrotingsmodule en een contractmanagementsysteem.

Inkomende en uitgaande facturen

In ons betaalsysteem zijn alle leveranciers aangemerkt om per direct te betalen als de factuur juist is. Wij hanteren dus een betaaltermijn van 0 dagen. Het betalingsgedrag van de gemeente wordt beoordeeld aan de hand van het aantal dagen dat de leverancier moet wachten op bijschrijving van het gefactureerde bedrag. De gemiddelde betalingstermijn van de gemeente bedraagt 25 dagen. In individuele gevallen is er sprake van termijnoverschrijding. Het beleid is erop gericht om de individuele overschrijdingen terug te dringen. Met de implementatie van een nieuw financieel systeem zullen we ook meer aandacht vragen voor de verplichtingenadministratie die dan ook meer inzicht geeft in de financiële situatie.

Fiscaliteit

Van belang is dat we kunnen laten zien dat onze fiscale beheersing op een voldoende niveau zit. Met onder meer steekproefsgewijze controles tonen we met een redelijke mate van zekerheid aan dat de ingediende belastingaangiften juist zijn. Hiermee voorkomen we verrassingen en geven we uitvoering aan het convenant Horizontaal Toezicht (HT) dat we met de Belastingdienst hebben gesloten. Eind 2020 is er een einde gekomen aan het oude HT en is er een nieuw Doorontwikkeld Horizontaal Toezicht (DHT) gepubliceerd. Dit nieuwe DHT is voor minder belastingplichtigen toegankelijk omdat de criteria voor deelname zijn verhoogd. Tevens komen er veel meer verplichtingen aan de kant van de belastingplichtigen om in DHT te komen en te blijven. Die verplichtingen zien we met name bij de diverse verplichtingen op het gebied van tax control en zelf monitoring die met de Belastingdienst moeten worden gedeeld. Doel van DHT is om veel meer werk bij belastingplichtigen zelf neer te leggen en capaciteit vrij te spelen om weer meer te gaan controleren bij belastingplichtigen zonder DHT. We zijn met de Belastingdienst in gesprek om te kijken wat dit voor ons als gemeente betekent en in hoeverre wij hier adequaat invulling aan kunnen geven. Eén van de eisen is dat de belastingplichtige een tax control framework (TCF) opstelt en implementeert.

WOZ

De WOZ-waarde is in 2023 op zijn hoogtepunt, wat ruim 16 % meer is dan vorig jaar. Dat heeft ook in Purmerend geleid tot een verdubbeling van het aantal bezwaren tegen de vastgestelde WOZ-waarde. (3300 bezwaren in 2023, 1500 bezwaren in 2022). Bezwaren werden ook dit jaar voor meer dan de helft ingediend door de commerciële WOZ-bureaus. Een zorgelijke ontwikkeling is dat bewoners hun bezwaar indienen via een Woo verzoek. Omdat bezwaren voor 31 december van het lopende jaar moeten worden afgehandeld is fors ingehuurd. In 2024 zal in afstemming met de Waarderingskamer en de VNG onderzocht moeten worden op welke wijze de afhandeling van bezwaren versneld kan worden door o.a. automatisering. In 2024 zullen de WOZ-waardes naar verwachting licht dalen.

Informatievoorziening

De digitalisering van onze gemeente is een onomkeerbaar proces. De samenleving verandert snel en digitaal steeds verder. Innovaties en technische ontwikkelingen dienen zich voortdurend aan. Daarnaast spelen er wettelijke verplichtingen, zoals onder meer de Omgevingswet, de Wet open overheid, de huidige en de nieuwe archiefwet en het reeds bestaande Tijdelijke Besluit Digitale Toegankelijke overheid. Deze hebben allemaal tot doel inwoners vroegtijdige toegang te geven tot informatie, die veilig, begrijpelijk, transparant en toegankelijk is.

Het team Informatievoorziening wordt ingericht om alle ontwikkelingen in goede banen te leiden en de informatiehuishouding toekomstbestendig in te richten voor de organisatie. Er wordt ingezet op een duidelijke visie en beleid om de kansen die de digitalisering ons biedt optimaal te benutten en daarmee verder te ontwikkelen op het vergroten van de kennis en mogelijkheden die dit de organisatie biedt.

Informatiebeveiliging

NIS2

Sinds 2016 is in de Europese Unie de NIS-richtlijn (*Network and Information Systems*) van kracht. Deze richtte zich vooral op de beveiliging van kritieke infrastructuur.

De gecombineerde maatschappelijke impact van verstoringen neemt steeds verder toe doordat ICT steeds meer is verweven met bedrijfsprocessen, en doordat organisaties onderling steeds meer met elkaar verweven raken in ketenprocessen. Dit is een aanleiding geweest om de oorspronkelijke NIS-richtlijn op te frissen en qua scope flink uit te breiden tot wat de NIS2-richtlijn is gaan heten.

De NIS2-richtlijn is sinds 16 januari 2023 in de EU van kracht. Lidstaten moeten deze richtlijn uiterlijk in oktober 2024 hebben omgezet in lokale wetgeving. In Nederland gaat deze wet NIB2 heten (Netwerk- en Informatiebeveiliging).

Het is duidelijk dat deze wet voor de informatiebeveiliging van gemeenten flinke gevolgen zal gaan krijgen. Er moeten op landelijk niveau echter nog veel besluiten genomen worden, waardoor over de praktische invulling en consequenties op dit moment nog weinig gezegd kan worden.

Wel kunnen contouren van de impact van deze nieuwe wet worden geschetst:

- Beveiliging van technische automatisering (zoals verkeersregelininstallaties, camera's, brugbediening) moet passende aandacht gaan krijgen. Dit is tot nu toe een onderbelicht domein geweest
- Ministeries hebben taken gedelegeerd aan gemeenten. De ministers zullen zich ook over deze gedelegeerde taken moeten verantwoorden. De verwachting is dat hiervoor verantwoordingskaders zullen worden opgelegd waaraan de gemeente moet voldoen. Mogelijk heeft de gemeente dit weer bij andere partijen ondergebracht (bijvoorbeeld GGD voor volksgezondheid) waardoor hier veel interactie met derde partijen nodig kan zijn.
- Er zal veel meer aandacht gegeven moeten worden aan beveiliging waar de gemeente taken niet zelf uitvoert (uitbesteed aan leveranciers, verbonden partijen, werk in ketens). Hiervoor zijn nog geen normen gesteld, maar de gemeente moet straks wel aan deze normen voldoen. Dit zal in contracten nog niet zijn opgenomen. Hier kan veel interactie met derde partijen nodig zijn.
- De BIO (Baseline Informatiebeveiliging Overheid) wordt een wettelijke verplichting. Het huidige volwassenheidsniveau van informatiebeveiliging zit op niveau 2 of iets daarboven, het wordt waarschijnlijk raadzaam om in te gaan zetten op volwassenheidsniveau 3. Hiervoor zal de organisatie dan op dit aspect moeten worden versterkt.

De verwachting is dat rond het vierde kwartaal 2023 meer duidelijk zal zijn over de consequenties van deze richtlijn, mogelijk leidend tot een claim bij de komende Voorjaarsnota.

ENSIA

Het Gemeentelijk InformatiebeveiligingsBeleid (GIBB) toont de kaders en verantwoordelijkheden waarbinnen de gemeente de informatiebeveiliging inricht en onderhoudt. Daarbij geldt de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO) als leidend normenkader en hier zijn de '10 bestuurlijke principes voor informatiebeveiliging' aan toegevoegd. De informatiebeveiliging draagt actief bij aan de vereisten voor een veilige verwerking van persoonsgegevens (waaronder AVG en Wpg) waarbij security by design wordt toegepast. Verantwoording over de stand van de informatiebeveiliging wordt jaarlijks afgelegd middels ENSIA (Eenduidige Normatiek Single Information Audit).

ICT

De inzet van ICT blijft een cruciale rol houden in de uitvoering van onze taken en het functioneren van de gemeente. De maatschappelijke en ruimtelijke opgaven in de gemeente en onze organisatie zijn nauw verbonden met vraagstukken op het gebied van informatiemanagement. We zien dat de maatschappij, en daarmee ook onze organisatie, steeds 'ICT-intensiever' wordt. De bedrijfsprocessen leunen sterk op een correcte werking van IT, waarbij we de focus leggen op goede inrichting van de architectuur en daarnaast meer ontwikkelen op de noodzakelijke cybersecurity maatregelen. Het ontwikkelen van een systeem waarmee we de ICT-omgeving kunnen monitoren en tijdig de juiste acties kunnen uitvoeren is hierin een belangrijke stap. Maar ook de voorbereidende werkzaamheden voor de Omgevingswet, het digitaal samenwerken en het dagelijks beheren van de diverse applicaties maakt dat de focus van ICT zich breder ontwikkelt.

Digitaal samenwerken

Bij de genoemde groei van de digitalisering blijft de wens om digitaal samen te werken voortbestaan. Het werken voor de gemeente blijft voor de teams ICT en Informatievoorziening voorop staan en daarmee het optimaal ondersteunen van de teams en medewerkers. Hiervoor is het plaats- en tijdonafhankelijk werken voor medewerkers onderling, maar ook in combinatie met onze inwoners en (keten)partners een cruciaal speerpunt. De juiste toepassing van bestaande applicaties, maar ook implementatie van nieuwe tools kunnen hier aan bijdragen. Op dit punt komen ICT en Informatievoorziening bij elkaar om een goed afgestemde informatievoorziening te laten corresponderen met een bijbehorend en blijvend te ontwikkelen applicatielandschap en vice versa. Vanuit ICT blijven we ons richten op een stabiel en veilig digitaal netwerk, goed functionerende generieke ICT-voorzieningen (hardware en software) en een hoog niveau van gebruikersondersteuning. In overleg met onze domeinen stellen we prioriteiten in de uitvoering van het ICT-projectenportfolio en dragen we daarmee bij aan onze gemeentelijke programma's en projecten. Dit gaat samen met de ontwikkeling van visie en beleid op het gebied van informatievoorziening, waarmee beide teams naast elkaar borgen dat goede afgewogen keuzes worden gemaakt, die passen binnen het totaal pallet aan ontwikkelingen, wensen, wetgeving en mogelijkheden.

De ontwikkeling naar een informatiesamenleving biedt kansen en uitdagingen voor de gemeente en de organisatie. Kansen om onze dienstverlening te verbeteren, transparantie en vertrouwen te vergroten en maatschappelijke uitdagingen op te pakken. Daarbij vragen inwoners en ondernemers om het vormgeven en borgen van goede randvoorwaarden voor de omgang met de groeiende hoeveelheid data en digitale voorzieningen in de 'slimme gemeente'. Samen komen we tot

efficiënte en effectieve digitale oplossingen, met voldoende aandacht voor publieke waarden als veiligheid, toegankelijkheid, privacy en gelijke behandeling.

Datalab, onderzoek en statistiek

Vanuit het Datalab en Beleidsonderzoek & Informatiemanagement (B&I) blijven we datageïnspireerd werken ondersteunen. Data geeft inzicht en kan onze maatschappelijke en ruimtelijke vraagstukken ondersteunen. De (technische) ontwikkelingen op het gebied van data helpen ons om onze collega's en inwoners nog beter te ondersteunen. Denk bijvoorbeeld aan de ontwikkelingen rond 3D en Digital Twin (digitale tweeling) waarbij een virtuele representatie wordt gemaakt van de gemeente met inbegrip van fysieke objecten, processen, relaties en gedrag. Maar ook aan Datawarehousing waarbij data uit verschillende systemen in één database wordt opgeslagen om snel en efficiënt op vraagstukken vanuit de organisatie te kunnen reageren. We werken daarbij ook aan de wijze waarop we data presenteren aan collega's en inwoners, bijvoorbeeld in een dashboard, rapport of geografische kaart (Atlas). De data in Atlas wordt voorzien van metadata. Metadata zijn data over data, bijvoorbeeld hoe actueel zijn de data, wie is de gegevenseigenaar, wat is de bron etc. Met metadata kan de gebruiker van de data deze op de juiste wijze interpreteren.

Facilitair

De groei van de gemeente en de daarmee samenhangende groei van de organisatie zorgt reeds voor uitdagingen in onze huisvesting en dat zal blijven toenemen. De verwachting is dat wij in 2024 moeten uitbreiden in ruimte (een deel van de derde etage) en voorzieningen (belcellen, spreekkamers, vergaderruimtes). In 2023 starten wij een onderzoek welke moet leiden tot een advies over herinrichting van de teams over de beschikbare ruimtes, eventuele verbouwing en aanschaf van middelen.

Verbonden partijen

Inleiding

Een verbonden partij wordt in het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) als volgt gedefinieerd: 'Een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente een bestuurlijke belang én een financieel belang heeft.'

Van een bestuurlijk belang is sprake wanneer de gemeente rechtstreeks invloed heeft op de besluitvorming binnen de verbonden partij. Een wethouder, raadslid of ambtenaar van de gemeente neemt namens de gemeente in het bestuur van de verbonden partij plaats, of stemt namens de gemeente.

Van een financieel belang is sprake wanneer de gemeente middelen ter beschikking heeft gesteld die ze kwijt is in geval van faillissement van de organisatie, of wanneer financiële problemen bij de organisatie kunnen worden verhaald op de gemeente.

Privaatrechtelijke organisaties kunnen deelnemingen in stichtingen, verenigingen, coöperaties en vennootschappen zijn. Bij publiekrechtelijke organisaties gaat het om gemeenschappelijke regelingen. Purmerend kent op dit moment 6 gemeenschappelijke regelingen en 5 deelnemingen in vennootschappen.

Visie op verbonden partijen

Verbonden partijen zijn organisaties die taken uitvoeren die de gemeente niet alleen kan. Omdat de omvang, de taken en de organisatievorm per verbonden partij verschillen, kan dit in de praktijk niet op een eenduidige manier georganiseerd worden. Of de gemeente Purmerend samenwerkt, in welke vorm en onder welke voorwaarden, wordt daarom per situatie afzonderlijk beoordeeld.

De gemeente Purmerend vindt het van belang dat zij voldoende sturingsmogelijkheden heeft ten aanzien van een verbonden partij om de belangen als gemeente te kunnen bewaken. Deze sturingsmogelijkheden zijn er in de vorm van goede en tijdige informatieverstrekking richting de gemeenteraad en door bepaalde beleidsstukken ter besluitvorming voor te leggen aan de gemeenteraad. Daarnaast neemt het college een actieve houding aan als het gaat over het informeren van de raad.

De verbonden partijen - gemeente Purmerend

Publiekrechtelijke organisaties

Gemeenschappelijke regelingen:

1. GGD Zaanstreek-Waterland
2. Werkom
3. Omgevingsdienst IJmond
4. Vervoerregio Amsterdam
5. Veiligheidsregio Zaanstreek- Waterland
6. Recreatieschap Twiske-Waterland
7. Waterlands Archief

Privaatrechtelijke organisaties

Vennootschappen en coöperaties:

1. Stadsverwarming Purmerend (SVP)
2. Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)
3. Huisvuilcentrale (HVC)
4. Alliander
5. V.O.F. De Beemster Compagnie
6. InWest Regio B.V.

Publiekrechtelijke organisaties

1. GGD Zaanstreek Waterland	
Vestigingsplaats	Zaanstad
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling - openbaar lichaam
Algemene informatie	De GGD Zaanstreek-Waterland is een samenwerkingsverband van 7 gemeenten in de regio Zaanstreek-Waterland op basis van de Wet gemeenschappelijke regelingen en is gestart per 1 september 2016. De GGD voert op meerdere gebieden van de preventieve gezondheidszorg taken uit. Dit betreft zowel wettelijke taken, zoals infectieziektebestrijding, gezondheidsmonitors en Jeugdgezondheidszorg, als niet wettelijke taken.
Bestuurlijke vertegenwoordiger	Dhr. H.M.M. Rotgans
Programma	Samenleving
Openbaar belang	GGD Zaanstreek-Waterland beschermt, bewaakt en bevordert de gezondheid en de sociale veiligheid van alle mensen in de regio. Daarbij staat een preventieve en collectieve aanpak voorop, met specifieke aandacht voor bevordering van participatie en ondersteuning van de eigen regie van mensen. Als uitvoeringsorganisatie van de gemeenten sluit de GGD aan bij de gemeentelijke verantwoordelijkheden in het sociaal domein.
Bestuurlijk belang	Een lid van het Algemeen Bestuur (AB) heeft in de vergadering van het AB één stem. In die gevallen waarin Zaanstad en Purmerend zwaarwegende bezwaren hebben tegen een voorstel en met het oog daarop tegenstemmen, leidt die tegenstem tot verwerping van het voorstel. Het voorgaande is niet van toepassing op het voorstel tot vaststelling van de begroting respectievelijk de jaarrekening van de GGD. Wethouder Rotgans is lid van het AB en het DB.

Zeggenschap	De gemeenschappelijke regeling heeft geen aandelen. Elk lid van het Algemeen Bestuur (AB) heeft één stem. Dat betekent een stemrecht van 14,3%.		
Financiële gegevens	Balansdatum	31-12-2023	31-12-2024
	Eigen Vermogen	€ 908.849	€ 1.060.820
	Vreemd Vermogen	€ 11.195.250	€ 11.092.583
	Begroot financieel resultaat 2023		€ 0
	Deelnemersbijdrage/ dividend 2024		€ 4.623.363
Ontwikkelingen en beleidsvoornemens	<p>Het Algemeen Bestuur van GGD Zaanstreek-Waterland heeft in 2020 besloten te komen tot een toekomstbestendige GGD met een daarbij passende inrichting van de organisatie en samenwerking. In het traject GGD 3.0 is daaraan het afgelopen jaar gewerkt langs drie sporen: financiën, regiovisie en governance. Bij de start van GGD 3.0 werd geconstateerd dat een gedeelde regionale visie en daarmee een bepaalde mate van gezamenlijkheid in richting gemist werd. Besloten werd te komen tot een regionale visie.</p> <p>Gemeenten en de GGD werken samen om uitwerking van GGD 3.0 vorm te geven, waarbinnen op een toekomstbestendige wijze invulling – zowel inhoudelijk als financieel – wordt gegeven aan het gewenste niveau van publieke gezondheidszorg. Verwachting is dat in de zomer 2023 de uitwerking van GGD 3.0 vastgesteld wordt in de begroting 2024 van de GGD.</p>		
	Risico's	<ul style="list-style-type: none"> • De decentralisaties leiden tot meer verscheidenheid in (de uitvoering van) beleidskeuzes bij de deelnemende gemeenten op gebieden als participatie en (jeugd)gezondheidszorg. Wanneer de behoeften of verwachtingen van de gemeenten in de GR uiteen gaan lopen als het gaat over dienstverlening en bekostiging, maar slechts gestuurd kan worden met elkaar, dan kan een bestuurlijk spanningsveld ontstaan. Het risico is dat geen vorm gevonden wordt om ruimte te bieden aan het eigen beleid van de deelnemende gemeenten en dat de dienstverlening van de GGD aan de inwoners van Purmerend niet in overeenstemming is met de wens van het bestuur. • De GGD is eigen risicodragers voor de WW. In 2016 is het AB geadviseerd over dit risico en heeft besloten geen aparte stichting in het leven te roepen om risico's af te wentelen, ook omdat de deelnemende gemeenten een fatsoenlijk personeelsbeleid willen voeren. WW-risico's die voortkomen uit het beëindigen van projecten worden via contractafspraken afgedekt. In essentie betekent dit dat het WW-risico terecht komt bij de gemeente die de taak bij de GGD weghaalt. • Calamiteiten binnen het taakveld van de GGD die een bedreiging vormen voor de Volksgezondheid zoals infectieziekten (Corona) of rampenbestrijding. 	

2. Werkom	
Vestigingsplaats	Purmerend
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
Algemene informatie	Ten uitvoering van de taken in het kader van de Participatiewet (PW) en Wet sociale werkvoorziening (Wsw) hebben de gemeenten Purmerend en Zaanstad Werkom opgericht in 2018.
Bestuurlijke vertegenwoordiger	Dhr. H.M.M. Rotgans
Programma	Samenleving

Openbaar belang	De gemeenschappelijke regeling is getroffen voor het uitvoeren van de taken van de colleges voortkomend uit of samenhangend met de Participatiewet en de Wet Sociale Werkvoorziening.		
Bestuurlijk belang	Per 1 januari 2018 hebben de gemeenten Purmerend en Zaanstad samen het Participatiebedrijf opgericht om effectiever te zijn in de uitvoering van de Wet Sociale Werkvoorziening en de Participatiewet.		
Zeggenschap	Stemverhouding gemeenten Zaanstad en Purmerend beide 50%		
Financiële gegevens	Balansdatum	31-12-2023	31-12-2024
	Eigen Vermogen	1.606.534	1.591.449
	Vreemd Vermogen	5.356.211	5.126.263
	Begroot financieel resultaat 2024		0
	Deelnemersbijdrage/ dividend 2024		8.938.301
Ontwikkelingen en beleidsvoornemens	<p>Arbeidsmarktontwikkelingen Steeds zichtbaarder wordt dat een voorziening als Werkom nodig is en blijft om kansen te bieden voor mensen die kwetsbaar zijn op de arbeidsmarkt. De coronacrisis heeft laten zien, dat een groep inwoners kwetsbaar is op de arbeidsmarkt en bij een economische disruptie risico loopt om uit te vallen op de arbeidsmarkt. Voor een organisatie als Werkom is het cruciaal dat ze een vermogen ontwikkelt om een passend leer- en ontwikkelaanbod te bieden dat de kandidaten in staat stelt te bewegen naar dat deel van de arbeidsmarkt waar duurzame baankansen zijn. Voor de gemeente, als eigenaar en opdrachtgever, is het van belang inzicht te houden voor welke groep mensen een voorziening als Werkom de meeste toegevoegde waarde heeft.</p> <p>Beleidsherijking participatiewet: In de kadernota 2024 van Werkom wordt de ontwikkeling geschetst m.b.t. het financiële tekort dat ontstaat door de gestage uitstroom van de Wsw'ers. In 2022 hebben de gemeenten Purmerend en Zaanstad gekozen voor het scenario waarin Werkom de autonome ontwikkeling volgt; uitstroom van mensen met een Wsw-indicatie, mensen met een beschut werk indicatie stromen in. Echter de laatste groep laat een lagere inzetbaarheid en arbeidsproductiviteit zien. Ook is de instroom in aantallen lager dan de uitstroom. Effect is dat de interne (beschutte) werkomgeving de komende jaren zal krimpen. Tegen deze achtergrond zullen er maatregelen genomen gaan worden. In 2023 is er een strategische agenda voor de komende jaren gemaakt.</p>		
Risico's	<p>Het risicoprofiel is hoog. De financiële bijdrage van de gemeente is fors. Een negatief resultaat komt voor 2/3 t.l.v. gemeente Zaanstad en voor 1/3 t.l.v. gemeente Purmerend.</p> <p>Risicoanalyse: De governance van Werkom is dual. De gemeente stuurt als eigenaar van de organisatie, maar ook als opdrachtgever. Om die rollen duidelijk te scheiden, is ervoor gekozen de rol van eigenaar bij de wethouder financiën neer te leggen. De rol van opdrachtgever ligt bij de vakwethouder, zijnde de portefeuillehouder Werk en Inkomen. Dat heeft als consequentie dat de risicobeheersing ook dual is en dat verschillende aspecten van risico en beheersing onder de verantwoording van de verschillende rollen vallen. De rollen kunnen niet los van elkaar worden gezien. Het beoogd effect wordt het best gerealiseerd met een goed samenspel tussen deze beide wethouders.</p> <p>* Eigenaarsrol: Vanuit de eigenaarsrol wordt gestuurd op een meerjarig sluitende begroting.</p> <p>* Opdrachtgeversrol: De opdrachtgeversrol wordt gestuurd vanuit de dienstverleningsovereenkomst. In de periodieke voortgangsgesprekken over participatie wordt met Werkom gesproken over o.a. instroom, uitstroom,</p>		

doorlooptijden, klanttevredenheid en de mogelijkheden voor bijsturing. Ook wordt casuïstiek besproken, de regionale en landelijke ontwikkelingen komen ook aan bod.

* Samenspel rollen: De wisselwerking tussen de eigenaarsrol en de opdrachtgeversrol is belangrijk. Signalen vanuit de voortgangsgesprekken worden meegenomen in de eigenaarsrol. Dit samenspel wordt ambtelijk en bestuurlijk georganiseerd door een goede overlegstructuur.

Risico's

In de eerste jaren ging de aandacht aan naar inrichtings- en beheersrisico's, nu zien we dat Werkom een volgende stap in de ontwikkeling moet zetten. Een stap die gaat over de verdere uitvoering van het gekozen beleidsscenario. Hierbij zijn de aanbevelingen uit het Berenschot rapport van belang. Hoe transformeert Werkom naar een modern leerwerkbedrijf dat inclusieve arbeid biedt en waar ruimte is voor het ontwikkelgedeelte?

Werkom opereert in een complexe omgeving. Dat is op zichzelf al een risico. De ingebouwde beheersmaatregelen zijn nog steeds passend; wel is duidelijk dat het perspectief op die risico's verschuift. In de begroting van Werkom zijn volgens de BBV-voorschriften, in de risicoparagraaf expliciete risico's benoemd:

- * Omzetverlies door structurele afname SW-populatie
- * De mogelijkheden tot de acquisitie van nieuwe opdrachten zijn beperkt. (balans tussen de het aanbod en mogelijkheden voor de desbetreffende doelgroepen moet gevonden worden)
- * Inzet nieuwe doelgroepen genereren minder opbrengsten
- * Blijvende alertheid op privacy en informatiebeveiliging

3. Omgevingsdienst IJmond			
Vestigingsplaats	Beverwijk		
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling		
Algemene informatie	Omgevingsdienst IJmond (hierna: ODIJ) werkt voor en met veertien gemeenten en provincie Noord-Holland aan een gezonde, veilige leefomgeving. Het huidige takenpakket van ODIJ is divers en verschilt per gemeente. ODIJ ondersteunt en adviseert inwoners en bedrijven op het gebied van milieuvergunningen. Het is een organisatie van circa 120 medewerkers en het werkgebied beslaat ruim 10.000 bedrijven en circa 560.000 inwoners. ODIJ werkt vanuit twee locaties: Beverwijk en Wormer.		
Bestuurlijke vertegenwoordiger	Dhr. M.T.A. Hegger		
Programma	04. Milieu		
Openbaar belang	ODIJ voert namens en vóór veertien gemeenten en de provincie Noord-Holland taken uit op het gebied van milieutoezicht en handhaving. De medewerkers van ODIJ ondersteunen en adviseren inwoners en bedrijven op het gebied van milieuvergunningen. De omgevingsdienst is verplicht in de vorm van een GR georganiseerd.		
Bestuurlijk belang	Purmerend is lid van het Algemeen Bestuur.		
Zeggenschap	Bij stemming heeft ieder van de leden van het algemeen bestuur één stem. Voor het nemen van een besluit geldt een gewogen stemverhouding op basis van de jaarlijkse financiële bijdrage.		
Financiële gegevens	Balansdatum	31-12-2023	31-12-2024
	Eigen Vermogen	€ 546.322	€ 486.700
	Vreemd Vermogen	€ 9.033.548	€ 8.981.315
	Begroot financieel resultaat 2023	€ 1	€ 0
	Deelnemersbijdrage/ dividend 2024	€ 305.959	€ 405.603
Ontwikkelingen en beleidsvoornemens	<ul style="list-style-type: none"> • Bevoegdheid bodemtaken verschuiven van provincie naar gemeenten. Veel van deze taken vallen onder het basistakenpakket en zullen door ODIJ worden uitgevoerd. De bijdrage van de gemeente Purmerend aan de GR is gebaseerd op de uitvoering van alleen de basistaken en zal in 2023 €305.959,- bedragen. Dit is inclusief de uitvoering van de over te dragen bodemtaken vanuit de provincie naar de gemeente. • Begrip 'inrichting' verdwijnt en wordt vervangen door milieubelastende activiteit. Dit heeft gevolgen voor het basistakenpakket. • De provincie heeft een breed gedragen Energiebesparingsakkoord Noord-Hollandse bedrijven gesloten met alle 46 gemeenten. Het ondertekeningmoment vond plaats op 27 januari 2022. In het akkoord staan afspraken over een gezamenlijk ambitieniveau, kaders voor een toezichtwerkwijze en gezamenlijke monitoring en inzet van middelen. Het akkoord biedt voor ODIJ kansen om meer in te zetten op energiebesparing bij bedrijven. Dit doet ODIJ door middel van gerichte communicatie, stimulering en een toezichttraject. 		
Risico's	De basistaken zijn door alle deelnemers ingebracht in de gemeenschappelijke regeling (GR). Een aantal deelnemers heeft de plustaken met dienstverleningsovereenkomsten bij ODIJ ondergebracht. Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet verandert het basistakenpakket. Het is de verwachting dat in 2024 het basistakenpakket onder de Omgevingswet van toepassing is. In 2023 gaat ODIJ met alle gemeenten die dit betreft in gesprek over de inbreng van deze taken in onze GR. Voor de dienstverleningsovereenkomst (plustaken voormalig Beemster) is afgesproken deze taken te continueren door ODIJ t/m 31 december 2023 i.v.m. de Omgevingswet. Er volgt nog een nieuw besluit over uitvoering van de plustaken vanaf 2024.		

4. Vervoerregio Amsterdam			
Vestigingsplaats	Amsterdam		
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling		
Algemene informatie	De Vervoerregio is een samenwerkingsverband van veertien gemeenten op het gebied van verkeer en openbaar vervoer. Om op een goede manier te overleggen en besluiten te nemen zijn er diverse (bestuurs)vormen van overleg: de regioraad, het dagelijks bestuur, portefeuillehoudersoverleggen en commissies.		
Bestuurlijke vertegenwoordiger	Dhr. C. Lageveen		
Programma	05. Bereikbaarheid		
Openbaar belang	De Vervoerregio Amsterdam zet zich in voor een optimale bereikbaarheid van de Amsterdamse regio. Als regisseur van het regionale verkeer en vervoer dragen zij bij aan goede verbindingen tussen bestemmingen, zodat mensen zich per openbaar vervoer, fiets of auto snel, veilig en comfortabel kunnen verplaatsen.		
Bestuurlijk belang	Het Dagelijks Bestuur (DB) van de Vervoerregio Amsterdam bestaat uit drie leden: een wethouder verkeer en vervoer uit Zaanstreek-Waterland, Amstelland-Meerlanden en Amsterdam. De voorzitter is gekozen door de DB-leden. Het DB vergadert eens per drie weken. De Regioraad, het belangrijkste bestuursorgaan van de Vervoerregio, telt 51 leden. De besturen van de betrokken gemeenten kiezen zelf hun vertegenwoordigers, veelal leden uit de eigen raad. Vanuit Purmerend zitten 5 gemeenteraadsleden in de regioraad. De Regioraad en het Dagelijks Bestuur worden geadviseerd vanuit de portefeuillehoudersoverleggen, waar de vakwethouders van de veertien gemeenten in vertegenwoordigd zijn. Burgemeesters en wethouders van de vervoerregiogemeenten voeren een aantal keren per jaar overleg met elkaar. De Vervoerregio Amsterdam kent twee portefeuillehoudersoverleggen Verkeer en Vervoer en Algemene Zaken.		
Zeggenschap	9,8%		
Financiële gegevens	Balansdatum	31-12-2023	31-12-2024
	Eigen Vermogen	€ 0	€ 0
	Vreemd Vermogen	€ 126.726.040	€ 149.614.444
	Begroot financieel resultaat 2023	€ 0	€ 0
	Deelnemersbijdrage/dividend 2024	€ 0	€ 0
Ontwikkelingen en beleidsvoornemens	De Vervoerregio ziet de investeringen in mobiliteit toenemen in de regio omdat veel gemeenten bezig zijn met gebiedsontwikkeling. Bijvoorbeeld extra woningen zorgen voor extra reisbewegingen. Daarom wil de Vervoerregio graag meedenken over de gebiedsontwikkelingen in haar gebied. Door slim na te denken over waar je wat bouwt, kan de investeringsvraag in mobiliteit mogelijk beperkt worden. En kan de inhoud aansluiten op de agenda van de Vervoerregio.		
Risico's	<ul style="list-style-type: none"> De reizigersaantallen in het Amsterdamse OV zijn de laatste jaren gestaag gegroeid. Daardoor dreigde het OV-systeem op steeds meer plekken tegen capaciteitsgrenzen aan te lopen. Door COVID-19 is daarin een trendbreuk ontstaan. Er is sprake van krimp. Het zal een flinke tijd duren voordat het aantal reizigers weer op het niveau van 2019 is. Als gevolg van onvoldoende prijscompensatie in uit de Brede Doeluitkering verkeer en vervoer (BDU) wordt het budget in reële termen krappert, prijzen stijgen harder dan indexaties. Hierdoor kan het huidige niveau van dienstverlening dalen, waardoor minder projecten doorgang kunnen vinden. 		

5. Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland			
Vestigingsplaats	Zaandam		
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling -openbaar lichaam		
Algemene informatie	<p>Op grond van de Wet op de Veiligheidsregio's draagt het college van B&W de volgende taken en bevoegdheden over aan de veiligheidsregio:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Het inventariseren van risico's van branden, rampen en crises. • Het adviseren van het bevoegd gezag over risico's van branden, rampen en crises in de bij of krachtens de wet aangewezen gevallen alsmede in de gevallen die in het beleidsplan zijn bepaald. • Het adviseren van het college van Burgemeester en Wethouders over de taak brandveiligheid. • Het voorbereiden op de bestrijding van branden en het organiseren van de rampenbestrijding en de crisisbeheersing. • Het instellen en in stand houden van een brandweer. • Het instellen en in stand houden van een GHOR. • Het voorzien in de meldkamerfunctie. • Het aanschaffen en beheren van gemeenschappelijk materieel. • Het inrichten en in stand houden van de informatievoorziening binnen de diensten van de veiligheidsregio en tussen deze diensten en de andere diensten en organisaties die betrokken zijn bij sommige van bovengenoemde taken. 		
Bestuurlijke vertegenwoordiger	Mevr. E. van Selm		
Programma	Veiligheid		
Openbaar belang	Het openbare belang is het voorkomen van of aanpakken van crisis scenario's op een regionale schaal waarbij veiligheid interregionaal gelijk is.		
Bestuurlijk belang	Het Algemeen Bestuur (AB) wordt gevormd door de burgermeesters van de zeven deelnemende gemeenten. Elk lid van het AB heeft één stem (zijnde 14,3%). Het Dagelijks Bestuur (DB) bestaat uit een drietal leden. Het DB is bevoegd tot een aantal wettelijke taken, onder andere op het gebied van het benoemen, schorsen en ontslaan van sleutel-functionarissen. De rol van het DB is met name gericht op het procedureel voorbereiden van de vergaderingen van het AB.		
Zeggenschap	Elk lid van het Algemeen Bestuur (AD) heeft één stem, wat gelijk staat aan 14,3%.		
Financiële gegevens	Balansdatum	31-12-2023	31-12-2024
	Eigen Vermogen	€ 691.000	€ 691.000
	Vreemd Vermogen	€ 19.399.000	€ 19.749.000
	Begroot financieel resultaat 2023	€0	
	Deelnemersbijdrage/ dividend 2024		€ 8.852.532
Ontwikkelingen en beleidsvoornemens	<p>Beleidsinhoudelijke ontwikkelingen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Opstellen beleidsplan 2025-2028 • Versterking crisisbeheersing • Samen sterker: Veiligheidsregio Zaanstreek - Waterland en GGD • Positie vrijwilligers en brede toekomstige beschouwing brandweezorg • Informatievoorziening 		
Risico's	De verandering van de positie van de vrijwilliger door de Wnra alsmede een veranderende samenleving geeft als risico dat de positie van de vrijwilliger minder aantrekkelijk of gewenst is. Ondanks dat de brandweer al stappen heeft gezet		

binnen de brede toekomstige beschouwing brandweer, blijft dit wel een punt van aandacht. Daarnaast is het besluit genomen dat de GGD en de veiligheidsregio beide gebruik gaan maken van het pand aan het Prins Bernhardplein te Zaandam. Naast de voordelen, blijven er altijd (financiële) risico's die goed gemonitord moeten worden.

6. Recreatieschap Twiske-Waterland			
Vestigingsplaats	Oostzaan		
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling - openbaar lichaam		
Algemene informatie	<p>Twiske-Waterland is ingericht als recreatiegebied om gemeenten en natuurgebieden te ontlasten en aantrekkelijke recreatiemogelijkheid te bieden aan recreanten uit omliggende gemeenten en de regio. Het recreatieschap heeft drie hoofdactiviteiten:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Beheren en in stand houden van de ingerichte gebieden en voorzieningen; • Beheren en in stand houden routenetwerken en boerenlandpaden; • Actueel houden en vernieuwen van het aanbod om aan te sluiten bij wensen en behoeften van de recreant. 		
Bestuurlijke vertegenwoordiger	Dhr. M.T.A. Hegger		
Programma	Economie		
Openbaar belang	Het recreatieschap Twiske-Waterland heeft als doel het besturen en beheren van het recreatiegebied. Gezien de ligging en het gebruik van het gebied door de inwoners heeft de provincie/gemeente een direct maatschappelijk belang bij het realiseren van de doelen en neemt daarom deel aan de gemeenschappelijke regeling.		
Bestuurlijk belang	Jaarlijks kan de raad haar gevoelens uitspreken over de begroting en kennisnemen van de jaarrekening en eventuele beleidsdocumenten. In de gemeenschappelijke regeling zijn de bevoegdheden vastgelegd. Voor aanpassing van de regeling is de instemming van alle participanten vereist.		
Zeggenschap	Besluiten over financiële jaarstukken met betrekking tot de participantenbijdrage vinden plaats op basis van een gewogen stemrecht waarbij de gemeente Purmerend 4 van de 27 stemmen (14,8%) heeft. Indien de besluitvorming in het algemeen bestuur gaat over het overige beleid en de uitvoering van het programma heeft de gemeente Purmerend 7 van de 39 stemmen (17,9%).		
Financiële gegevens	Balansdatum	31-12-2023	31-12-2024
	Eigen Vermogen	€ 4.922.627	€ 5.091.543
	Vreemd Vermogen	€ 281.835	€ 264.473
	Begroot financieel resultaat 2023	€ -309.955	€ -190.922
	Deelnemersbijdrage/ dividend 2024	€ 187.757	€ 203.153
Ontwikkelingen en beleidsvoornemens	<p>Het Recreatieschap Twiske-Waterland:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Stelde in 2020 een vierjarig ambitiedocument vast met daaraan gekoppeld een Uitvoeringsprogramma. Dit Ambitiedocument gaat in op de beleidsdoelstellingen van de deelnemers aan de gemeenschappelijke regeling en beoogt realisatie daarvan op de eigen taakvelden. Het Uitvoeringsprogramma 		

Risico's	<p>benoemt projecten in 2024 en plaatst de uitvoering in de tijd en gaat in op voorbereiding, participatie en financiering.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Begeleidt evenementen en het ontwikkelen van routes en locaties; • Draagt met haar beheer en onderhoud bewust bij aan biodiversiteit en verleent medewerking aan participatie in onderhoud en projecten voor zelfbeheer. • Zorgt voor structureel (financieel) evenwicht. • Zorgt voor een aantrekkelijke recreatieomgeving met veilige en begaanbare voorzieningen. • Werkt mee aan het effectueren van de nieuwe governancestructuur. • Werkt samen met haar erfpachtgevers aan een duurzame toekomst van de recreatiegebieden. <ul style="list-style-type: none"> • Natuurlijke risico's: natuurbrand, stormrisico's, eikenprocessierups, dierenziektes, boomziektes etc. • Maatschappelijke risico's: vandalisme, veranderende maatschappelijke perceptie, uitvoeringsproblemen m.b.t. handhaving. • Financiële risico's: een deel van de inkomsten haalt het recreatieschap uit verhuur van het terrein voor festivals. De gemeente Oostzaan heeft, tegenstrijdig aan de schapsvisie waar zij ook deelnemer in is, aangegeven minder festivals te willen organiseren. • Ambigue wet- en regelgeving: verwarring rondom milieuwetgeving (PAS en PFAS) en de provinciale omgevingsverordening werken remmend op de activiteiten in Twiske-Waterland. Afgezien van de onduidelijke regelgeving worden de regels ook alternatief geïnterpreteerd door verschillende factoren. • Juridische kosten rondom WOB-procedures.
----------	---

7. Waterlands Archief	
Vestigingsplaats	Purmerend
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
Algemene informatie	<p>Het Waterlands Archief (WA) is een samenwerkingsverband van vijf gemeenten in de regio Waterland op basis van de Wet gemeenschappelijke regelingen en opgericht in 1979 als Streekarchief Waterland. In 2003 werd de naam gewijzigd in het WA. De deelnemende gemeenten zijn Edam-Volendam, Landsmeer, Purmerend, Waterland en Wormerland. De belangrijkste doelstelling van het WA is het duurzaam beheren en beschikbaar stellen van procesgebonden overheidsinformatie. De wettelijke taken van de deelnemende gemeenten zijn gedelegeerd aan het Waterlands Archief. Daaruit vloeien de volgende kerntaken voort:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Toezicht op tijdige overdracht van de gemeentelijke archieven en op de kwaliteit van de archiefvorming bij de aangesloten gemeenten en acquisitie van particuliere archieven die een aanvulling vormen op de collectie. • Beheer van de archieven en deze toegankelijk maken door inventarisatie en indexering. • Toezicht houden op de niet-overgebrachte archieven door middel van inspecties op het informatie- en archiefbeheer van de vijf gemeenten.
Bestuurlijke vertegenwoordiger	Mevr. E. van Selm
Programma	Bestuur & concern
Openbaar belang	Beschikbaar stellen van de collectie aan een zo breed mogelijk publiek in de studiezaal, via website en door educatie en voorlichting. Sinds 2003 werkt het WA structureel samen met de Bibliotheek Waterland om het publieksbereik te vergroten. Archief en bibliotheek verzorgen samen een educatief aanbod voor scholieren en organisaties van evenementen en lezingen. Ook is er structurele

Bestuurlijk belang	<p>samenwerking met omliggende archiefdiensten, historische verenigingen en musea en met onderwijsinstellingen.</p> <p>Het bestuur bestaat uit vijf leden, inclusief de voorzitter. De colleges van de deelnemende gemeenten wijzen uit hun midden ieder één lid aan. Een stemming is alleen geldig indien meer dan de helft van het aantal leden dat zitting heeft en zich niet op grond van lid 2 of anderszins van deelneming aan de stemming moet of heeft onthouden, daaraan heeft deelgenomen. Voor het tot stand komen van een beslissing bij stemming wordt meerderheid van stemmen vereist van hen die een stem hebben uitgebracht, voor zover de regeling niet anders bepaalt. Staken de stemmen dan beslist de stem van de voorzitter. Alle leden van het bestuur hebben ieder één stem. De burgemeester van Purmerend is voorzitter van het Dagelijks bestuur.</p>		
Zeggenschap	De gemeenschappelijke regeling heeft geen aandelen. Elk lid van het Bestuur heeft één stem, zijnde 20%.		
Financiële gegevens	Balansdatum	31-12-2023	31-12-2024
	Eigen Vermogen	€ 89.545	€ 96.403
	Vreemd Vermogen	€ 54.260	€ 277.961
	Financieel resultaat 2023	€ 24.110	
	Deelnemersbijdrage/ dividend 2024		€ 769.342
Ontwikkelingen en beleidsvoornemens	<p>De belangrijkste in gang gezette ontwikkelingen die in 2024 worden voortgezet zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Organiseren van cursussen, workshops, lezingen, evenementen, exposities en een jaarlijkse publieksdag. De nieuwe studiezaal zal gaan dienen als ontmoetingspunt voor bezoekers. • De sociale mediakanalen en waterlandopdekaart.nl worden verder uitgebouwd. • Publiceren van (wetenschappelijk) verantwoorde toegangen tot historische collecties. Wanneer nodig worden er handleidingen en broncommentaren voor historisch onderzoekers ontwikkeld. • Meewerken aan een open overheid, open overheidsdata en gebruik van Linked Open Data. • Restauratie van fysieke archieven uitvoeren op basis van een restauratieplan. • Acquisitie van zogenaamde 'hotspots' op basis van een acquisitieplan. • Toezicht: Een keer per twee jaar uitvoeren van een KPI-inspectie of een voortgangsgesprek voeren. Te beginnen met Edam-Volendam en Waterland. • Toezicht: standaardiseren en verder professionaliseren van het expertisecentrum. Specifiek wordt geadviseerd over de Woo, de nieuwe Archiefwet en de Omgevingswet. • Toezicht: Initiëren van en deelnemen aan Strategisch Informatie Overleg (SIO) bij gemeenten. • Organisatie: het WA streeft ernaar een meer wendbare organisatie te worden dat werkt in projecten. Van een lijnorganisatie naar een projectorganisatie. 		
Risico's	<p>In het jaarverslag 2022 werd benoemd dat het Waterlands Archief een klein bedrijf is met een beperkte capaciteit voor bedrijfsvoering. In het afgelopen jaar is daarom onderzocht of bedrijfsvoering belegd kon worden bij de gemeente Waterland of de gemeente Purmerend. De uitkomst is dat het bestuur van het Waterlands Archief in juli 2024 heeft ingestemd met het voorstel Ondersteuning bedrijfsvoering Waterlands Archief van gemeente Purmerend. In dit voorstel blijven de bedrijfsvoeringstaken bij het Waterlands Archief, maar biedt de gemeente op inhuurbasis, ondersteuning bij P&O zaken en Planning en Control. Het voorstel moet nog verder uitgewerkt worden in een overeenkomst en een gewijzigde begroting waarover het bestuur in de najaarsvergadering een besluit kan nemen. Vooruitlopend op deze overeenkomst is ondersteuning ingezet. Er is gekozen voor</p>		

dit scenario, omdat daarin een balans lijkt te zijn in efficiënte bedrijfsvoering en lage kosten. Of deze constructie voldoende versterking is voor de bedrijfsvoering van het Waterlands Archief zal op een zeker moment tussen betrokkenen besproken worden.

Privaatrechtelijke organisaties

1. Stadsverwarming Purmerend (SVP) Holding BV			
Vestigingsplaats	Purmerend		
Rechtsvorm	Besloten vennootschap		
Algemene informatie	SVP Holding BV is het stadsverwarmingsbedrijf van de gemeente Purmerend. SVP (Stadsverwarming Purmerend) is opgericht in 1981 en verzelfstandigd in 2007. SVP voorziet bijna 28.000 klanten (ca. 28.700 aansluitingen) van warmte en warm water. Van alle gebouwen in Purmerend is ca. 75% aangesloten op het warmtenetwerk van SVP.		
Bestuurlijke vertegenwoordiger	Dhr. H.M.M. Rotgans		
Programma	Overzicht algemene dekkingsmiddelen		
Openbaar belang	SVP verzorgt warmte en warm water voor veel inwoners en bedrijven in Purmerend. SVP heeft op basis van artikel 2 van de Warmtewet de plicht warmtelevering in het verzorgingsgebied zeker te stellen, tegen redelijke voorwaarden en met inachtneming van een goede kwaliteit van dienstverlening.		
Bestuurlijk belang	De gemeente heeft stemrecht in de aandeelhoudersvergadering.		
Zeggenschap	De gemeente heeft 100% van de aandelen SVP Holding BV.		
Financiële gegevens	Balansdatum	31-12-2024	31-12-2023
<i>De gepresenteerde cijfers zijn afkomstig uit de meerjarenraming 2022-2032 rekening houdende met de tussentijdse begrotingsbijstelling als gevolg van de problemen met de ketels. In het najaar 2023 zal de nieuwe MJR (2023-2033) de actualisatie bevatten van deze cijfers.</i>	Eigen Vermogen	€ 31.213.000	€ 28.364.000
	Vreemd Vermogen	€ 100.240.000	€ 107.056.000
	Begroot resultaat voor bestemming	€ 3.369.000	€ -
	Dividend 2023	€ 700.000	€ -
	Ontwikkelingen en beleidsvoornemens	De huidige ontwikkelingen betreft o.a. het verder optimaliseren van de bestaande BioWarmteCentrale en het verbeteren van het warmtenet om een stabiele en betrouwbare warmtelevering voor de komende jaren te blijven verzorgen, verdere verduurzaming van de warmtebronnen o.a. doormiddel van andere bronnen zoals aardwarmte (geothermie) en warmte uit afval- en/of oppervlaktewater, de samenwerking met HVC voor Geothermie, de plaatsing van slimme meters en de bijbehorende ICT transitie, de leidingrenovatie en het vervolg Proeftuin Gasvrij.	
Risico's	SVP is actief in een dynamische omgeving die zowel door de wisselende marktomstandigheden als door veranderen overheidsbeleid wordt bepaald. De belangrijkste afhankelijkheden daarin zijn de inzet van de BWC en de staat van het warmtenet (van invloed op warmteverlies en warmteonderbrekingen). Daarnaast spelen de van toepassing zijnde Wet-en regelgeving, gasprijsontwikkeling, graaddagenontwikkeling (en de daaraan gerelateerde afzet) en de hoogte van de inflatie een belangrijke rol in de bedrijfsvoering van SVP. De gemeentelijke deelneming in SVP staat voor € 38 miljoen op de balans. Daarnaast is het volledig vreemd vermogen van SVP uitgeleend danwel van een borgstelling voorzien. Kortom de gemeente heeft een grote financiële verwevenheid met de SVP.		

2. Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)			
Vestigingsplaats	's-Gravenhage		
Rechtsvorm	Naamloze Vennootschap		
Algemene informatie	De Staat der Nederlanden, provincies, gemeenten, waterschappen en andere openbare lichamen zijn de deelnemers.		
Bestuurlijke vertegenwoordiger	Dhr. H.M.M. Rotgans		
Programma	Overzicht algemene dekkingsmiddelen		
Openbaar belang	De N.V. Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. Met gespecialiseerde financiële dienstverlening draagt de BNG bij aan zo laag mogelijke kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger. Daarmee is de bank essentieel voor de publieke taak		
Bestuurlijk belang	De gemeente heeft stemrecht in de aandeelhoudersvergadering.		
Zeggenschap	De gemeente heeft 14.040 van de 55.690.720 aandelen (0,0252%) á € 2,50.		
Algemene opmerking	De BNG publiceert geen prognoses. In onderstaande gegevens wordt uitgegaan van de handreiking van de BNG voor de verantwoording voor dit onderdeel, Deze cijfers grijpen terug op deze handreiking. De hoogte van de nettowinst is met onzekerheden omgeven, omdat de bank geen voorspelling kan doen over de ontwikkeling van de ongerealiseerde marktwaardeveranderingen. Een betrouwbare schatting van de nettowinst voor 2022 kan de bank daarom niet maken.		
Financiële gegevens	Balansdatum	31-12-2022	31-12-2021
<i>De gepresenteerde cijfers zijn afkomstig uit de vastgestelde jaarrekeningen 2021 en 2022.</i>	Eigen Vermogen	€ 4.615 miljoen	€ 5.062 miljoen
	Vreemd Vermogen	€ 107.459 miljoen	€ 143.995 miljoen
	Resultaat na bestemming	€ 300 miljoen	€ 236 miljoen
	Dividend	€ 35.100	€ 32.011
	Ontwikkelingen en beleidsvoornemens	BNG Bank wil een relevante speler zijn in de financiering van Nederlandse decentrale overheden en in de sectoren wonen, zorg, onderwijs, energie en infrastructuur. Wat betreft langlopende kredietverlening wil de bank rendabel voorzien in meer dan de helft van de langlopende kredietvraag van deze klantengroepen. BNG Bank streeft niet naar winstmaximalisatie, maar naar een redelijk rendement. Dit rendement komt via dividend ten goede aan de aandeelhouders, uitsluitend overheden, en in het verlengde daarvan aan de samenleving.	
Risico's	Op de gemeentelijke balans zijn aandelen in de BNG opgenomen voor een bedrag van € 33.478. Dit is tevens het risicobedrag.		

3. Huisvuilcentrale (HVC) NV			
Vestigingsplaats	Alkmaar		
Rechtsvorm	Naamloze vennootschap		
Algemene informatie	HVC is verantwoordelijk voor het duurzaam afvalbeheer van haar aandeelhouders. Daarnaast produceert HVC duurzame energie en levert deze aan gemeenten, waterschappen, bedrijven en particulieren. De kerntaken van HVC zijn grondstoffenmanagementen opwekking en levering van duurzame energie. Bovendien ondersteunt HVC haar aandeelhouders bij het in kaart brengen van maatregelen voor lokale verduurzaming. HVC is actief in Nederland en binnen Nederland de grootste niet-commerciële afvalinzamelaar. HVC heeft 51 aandeelhoudende gemeenten en 8 waterschappen uit Noord-Holland, Zuid-Holland, Flevoland en Friesland.		
Bestuurlijke vertegenwoordiger	Dhr. H.M.M. Rotgans		
Programma	Overzicht algemene dekkingsmiddelen		
Openbaar belang	HVC is een publiek nutsbedrijf op het gebied van afval, energie en warmte. HVC zet in op de transitie van een restafvalverbrander in een grondstoffen- en duurzaam energiebedrijf.		
Bestuurlijk belang	De gemeente heeft stemrecht in de aandeelhoudersvergadering.		
Zeggenschap	De gemeente heeft 113 van de 3.347 gewone aandelen (3,38%).		
Financiële gegevens	Balansdatum	31-12-2022	31-12-2021
<i>De gepresenteerde cijfers zijn afkomstig uit de vastgestelde jaarrekeningen 2021 en 2022. Er vindt geen dividenduitkering plaats.</i>	Eigen Vermogen	€ 196.243.000	€ 168.104.000
	Vreemd Vermogen	€ 878.504.000	€ 845.514.000
	Resultaat na bestemming	€ 28.139.000	€ 26.369.000
	Dividend	n.v.t.	n.v.t.
	Ontwikkelingen en beleidsvoornemens	HVC is een belangrijke partij in het realiseren van lokale duurzaamheidsambities. Naast de afvalverwerking is HVC ook de kennispartner voor SVP waar het gaat om geothermie. 2023 staat in het teken van het realiseren van de uitbreidingsinvesteringen in warmtebronnen en de uitbreidingsinvesteringen in diverse warmtenetten. Er zal gestart worden met de bouw van de slobdroger. Investerings die bijdragen aan de verdere verduurzaming. HVC zal blijven inzetten op de verdere verduurzaming van energie en het verlagen van de CO ₂ -footprint door de uitrol van warmtebronnen, warmtenetten en zon- en windenergieprojecten. Daarnaast wordt geïnvesteerd in het terugwinnen van grondstoffen uit het ingezamelde afval bij onze aandeelhouders en de verdere uitrol van het recycle-tarief bij gemeenten. Deze investeringen worden gefinancierd vanuit de vrije kasstromen en aangetrokken (project)financiering.	
Risico's	HVC is een bedrijf met veel risico's en heeft om die reden een uitgebreid risicomanagementsysteem. De belangrijkste risico's zijn: <ul style="list-style-type: none"> • Continuïteitsproblemen door brand of machinebreuk; • Prijsdaling grondstoffen; • Wijziging brandbaarheid afval; • Afname verzekeraarbaarheid; • Financiële risico's zoals rente- en liquiditeitsrisico's. 		

4. Alliander			
Vestigingsplaats	Arnhem		
Rechtsvorm	Naamloze vennootschap		
Algemene informatie	Alliander is op 1 juli 2009 ontstaan bij de verkoop van Nuon. Het ontwikkelt en beheert energienetten. Via kabels en leidingen ontvangen ruim drie miljoen Nederlandse huishoudens en bedrijven elektriciteit, gas en warmte. Het bedrijf beheert meer dan 90.000 km elektriciteitsnet en 40.000 km gasnet.		
Bestuurlijke vertegenwoordiger	Dhr. H.M.M. Rotgans		
Programma	Overzicht algemene Dekkingsmiddelen		
Openbaar belang	Energie voor iedereen betrouwbaar, betaalbaar en bereikbaar te houden. Alliander heeft alleen publieke aandeelhouders.		
Bestuurlijk belang	De gemeente heeft stemrecht in de aandeelhoudersvergadering.		
Zeggenschap	De gemeente heeft 372.370 aandelen van de 136.794.964 aandelen (0,27%).		
Financiële gegevens	Balansdatum	31-12-2022	31-12-2021
<i>De gepresenteerde cijfers zijn afkomstig uit de vastgestelde jaarrekeningen 2021 en 2022.</i>	Eigen Vermogen	€ 4.570 miljoen	€ 4.470 miljoen
	Vreemd Vermogen	€ 6.122 miljoen	€ 5.739 miljoen
	Resultaat na bestemming	€ 198 miljoen	€ 242 miljoen
	Dividend	€ 222.940	€ 275.205
Ontwikkelingen en beleidsvoornemens	Als netbeheerder staat Alliander voor de opdracht om de capaciteit van het elektriciteitsnet op een groot aantal plekken te verdubbelen in 2030. Deze investeringen moeten worden voorgefinancierd. Dit gebeurt grotendeels met vreemd vermogen, maar ook aandeelhouders zijn gevraagd extra kapitaal te verstrekken.		
Risico's.	Alliander is een groot bedrijf. Het belang van het bedrijf voor de gemeente is groot. Risico's waar het bedrijf mee te maken heeft zijn thans vooral gelegen in de klimaatverandering (transitie en fysieke risico's). In 2021 is besloten tot deelname in een lening van € 600 miljoen die in 2028 volledig zal zijn omgezet in aandelenkapitaal.		
5. V.O.F. De Beemster Compagnie			
Vestigingsplaats	Middenbeemster		
Rechtsvorm	Vennootschap Onder Firma (VOF)		
Algemene informatie	VOF De Beemster Compagnie is opgericht in 2011 door de gemeente Beemster en Bouwfonds Ontwikkeling B.V. (thans BPD Ontwikkeling). Dit op basis van een verhouding van 50/50. De doelstelling is het produceren van bouw- en woonrijpe grond en het verkopen van bouwrijpe kavels. Dit gebeurt in de gebiedsontwikkelingen De Nieuwe Tuinderij te Zuidoostbeemster (ca. 530) en De Keyser te Middenbeemster (ca. 590)		
Bestuurlijke vertegenwoordiger	P. Verkroost		
Programma	Ruimtelijke Ontwikkeling		
Openbaar belang	De Beemster Compagnie heeft als doel elk jaar in totaal circa 100 woningen op te leveren (conform Waterlands Wonen) in Middenbeemster en Zuidoostbeemster. Op basis van de samenwerkingsovereenkomst betreft dit enkel koopwoningen, maar de ruimte in het bestemmingsplan wordt thans ook benut om sociale huurwoningen te realiseren. Daarnaast wordt in De Keyser een school (IKC) gerealiseerd		

Bestuurlijk belang	Vanuit de gemeente is er een wethouder als vennoot aanwezig die verantwoordelijk is voor de uitvoering vanuit de gemeentelijke zijde. Ook de andere eigenaar, BPD, heeft een vennoot. Minimaal tweemaal per jaar komen de vennoten bij elkaar en bespreken de voortgang in deze vennotenvergadering, inclusief het maken van keuzes indien hier aanleiding toe is.		
Zeggenschap	De gemeente is voor 50% eigenaar van de VOF.		
Financiële gegevens	Balansdatum	31-12-2022	31-12-2021
	Eigen Vermogen	€ 6.756.937	€ 6.585.414
	Vreemd Vermogen	€ 405.532	€ 425.598
	Resultaat	€ 171.523	€ 3.345.336
	Deelnemersbijdrage/ dividend	n.v.t	n.v.t
Ontwikkelingen en beleidsvoornemens	<p>De ontwikkelingen in De Keyser en met name De Nieuwe Tuinderij naderen hun voltooiing. In 2022 zijn de laatste vrije kavels van De Nieuwe Tuinderij Oost verkocht. De grondexploitatie De Nieuwe Tuinderij is daarmee uitontwikkeld en zal in 2023 gericht zijn op realisatie van de laatste kavels en de laatste werkzaamheden. De verwachting is dat de grondexploitatie per 1-1-2024 wordt gesloten.</p> <p>In De Keyser wordt gewerkt aan de ontwikkeling en verkoop van de laatste deelgebieden: 6 en 7. Er is door bezwaarschriften tegen de realisatie van de school vertraging opgelopen in de realisatie. Ook de marktomstandigheden (hoge bouwkosten) maken dat de ontwikkeling minder snel gaat dan voorheen. In 2024 zal de invulling van deelgebied 6b starten met uitvoering van een woningprogramma in combinatie met de inpassing van een nieuwe school (IKC).</p>		
Risico's	Er is geen risico waar het gaat om het doel van de samenwerkingsovereenkomst: een tenminste op nul sluitende grondexploitatie. Momenteel is het verwachte exploitatieresultaat voor de twee gebiedsexploitaties ruim positief. Wel wordt de huidige marktsituatie bemoeilijkt door de stijging van de bouwkosten en de rente. Tevens zullen de bezwaren die nu gemaakt zijn op de lopende omgevingsvergunningen invloed hebben op de fasering van de verkoop van gronden en zal dit extra kosten met zich meebrengen. Hier is in de grondexploitaties rekening mee gehouden. Er is nog geen dividenduitkering geweest zodat er op dit moment geen externe financiering nodig is. Mogelijk kan er in 2024 voor het eerst dividend worden uitgekeerd.		

6. InWest Regio BV

Vestigingsplaats	Amsterdam
Rechtsvorm	Besloten vennootschap
Algemene informatie	<p>In oktober 2021 is de Regionale Ontwikkelingsmaatschappij voor de Metropoolregio Amsterdam en de regio Noord-Holland Noord opgericht. Deze besloten vennootschap heeft als aandeelhouders de provincie Noord-Holland, het ministerie van Economische Zaken en Klimaat en de Noord-Hollandse gemeenten (waarvan een aantal hun deelname in de vorm van een gezamenlijk aandeelhouderschap doen).</p> <p>De InWest Regio BV heeft op dit moment nog een 50% deelneming een BV waar het Rijk ook voor 50% in deelneemt. Deze gezamenlijke vennootschap stuurt een MKB-fonds aan. De InWest regio BV stuurt zelf ook een transitiefonds aan. De twee fondsen hebben ieder een eigen onafhankelijk investeringscomité.</p>

Bestuurlijke vertegenwoordiger	Dhr. H.T.A. Hegger		
Programma	Overzicht algemene dekkingsmiddelen		
Openbaar belang	InWest Regio BV is opgericht met het oog op 3 kansen: <ul style="list-style-type: none"> • Invullen van de ontbrekende schakel in het landelijk nog niet dekkende netwerk van regionale ontwikkelings-maatschappijen en daardoor mee invulling en uitvoering kunnen geven aan rijksregelingen (onder andere momenteel de COVID-19 Overbruggingsleningen, REACT EU 2021 en verschillende regelingen i.h.k.v. de circulaire economie). • Inspelen op en ondersteunen van innovatief Midden en Klein Bedrijf (mkb) en versnellen van de grote transitieopgaven (energie- en circulair) door het bieden van kennis, menskracht en financiële middelen. • Aantrekken van herstelmiddelen na de coronacrisis vanuit Europese Unie, Rijk en Invest NL. 		
Bestuurlijk belang	De gemeente heeft stemrecht in de aandeelhoudersvergadering.		
Zeggenschap	Uitgangspunt is dat deelnemende gemeenten tot een bedrag gelijk aan 1% van de gemeentebegroting over het jaar 2019 inleggen in de BV. Het begrotingstotaal in het jaar 2019 voor de gemeente Beemster bedroeg € 18.084.000 en voor de gemeente Purmerend € 239.851.000. De investering bedraagt derhalve € 2.579.935. Tot en met 31 december 2021 zijn de 2.580 aandelen van elk 1 euro groot volgestort (Beemster € 181 en Purmerend € 2.399). Gedurende 2022 en 2023 hebben kapitaalstorting plaatsgevonden ter grootte van elke keer € 257.935 (per keer 10% van het totaal toegezegd bedrag). Het resterende kapitaal (80%) wordt in tranches opgevraagd bij de aandeelhouders.		
Financiële gegevens	Balansdatum	31-12-2022	31-12-2021
<i>De gepresenteerde cijfers zijn afkomstig uit de vastgestelde jaarrekeningen 2022. Er vindt geen dividenduitkering plaats.</i>	Eigen Vermogen	€ 18.271.978	Verlengd boekjaar.
	Vreemd Vermogen	€ 6.315.526	Verlengd boekjaar
	Resultaat na belastingen	-€ 1.594.635	Verlengd boekjaar
	Deelnemersbijdrage/ dividend	n.v.t	Verlengd boekjaar
Ontwikkelingen en beleidsvoornemens	<p>InWest Regio B.V. is op 7 oktober 2021 opgericht en heeft een verlengd boekjaar. Met de oprichting van InWest Regio BV is er een einde gekomen aan het proces tot de vorming van een regionale ontwikkelingsmaatschappij in Noord-Holland. De vennootschap is vanaf 2022 gestart met de opgave om versneld uitvoering te geven aan de energietransitie en de transitie naar de circulaire economie. Doel is maatregelen te nemen waarmee de economie gestimuleerd wordt om enerzijds banen te behouden en anderzijds nieuwe duurzame werkgelegenheid te creëren.</p> <p>De aandeelhouders hebben in de algemene vergadering van aandeelhouders een akkoord gegeven aan de Raad van Commissarissen en de directie om in 2023 middels een fusie van de beide vennootschappen te kunnen komen tot een fiscale eenheid voor de BTW. Voor de aandeelhouders verandert er in de deelname en de zeggenschap niets door deze wijziging.</p>		
Risico's	De bij de beleidsvoornemens gemelde investeringen gaan gepaard met risico's. Daar worden diverse maatregelen voor genomen. In de door de aandeelhouders vastgestelde investeringsreglementen worden de definitieve kaders voor de allocatie van middelen bepaald. Hierbij geldt het streven naar revolverendheid (100%) voor het mkb-fonds en, gelet op het risicoprofiel, nominale revolverendheid voor het Transitiefonds als ondergrens voor het investeringsreglement.		

Overige overzichten

Subsidies

In de begroting zijn subsidies aan instellingen geraamd. In de raad van Purmerend is afgesproken dat het totaal hiervan jaarlijks in de begroting wordt getoond. In onderstaande tabel treft u deze aan.

Beleidsveld	Naam	Budget 2024
BV021	Kunst en Cultuur	5.099.474
BV023	Sport en Recreatie	5.619.057
BV024	Jeugd	5.226.457
BV025	Onderwijs	3.658.296
BV026	Maatschappelijke ondersteuning	15.114.801
BV027	Werk en Inkomen	455.856
	Totaal	35.173.941

De subsidiebudgetten bestaan uit periodieke subsidies, projectsubsidies en waarderingssubsidies en zijn inclusief sportsubsidie (op basis van de sportverordening), Beschermd Wonen, onderwijsachterstanden, evenementen, Jeugdzorg (toegang en ambulante zorg), GGD (preventie), inloopfunctie GGZ en Cliëntondersteuning.

Na de besluitvorming over de budgetten door de gemeenteraad (vaststelling programmabegroting), zal het college de subsidieplafonds vaststellen. De in 2024 te verlenen subsidie per instelling wordt opgenomen in het subsidieregister op [purmerend.nl](https://www.purmerend.nl).

Financiële kaders en uitgangspunten begroting 2024-2027

Algemene kaders en uitgangspunten

- De ontwikkeling van de loonkosten van de gemeenteambtenaren volgt de cao. De nieuwe cao loopt van 2 januari 2023 tot en met 31 december 2023. Er is een loonsverhoging overeengekomen van €240 per 2 januari en daarna een verhoging van 2%. Verder stijgt de thuiswerkvergoeding van € 2 naar € 3 per dag en is het minimumloon voor iedereen gesteld op € 14 per uur. Daarnaast is het bovenwettelijk verlof verhoogd naar 7 dagen en geldt 5 mei vanaf 2024 als een doorbetaalde feestdag. Het financiële effect van de ophoging van de loonkosten 2023 is meegenomen in de Voorjaarsnota. Voor de begroting wordt voor de jaren na 2023 vooralsnog een indexatie aangehouden van 3% per jaar voor loonsverhogingen en (pensioen-)premies.
- De personeelsformatie is gebaseerd op de situatie per 1 april 2023, inclusief besluitvorming Voorjaarsnota 2023. De ambtelijke functies begroten we tegen de functionele schaal met een anciënniteit van trede 10.
- De domeinen geven per team aan hoe de personeelskosten moeten worden verdeeld over de programma's en beleidsvelden (procentuele verdeling), tenzij er sprake is van tijdschrijven. Een belangrijk onderscheid hierbij is de verdeling tussen overhead- en lijnfuncties. De overheadkosten worden uitgedrukt in een percentage van de loonsom van de lijnafdelingen. Dit percentage wordt gehanteerd bij de toerekening van overheadkosten aan investeringen, grondexploitaties en projecten (anterieure overeenkomsten) en kostendekkende lokale heffingen. Aan producten waar de buitendienst voornamelijk aan werkt (riool, afval) is de overheadopslag 51%. Voor de overige leges is de overheadopslag 62%. Deze percentages worden jaarlijks herijkt bij het opstellen van de begroting.
- Voor de subsidies houden we rekening met een jaarlijkse indexatieverhoging van 2,5%. Indien instellingen zelf een hogere cao-ontwikkeling hebben, volgt er geen aanvullende compensatie. De jaarlijkse indexatieverhoging vindt plaats bij de verleningsbeschikking voor de subsidie.
- De kosten van derden zijn goederen en diensten die aan de gemeente worden geleverd. Het gaat hier bijvoorbeeld om de kosten van energie, kantoorartikelen, accountantsdiensten, onderhoud aan gebouwen en infrastructuur, schoonmaak en softwarelicenties. In afwijking van de CBS-indexering gaan we uit van een jaarlijkse groei van 1,50%. Hiermee onderstrepen we de blijvende inzet om goedkoper en met een hogere kwaliteit in te kopen. In de budgetten is de groei niet functioneel verwerkt. In het geval van excessieve stijgingen kan met onderbouwing aanspraak worden gemaakt op de collectieve stelpost. Gezien de onzekerheden in de prognoses over de prijsontwikkeling van het CPB zijn de uitgangspunten voor de begroting 2024 opnieuw doorgerekend op de jaarlijkse investeringsbedragen voor vastgoed, tractiemiddelen en openbare ruimte en de materiele budgetten energie, voeding, zorgsalarissen Wmo/jeugd, onderhoud en materialen. In Onderstaande tabel laat de geactualiseerde indices zien (prijspeil 2023).

- Voor de leges, afvalstoffen- en rioolheffing geldt het criterium van 100% kostendekkendheid. Dit betekent enerzijds dat niet meer mag worden geheven dan de begrote kosten die gedekt worden met de heffing. Het betekent anderzijds dat kostenstijgingen, bijvoorbeeld als gevolg van cao-ontwikkelingen, in deze tarieven worden doorberekend. De hoogte van deze tarieven zijn onder meer afhankelijk van de tijdsbesteding en de kosten van overhead. De opbrengsten worden gebruikt om de kwaliteit van de activiteit te waarborgen en om personeels-, huisvestings- en materiaalkosten te dekken. Van een aantal tarieven wordt het maximaal te heffen bedrag vastgesteld door de Rijksoverheid, zoals de tarieven voor reisdocumenten, het rijbewijs en de tarieven voor aktes uit de registers van de burgerlijke stand.
- De OZB, RZB en de overige heffingen (precario-, toeristen-, honden-, reclame- en parkeerbelasting en marktgelden) stijgen jaarlijks nominaal met de consumentenprijsindex (CPI) zoals gepubliceerd door het CBS in januari van het jaar voorafgaand aan de begroting. Voor 2024 bedraagt de indexering 7,60% (CPI januari 2023). In de meerjarenraming gaan we voor de jaren na 2024 uit van 1,50%. Dit passen we bij de volgende Voorjaarsnota aan op basis van de CPI van januari 2024. Door areaaluitbreiding (verbouw woningen en niet-woningen) verhogen wij jaarlijks de opbrengst OZB. Bij een algehele waardedaling c.q. waardeinstijging van de onroerende zaken verhogen dan wel verlagen wij het tarief van OZB, om de begrote opbrengst te realiseren.
- Als gevolg van ontwikkelingen op de kapitaalmarkt is het renteomslagpercentage voor de begroting 2024-2027 verhoogd van 1% naar 1,25%. Dit percentage gebruiken we ook als uitgangspunt voor de berekening van de lasten van (toekomstige) investeringen. De renteomslag is voor de begroting 2024-2027 berekend conform de bepalingen, zoals opgenomen in de Financiële verordening en de notitie rente van de commissie BBV.
- Voor de doorberekening van rente aan Bouwgronden in Exploitatie (BIE's) is de toegestane toe te rekenen rente gebaseerd op de daadwerkelijk te betalen rente over het vreemd vermogen. Hierbij wordt het gewogen gemiddelde rentepercentage van de bestaande leningenportefeuille naar de verhouding vreemd vermogen/totaal vermogen berekend. Om te voorkomen dat de renteparameter jaarlijks fluctueert, kiezen we in de meerjarenprognose voor een stabiel rentepercentage van 1,25%.
- De afschrijving van de vaste activa vindt lineair plaats. Voor het afschrijven van de vaste activa hanteren we een afschrijvingstermijn conform de financiële verordening. De afschrijvingen starten in het jaar na ingebruikname. Op gronden en terreinen schrijven we niet af. Investeringen beneden € 50.000 nemen we rechtstreeks in de exploitatie op, uitgezonderd de jaarlijkse vervanging van kleinere auto's die samen worden geactiveerd. Gronden en terreinen worden altijd geactiveerd.
- Voor verbonden partijen gaan we uit van dezelfde financiële uitgangspunten als voor de eigen begroting. De budgetten worden dus ook geïndexeerd. Het betreft de Veiligheidsregio, de Metropoolregio Amsterdam, de GGD, Werkom, Omgevingsdienst IJmond, het Waterlands Archief en het recreatieschap Twiske-Waterland. De meerjarenbegrotingen van de verbonden partijen hebben we verwerkt zoals aangegeven in de zienswijze die door de raad is vastgesteld.
- Voor de post onvoorzien ramen wij conform de bestendige gedragslijn een jaarlijks bedrag van € 50.000. Dit budget wordt alleen gebruikt om onvoorzien, onuitstelbare en onontkoombare uitgaven op te vangen. Als wij hier een beroep op moeten doen, dan informeren wij de raad hierover bij de Voor- en Najaarsnota of het jaarverslag.

Samenvatting uitgangspunten 2024-2027

Loonontwikkeling	3,00%
Prijs-/inflatieontwikkeling:	1,50%
Prijsindexatie jeugd/Wmo	4,00%
Omslagrente	1,25%
Rente voor grondexploitatie	1,25%
Subsidies gesubsidieerde instellingen	2,50%
Leges, begraafrechten, afvalstoffen- en rioolheffing	100% kostendekkend
Gemeentelijke belastingen en overige heffingen 2024 (CBS-CPI januari 2023)	7,60%
Gemeentelijke belastingen en overige heffingen 2025 - 2027	1,50%

Beleidsindicatoren

In deze bijlage treft u een vaste set aan beleidsindicatoren aan. De lijst is ook te raadplegen op www.waarstaatjegemeente.nl, onder producten onderdeel Besluit Begroting en Verantwoording. Op de website is het mogelijk om de indicatoren te vergelijken met een willekeurige andere gemeente, de provincie Noord-Holland, de gemeenten met 50.000 tot 100.000 inwoners of heel Nederland.

Naast deze indicatoren zijn in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing de financiële indicatoren opgenomen.

Indicator	omschrijving	eenheid	2020	2021	2022
Programma 2. Samenleving					
Niet-sporters	Het percentage niet-wekelijkse sporters t.o.v. de bevolking van 19 jaar en ouder. Bevolking van 19 jaar en ouder dat niet minstens één keer per week aan sport doet.	%	3,60%	n.n.b.	n.n.b.
Achterstand onder jeugd - Kinderen in uitkeringsgezin	Percentage kinderen tot 18 jaar die in een gezin leven dat van een bijstandsuitkering moet rondkomen. Bijstandshuishouden is een huishouden waarvan minimaal één lid een bijstandsuitkering ontvangt. Onder bijstand wordt hier uitkeringen aan huishoudens op grond van de Wet werk en bijstand (WWB, tot 2015) en de Participatiewet (vanaf 2015) en het Besluit bijstandsverlening zelfstandigen 2004 (Bbz) verstaan. Tot en met 2015 zijn de cijfers van deze indicator afkomstig van het Verwey-Jonker Instituut - Kinderen in Tel. De cijfers vanaf 2016 zijn afkomstig van het CBS.	%	6,00%	5,00%	n.n.b.
Jongeren met jeugdhulp	in percentage van alle jongeren tot 18 jaar, per 1 januari Hulp en zorg zoals deze bedoeld en beschreven is in de Jeugdwet (2014), en in natura door de zorgaanbieder is geleverd. PGB gefinancierde hulp en zorg valt hier dus buiten. Het betreft hulp en zorg aan jongeren en hun ouders bij psychische, psychosociale en of gedragsproblemen, een verstandelijke beperking van de jongere, of opvoedingsproblemen van de ouders. Zorg in Natura wordt direct vergoed aan de zorgverlener zonder tussenkomst van de zorggebruiker. In het kader van de jeugdzorg betekent dit dat de hulp rechtstreeks door de gemeente wordt vergoed. Persoonsgebonden budget (PGB) is een geldbedrag waarmee de zorggebruiker zelf zorg, begeleiding, hulp, hulpmiddelen of voorzieningen in kan kopen. Deze wordt verstrekt via de Sociale verzekeringsbank (SVB) maar is ook afkomstig van de gemeente.	% van alle jongeren tot 18 jaar	10,40%	n.n.b.	n.n.b.
Jongeren met jeugdbescherming	in percentage van alle jongeren tot 18 jaar, per 1 januari Jeugdbescherming is een maatregel die de rechter dwingend oplegt. Dat gebeurt als een gezonde en veilige ontwikkeling van een kind of	%	1,10%	n.n.b.	n.n.b.

Indicator	omschrijving	eenheid	2020	2021	2022
Jongeren met jeugdreclassering	jeugdige wordt bedreigd en vrijwillige hulp niet of niet voldoende helpt. Een kind of jongere wordt dan 'onder toezicht gesteld' of 'onder voogdij geplaatst'. in percentage van alle jongeren in de leeftijd van 12 tot 23 jaar, per 1 januari Jeugdreclassering is een combinatie van begeleiding en controle voor jongeren vanaf 12 jaar, die voor hun 18e verjaardag met de politie of leerplichtambtenaar in aanraking zijn geweest en een proces-verbaal hebben gekregen. Indien de persoonlijkheid van de dader of de omstandigheden waaronder de overtreding of het misdrijf is begaan daartoe aanleiding geven, bijvoorbeeld bij jongvolwassenen met een verstandelijke beperking, kan het jeugdstrafrecht eveneens worden toegepast op jongvolwassenen in de leeftijd 18 tot en met 22 jaar. De jongere krijgt op maat gesneden begeleiding van een jeugdreclasseringswerker om te voorkomen dat hij of zij opnieuw de fout ingaat. Jeugdreclassering kan worden opgelegd door de kinderrechter of de officier van Justitie. Jeugdreclassering kan ook op initiatief van de Raad voor de Kinderbescherming in het vrijwillige kader worden opgestart.	%	0,20%	n.n.b.	n.n.b.
Absoluut verzuim	Het aantal leer- of kwalificatieplichtige jongeren dat absoluut verzuimer is (geweest) gedurende het schooljaar: de jongere is niet ingeschreven bij een onderwijsinstelling en beschikt niet over een vrijstelling. De periodeaanduiding '2021' staat voor schooljaar '2020/2021'.	per 1.000 leerlingen	1,7	0,6	0,9
Relatief verzuim	Het aantal leer- of kwalificatieplichtige leerlingen (per 1.000 leerlingen) waarbij sprake is van meer dan 16 uur ongeoorloofd verzuim gedurende 4 opeenvolgende lesweken. De periodeaanduiding '2021' staat voor schooljaar '2020/2021'.	per 1.000 leerlingen	38	22	23
Voortijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)	Vsv'ers zijn jongeren van 12 tot 23 jaar die zonder startkwalificatie het onderwijs verlaten. Een startkwalificatie is een havo of vwo diploma of minimaal een mbo-2 diploma. Het vsv-percentage staat voor het aantal vsv'ers als percentage van het aantal onderwijsdeelnemers die aan het begin van het schooljaar ingeschreven staan. De periodeaanduiding '2021' staat voor schooljaar '2020/2021'.	%	1,80%	2,10%	n.n.b.
Cliënten met een maatwerkarrangement Wmo	Aantal per 10.000 inwoners in de betreffende bevolkingsgroep. Een maatwerkarrangement is een vorm van specialistische ondersteuning binnen het kader van de Wmo. Voor de Wmo-gegevens geldt dat het referentiegemiddelde gebaseerd is op 327 deelnemende gemeen	per 10.000 inwoners	868	867	870
Banen	Onder een baan wordt een vervulde positie verstaan. Dit betreffen zowel fulltimers, parttimers als uitzendkrachten. De indicator betreft het aantal banen per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 tot en met 64 jaar.	per 1.000 inwoners van 15-64 jaar	454,9	458,6	478,8
Netto arbeidsparticipatie	Het percentage van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de (potentiële) beroepsbevolking.	%	69,30%	70,50%	72,20%
Achterstand onder jeugd - Werkloze jongeren	Personen van 16 t/m 22 jaar die als werkzoekende staan ingeschreven bij het UWV WERKbedrijf en tegelijkertijd geen baan hebben als werknemer volgens de Polisadministratie. Tot en met 2015	%	2,00%	1,00%	n.n.b.

Indicator	omschrijving	eenheid	2020	2021	2022
	zijn de cijfers van deze indicator afkomstig van het Verwey-Jonker				
Personen met een bijstandsuitkering	Het aantal personen met een uitkering op grond van de Wet werk en bijstand (WWB, t/m 2014) en de Participatiewet (vanaf 2015). De uitkeringen (leefgeld) aan personen in een instelling, de elders verzorgden, zijn niet inbegrepen. Ook de uitkeringen aan dak- en thuislozen zijn niet inbegrepen.	per 10.000 inwoners	416,3	368,4	n.n.b.
Lopende re-integratievoorzieningen	Het aantal re-integratievoorzieningen, per 10.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar.	per 10.000 inwoners van 15-64 jaar	117,9	153	131,2
Programma 3. Wonen					
Nieuw gebouwde woningen	Nieuw gebouwde woningen, exclusief overige toevoegingen, zoals transformaties.	per 1.000 woningen	10,4	20	18,9
Programma 4. Milieu					
Omvang huishoudelijk restafval	Niet gescheiden ingezameld huishoudelijk afval.	kg per inwoner	243	240	n.n.b.
Percentage bekende hernieuwbare elektriciteit		%	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.
Programma 8. Veiligheid					
Verwijzingen Halt	Het aantal verwijzingen Halt per 1.000 inwoners van 12 t/m 17 jaar. Jongeren van 12 t/m 17 jaar die een licht strafbaar vergrijp plegen, worden door de politie of leerplichtambtenaren naar Bureau Halt verwezen voor een passende Halt-straf. Zij krijgen leeropdrachten en er volgen gesprekken met de jongere en de ouders. Op deze manier kunnen jongeren rechtzetten wat zij fout hebben gedaan, zonder dat zij in aanraking komen met het Openbaar Ministerie.	per 1.000 jongeren	15	4	10
Misdrijven - Winkeldiefstallen		per 1.000 inwoners	1,4	1	1,7
Misdrijven - Geweldd misdrijven	Het aantal geweldd misdrijven. Voorbeelden van geweldd misdrijven zijn seksuele misdrijven, levensdelicten zoals moord en doodslag en dood en lichamelijk letsel door schuld (bedreiging, mishandeling, etc.).	per 1.000 inwoners	3,9	3,9	3,8
Misdrijven - Diefstallen uit woning		per 1.000 inwoners	1,5	0,8	0,8
Misdrijven - Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	Hieronder vallen brandstichting, alle vormen van vernieling en misdrijven tegen de openbare orde en het openbaar gezag. Voorbeelden van misdrijven tegen de openbare orde en tegen het openbaar gezag zijn opruiing, huis-, computer- en lokaalvredebreuk, deelneming aan een criminele of terroristische organisatie, openlijke geweldpleging, godslastering, discriminatie en het doen van een valse aangifte. Omdat het delict mensenhandel vaak onder dezelfde feitcode geregistreerd wordt als het delict mensensmokkel worden deze twee delicten samengeteld en weergegeven bij de gewelds- en seksuele misdrijven.	per 1.000 inwoners	5,6	5,5	5,9
Jongeren met een delict voor de rechter	Het percentage jongeren (12 t/m 21 jaar) dat met een delict voor de rechter is verschenen. Tot en met 2015 zijn de cijfers van deze indicator afkomstig van het Verwey-Jonker Instituut - Kinderen in Tel. De cijfers vanaf 2016 zijn afkomstig van het CBS.	%	1,00%	1,00%	n.n.b.
Programma 9. Economie					
Funcziemenging	De funcziemengingsindex (FMI) weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen, en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen.	%	43,70%	43,80%	44,30%

Indicator	omschrijving	eenheid	2020	2021	2022
Vestigingen (van bedrijven)	Het aantal vestigingen van bedrijven, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-65 jaar.	per 1.000 inw.15 t/m 64jr	125,9	132,5	145
Programma 10. Bestuur en Concern					
Fte per 1.000 inwoners (formatie)	Fte per 1.000 inwoners (formatie)	per 1.000 inwoners	8,3	8,54	8,91
Fte per 1.000 inwoners (bezetting)	Fte per 1.000 inwoners (bezetting)	per 1.000 inwoners	8,1	8,47	8,85
Apparaatskosten per inwoner	Apparaatskosten per inwoner	per inwoner	703,71	750,27	753,85
Externe inhuur	% Externe inhuur van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	16,00%	18%	19,80%
Algemene dekkingsmiddelen					
Gemiddelde WOZ-waarde	De WOZ-waarde van alle woningen. Alle verblijfsobjecten in de Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG) met minimaal een woonfunctie en eventueel een of meer andere gebruiksfuncties worden als woning aangemerkt	x €1.000	275	296	329
Demografische druk	Het aantal personen van 0 tot 20 jaar én 65 jaar of ouder per honderd personen van 20 tot 65 jaar.	%	69,50%	69,60%	70,00%
Gemeentelijke woonlasten éénpersoonshuishouden	Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een éénpersoonshuisouden betaalt aan woonlasten.	€	779	816	800
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een meerpersoonshuisouden betaalt aan woonlasten.	€	788	826	874
Overhead					
Overhead	% van totale lasten	% van totale lasten	8,59%	8,84%	8,73%

Taakvelden per programma

Taakveld		Lasten 2024	Baten 2024	Lasten 2025	Baten 2025	Lasten 2026	Baten 2026	Lasten 2027	Baten 2027
0.2	Burgerzaken	-4.826	1.713	-4.854	1.729	-5.014	1.927	-5.079	1.916
0.61	OZB woningen	-502	66	-516	66	-523	66	-531	66
0.62	OZB niet-woningen	-269	50	-277	50	-281	50	-285	50
0.64	Belastingen overig	-41	17	-42	17	-43	17	-44	17
1.2	Openbare orde en veiligheid	-320	0	-328	0	-337	0	-346	0
8.3	Wonen en bouwen	-3.405	3.512	-3.283	3.509	-3.366	3.609	-3.441	3.700
PGRo1 Publiekdiensten		-9.363	5.357	-9.300	5.370	-9.564	5.668	-9.725	5.747
3.4	Economische promotie	-81	0	-40	0	-40	0	-41	0
4.2	Onderwijshuisvesting	-7.117	249	-7.587	262	-8.055	264	-9.577	266
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	-5.344	3.086	-5.302	3.086	-5.343	3.086	-5.363	3.086
5.1	Sportbeleid en activering	-6.249	1.372	-6.384	1.372	-6.435	1.284	-6.056	750
5.2	Sportaccommodaties	-2.643	1.264	-3.549	1.283	-3.970	1.301	-4.402	1.320
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	-5.522	1.327	-5.727	1.327	-5.716	1.327	-5.853	1.327
5.4	Musea	-254	0	-261	0	-267	0	-274	0
5.5	Cultureel erfgoed	-492	0	-478	0	-490	0	-504	0
5.6	Media	-2.527	0	-2.590	0	-2.655	0	-2.721	0
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-1.188	72	-1.289	72	-1.339	73	-1.495	74
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	-9.701	473	-9.860	473	-9.901	384	-9.766	0
6.2	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	-15.788	21	-16.068	21	-16.523	22	-16.366	22
6.3	Inkomensregelingen	-34.590	24.981	-34.669	24.981	-34.838	24.981	-35.030	24.981
6.4	WSW en beschut werken	-9.681	0	-9.358	0	-9.322	0	-9.094	0
6.5	Arbeidsparticipatie	-779	95	-573	95	-564	95	-564	95
6.6	Maatwerkvoorziening (WMO)	-14.945	227	-16.121	327	-15.536	477	-16.213	627
6.71a	Huishoudelijke hulp (WMO)	-282		-312		-367		-382	
6.71b	Begeleiding (WMO)	-7.305	0	-7.580	0	-7.848	0	-8.162	0
6.71c	Dagbesteding (WMO)	-4.198	0	-4.366	0	-4.540	0	-4.722	0
6.71d	Overige maatwerkarrangementen (WMO)	-262	1.194	-267	1.194	-272	1.194	-275	1.194
6.72a	Jeugdzorg begeleiding	-567		-590		-613		-638	
6.72b	Jeugdzorg behandeling	-0		-0		-0		-0	
6.72c	Jeugdzorg dagbesteding	-22		-23		-24		-24	
6.72d	Jeugdzorg zonder verblijf overig	-17.494	0	-18.194	0	-18.922	0	-19.679	0
6.73a	Pleegzorg	-1.215	0	-1.263	0	-1.314	0	-1.366	0
6.73b	Gezinsgericht	-1.426		-1.483		-1.542		-1.604	
6.73c	Jeugdhulp met verblijf overig	-3.774		-3.925		-4.082		-4.245	
6.74a	Jeugd behandeling GGZ zonder verblijf	-388	0	-403	0	-420	0	-436	0
6.74b	Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	-636	0	-662	0	-688	0	-716	0

Taakveld		Lasten 2024	Baten 2024	Lasten 2025	Baten 2025	Lasten 2026	Baten 2026	Lasten 2027	Baten 2027
6.74c	Gesloten plaatsing	-187		-195		-203		-211	
6.81a	Beschermd wonen (WMO)	-4.048		-4.046		-4.041		-4.135	
6.81b	Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)	-5.519	1.611	-5.576	1.633	-5.643	1.657	-5.732	1.662
6.82a	Jeugdbescherming	-1.658		-1.725		-1.794		-1.865	
7.1	Volksgesondheid	-4.145	544	-4.275	544	-4.120	382	-3.790	0
PGRo2 Samenleving		-170.028	36.516	-174.743	36.670	-177.428	36.526	-181.303	35.405
5.5	Cultureel erfgoed	-452	0	-457	0	-469	0	-483	0
8.3	Wonen en bouwen	-544	130	-551	130	-554	130	-563	130
PGRo3 Wonen		-996	130	-1.008	130	-1.023	130	-1.045	130
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-46	0	0	0	0	0	0	0
6.3	Inkomensregelingen	-886	0	-886	0	-886	0	-886	0
7.3	Afval	-11.566	16.165	-11.838	16.541	-12.123	16.880	-12.407	17.284
7.4	Milieubeheer	-3.809	1.613	-3.824	1.616	-2.059	53	-2.075	17
PGRo4 Milieu		-16.308	17.779	-16.547	18.157	-15.067	16.933	-15.367	17.301
0.63	Parkeerbelasting	-3	3.356	-3	3.406	-3	3.457	-7	3.457
2.1	Verkeer en vervoer	-2.330	14	-2.297	15	-2.362	15	-2.418	15
2.2	Parkeren	-2.887	604	-2.963	611	-3.002	619	-3.249	619
2.5	Openbaar vervoer	-510	41	-540	46	-559	46	-752	47
PGRo5 Bereikbaarheid		-5.729	4.014	-5.804	4.078	-5.926	4.138	-6.427	4.139
1.2	Openbare orde en veiligheid	-326	9	-330	10	-336	10	-342	10
2.1	Verkeer en vervoer	-17.682	792	-18.269	627	-19.326	633	-20.679	642
3.4	Economische promotie	-8	0	-8	0	-9	0	-9	0
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-10.932	64	-11.172	64	-11.586	65	-11.073	66
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	-236	0	-237	0	-237	0	-240	0
7.2	Riolering	-7.406	9.984	-8.266	10.880	-9.171	11.820	-10.180	12.880
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	-784	1.029	-790	1.040	-799	1.055	-809	1.069
PGRo6 Beheer openbare ruimte		-37.375	11.879	-39.072	12.620	-41.464	13.582	-43.330	14.667
0.1	Bestuur	0	0	0	0	0	0	0	0
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	-2.334	1.395	-2.282	1.424	-2.286	1.445	-2.349	1.466
3.1	Economische ontwikkeling	0	0	0	0	0	0	0	0
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-3.930	3.928	-9.261	9.259	-43.194	43.192	-7.006	7.004
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	-1.011	455	-1.116	500	-1.309	673	-1.313	676
5.4	Musea	-72	0	-72	0	-72	0	-72	0
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	-1.505	1.072	-1.571	1.184	-1.772	1.417	-1.756	1.430
8.1	Ruimte en leefomgeving	-1.049	0	-644	0	-655	0	-670	0
8.2	Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	-15.678	15.726	-23.905	23.953	-22.540	22.589	-7.582	7.630
8.3	Wonen en bouwen	-1.539	31	-1.402	45	-1.406	21	-1.480	39
PGRo7 Ruimtelijke ordening		-27.116	22.606	-40.252	36.364	-73.235	69.336	-22.228	18.246
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	-9.159	0	-9.322	18	-9.447	18	-9.586	18
1.2	Openbare orde en veiligheid	-2.818	1	-2.849	1	-2.897	1	-2.946	1
PGRo8 Veiligheid		-11.977	1	-12.171	20	-12.344	19	-12.532	19
3.1	Economische ontwikkeling	-1.376	286	-1.428	286	-1.075	286	-1.103	286

Taakveld		Lasten 2024	Baten 2024	Lasten 2025	Baten 2025	Lasten 2026	Baten 2026	Lasten 2027	Baten 2027
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-592	365	-594	367	-599	369	-603	371
3.4	Economische promotie	-269	214	-274	217	-279	220	-285	223
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-170	0	-173	0	-176	0	-176	0
PGRog Economie		-2.407	864	-2.469	869	-2.129	874	-2.166	880
0.1	Bestuur	-3.967	43	-4.044	45	-4.113	46	-4.178	46
0.4	Overhead	-618	0	-645	0	-673	0	-706	0
5.4	Musea	-795	0	-934	0	-789	0	-802	0
PGR10 Bestuur & concern		-5.379	43	-5.624	45	-5.576	46	-5.686	46
0.5	Treasury	-1.623	1.532	-3.063	2.125	-3.571	2.008	-3.994	2.002
0.61	OZB woningen	-41	13.643	-42	14.044	-43	14.454	-45	14.873
0.62	OZB niet-woningen	-20	6.633	-20	6.785	-21	6.940	-21	7.111
0.64	Belastingen overig	-3	837	-3	849	-3	862	-3	874
0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	0	203.632	0	214.376	0	215.587	0	219.753
0.8	Overige baten en lasten	-2.300	50	-3.523	50	-5.577	50	-4.804	50
3.4	Economische promotie	0	71	0	72	0	73	0	74
PGR11 Algemene dekkingsmiddelen		-3.987	226.398	-6.651	238.302	-9.215	239.973	-8.867	244.737
0.4	Overhead	-30.154	302	-30.861	310	-31.313	311	-32.334	312
PGR12 Overhead		-30.154	302	-30.861	310	-31.313	311	-32.334	312
0.9	Vennootschapsbelasting (VpB)	-0	0	-0	0	-0	0	-0	0
PGR13 Vennootschapsbelasting		-0	0	-0	0	-0	0	-0	0
0.8	Overige baten en lasten	-50	0	-50	0	-50	0	-50	0
PGR14 Onvoorzien		-50	0	-50	0	-50	0	-50	0
0.10	Mutaties reserves	-6.418	1.396	-8.821	440	-4.473	1.271	-960	394
PGR15 Resultaat bestemming		-6.418	1.396	-8.821	440	-4.473	1.271	-960	394
Totaal programma's		-327.285	327.285	-353.374	353.374	-388.806	388.806	-342.022	342.022

Samenstelling van het bestuur

In november 2023 zal de Programmabegroting 2024-2027 worden aangeboden ter vaststelling aan de raad van de gemeente Purmerend.

Zie onderstaande link voor de huidige portefeuillevdeling van de gemeente Purmerend.

Samenstelling bestuur van de gemeente Purmerend

Afkortingenlijst

Afkorting	Betekenis
ABP	Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds
ADV	Antidiscriminatievoorzieningen
AEF	Andersson Elffers Felix
AO	Anterieure Overeenkomst
AP/AVG	Autoriteit Persoonsgegevens/Algemene Verordening Gegevensbescherming
BBV	Besluit Begroting en Verantwoording
BGT	Basisregistratie Grootchalige Topografie
BIE	Bouwgrond in exploitatie. Het betreft hier een (door de Raad vastgestelde) grondexploitatie in uitvoering.
BIZ	BedrijvenInvesteringsZones Purmerend
BNG	Bank Nederlandse Gemeenten
BOL	Binnenwijkse Ontwikkel Locatie
Bopa	Buitenplanse omgevingsplanactiviteitvergunning
BOR	Beheer Openbare Ruimte
BPD Beemster	Bouwfonds Property Development, samenwerkingsverband met Beemster in de Beemster Compagnie
BTLH	Bureau Toerisme Laag Holland
BUIG	Gebundelde uitkering vanuit het Rijk in het kader van de Participatiewet, IOAW, IOAZ en Bbz 2004 (levensonderhoud startende ondernemers) en voor de inzet van loonkostensubsidie.
BVO/DVO	BedrijfsVoeringsOrganisatie/DienstVerleningsOvereenkomst
BWC ₂	Biowarmtecentrale 2
BZK	Ministerie van Binnenlandse Zaken
CBS	Centraal Bureau voor de Statistiek
CIZ	Centrum Indicatiestelling Zorg
CJG	Centrum Jeugd en Gezin
CPB	Centraal Planbureau
CPI	Consumentenprijzenindex
CROW	Centrum voor Regelgeving en Onderzoek in de Grond-, Water- en Wegenbouw en de Verkeertechniek
DPIA	Data Protection Impact Assessment
DPRA	Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie
DRIS	Dynamisch Reizigers en Informatie Systeem
DSO	Digitaal Stelsel Omgevingswet
ECB	Europese Centrale Bank
EMU-saldo	Het EMU-saldo is het verschil van inkomsten en uitgaven van de overheid
ENSIA	Eenduidige Normatiek Single Information Audit wordt door gemeenten, provincies, waterschappen en enkele onderdelen binnen de rijksoverheid gebruikt om zich te verantwoorden over de staat van informatiebeveiliging op basis van de BIO (Baseline Informatiebeveiliging Overheid) en het gebruik van de Geo-basisregistraties
EU	Europese Unie

Afkorting

FG/PF
GBO/PvA
GGD
GI's
GKP
GR
GRP
GVVP
HHNK
HIOR
HIRB
HOV
HVC
ICT
IHP
IKC
IPO
ISZW
JG-keten
JOGG
JOGG
KCC
LAA
LAP₃
Lpo
LV WOZ
MEV
MJOP
MKB
MPG
MRA/ROM/NH
N
NCW
Nen, EN en ISO
NKT
NME
NPO
NVWA
NWB
NWBA
OBS
OVA
OZB/RZB/OEM
Pgb

Betekenis

Functionaris Gegevensbescherming/Privacy Functionaris
Gebruiksoppervlakte/ Plan van Aanpak
Gemeentelijke GezondheidsDienst
Gecertificeerde Instellingen
Nota Gebiedsoverstijgende Kosten Purmerend
Gemeenschappelijke Regeling
Gemeentelijk Rioleringsplan
Gemeentelijk Verkeers- en VervoersPlan
HoogHeemraadschap NoorderKwartier
Handboek Inrichting Openbare Ruimte
Herstructurering Intelligent Ruimtegebruik op Bedrijventerreinen
Hoogwaardig Openbaar Vervoer
HuisVuilCentrale Alkmaar
Informatie- en communicatietechnologie
Integrale HuisvestingsPlan onderwijs
Integraal Kind Centrum
InterPovinciaal Overleg
Inspectie Sociale Zaken en Werkgelegenheid
Jeugdbeschermingsketen
Jongeren op gezond gewicht
Jongeren Op Gezond Gewicht
Klant Contact Centrum
Landelijke Aanpak Adreskwaliteit
Landelijk afvalbeheerplan
Loonprijsontwikkeling
Landelijke Voorziening WOZ
Macro Economische Verkenning
MeerjarenOnderhoudsPlan
Midden- en Kleinbedrijf
Meerjarenprognose Grondexploitaties
MetropoolRegio Amsterdam/Regionale OntwikkelingsMaatschappij/Noord
Holland Noord
Netto Contante Waarde
Hierbij staat NEN voor NEderlandse Norm, EN voor Europese Norm, ISO verwijst naar de Internationale Organisatie voor Standaardisatie, Nederlands Kindertheater
Natuur en Milieu Educatie
Nationaal Programma Onderwijs
Nederlandse Voedsel en Waren Autoriteit
Nederlandse Waterschaps Bank
Nationale Woon- en Bouwagenda
Openbare Basisschool
Overheidsbijdrage in de Arbeidskostenontwikkeling
Onroerende zaakbelasting/Roerende zaakbelasting/Overige Eigen Middelen
Persoonsgebonden budget

Afkorting

POH
PW
PWN
RES
RIE
RIEC
ROB
RRE
SPUK
SVP
TONK/TOZO

Turap
UNESCO
UPV
V(S)O
VNG
VON
VPB
VRS
VRZW
VTH
WA
Wet Fido
Wkb
Wlz
WMO
WOB
WOO
WOZ
Wpg
WSW
WSW
ZaWa
ZZP

Betekenis

Praktijkondersteuner huisartsenzorg
ParticipatieWet
N.V. PWN Waterleidingbedrijf Noord-Holland
Regionale Energie Strategie
Risico Inventarisatie en Evaluatie
Regionaal Informatie en Expertise Centrum
Raad voor het Openbaar Bestuur
Regeling Reductie Energiegebruik
Specifieke uitkering stimulering sport
Stadsverwarming Purmerend
Tijdelijke Ondersteuning Noodzakelijke Kosten/Tijdelijke
overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers
Tussenrapportage
United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization
Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid
Voorgezet (Speciaal) Onderwijs
Vereniging Nederlandse Gemeenten
Vrij op Naam
Vennootschapsbelasting
Vernieuwing van het Reisdocumenten Stelsel
Veiligheidsregio Zaanstreek Waterland
Vergunningen, Toezicht en Handhaving
Waterlands Archief
Wet Financiering decentrale overheden
Wet kwaliteitsborging
Wet Langdurige Zorg
Wet Maatschappelijke Ondersteuning
Wet Openbaarheid van Bestuur
Wet Open Overheid
Waardering Onroerende Zaken
Wet politiegegevens
Waarborgfonds Sociale Woningbouw
Wet Sociale Werkvoorziening
Zaanstreek Waterland
Zelfstandige zonder personeel

Bezoekadres

Purmersteenweg 42
1441 DM Purmerend

Postadres

Postbus 15
1440 AA Purmerend

Telefoon & e-mail

(0299) 45 24 52
info@purmerend.nl

purmerend.nl